Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026
Decizia protocolară nr._____/2026

Proiect UE

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE
pentru modificarea Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209–212, art. 293), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Clauza de armonizare:
după cuvintele "Prezenta lege" cuvântul "transpune" se exclude;

litera a) înaintea textului, se completează cu cuvintele "pune în aplicare";
după textul "art.4-6" se completează cu textul "art.7";
după textul "art.18" se completează cu textul "art.30b și 30f";
după textul "anexa I" se completează cu textul " anexa II, anexa III";

litera b), c), d), e) înaintea textului, se completează cu cuvintele "pune în aplicare";

litera c):
după cuvintele "pune în aplicare"se completează cu textul "art.1";
după textul "art.2" se completează cu textul "art.3";

se completează cu litera f) și g) cu următorul cuprins:

"f) pune în aplicare Regulamentul delegat (UE) 2024/2620 al Comisiei din 30 iulie 2024 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru a considera că gazele cu efect de seră au devenit legate chimic în mod permanent într-un produs, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2024/2620, din 4 octombrie 2024 (CELEX: 32024R2620);

g) pune în aplicarea Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2441 al Comisiei din 31 octombrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește conținutul și formatul planurilor de neutralitate climatică necesare în scopul alocării cu titlu gratuit a certificatelor de emisii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2023/2441, din 3 noiembrie 2023 (CELEX: 32023R2441);";

2. Articolul 1 va avea următorul cuprins:
"Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ general privind organizarea, reglementarea, asigurarea funcționării și monitorizării măsurilor în domeniul acțiunilor climatice, orientate spre realizarea obiectivului de atingere a neutralității climatice până în anul 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura globală și realizării de progrese continue în atingerea obiectivului global în materie de adaptare la schimbările climatice, prevăzute de Acordul de la Paris privind schimbările climatice, ratificat prin Legea nr. 78/2017 (în continuare – Acordul de la Paris).

(2) Scopul prezentei legi este de a asigura reducerea treptată și ireversibilă a emisiilor antropice

de gaze cu efect de seră provenite din diverse surse și sporirea reținerii acestora prin sechestrare, la un nivel care să prevină orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic, precum și de a întări capacitatea de adaptare și consolidare a rezistenței și reducerea vulnerabilității la efectele negative ale schimbărilor climatice, promovând dezvoltarea cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, în vederea contribuirii la dezvoltarea durabilă şi a asigurării unui răspuns în materie de adaptare corespunzător, în contextul obiectivului legat de temperatură menționat la art. 2 al Acordului de la Paris, inclusiv prin aplicarea prin aplicarea mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid de carbon (în continuare - *emisiile de CO_2*) și principiului „poluatorul plătește".

3. La Articolul 2:

alineatul (1) se completează cu cuvintele "(în continuare – *SNMR*)";

se completează cu alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

"(1^1) Dispozițiile prezentei legi se aplică activităților supuse mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2, prevăzute în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1, precum și gazelor cu efect de seră care intră sub incidența acestor mecanisme.";

4. La Articolul 3:

se completează cu litera a^1) cu următorul cuprins:

"a^1) asigurarea integrării măsurilor de acțiune climatică în politicile naționale, locale și sectoriale, în vederea promovării unei dezvoltări reziliente la schimbările climatice și cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, pentru îndeplinirea obiectivelor și atingerea țintelor naționale;";

la litera b) va avea următorul cuprins:

"b) asigurarea planificării și alocării mijloacelor financiare necesare, în vederea realizării progresului privind dezvoltarea cu un nivel redus al emisiilor de gaze cu efect de seră și sporirea absorbției acestora prin sechestrare, în conformitate cu obligațiile stabilite în Acordul de la Paris și în Tratatul Comunității Energetice;";

se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins:

" b^1) asigurarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră prin implementarea mecanismelor financiare, în vederea promovării unei reduceri eficiente și rentabile din punct de vedere economic;";

litera c) va avea următorul cuprins:

"c) asigurarea monitorizării complete, actuale, transparente, exacte, coerente și comparabile a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a raportării integrate a acestor emisii și a progreselor înregistrate în implementarea politicilor și măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice;";

litera d) va avea următorul cuprins:

"d) asigurarea accesului publicului la informațiile privind planificarea în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și al adaptării la schimbările climatice, consultarea acestuia cu privire la finanțarea, evaluarea și implementarea politicilor și măsurilor planificate pentru atingerea țintelor și obiectivelor de dezvoltare neutră din punct de vedere climatic și rezilientă la schimbările climatice, precum și monitorizarea și raportarea realizării acestora.";

5. La Articolul 4:

la noțiunea *"adaptare"* cuvântul "om*"* se substituie cu cuvintele *"*acțiunea umană*"*;

noțiunea *"gaze cu efect de seră"* va avea următorul cuprins:

"*gaze cu efect de seră* (în continuare - *GES*) – amestec de gaze (vapori de apă, dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), oxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFCs), Perfluorocarburi (PFCs) și Hexafluorură de sulf (SF_6)), care sunt constituenți gazoși ai atmosferei, de origine naturală

sau antropică, și care absorb temperatura sau radiațiile infraroșii;";

la noțiunea *"contribuție națională determinată"* cuvântu "luat*"* se substituie cu cuvântul "asumat";

la noțiunea *"verificator"* cuvintele "fizică sau*"* se exclud;

se completează, în ordine alfabetică, cu următoarele noțiuni:

"*activitate normală care are loc după sfârşitul duratei de viaţă a produsului* – tratare predominantă a unui produs după ce acesta este eliminat de utilizatorul final, pe baza practicilor și a legislației aplicabile în domeniul gestionării deșeurilor;

alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2 - efectele asupra climei ale eliberării, în timpul arderii combustibililor, de emisii de oxizi de azot (NOx), de particule de funingine (carbon negru), de specii de sulf oxidat și efectele vaporilor de apă, inclusiv a trenelor de condensare, care provin de la o aeronavă care desfășoară una dintre activitățile de aviație enumerate în anexa nr.1;

atenuare – eforturi care urmăresc prevenirea sau încetinirea creșterii concentrațiilor atmosferice de GES, prin limitarea emisiilor actuale sau viitoare și prin consolidarea potențialelor absorbanți ai gazelor cu efect de seră;

ardere – oxidare a combustibililor, indiferent de modul în care este utilizată energia termică, electrică sau mecanică produsă prin acest proces și orice alte activități asociate, inclusiv spălarea gazelor reziduale;

autorizație de emisii de gaze cu efect de seră (în continuare – autorizația de GES) – autorizația emisă în conformitate cu art. 48^1 și 48^2;

captare – proces sau procedură tehnologică necesară pentru captarea și, dacă este necesar, pentru prelucrarea sau purificarea, înainte de utilizare, a CO_2 care rezultă din activități prevăzute în anexa nr. 1;

certificat – certificat de emisii corespunzător unei tone de dioxid de carbon echivalent, emis pentru o perioadă determinată, valabil exclusiv în scopul respectării cerințelor prevăzute de legislație și transferabil în conformitate cu prevederile Regulamentului privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern;

combustibil – orice substanță sau produs utilizat în scopul producerii de energie, prevăzut de dispozițiile Codului fiscal privind taxarea produselor energetice, precum și orice alt produs destinat utilizării, pus în vânzare sau utilizat drept carburant ori combustibil pentru încălzire, inclusiv în scopul producerii energiei electrice;

credit de compensare a emisiilor de CO_2 - certificat digital care se echivalează cu reducerea sau eliminarea verificată din atmosferă a unei tone metrice de dioxid de carbon sau a unui gaz cu efect de seră direct exprimate în o tonă de CO_2 echivalent, cumpărat de persoane fizice sau juridice pentru a-și neutraliza propria amprentă de carbon, finanțând proiecte ecologice certificate la nivel național, reieșind din criterii de eligibilitate prestabilite;

document strategic de politici publice privind dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung – strategia de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, care reprezintă principalul document de planificare strategică în domeniu, ale cărei obiective sunt corelate cu țintele naționale intermediare de reducere a emisiilor de GES, prevăzute în CND, și în funcție de care se ajustează celelalte documente de politici sectoriale ce contribuie la îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei (în continuare – CONUSC), ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 404/1995, al Acordului de la Paris,, precum și în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice;

emisii din activitățile supuse mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2 – eliberarea în atmosferă a gazelor cu efect de seră provenite din surse aparținând unei instalații prevăzute în secțiunea I-a din anexa nr. 1, eliberarea de gaze cu efect de seră de către o aeronavă care desfășoară o activitate de aviație prevăzută în secțiunea II -a din anexa nr. 1, eliberarea de gaze cu efect de seră de către nave care desfășoară o activitate de transport maritim prevăzută în secțiunea III-a din anexa nr. 1, precum și eliberarea de gaze cu efect de seră corespunzătoare activității prevăzute în anexa nr. 1^1.;

entitate reglementată – orice persoană fizică sau juridică, cu excepția consumatorului final de

combustibili, care desfășoară activități prevăzute în anexa nr. 1^1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și care se încadrează în una dintre următoarele categorii:

a) dacă combustibilul trece printr-un antrepozit fiscal, în sensul art. 119 din Codul fiscal nr. 1163/1997, antrepozitarul autorizat, astfel cum este definit în articolul respectiv, care are obligația de a achita acciza exigibilă;
b) în cazul în care dispozițiile de la lit. a) nu se aplică, orice altă persoană care are obligația de a achita acciza exigibilă pentru combustibilii supuși regimului prevăzut de Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern;
c) în cazul în care dispozițiile de la lit.a) și b) nu se aplică, orice altă persoană care trebuie înregistrată pentru livrările de energie electrică și de gaz natural**,** pentru a fi obligată la plata accizei, inclusiv persoanele scutite de la plata accizei, astfel cum sunt menționate în Codul fiscal nr. 1163/1997**;**
d) în cazul în care dispozițiile de la lit.a), b) și c) nu se aplică sau în situațiile în care mai multe persoane sunt obligate în solidar la plata accizei**,** orice altă persoană desemnată în acest sens.

eliberare pentru consum – în sensul activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, eliberarea pentru consum, astfel cum este definită în Codul fiscal nr. 1163/1997;

jaloane – indicatori calitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2;

legat chimic – CO_2 este transformat chimic astfel încât atomul de carbon să fie fixat chimic prin legături puternice, într-un mod care să împiedice producerea impactului său asupra încălzirii globale;

operator – orice persoană fizică sau juridică care controlează funcționarea din punct de vedere tehnic a instalației or a unei părți ai acesteia sau persoanei căreia i-a fost delegată cu putere economică decisivă asupra funcționării tehnice a instalației;

operator de aeronavă – orice persoană juridică sau fizică înregistrată în modul stabilit de lege care operează o aeronavă sau proprietarul aeronavei;

persoană – persoană fizică sau juridică;

produs – bunuri sau materiale, inclusiv produse intermediare și derivați ai acestora, care utilizează CO_2 sau atomi de carbon derivați din CO_2 prin legare chimică;

produs pentru construcții – orice articol fizic cu sau fără formă introdus pe piață pentru a fi încorporat în mod permanent în construcții sau în părți ale acestora;

public – una sau mai multe persoane și, în conformitate cu legislația și practica națională, asociații, organizații sau grupuri constituite de acestea;

ținte – indicatori cantitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2;

ținte și jaloane intermediare – ținte și jaloane stabilite pentru 31 decembrie 2030 și pentru data de 31 decembrie a fiecărui al cincilea an ulterior;

utilizare – proces sau practică tehnologică care utilizează CO_2 captat ca materie primă pentru fabricarea produselor;

utilizare normală – mod în care se preconizează că un produs va fi utilizat în mod tipic de către utilizatorul final, pe baza caracteristicilor produsului;";

6. La Articolul 5:

în primul paragraf, textul „până în anul 2030" se substituie cu cuvintele "și a obiectivului de neutralitate climatică";

se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins:

" b^1) principiul de plafonare și comercializare;";

se completează cu litera e[1]) cu următorul cuprins:
” e[1]) principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ;”;

7. La Articolul 6:
litera a) va avea următorul cuprins:
” a) stabilește obiectivele și direcțiile prioritare pentru reducerea emisiilor de GES și pentru adaptarea la schimbările climatice, aprobă documentele de politici și actele normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi;”;

se completează cu litera a[1]) cu următorul cuprins:
”a[1]) aprobă documentul strategic de politici publice privind dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung, Programul de dezvoltare cu emisii reduse și Programul de adaptare la schimbările climatice, asigură finanțarea măsurilor planificate și monitorizează implementarea acestora;”;

la litera b) după cuvântul ”aprobă” se completează cu textul” prețul pentru emisiile de CO_2 și stabilește”;

se completează cu litera c[1]) cu următorul cuprins:
” c[1]) aprobă componența comisiei naționale privind schimbările climatice;”;

litera d) va avea următorul cuprins:
„ d) coordonează activitatea tuturor autorităților administrației publice cu atribuții în domeniul atenuării schimbărilor climatice și protecției mediului înconjurător în scopul consolidării capacității de adaptare și al reducerii vulnerabilității la efectele schimbărilor climatice.”;

se completează cu litera e) care va avea următorul cuprins:
”e) aprobă actele normative privind implementarea mecanismelor prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, inclusiv privind autorizarea activităților și a rezultatelor de atenuare, contabilizarea acestora și aplicarea ajustărilor corespunzătoare, monitorizarea, raportarea și verificarea, precum și evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare transferate la nivel internțional.”;

8. La Articolul 7:
la alineatul (1) cuvântul ”aprobare” se substituie cu cuvântul ”avizare”;

la alineatul (3):
cuvântul ”activează” se substituie cu cuvintele ”își desfășoară activitatea în baza celor mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile”;
se completează cu lit.c[1]) cu următorul cuprins:
”c[1]) prezintă propuneri de îmbunătățire a politicilor guvernamentale privind schimbările climatice în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în temeiul CONUSC, al Acordului de la Paris, al Tratatului de instituire a Comunității Energetice, al altor tratate internaționale relevante în domeniul schimbărilor climatice, precum și al deciziilor adoptate în temeiul acestora;”;
se completează cu alineatul (3[1]) cu următorul cuprins:
”(3[1]) Activitatea Comisiei naționale privind schimbările climatice este susținută de grupurile de lucru sectoriale, constituite în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale privind schimbările climatice, aprobat de Guvern.”;

se completează cu alineatul (3[2]) cu următorul cuprins:
”(3[2]) Grupurile de lucru sectoriale acordă suport consultativ Comisiei naționale privind schimbările climatice, în limitele competențelor lor științifice și tehnice, cu respectarea principiului independenței, pentru realizarea următoarelor sarcini:
a) examinarea celor mai recente concluzii științifice ale rapoartelor IPCC și a datelor științifice privind clima, în special a celor relevante pentru Republica Moldova și procesul de

armonizare cu cadrul normativ al Uniunii Europene;

b) furnizarea de consultanță științifică și elaborarea de rapoarte privind măsurile existente și cele propuse în domeniul climei, obiectivele climatice naționale, precum și coerența acestora cu angajamentele internaționale asumate, inclusiv în temeiul Acordului de la Paris;

c) contribuirea la schimbul de cunoștințe științifice independente în domeniul modelării, monitorizării, cercetării și inovării, care contribuie la reducerea emisiilor de GES sau la creșterea absorbțiilor;

d) identificarea acțiunilor și oportunităților necesare pentru realizarea obiectivelor climatice naționale;

e) informarea cu privire la schimbările climatice și impactul acestora, precum și stimularea dialogului și cooperării între autorități, instituții științifice, mediul academic și alte părți interesate.”;

se completează cu alineatul (3^3) cu următorul cuprins:

”(3^3) exercitarea funcției de organism național de supraveghere și coordonare pentru implementarea art. 6 al Acordului de la Paris prin:

a) examinarea și avizarea priorităților naționale privind participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris;

b) asigurarea coerenței activităților desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris cu obiectivele și țintele naționale în domeniul schimbărilor climatice, energiei și dezvoltării durabile;

c) coordonarea interinstituțională a autorităților administrației publice implicate în implementarea art. 6 al Acordului de la Paris;

d) examinarea rapoartelor privind implementarea mecanismelor prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris.”;

9. La Articolul 8:

la litera d) după cuvântul ”monitorizează” se completează cu cuvintele ”și raportează progresul”;

se completează cu literele e)[1] - e)[4] cu următorul cuprins:

”e)[1] elaborează măsurile de dezvoltare în domeniul folosinței terenurilor, schimbării categoriei de folosință a terenurilor și silviculturii (*Land Use, Land-Use Change and Forestry*, în continuare – *LULUCF*), precum și metodologia de contabilizare a emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră din acest sector, care se aprobă de Guvern prin Regulamentul privind contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, precum și elaborarea documentelor de politici aferente;

e)[2] asigură monitorizarea implementării schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES;

e)[3] asigură monitorizarea implementării mecanismului de ajustare a carbonului la frontieră la nivel național asupra activității declaranților autorizați;

e)[4] elaborează măsurile privind cuantificarea, monitorizarea, raportarea, verificarea și reducerea emisiilor de metan;”;

litera g) va avea următorul cuprins:

” g) aprobă și actualizează, cel puțin o dată la cinci ani, precum și în funcție de modificările intervenite, lista operatorilor de instalații staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 și care dețin autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu, în conformitate cu Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale sau autorizația de GES, în baza datelor raportate în anul precedent;

se completează cu litera g)[1] cu următorul cuprins:

” g)[1] aprobă formatul planului de monitorizare (în continuare - PM) a emisiilor de GES provenite din activitățile prevăzute în anexa nr.1, formatul raportului anual privind emisiile de GES (în continuare - RAE), precum și ghidurile metodologice aferente;”;

la litera h) cuvântul “coordonează” se substituie cu cuvântul “asigură”;

litera i) va avea următorul cuprins:

”i) asigură cadrul instituțional pentru elaborarea, actualizarea și comunicarea Secretariatului CONUSC a CND, documentului strategic de politici publice privind dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung, comunicărilor naționale, rapoartelor bienale de transparență și a inventarului național al emisiilor de GES, prin intermediul instrumentelor de raportare ale acestora;”;

se completează cu literele p), q), r), s), t), u) cu următorul cuprins:

”p) evaluează și înaintează spre autorizare, în condițiile stabilite de Guvern, activitățile și abordările cooperative prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris;

q) asigură aplicarea deciziilor de autorizare privind transferul internațional și utilizarea rezultatelor atenuării, în condițiile prevăzute de Acordul de la Paris și de actele normative aprobate în temeiul prezentei legi;

r) asigură coerența activităților și abordărilor cooperative cu contribuția determinată la nivel național, obiectivele naționale de reducere a emisiilor de GES și obiectivul de neutralitate climatică;

s) asigură evidența și trasabilitatea activităților, autorizațiilor, transferurilor și rezultatelor atenuării autorizate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris;

t) coordonează aplicarea cerințelor de monitorizare, raportare și verificare aferente activităților și abordărilor cooperative prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris;

u) asigură îndeplinirea obligațiilor de raportare internațională ale Republicii Moldova aferente participării la abordările cooperative și mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris.”;

10. La Articolul 9:

se completează cu litera c^1) cu următorul cuprins:

”c^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectorului energetic la schimbările climatice;”;

litera g) se abrogă.

11. La Articolul 10:

se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins:

”b^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de adaptare a sectorului sănătate publică la schimbările climatice;”;

12. La Articolul 11:

se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins:

”b^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectorului industrial la schimbările climatice;”;

la litera c) cuvintele “inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră” se substituie cu cuvintele “comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență.”;

13. La Articolul 12:

se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins:

” b^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectoarelor infrastructură rutieră și transporturi, apă și sanitație, construcții și urbanism la schimbările climatice;”;

se completează cu litera f^l) cu următorul cuprins:

” f^l) aprobă și actualizează, în funcție de modificările intervenite, lista operatorilor din domeniul aviației ale căror activități sunt specificate în pucntul 30 din anexa nr.1;”;

la litera g) cuvintele “inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră” se substituie cu cuvintele “comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență”;

14. La Articolul 13:

se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins:

”b^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a industriei alimentare și sectorului agricultură la schimbările climatice;”;

la litera e) cuvintele “inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră” se substituie cu cuvintele “comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență;

litera f) se abrogă;

15. La Articolul 17:

se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins:

”b^1) asigura evaluarea si monitorizarea cheltuielilor si investițiilor publice cu impact asupra obiectivelor climatice, in conformitate cu metodologia de bugetare climatica aprobata;”;

16. La Articolul 18:

la litera a) după cuvântul ”normative” se completează cu cuvintele ”și documentelor de politici”;

se completează cu literele b^1) și b^2) cu următorul cuprins:

” $b)^1$ asigură implementarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES;

$b)^2$instituie și gestionează registru declaranților autorizați în cadrul MAFC;”;

la litera c):

după cuvântul ”eliberează” se completează cu cuvintele ”sau actualizează”;

după cuvintele”specificate în” se completează cu textul ”secțiunea I”;

se completează cu litera c^1) cu următorul cuprins:

”c^1) eliberează sau actualizează autorizația de GES pentru activitățile specificate în anexa nr. 1^1, în cazul în care constată că entitatea reglementată poate monitoriza și raporta emisiile aferente cantităților de combustibili eliberați pentru consum;”;

litera d) va avea următorul cuprins:

”d) aprobă PM a emisiilor de GES prezentat de către operator pentru una sau mai multe dintre activitățile specificate în anexa nr. 1, și monitorizează realizarea planului prin verificarea RAE-lui;

la litera e) cuvintele ”raportul anual privind emisiile de gaze cu efect de seră (în continuarea – *RAE*)” se substituie cu cuvîntul”RAE-urile”

se completează cu litera h^1) cu următorul cuprins:

”h^1) asigură monitorizarea și implementarea Regulamentului privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, aprobat de Guvern;”;

la litera i) cuvintele ” participă la elaborarea rapoartelor” se exclud;

litera j) se completează cu cuvântul ”acestora”;

17. La Articolul 19:

la litera b) cuvintele ”Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu” se substituie cu cuvintele”Agenției de Mediu”;

18. La Articolul 20:

la litera a):

după cuvântul”transportului” se completează cu cuvintele” naval și”;

textul ”monitorizează și raportează datele privind emisiile de CO_2 din activitățile respective, specificate în anexa nr.1” se substituie cu textul ”și prezintă anual Agenției de Mediu lista navelor autorizate să navigheze sub pavilionul Republicii Moldova, care intră sub incidența prevederilor secțiunii III din anexa nr. 1.”;

se completează cu litera a^1) cu următorul cuprins:

”a^1) acorda suport Agenției de Mediu la monitorizarea și implementarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, aprobat de Guvern;”;

la litera b) cuvintele ”Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu” se substituie cu cuvintele”Agenției de Mediu”;

litera c) va avea următorul cuprins:

”c) solicită și primește de la operatorii transportului naval și maritim, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la consumul de combustibili pentru funcționarea transportului naval și maritim, respectiv cu privire la emisiile de CO_2 din activitățile respective;”;

19. La Articolul 21:

la litera a) după cuvântul ”seră” se completează cu cuvintele ”și alte informații relevante”;

la litera d) cuvintele ” asigură monitorizarea conformității și aplicării MAFC-ului pentru a se asigura că operatorii își respectă obligațiile” se exclud;

se completează cu litera e), care va avea următorul cuprins:

”e) monitorizează aplicarea MAFC și conformitatea cu cerințele acestuia, în vederea verificării respectării obligațiilor ce le revin.”;

20. La Articolul 22:

la litera c):

textul „precum și a prevederilor” se substituie cu cuvântul „ale”;

după textul „maritim,” se completează cu „precum și a prevederilor Regulamentului privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic,;

21. La Articolul 23:

litera d) se completează cu textul ”și Hotărâriicu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu aprobată de Guvern”;

22. Se completează cu Articolul 23^1 cu următorul cuprins:

“Articolul 23^1. Atribuțiile Instituției Publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului

Instituția Publică „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului” are următoarele atribuții:

a) acordă suport Ministerului Mediului și structurilor organizaționale din sfera sa de competență, în domeniul schimbărilor climatice și al protecției mediului în scopul atragerii și implementării eficiente a proiectelor de asistență financiară și tehnică, externă și internă, pentru punerea în aplicare a actelor normative, convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte și standardelor internaționale în domeniul de competență;

b) asigură desfășurarea legală și transparentă a procedurilor de identificare, evaluare,

selectare, finanțare și monitorizare a proiectelor din domeniul de competență;

c) implementează proiectele din domeniul schimbărilor climatice și protecției mediului, în conformitate cu obiectivele stabilite;

d) asigură supravegherea și verificarea calității serviciilor prestate, lucrărilor și bunurilor furnizate în termenele stabilite și administrarea mijloacelor financiare alocate proiectelor din domeniul schimbărilor climatice și protecției mediului, în conformitate cu acordurile de asistență și bugetul aprobat;

e) elaborează, în coordonare cu Ministerul Mediului, propuneri de proiecte în domeniul schimbărilor climatice, gestionează mijloacele financiare aferente și administrează patrimoniul propriu în conformitate cu obiectivele proiectelor respective;

f) elaborează și prezentă Agenției de Mediu și/sau Ministerului Mediului informații, rapoarte de progres în implementarea proiectelor din domeniul schimbărilor climatice şi utilizarea mijloacelor financiare destinate pentru proiecte;

g) solicită și primește, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la emisiile de GES, precum și stabilește de comun acord cu Agenția de Mediu, structura și formatul raportării acestora;

h) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora.”;

23. La Articolul 24:

la litera c) după cuvântul ”implementarea” se completează cu cuvintele ”documentelor de politici publice”;

24. La Articolul 25:

alineatul (1):

litera b) va avea următorul cuprins:

”b) planifică, în raza teritoriului administrat, în mod obligatoriu la nivelul municipiilor, iar la celelalte niveluri, în mod voluntar și în limita resurselor financiare disponibile, acțiuni pentru realizarea obiectivelor politicii naționale de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, prin elaborarea Planurilor locale integrate pentru energie și climă (în continuare - PLIEC) sau a Planurilor de acțiuni sustenabile pentru energie și clima (în continuare - PASEC) și asigură implementarea și raportarea acestora;”;

se completează cu litera c), care va avea următorul cuprins:

”c) elaborează și prezintă anual către Ministerul Mediului raportul privind implementarea măsurilor de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, prevăzute în planurile de acțiuni specificate la lit.b)”;

alineatul (2) se abrogă;

25. Articolul 26 va avea următorul cuprins:

”**Articolul 26.**Responsabilitățile persoanelor

(1) Persoane care desfășoară activități ce cad sub incidența prevederilor prezentei legi au următoarele responsabilități:

a) contribuie, în cadrul activităților proprii, la realizarea obiectivelor politicilor de stat în domeniul atenuării și adaptării la schimbările climatice;

b) utilizează resursele naturale în mod eficient în cadrul activității desfășurate și nu subminează eforturile de reducere a emisiilor de GES, de adaptare la schimbările climatice sau de creștere a rezilienței la riscurile climatice;

c) evaluează riscurile de generare a unei creșteri semnificative a emisiilor de GES, astfel încât să nu fie afectate obiectivele de mediu;

d) evaluează riscurile climatice actuale și viitoare aferente activităților economice desfășurate, inclusiv incertitudinile, pe baza unor date solide privind activitatea, și contribuie la eforturile de adaptare și de creștere a rezilienței la riscurile climatice;

e) promovează, în cadrul activității economice, soluții bazate pe natură și adaptate funcțiilor ecosistemelor, luând în considerare cele mai bune tehnici disponibile, astfel încât să nu producă prejudicii semnificative;

f) utilizează tehnologii eficiente energetic, inclusiv cogenerarea și trigenerarea, care generează emisii reduse de GES;

g) promovează producerea, importul și comercializarea utilajelor, echipamentelor și mijloacelor de transport bazate pe energie regenerabilă;

h) furnizează Agenției de Mediu informațiile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor de raportare în temeiul CONUSC, Acordului de la Paris și Tratatului Comunității Energetice, prin Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern..

i) dezvoltă și sprijină campanii de informare și sensibilizare a publicului cu privire la realizarea obiectivelor politicilor de stat în domeniul atenuării schimbărilor climatice și adaptării la efectele acestora.

(2) Persoane care desfășoară activități specificate în anexa nr. 1 au următoarele responsabilități:

a) desfășoară activități industriale și economice, specificate în anexa nr. 1, în baza a autorizației integrate de mediu, a autorizației de mediu sau a autorizației de GES, care acordă dreptul de a degaja emisiile de GES, cu respectarea cerințelor P M a emisiilor de gaze cu efect de seră;

b) asigură corectitudinea și completitudinea tuturor datelor și informațiilor conținute în documentele prezentate Agenției de Mediu, pe toată perioada de valabilitate a autorizației integrate de mediu, a autorizației de mediu sau a autorizației de GES;

c) furnizează datele și informațiile necesare pentru facilitarea verificării emisiilor de GES în conformitate cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern;

d) elaborează PM a emisiilor de gaze cu efect de seră și îl coordonează cu Agenția de Mediu. PM a emisiilor de gaze cu efect de seră trebuie să includă planificarea măsurilor de monitorizare și de raportare a emisiilor de GES, metodologia de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altele, după caz;

e) raportează anual, prin intermediul RETP-ului, datele generate pe parcursul fiecărui an calendaristic privind emisiile de GES legate de activitățile industriale și economice, astfel cum sunt specificate în anexa nr. 1;

f) asigură verificarea RAE-ului prezentat spre coordonare sau, după caz, spre validare la Agenția de Mediu de către verificator;

g) anual, până la data de 1 decembrie, notifică Agenția de Mediu în cazul în care există sau nu modificări cu privire la informațiile incluse în autorizația integrată de mediu, în autorizația de mediu, în autorizația de GES sau în PM;

h) elaborează planuri de neutralitate climatică la nivel de instalație sau, după caz, la nivel de întreprindere, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.4.”;

26. La Articolul 27:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

”(3) Obiectivul național privind limitarea și reducerea emisiilor de GES este stabilit în CND a Republicii Moldova în cadrul Acordului de la Paris (actualizată odată la cinci ani), de unde este preluat în documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung (actualizat odată la zeci ani) și este luat în considerare la elaborarea PNIEC (actualizat odată la zece ani) și PDER (actualizat odată la cinci ani).”;

27. La Articolul 28:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

”(2) În procesul de estimare a emisiilor de GES și de reținere prin sechestrare a acestora se utilizează ghidurile IPCC-ului, prin aplicarea valorilor potențialului de încălzire globală într-un interval de timp de 100 de ani, conform Raportului de evaluare al IPCC-ului (în continuare – *IPCC AR*), convenit de Conferința Părților care servește drept reuniune a Părților la Acordul de la Paris (în continuare – CMA), pentru a raporta emisiile și sechestrările agregate de GES. Valorile respective se

aplică în raportarea cumulativă a emisiilor și absorbțiilor de GES, exprimate în echivalenți de dioxid de carbon.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:
”(3)La atingerea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, se ia în considerare contribuția sectorului LULUCF, determinată pe baza emisiilor și absorbțiilor rezultate din activitățile legate de folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură în conformitate cu Regulamentul privind contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, aprobat de Guvern.”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:
„(4) Metodologia de contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră, prevăzută în Regulamentul, menționat la alin. (3), utilizează abordarea bazată pe producție pentru contabilizarea produselor din lemn recoltat, conform ghidurilor IPCC-ului, excluzând emisiile provenite în urma dezastrelor naturale.”;

28. Articolul 30 va avea următorul cuprins:
”(1) Ministerul Mediului elaborează CND, prin care stabilește țintele naționale de reducere a emisiilor de GES intermediare pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în conformitate cu Acordul de la Paris. CND se elaborează cu respectarea cerințelor stabilite de CMA și se comunică Secretariatului CONUSC prin intermediul instrumentelor de raportare ale acestora.

(2) CND conține ținte naționale de reducere a emisiilor de GES intermediare revizuite, luându-se în considerare perspectiva pe perioade de zece ani, se elaborează și se prezintă către Secretariatul CONUSC începând cu anul 2015 și, ulterior, la fiecare cinci ani.

(3)Țintele naționale de reducere a emisiilor de GES stabilite în CND sunt luate în considerare la elaborarea documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNIEC-ului, elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, a PDER-ului, precum și a altor documente de politici sectoriale, care determină foaia de parcurs și planurile de acțiune pentru reducerea emisiilor de GES.

(4) Domeniul de aplicare, formatul, structura, conținutul și termenele de raportare a progreselor înregistrate în implementarea și realizarea CND, precum și cerințele privind elaborarea, actualizarea, comunicarea și menținerea acesteia sunt stabilite prin deciziile CMA.”;

29. La Articolul 31:
alineatul (2) va avea următorul cuprins:
“(2) Documentul prevăzut la alin. (1) se elaborează de Ministerul Mediului, în colaborare cu ministerele de resort pentru o perioada de zece ani, având o perspectivă de 30 de ani și se actualizează, după caz, o dată la cinci ani. Acesta stabilește politicile și măsurile pentru realizarea țintelor naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite în CND.”;

se completează cu alineatul (2^1) cu următorul cuprins:
“(2^1) Obiectivele stabilite în documentul menționat la alin. (1) sunt luate în considerare la elaborarea PNIEC, în cadrul mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice prevăzut la Capitolul II^1 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.”;

30. Se completează cu Articolul 31^1 cu următorul cuprins:
“Articolul 31^1. Documentul de politici privind implementarea acțiunilor de atenuare a schimbărilor climatice

(1) Documentul de politici de nivel național privind implementarea acțiunilor de atenuare la schimbările climatice este Programul de dezvoltare cu emisii reduse (în continuare – PDER), elaborat de către Ministerul Mediului în colaborare cu ministerele de resort.

(2) Documentul prevăzut la alin. (1) se elaborează pentru o perioadă de trei-cinci ani, în

vederea implementării documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung și a realizării țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES din CND, cu scopul atingerii neutralității climatice și îndeplinirii angajamentelor asumate de către Republica Moldova în conformitate cu CONUSC și cu Acordul de la Paris.”;

31. La Articolul 33:
la alineatul (2):
cuvintele ”cu PNIEC-ul și” se exclud;
cuvîntul ”CCONUSC” se substituie cu cuvăntul ”CONUSC”;

32. Articolul 34. va avea următorul cuprins:
”Articolul 34. Obiectivele privind reducerea emisiilor de metan

(1) PDER-ul prevede politicile și măsurile pentru reducerea, pe termen scurt și mediu, a impactului emisiilor de metan asupra emisiilor nete de GES la nivel național, luându-se în considerare potențialul de încălzire globală și durata de viață, relativ scurtă, a metanului în atmosferă, precum și obiectivele economiei circulare, după caz.
(2) Ministerul Mediului, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Energiei, examinează în comun opțiunile de politică pentru reducerea rapidă a emisiilor de metan și stabilesc obiectivele și acțiunile necesare în acest scop.

33. La Articolul 35:
la alineatul (1):
cuvintele ”planuri de acțiuni sustenabile pentru energie și climă (în continuare – *PASEC*)” se substituie cu cuvântul ”PASEC-urile” și se completează cu cuvintele ” sau *PLIEC*-urile”;
cuvintele” planurilor locale integrate privind energia și clima” se substituie cu cuvintele ”PLIEC și se actualizează o dată la doi ani, în condițiile stabilite de legislație ”;

alineatul (3) se abrogă;
alineatul (4) va avea următorul cuprins:
“ (4) Monitorizarea implementării măsurilor de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice prevăzute în PASEC sau PLIEC este asigurată prin raportarea anuală către Ministerul Mediului .”;

la alineatul (5) după cuvintele ”raportarea PASEC-urilor” se completează cu cuvintele ”sau PLIEC-urilor”;

34. La Articolul 36:
alineatul (2) va avea următorul cuprins:
“(2) Prognozele naționale privind emisiile de GES se elaborează începând cu cel mai recent an inclus în Documentul național de inventariere și includ estimări cantitative pentru anii următori de prognoză, acoperind o perioadă de cel puțin cincisprezece ani după următorul an calendaristic care se termină cu cifra zero sau cu cinci.”;

35. Se completează cu Secțiunea a 4-a, care cuprinde articolul 40^1 și articolul 40^2, cu următorul cuprins:

“ **Secțiunea a 4-a**
Cerințe privind legarea chimică permanentă a CO_2 în produse

Articolul 40^1. Produsele considerate ca legând chimic CO_2 în mod permanent

(1) CO_2 captat este utilizat permanent într-un produs, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.5, în caz în care este legat chimic în produs, ca urmare a unui proces sau a unei practici tehnologice active și controlate, prin care CO_2 captat este folosit ca materie primă pentru fabricarea produselor și care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs.

(2) La determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate potrivit alin. (1), trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) CO_2 este legat chimic în produs printr-un proces de utilizare activ și controlat, care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs în timpul procesului de utilizare;

b) CO_2 rămâne legat chimic în produs astfel încât să nu fie eliberat în atmosferă în condiții normale de utilizare a produsului, inclusiv în cadrul activităților obișnuite desfășurate după sfârșitul duratei de viață a acestuia, pentru o perioadă de cel puțin câteva secole. În cazul produselor cu multiple căi de utilizare normală și de sfârșit de viață, toate aceste căi trebuie luate în considerare în sensul prezentului alineat.

Articolul 40^2. Limitări privind recunoașterea utilizării permanente a CO_2 în produse

(1) La determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate potrivit alin. (1) art.40^1. nu se ia în considerare carbonul care era deja prezent în material înainte de desfășurarea procesului de utilizare și nici carbonul absorbit în mod natural din atmosferă sau din alte surse după finalizarea acestui proces.

(2) Produsele care, în condiții normale de utilizare, inclusiv în cadrul activităților obișnuite desfășurate după sfârșitul ciclului de viață al acestora, pot fi supuse arderii la temperaturi ridicate, inclusiv prin incinerarea deșeurilor, nu sunt recunoscute ca produse care asigură legarea chimică permanentă a CO_2.";

36. Denumirea Capitolului IV va avea următorul cuprins:

"**Capitolul IV AUTORIZAȚIA PRIVIND EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ. MONITORIZAREA, RAPORTAREA, VERIFICAREA RAPOARTELOR ANUALE PRIVIND EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ȘI A ALTOR INFORMAȚII RELEVANTE**";

37. Articolul 41 va avea următorul cuprins:

"Articolul 41. Cadrul general privind managementul datelor emisiilor de GES

(1) Monitorizarea emisiilor de GES care provin de la sectoarele și categoriile de surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES, compilate în inventarul național, inclusiv metodologia și frecvența monitorizării, se efectuează de către Agenția de Mediu prin intermediul SNMR.

(2) Estimarea nivelului emisiilor antropice provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES, compilate în inventarul național, se realizează prin intermediul Sistemului național de inventariere (în continuare – *SNI*), care este parte componentă a SNMR.

(3) Evaluarea progresului înregistrat în implementarea obiectivelor CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNIEC-ului, a PDER-ului, precum și a prognozelor privind emisiile antropice provenite din surse sau reținerile prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES se realizează prin intermediul Sistemului național pentru politici, măsuri și prognoze, care este parte componentă a SNMR.

(4) Monitorizarea completă, transparentă, exactă, coerentă și comparabilă în timp și raportarea integrală a emisiilor de GES provenite de la activitățile specificate în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1, se realizează prin monitorizarea, raportarea și verificarea RAE, înregistrate în Registrul național de emisii și transfer de poluanți, parte componentă a Sistemului informațional integrat de mediu, instituit de Ministerul Mediului, și acreditarea verificatorilor RAE-urilor (în continuare – *MRVA*).

(5) MRVA asigură baza tehnică de date necesară pentru implementarea mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2, prevăzut la art.56, provenite din activitățile prevăzute în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1.";

38. La Articolul 43:

alineatul (1):

cuvintele „Secretariatului Comunității Energetice" se substituie cu cuvintele „Agenției Europene de Mediu";

litera b):
după cuvintele Raportul bienal de transparență”, cuvântul ”Raportul” se substituie cu cuvântul ” Documentul”;
după cuvintele Raportul național de inventariere”se completează cu cuvintele „și tabele în formatul comun de raportare;”;

alineatul (2) cuvintele „Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat de Guvern” se substituie cu textul „Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice.”;

la aliniatul (3) cuvântul ”CCONUSC” se substituie cu cuvântul ”CONUSC”;

39. Articolul 44:
la alineatul (3) cuvântul ”Raportul” se substituie cu cuvăntul ”Documentul”;
la alineatul (4) cuvăntul ”raportului” se substituie cu cuvăntul ”documentului”;
la alineatul (6) după cuvintele „Secretariatului Comunității Energetice și” cuvântul ” Secretariatului” se exclude;

40. Se completează cu Secțiunea a 2^1-a, care cuprinde art. 48^1și art. 48^2, cu următorul cuprins:

“**Secțiunea a 2^1 – a**

Autorizații de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate

Articolul 48.[1] Eliberarea autorizației de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate

(1) Autorizația de GES pentru activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se emite de către Agenția de Mediu, în baza cererii depuse prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu.

(2) Autorizația de GES se eliberează gratuit, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data depunerii solicitării și este valabilă pe durată nedeterminată, cu obligația actualizării acesteia în cazul oricăror modificări planificate privind natura activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, reflectate în PM.

(3) Setul de documente necesare pentru obținerea autorizației de GES, informațiile incluse în cerere, precum și elementele de conținut ale autorizațiilor sunt prevăzute la art. 48^2 pentru entitățile reglementate.

(4) Agenția de Mediu verifică conformitatea cererii și completitudinea informațiilor prezentate de solicitant. În cazul în care constată că documentele sunt incomplete sau neconforme, Agenția de Mediu suspendă curgerea termenului stabilit pentru eliberarea autorizației și notifică solicitantul despre suspendare, indicând cerințele care nu sunt îndeplinite, precum și documentele și/sau informațiile care urmează a fi prezentate pentru examinarea cererii. Suspendarea termenului încetează din ziua prezentării de către solicitant a documentelor sau informațiilor necesare.

(5) În procesul de examinare a cererii, Agenția de Mediu transmite setul de documente prin intermediul ghișeului unic, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și solicită organizarea unei examinări la fața locului pentru verificarea aspectelor care stabilesc respectarea normelor de protecție a mediului și întrunirea condițiilor necesare pentru eliberarea autorizației solicitate.

(6) Actualizarea autorizației de GES se efectuează în baza cererii depuse prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu, în cazul oricăror modificări planificate privind natura activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, al modificării statutului juridic al solicitantului ori al adoptării unor noi reglementări legale.

(7) Retragerea autorizației de GES se efectuează prin decizia Agenției de Mediu, în conformitate cu procedurile prevăzute de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în una dintre următoarele situații:

a) există o modificare esențială a naturii activităților autorizate, prevăzute în anexa nr. 1^1;

b) titularul autorizației nu respectă condițiile tehnice de funcționare a instalației și/sau de desfășurare a activităților autorizate;

c) titularul autorizației încalcă în mod repetat obligațiile privind aprobarea și actualizarea PM sau prezentarea RAE-ului, în condițiile stabilite în autorizație;

d) în cadrul controalelor privind respectarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege, titularul autorizației încalcă în mod repetat obligațiile ce revin persoanei supuse controlului.

Articolul 48.^{2} Condițiile de eliberare a autorizației de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate

(1) Entitatea reglementată poate desfășura o activitate prevăzută în anexa nr. 1^1 numai în baza autorizației de GES, eliberată de Agenția de Mediu în temeiul art. 48^1. Autorizația se eliberează dacă, în urma examinării cererii și a PM prezentate de entitate, Agenția de Mediu constată că aceasta dispune de capacitatea necesară pentru a monitoriza și raporta emisiile aferente cantităților de combustibili eliberați pentru consum.

(2) Cererea de emitere a autorizației se depune prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu și cuprinde descrierea:

a) entității reglementate;

b) tipului de combustibili pe care îi eliberează pentru consum și care sunt utilizați pentru ardere în sectoarele menționate în anexa nr. 1^1, precum și a mijloacelor prin care acești combustibili sunt eliberați pentru consum;

c) utilizării finale sau utilizărilor finale ale combustibililor eliberați pentru consum pentru activitatea menționată în anexa nr. 1^1;

d) măsurilor planificate pentru monitorizarea și raportarea emisiilor în conformitate cu cerințele stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern;

e) un rezumat netehnic al informațiilor prevăzute la lit. a)–d).

(3) Autorizația de emisii de GES conține următoarele elemente:

a) denumirea și adresa entității reglementate;

b) o descriere a mijloacelor prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum în sectoarele vizate în anexa nr. 1^1;

c) o listă a combustibililor eliberați pentru consum de către entitatea reglementată în sectoarele specificate anexa nr. 1^1;

d) un plan de monitorizare care respectă cerințele stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern;

e) cerințele de raportare stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.

(4) Entitatea reglementată informează Agenția de Mediu despre orice modificare planificată privind natura activității sale sau combustibilii pe care îi eliberează pentru consum, care impune revizuirea autorizației de emisii de GES. Actualizarea planului de monitorizare nu constituie temei pentru revizuirea autorizației de emisii de GES.”;

41. în denumirea secțiunii a 3-a din Capitolul IV după cuvântul ”raportarea” se exclude cuvântul ”și” și după cuvântul ”verificarea” se completează cu cuvintele ”și acreditarea”;

42. La Articolul 49:

la alineatul (3) cuvintele „Măsurile de reducere” se substituie cu cuvintele „Activitățile de monitorizare”;

se completează cu alineatele (7) – (9), cu următorul cuprins:

“(7) Operatorii instalațiilor de categoriile B și C / doar C/, stabilite conform pct. 46 al Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern , pot elabora, în mod voluntar, planuri de neutralitate climatică la nivel de instalație sau, după caz, la nivel de întreprindere, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.4.

(8) Planurile de neutralitate climatică se fundamentează și se justifică în mod corespunzător. Acestea prevăd, în mod distinct, monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări calitative – jaloane și monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări cantitative în materie de reducere a emisiilor – ținte. Măsurile, jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, trebuie să fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp.

(9) Țintele specifice privind nivelurilor de activitate ale subinstalațiilor cu referință bazată pe produs sau ale subinstalațiilor cărora se aplică o abordare alternativă se stabilesc în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă. Țintele aferente valorilor de referință se stabilesc ca reducere procentuală și pot fi exprimate, după caz în valori absolute, pentru a permite o mai mare flexibilitate și pentru a spori posibilitatea de verificare a atingerii acestora.”;

43. La Articolul 51:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“(1) În vederea decarbonizării aviației civile, a încurajării utilizării unor tehnologii mai puțin poluante și a surselor regenerabile prin aplicarea măsurilor economice, se evaluează, prin intermediul sistemului MRV al emisiilor de GES, progresele înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii și se instituie schema CORSIA, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, aprobat de Guvern.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Cerințele privind MRV a emisiilor de GES generate de operatorii aerieni naționali care desfășoară activitățile prevăzute în anexa nr.1 și/sau efectuează zboruri care întră sub incidența CORSIA, în scopul evaluării progreselor înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii, sunt stabilite în regulamentul prevăzut la alin. (6), cu excepția derogărilor reglementate de regulamentul prevăzut la alin. (1).”;

la alineatul (4) cuvântul „carbon” se substituie cu cuvintele „GES și altor efecte ale aviației asupra climei decât emisiile de CO_2”;

la alineatul (6) cuvântul „GES” se completează cu cuvintele „și altor efecte ale aviației asupra climei decât emisiile de CO_2”;

44. Se completează cu Articolul 52^1 cu următorul cuprins:

“**Articolul 52.[1]** Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la entitățile reglementate

(1) Entitatea reglementată, autorizată în conformitate cu art. 48^2, care desfășoară activități prevăzute în anexa nr. 1^1 monitorizează, pentru fiecare an calendaristic, începând cu anul 2027, emisiile corespunzătoare cantităților de combustibili eliberate pentru consum.

(2) Entitatea reglementată monitorizează emisiile în baza unui plan de monitorizare, depus spre aprobare Agenției de Mediu cu patru luni înainte de începerea activității prevăzute în anexa nr. 1^1.

(3) Entitatea reglementată prezintă anual Agenției de Mediu, până la data de 31 martie, RAE-ul pentru anul precedent, verificat de un verificator acreditat, însoțit de raportul de verificare privind emisiile de GES generate în anul calendaristic precedent, elaborat de verificator.

(4) Prin derogare de la alin. (3), entitatea reglementată căreia i se eliberează autorizația în conformitate cu art. 48^2 în cursul anului 2027 prezintă Agenției de Mediu raportul privind emisiile istorice pentru anul 2026 în termen de 90 de zile de la data eliberării.

(5) Monitorizarea și raportarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu principiile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 2 și cu prevederile Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.

(6) Verificarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu criteriile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 3 și cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern.

(7) Agenția de Mediu aprobă aplicarea unor măsuri simplificate de monitorizare, raportare și verificare pentru entitățile reglementate ale căror emisii anuale corespunzătoare cantităților de combustibili eliberați pentru consum sunt sub 1 000 de tone CO_2 echivalent, în condițiile prevăzute de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.”;

45. Se completează cu Articolul 52^2 cu următorul cuprins:

“**Articolul 52^2.** Reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic

(1) Măsurarea cu precizie, cuantificarea, monitorizarea, raportarea, verificarea și reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, aprobat de Guvern, care stabilește cerințele tehnice și procedurale, termenele, documentele, evidențele, condițiile de aprobare ori exceptare, procedurile de emitere a actelor administrative individuale și măsurile necesare aplicării prezentului articol.

(2) Regulamentul prevăzut la alin. (1) se aplică emisiilor de metan provenite din explorarea și producerea petrolului și gazelor fosile, colectarea și prelucrarea gazelor fosile, transportul și distribuția gazelor naturale, stocarea subterană a gazelor naturale, instalațiile de gaze naturale lichefiate, sondele inactive, conservate temporar, lichidate permanent și abandonate, minele de cărbune active, închise sau abandonate, precum și obligațiilor de transparență și raportare aferente petrolului brut, gazelor naturale și cărbunelui introduse pe piața Republicii Moldova.

(3) Cerințele stabilite potrivit alin. (1) se aplică, operatorilor, întreprinderilor, operatorilor minieri, proprietarilor, titularilor actelor permisive și altor persoane responsabile pentru sonde sau mine, producătorilor stabiliți în Republica Moldova și importatorilor.”.

46. La Articolul 53:

la alineatul (2) cifra “50” se substituie cu cifra “52^1”;

47. Articolul 56 se completează cu art. 56^1-56^8, cu următorul cuprins:

“Articolul 56^1. Participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris

(1) Republica Moldova poate participa, în condițiile Acordului de la Paris și ale deciziilor adoptate în temeiul acestuia, la:

a) abordările cooperative prevăzute la art. 6 alin. 2 al Acordului de la Paris;

b) mecanismul instituit în temeiul art. 6 alin. 4 al Acordului de la Paris;

c) alte forme de cooperare prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris.

(2) Participarea Republicii Moldova la mecanismele prevăzute la alin. (1) se realizează cu respectarea obiectivelor și țintelor naționale privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, a contribuției determinate la nivel național și a obiectivului de neutralitate climatică.

Articolul 56^2. Autorizarea activităților și a rezultatelor de atenuare

a) Activitățile și abordările cooperative desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris pe teritoriul Republicii Moldova sunt supuse autorizării în condițiile stabilite de Guvern.

b) Transferul internațional al rezultatelor de atenuare în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris este permis numai în baza unei autorizații emise de Ministerul Mediului în calitate de Autoritate Națională Desemnată.

c) Autorizația se emite în baza evaluării conformității activității și a rezultatelor de atenuare cu cerințele Acordului de la Paris, prezenta lege și actele normative aprobate în temeiul acesteia.

d) Condițiile, procedura, documentele necesare, termenele de examinare, condițiile de suspendare și retragere a autorizației se stabilesc de Guvern.

Articolul 56[3]. Contabilizarea și ajustările corespunzătoare

a) Rezultatele de atenuare autorizate și transferate la nivel internațional în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se contabilizează în conformitate cu regulile aplicabile în temeiul Acordului de la Paris.

b) Pentru rezultatele de atenuare prevăzute la alin. (1) se aplică ajustările corespunzătoare, în conformitate cu regulile de contabilizare și raportare adoptate în temeiul Acordului de la Paris.

c) Ministerul Mediului asigură evidența ajustărilor corespunzătoare și reflectarea acestora în contabilitatea și raportarea națională aferente contribuției determinate la nivel național.

d) Procedura de contabilizare, aplicare, evidență și raportare a ajustărilor corespunzătoare se stabilește de Guvern.

Articolul 56[4]. Evitarea dublei contabilizări, evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare transferate la nivel internațional

(1) Activitățile, rezultatele de atenuare și transferurile efectuate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se realizează cu respectarea principiului evitării dublei contabilizări a reducerilor și eliminărilor emisiilor de gaze cu efect de seră.

(2) Ministerul Mediului asigură evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare:

a) activităților și abordărilor cooperative autorizate;

b) autorizațiilor emise;

c) rezultatelor de atenuare transferate la nivel international autorizate;

d) emiterii, transferului, utilizării, anulării și retragerii rezultatelor de atenuare, după caz;

e) ajustărilor corespunzătoare.

(3) Evidența prevăzută la alin. (1) se realizează printr-un registru național și/sau prin sisteme informatizate interoperabile cu registrele și sistemele internaționale relevante, în condițiile stabilite de Guvern.

(4) Cerințele privind funcționarea, accesul la informații și interoperabilitatea sistemelor prevăzute la alin. (2) se stabilesc de Guvern.”

Articolul 56[5]. Monitorizarea, raportarea și verificarea

(1) Activitățile și rezultatele de atenuare transferate la nivel international desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris sunt supuse cerințelor de monitorizare, raportare și verificare.

(2) Cerințele prevăzute la alin. (1) includ, după caz:

a) stabilirea și aplicarea scenariilor de referință;

b) aplicarea metodologiilor aprobate;

c) demonstrarea adiționalității;

d) monitorizarea reducerilor și absorbției prin sechestrare a emisiilor de GES;

e) validarea și verificarea rezultatelor de atenuare transferate la nivel international;

f) gestionarea și păstrarea datelor și evidențelor;

g) raportarea rezultatelor de atenuare.

Articolul 56[6]. Integritatea mediului și dezvoltarea durabilă

(1) Activitățile desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris trebuie să asigure:

a) integritatea mediului;

b) reduceri sau absorbției prin sechestrare ale emisiilor de gaze cu efect de seră care sunt reale, măsurabile și verificabile;

c) contribuția la prioritățile naționale de dezvoltare durabilă;

d) respectarea garanțiilor sociale și de mediu aplicabile;

e) transparența și consultarea părților interesate, după caz.”

Articolul 56[7]. Drepturile și obligațiile participanților și aspectele financiare

a) Drepturile și obligațiile statului, ale participanților la activitățile desfășurate în temeiul art.

6 al Acordului de la Paris și ale dezvoltatorilor activităților se stabilesc în condițiile legislației.

b) Regimul juridic al rezultatelor de atenuare și al creditelor generate în cadrul activităților prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, inclusiv drepturile asupra acestora, se stabilește în condițiile legislației.

c) Taxele, contribuțiile și alte obligații financiare aferente activităților și tranzacțiilor desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se stabilesc în conformitate cu legislația fiscală și bugetară.

d) Utilizarea veniturilor publice provenite din participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris se realizează în condițiile legislației bugetare și ale documentelor de politici relevante."

Articolul 56^{8}. Raportarea și transparența

a) Ministerul Mediului asigură raportarea informațiilor privind participarea Republicii Moldova la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, în conformitate cu cerințele de raportare stabilite în temeiul Acordului de la Paris.

b) Informațiile privind activitățile autorizate, rezultatele de atenuare transferate la nivel internațional și ajustările corespunzătoare se publică, după caz, în condițiile legislației privind accesul la informațiile de interes public și protecția datelor cu caracter personal.

c) Formatul, conținutul și periodicitatea raportării se stabilesc de Guvern."

48. La Articolul 57:

la alineatul (2) litera d) textul "GES" se substituie cu textul "CO_2";

49. Articolul 62 se abrogă;

50. La Anexa nr.1:

la punctul 2 în partea introductivă:
cuvântul "Instalațiile" se substituie cu cuvintele "Unitățile tehnice";
după textul "3 MW", cuvintele "și instalațiile care utilizează exclusiv biomasă" se exclud;
cuvintele „Instalațiile care utilizează exclusiv biomasă includ instalațiile care utilizează combustibili fosili doar la pornirea sau la oprirea instalației." se exclud;

la punctul 3 în partea introductivă:
cuvântul "listă" se exclude și se completează cu textul "lista operatorilor de instalații staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, aprobată prin ordinul Ministrului Mediului odată la cinci ani";

la punctul 4 în partea introductivă:
cuvintele"toate instalațiile" se substituie cu cuvintele "toate unitățile";

în partea introductivă se completează cu punctul 5 care va avea următorul cuprins:
"Instalațiile sau părțile de instalații utilizate pentru cercetare, dezvoltare și testare de produse și procese noi nu intră sub incidența prezentei anexe. Instalațiile în cazul cărora, în perioada precedentă relevantă de cinci ani, emisiile provenite din arderea biomasei care îndeplinește criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute de Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile contribuie, în medie, cu mai mult de 95 % din totalul mediu al emisiilor de gaze cu efect de seră nu se includ în lista operatorilor instalațiilor staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.".

secțiunea II-a:
după punctul 28 se completează cu punctul 28^{1} cu următorul cuprins:
"Captarea gazelor cu efect de seră de la instalațiile care intră în sfera de aplicare a prezentei legi în vederea transportului și stocării geologice într-un sit de stocare în conformitate cu

anexa nr. 1 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului";
punctul 29 se abrogă;
la punctul 30 cuvintele " zborurile care pleacă de pe un aerodrom situat pe teritoriul Republicii Moldova." se modifică după cum urmează:"zborurile care pleacă de pe un aerodrom situat pe teritoriul Republicii Moldova, sau sosesc pe un astfel de aerodrom."

51. se completează cu Anexa nr.1^1 cu următorul cuprins:

	IV Activitatea care face obiectul art.52^1	
1.	Eliberarea pentru consum a combustibililor utilizați pentru ardere în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare. Această activitate nu include: a) eliberarea pentru consum a combustibililor utilizați în activitățile enumerate în secțiunea a I- III-a din anexa nr.1, cu excepția cazului în care sunt utilizați pentru ardere în cadrul activităților de transport al gazelor cu efect de seră în vederea stocării geologice, astfel cum este prevăzut în tabel, la al douăzeci și șaptelea rând al anexei respective sau dacă sunt utilizați pentru ardere în instalații care emit mai puțin de 2 500 de tone; b) eliberarea pentru consum a combustibililor pentru care factorul de emisie este zero; c) eliberarea pentru consum a deșeurilor periculoase sau municipale utilizate drept combustibil.	Dioxid de carbon (CO_2)
2.	Sectoarele clădirilor și transportului rutier corespund următoarelor surse de emisii, definite în Orientările IPCC din 2006 privind inventarele naționale ale gazelor cu efect de seră, cu modificările necesare ale definițiilor respective, după cum urmează: a) generarea combinată de energie electrică și termică (CET) (codul categoriei de sursă 1A1a ii) și centrale termice (codul categoriei de sursă 1A1a iii), în măsura în care acestea produc energie termică pentru categoriile vizate la lit. c) și d), fie direct, fie prin intermediul rețelelor din Sistemul de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACET); b) transportul rutier (codul categoriei de sursă 1A3b), cu excepția utilizării vehiculelor agricole pe drumuri asfaltate; c) clădiri comerciale sau instituționale (codul categoriei de sursă 1A4a); d) clădiri rezidențiale (codul categoriei de sursă 1A4b).	Dioxid de carbon (CO_2)
3.	Alte sectoare corespund următoarelor surse de emisii, definite în Ghidul IPCC 2006 privind inventarele naționale ale gazelor cu efect de seră: a) industriile energetice (codul categoriei de sursă 1A1), cu excepția categoriilor definite la punctul 2 lit.a); b) industriile prelucrătoare și sectorul clădirilor (codul categoriei de sursă 1A2).	Dioxid de carbon (CO_2)

52. Anexa nr.2:
Secțiunea I Litera B punctul 3) va avea următorul cuprins:
"3) Se utilizează factorii de emisie acceptați. Pentru toți combustibilii se acceptă factorii de emisie specifici activității. Se acceptă factorii impliciți pentru toți combustibilii, cu excepția celor necomerciali (combustibilii din deșeuri, precum anvelope și gaze din procese industriale). În continuare, se vor elabora valori implicite pentru stratul de cărbuni, precum și valori implicite generale sau specifice UE sau specifice țării pentru gaz natural. Pentru produsele de rafinărie sunt acceptate valorile implicite de către IPCC. Factorul de emisie pentru biomasă, care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu ajustările necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei legi, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, menționat la art. 49 alin. (6), este egal cu zero.";

Secțiunea II Litera A punctul 4) va avea următorul cuprins:

”4) Se utilizează factorii standard de emisie din liniile directoare ale IPCC-ului pentru inventariere din anul 2006 sau actualizările ulterioare ale liniilor directoare respective, cu excepția cazului în care factorii de emisie specifici activității, identificați de laboratoarele acreditate independente care utilizează metode analitice acceptate la nivel național, sunt mai exacți. Factorul de emisie pentru biomasă care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei, stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu ajustările necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei legi și orice ajustări necesare pentru aplicarea acestora), astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, menționat la art. 51 alin. (6), este egal cu zero. Factorul de emisie aferent kerosenului de aviație (Jet A1 sau Jet A) este de 3,16 (t CO_2/t combustibil).”;

Secțiunea II Litera B va avea următorul cuprins:

” **B. Raportarea emisiilor**

1) Fiecare operator de aeronave include în raportul prezentat în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (5) următoarele informații:

a) datele de identificare ale operatorului de aeronave, inclusiv:

1. denumirea operatorului de aeronave;
2. statul în care operatorul aerian este înregistrat;
3. adresa, inclusiv codul poștal și țara, precum și, în cazul în care este diferită, adresa de contact ~~a~~ din statul de înregistrare al operatorului aerian;
4. numerele de înregistrare ale aeronavelor și tipurile de aeronave utilizate, în perioada vizată de raport, pentru desfășurarea activităților de aviație specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei;
5. numărul și autoritatea emitentă a certificatului de operator aerian, precum și licența de operare în baza căreia sunt desfășurate activitățile din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei;
6. adresa, numărul de telefon, numărul de fax și adresa de poștă electronică ale persoanei de contact; precum și
7. denumirea proprietarului aeronavei;

b) pentru fiecare tip de combustibil pentru care se calculează emisiile:

1. consumul de combustibil;
2. factorul de emisie;
3. emisiile cumulate totale, provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei;
4. emisiile cumulate provenite de la:

– toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei și care au avut ca punct de plecare un aerodrom situat pe teritoriul statului și ca punct de sosire un aerodrom situat pe același teritoriu;

– toate celelalte zboruri efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei;

5. emisiile cumulate provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei și care:

– au avut ca punct de plecare pe teritoriul statului;

– au sosit în fiecare stat membru dintr-o țară terță;

6. gradul de incertitudine.”;

53. Anexa nr.3:

se completează cu Secțiunea III cu următorul cuprins:

”**III. Verificarea emisiilor corespunzătoare activității menționate în anexa nr. 1[1]**

A.Principii generale

1. Emisiile corespunzătoare activității menționate în anexa nr. 1[1] fac obiectul verificării.
2. Procesul de verificare include evaluarea raportului în temeiul art.52[1] alin.(3) și a monitorizării de pe parcursul anului anterior. Verificarea abordează fiabilitatea, credibilitatea și acuratețea sistemelor de monitorizare și datele și informațiile raportate cu privire la emisii, în special:
   a) combustibilii eliberați pentru consum declarați și calculele aferente;
   b) selectarea și utilizarea factorilor de emisie;
   c) calculele care au condus la determinarea emisiilor generale.
3. Emisiile raportate pot fi validate numai dacă există date și informații fiabile și credibile care permit determinarea emisiilor cu un grad ridicat de certitudine. Un grad ridicat de certitudine presupune demonstrarea de către entitatea reglementată a faptului că:
   a) datele raportate nu conțin neconcordanțe;
   b) datele au fost colectate în conformitate cu standardele științifice aplicabile; și
   c) înregistrările relevante privind entitatea reglementată sunt complete și coerente.
4. Verificatorul are drept de acces în toate zonele și la toate înregistrările legate de subiectul verificării.
5. Verificatorul ține seama de faptul că entitatea reglementată este sau nu înregistrată în cadrul sistemului Uniunii de management de mediu și audit (EMAS).

A. **Metodologie**

Analiza strategică

6. Verificarea se bazează pe o analiză strategică a tuturor cantităților de combustibili eliberate pentru consum de către entitatea reglementată. În acest scop, verificatorul trebuie să aibă o imagine de ansamblu asupra tuturor activităților prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum și asupra importanței acestora în ceea ce privește emisiile.

Analiza procesului

7. Verificarea datelor și a informațiilor prezentate se realizează, după caz, în locul în care se află entitatea reglementată. Verificatorul recurge la controale prin sondaj pentru a determina fiabilitatea datelor și informațiilor raportate.

Analiza riscurilor

8. Verificatorul supune toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către entitatea reglementată unei evaluări cu privire la fiabilitatea datelor privind emisiile generale ale entității reglementate.
9. Pe baza acestei analize, verificatorul identifică explicit elementele care prezintă un grad ridicat de risc de eroare și alte aspecte ale procedurii de monitorizare și raportare care este posibil să contribuie la apariția unor erori în determinarea emisiilor generale. Este vorba în special de calculele necesare pentru a determina nivelul emisiilor din surse individuale. Este acordată o atenție specială elementelor care prezintă un risc ridicat de eroare și aspectelor din cadrul procedurii de monitorizare menționate anterior.
10. Verificatorul ia în considerare orice metode eficiente de control al riscului aplicate de entitatea reglementată în vederea reducerii la minimum a gradului de incertitudine.

D. Raport

11. Verificatorul pregătește un raport privind procesul de validare în care menționează dacă raportul specificat la art.52[1] alin.(3) este satisfăcător. Raportul specifică toate aspectele relevante pentru activitatea desfășurată. Verificatorul poate declara că raportul este satisfăcător în cazul în care, în opinia sa, declarațiile cu privire la emisiile totale nu prezintă erori semnificative.

E. Cerința minimă privind competența verificatorului

12. Verificatorul este independent de entitatea reglementată, își desfășoară activitățile cu profesionalism și obiectivitate și înțelege:
   a) dispozițiile prezentei legi, precum și standardele și indicațiile relevante adoptate;
   b) actele legislative și actele administrative relevante pentru activitățile care fac obiectul

verificării; și

c) modul în care sunt generate toate informațiile referitoare la toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către entitatea reglementată, în special în ceea ce privește colectarea, măsurarea, calcularea și raportarea datelor.”;

54. Se completează cu Anexa nr.4 cu următorul cuprins:

Anexa nr. 4

”**Conținutul planurilor de neutralitate climatică**

1. Informații generale privind instalația:

1.1 denumirea și amplasamentul instalației;

1.2 tipul instalației utilizat;

1.3 identificatorul autorizației și data eliberării primei autorizații integrate de mediu sau autorizații de mediu care a fost emisă pentru instalație în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale;

1.4 identificatorul autorizației și data celei mai recente autorizații integrate de mediu sau autorizații de mediu care a fost emisă pentru instalație în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale;

1.5 numele și adresa operatorului și datele de contact ale reprezentantului legal și ale persoanei de contact, dacă sunt diferite;

1.6 în cazul în care planul de neutralitate climatică este transmis la nivel de întreprindere de către societatea de termoficare, informațiile menționate la pct. 1.1-1.5 pentru fiecare instalație exploatată de operator și care face obiectul planului de neutralitate climatică, inclusiv o descriere a legăturilor cu agentul de termoficare.

2. Emisiile istorice, inclusiv:

2.1 emisiile istorice specifice pentru fiecare an din perioada de referință relevantă, reprezentând cei cinci ani calendaristici care precedă anul transmiterii datelor către Agenția de Mediu, inclusiv următoarele date:

2.1.1 emisiile istorice specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu alte niveluri de producție, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz;

2.1.2 dacă este cazul, emisiile istorice specifice valorilor de referință, pentru fiecare subinstalație relevantă;

2.2 în mod opțional, emisiile istorice absolute, exprimate în tone de CO_2 echivalent pentru fiecare an din perioada de referință relevantă.

3. Emisiile istorice menționate la punctul 2 și nivelurile de emisii legate de țintele menționate la subpunctul 4.2 îndeplinesc următoarele condiții:

3.1 limitele sistemelor și tipurile de GES acoperite de respectivele emisii istorice și niveluri de emisii trebuie să fie în concordanță cu autorizația de GES a instalației în cauză și cu cerințele prevăzute în Regulamentulprivind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalații staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern;

3.2 domeniul de aplicare al emisiilor nu include eliminările dioxidului de carbon sau reducerile de emisii realizate în afara limitelor sistemului instalației în cauză și obținute prin intermediul credit de compensare a emisiilor de CO_2, după caz;

3.3 emisiile se exprimă în raport cu nivelurile de activitate din fiecare an ale tuturor subinstalațiilor sau, dacă acest lucru nu este fezabil, în raport cu celelalte niveluri de producție ale instalației în cauză.

4. Jaloane și ținte, inclusiv jaloane și ținte intermediare:

4.1descrierea detaliată a jaloanelor pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, care trebuie să fie proporționale cu țintele menționate la subpunctele 4.2 și 4.3;

4.2 ținte specifice privind emisiile pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, inclusiv următoarele date:

4.2.1 țintele specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu

referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu celelalte niveluri de producție ale subinstalației, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz, și în procentaj de reducere;

4.2.2 dacă este cazul, țintele referitoare la valorile de referință pentru fiecare subinstalație relevantă, care se aplică pentru perioada de referință relevantă, exprimate ca procentaj de reducere;

4.3 în mod opțional, ținte absolute privind emisiile pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, asigurând coerența cu emisiile istorice menționate la punctul 2 și cu jaloanele menționate la subpunctul 4.1.

5. Jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, îndeplinesc următoarele condiții:

5.1 sunt în concordanță cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la art. 1 alin. (1);

5.2 sunt exprimate și definite în conformitate cu normele și cu limitele sistemelor prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalații staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.

6. Măsuri și investiții:

6.1 o descriere detaliată a tuturor măsurilor planificate în decursul fiecărei perioade de cinci ani pentru a atinge jaloanele și țintele descrise la punctul 4 și pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050;

6.2 o descriere și o cuantificare detaliate ale investițiilor legate de măsuri, exprimate în euro investiți într-un anumit an, precum și în euro anualizați pentru fiecare perioadă de cinci ani;

6.3 o descriere detaliată a condițiilor favorizante și a nevoilor în materie de infrastructură pentru măsurile și investițiile descrise la subpunctele 6.1 și 6.2;

6.4 în mod opțional, o listă a măsurilor și investițiilor puse deja în aplicare înainte de transmiterea planului de neutralitate climatică.

7. Impactul preconizat al măsurilor și al investițiilor:

7.1 o evaluare cantitativă și calitativă a impactului preconizat al fiecărei măsuri și investiții menționate la punctul 6 asupra reducerii emisiilor de GES, pentru perioada de cinci ani, inclusiv, în măsura posibilului, o defalcare a impacturilor globale în următoarele categorii:

7.1.1 trecerea la tehnologii cu emisii scăzute sau cu emisii zero;

7.1.2 eficiența energetică și economii de energie;

7.1.3 trecerea de la combustibilii fosili la:

7.1.3.1. hidrogen;

7.1.3.2 energie electrică;

7.1.3.3 biomasa care îndeplinește criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de GES menționate la punctele 133 și 134 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalații staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern;

7.1.3.4 combustibili alternativi obținuți din fluxuri de deșeuri;

7.1.3.5 alte surse regenerabile de energie;

7.1.4 utilizarea eficientă a resurselor, inclusiv reducerea consumului de materiale și reciclarea;

7.1.5 captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon;

7.2 o descriere a motivelor pentru care au fost alese măsurile descrise la punctul 6 mai degrabă decât alte măsuri potențiale de decarbonizare, în ceea ce privește impactul lor preconizat asupra reducerii emisiilor de GES.”;

55. Se completează cu Anexa nr.5 cu următorul cuprins:

Anexa nr.5

”**Cerințele privind captarea și utilizarea permanentă în produse**

1.CO_2 este recunoscut ca fiind legat chimic permanent într-un produs dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1.1 agregate carbonatate utilizate nelegate sau legate în produsele pentru construcții pe bază de minerale;
1.2 constituenți carbonatați ai cimentului, varului sau altor lianți hidraulici utilizați în produsele pentru construcții;
1.3 beton carbonatat, inclusiv blocuri prefabricate, cărămizi de pavaj sau beton celular;
1.4 cărămizi, dale sau alte elemente carbonatate pentru zidărie.”;

Art. II.

(1)Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului de document de politici
Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice a fost elaborat de către Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de document de politici
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului de document de politici
Proiectul de lege a fost elaborat în temeiul punctului 176 din Clusterul 4, Anexa A, Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice" al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (în continuare – GES) este una dintre principalele provocări din ziua de astăzi. Republica Moldova stabilește ca obiectiv atingerea neutralității climatice până în anul 2050, potrivit alin. (1) al art. 1 din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice. Pentru diminuarea fenomenului de schimbare a climei se cer eforturi globale comune, la care trebuie să se alăture și Republica Moldova. Conferința XXI a Părților la CONUSC a stabilit un plan de acțiuni pentru limitarea încălzirii globale „mult sub" 2°C, exprimat în Acordul de la Paris. La începutul anului 2025, 194 de părți au ratificat sau au aderat la Acord, ceea ce reprezintă peste 98% din emisiile globale de GES[1]. Până la sfârșitul secolului, în perioada anilor 2081–2100, temperatura ar putea crește față de perioada 1850–1900 cu: 1.0–1.8°C în scenariul cu emisii foarte scăzute de GES (SSP1-1.9), cu 2.1–3.5°C în scenariul cu emisii intermediare de GES (SSP2-4.5) și cu 3.3–5.7°C în scenariul cu emisii ridicate de GES (SSP5-8.5). Concomitent, în conformitate cu primul Bilanț Global (engl.: Global Stocktake – GST1, 2023)[2], adoptat prin decizia celei de-a 5-a Conferințe a Părților care servește ca reuniune a părților la Acordul de la Paris (CMA), se recunoaște că s-au înregistrat progrese colective semnificative în direcția obiectivului de temperatură stabilit în Acordul de la Paris, de la o creștere preconizată a temperaturii globale de 4°C, conform unor proiecții anterioare adoptării Acordului de la Paris, la o creștere cuprinsă între 2.1 și 2.8°C, odată cu implementarea deplină a contribuțiilor naționale determinate 2.0 (2020). Reducerea emisiilor de GES este o prioritate esențială atât la nivel mondial, regional, cât și național, datorită impactului semnificativ pe care schimbările climatice cauzate de creșterea concentrației GES în atmosferă îl au asupra vieților omenești, infrastructurii și economiilor. Pe teritoriul Republicii Moldova, temperaturile au înregistrat o tendință clară de creștere pe termen lung, accentuată în ultimele trei decenii. În conformitate cu informația prezentată în secțiunea 4(a) din Contribuția Națională Determinată 3.0 a Republicii Moldova către Acordul de la Paris, prezentată pe 6 mai 2025[3], în Republica Moldova se constată o creștere a frecvenței precipitațiilor abundente, care intensifică riscul de inundații pluviale. Distribuirea neuniformă a precipitațiilor amplifică pagubele, fiind estimat că aproape 10% din populație locuiește în zone cu risc sporit de inundații, iar 14% din instituțiile publice de sănătate sunt expuse aceluiași risc. Inundațiile afectează în special infrastructura rutieră, clădirile și terenurile agricole, generând anual prejudicii de aproximativ 0,8% din PIB. Daunele anuale medii asupra infrastructurii rutiere sunt evaluate la circa 82 milioane dolari SUA.

[1] <https://unfccc.int/process/the-paris-agreement/status-of-ratification>

[2] <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2023_16a01E.pdf>

[3] <https://unfccc.int/sites/default/files/2025-05/MD_NDC_3.pdf>

Ploile torențiale, grindina și vântul puternic provoacă, la rândul lor, perturbări ale infrastructurii, prin întreruperi ale alimentării cu energie electrică și afectarea transportului. Aceste fenomene determină daune semnificative și pierderi economice considerabile, care se propagă de-a lungul rețelelor de infrastructură și lanțurilor de aprovizionare, costând întreprinderile din țară aproximativ 55,7 milioane dolari SUA anual.

Problema principală care impune intervenția legislativă constă în necesitatea reducerii emisiilor de GES și consolidării rezilienței la schimbările climatice. În acest context, Republica Moldova își propune atingerea nivelului de emisii net-zero până în anul 2050, prin reducerea progresivă a emisiilor de GES. Astfel, pentru anul 2030, este stabilit obiectivul absolut de reducere a emisiilor de GES cu 71% față de nivelul anului 1990, iar pentru anul 2035 — cu 75% față de același nivel de referință. Emisiile de GES care nu vor putea fi evitate urmează a fi compensate prin sechestrările de carbon din sectorul folosinței terenurilor, schimbării categoriei de folosință a terenurilor și silviculturii.

Un rol important în procesul de combatere a încălzirii globale îl au sectoarele energointensive, inclusiv industria, transportul și clădirile, care contribuie semnificativ la emisiile de GES.

Printre instrumentele utilizate pentru limitarea schimbărilor climatice se numără schema Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii, reglementată prin Directiva 2003/87/CE (EU ETS). Aceasta a fost instituită la nivel european în scopul promovării reducerii emisiilor de GES într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic, având la bază principiul „limitează și comercializează".

MRVA reprezintă fundamentul tehnic indispensabil pentru implementarea ulterioară a EU ETS, întrucât orice mecanism de comercializare a certificatelor de emisii poate funcționa doar pe baza unor date monitorizate, raportate și verificate în mod riguros. Prin intermediul MRVA sunt colectate, monitorizate, raportate și verificate date exacte privind volumul emisiilor de GES. Existența unor date credibile și comparabile constituie o condiție esențială pentru elaborarea politicilor climatice eficiente și pentru evaluarea reală a progresului în reducerea emisiilor.

EU ETS, în forma sa inițială, urmărește reducerea emisiilor de GES generate de principalele sectoare industriale. Sistemul se aplică, de asemenea, operatorilor de aeronave începând cu anul 2012, iar în perioada 2024–2026 a fost extins asupra sectorului maritim.

La nivel național, temeiul juridic general privind sistemul MRVA este stabilit prin Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, în special prin art. 49–51. Obligațiile operatorilor sunt detaliate în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și din activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

În același timp, schema de comercializare a certificatelor de emisii ETS2[4], care vizează emisiile generate de sectorul clădirilor, transportul rutier și alte sectoare industriale, pornește de la premisa că acoperirea emisiilor rezultate din arderea combustibililor fosili este esențială pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică.

Prin urmare, instituirea cadrului MRVA aferent EU ETS2, care prevede și reglementarea autorizației de emisii de gaze cu efect de seră (în continuare – autorizația de GES) reprezintă o etapă necesară pentru pregătirea tehnică și instituțională a Republicii Moldova în vederea alinierii la acquis-ul Uniunii Europene și a integrării treptate în sistemul european de guvernanță climatică. autorizația de emisii de gaze cu efect de seră (în continuare – autorizația de GES)

Prin modificările propuse, vor fi soluționate lacunele existente privind reglementarea sistemului MRVA pentru emisiile generate de sectorul clădirilor, transportului rutier și alte sectoare industriale, care în prezent nu sunt acoperite de anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice. Proiectul va asigura alinierea legislației naționale la acquis-ul UE modificat în anul 2025, prin ajustarea noțiunilor specifice și a cadrului instituțional, precum și prin includerea activităților relevante în anexa nr. 1[1].

Reglementarea cadrului MRVA aferent EU ETS2, inclusiv instituirea obligației entităților reglementate de a deține autorizația de GES, constituie o obligație expresă stabilită la pct. 27.10

[4] <https://climate.ec.europa.eu/eu-action/carbon-markets/ets2-buildings-road-transport-and-additional-sectors_en>

din documentul „Closing benchmarks C27 – explanatory meeting EC”.

Potrivit Programului de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023, pentru sectoarele clădiri și transporturi sunt stabilite ținte sectoriale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în anul 2030, comparativ cu nivelul anului 1990, de 74% pentru sectorul clădiri și, respectiv, de 52% pentru sectorul transporturilor.

Monitorizarea, raportarea și verificarea completă, transparentă, exactă, coerentă și comparabilă în timp a emisiilor de GES provenite din sectoarele cele mai energointensive, asociate cu verificări robuste ale conformității, constituie elemente esențiale pentru realizarea progreselor în îndeplinirea angajamentelor pe termen lung de reducere a emisiilor de GES, asumate prin Acordul de la Paris, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 78/2017.

Aceste măsuri contribuie, totodată, la realizarea obiectivelor prevăzute în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, în special ODD 3, ODD 12 și ODD 13.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului este extinderea cadrului de reglementare a emisiilor de GES la combustibilii utilizați în sectorul clădirilor, în transportul rutier și în celelalte sectoare vizate de EU ETS2. Aceste emisii nu sunt acoperite în prezent de anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și din activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024. Extinderea cadrului de monitorizare și raportare va permite evidențierea emisiilor din sectoarele respective și fundamentarea măsurilor de reducere progresivă a acestora, în vederea atingerii obiectivului de neutralitate climatică.

Totodată, proiectul urmărește actualizarea cadrului normativ național, în vederea alinierii acestuia la modificările aduse Directivei 2003/87/CE privind sistemul de comercializare a certificatelor de emisii, precum și la prevederile relevante ale Regulamentelor de punere în aplicare (UE) 2018/2066 și 2018/2067, în scopul consolidării cadrului MRVA și al contribuirii la atingerea obiectivului de neutralitate climatică. Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice transpune prevederile Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/2441 referitoare la conținutul și formatul planurilor de neutralitate climatică, a căror elaborare este reglementată pe bază voluntară. Necesitatea acestor prevederi este confirmată și de faptul că unele întreprinderi din Republica Moldova, în special „Holcim Moldova” S.A. și „Vetropack Chișinău” S.A., care fac parte din grupuri internaționale, dispun deja de planuri de decarbonizare.

Obiectivele specifice urmărite prin prezentul proiect sunt:

– reducerea emisiilor cu 74% în sectorul clădirilor și cu 52% în sectorul transporturilor până în anul 2030, comparativ cu nivelul anului 1990;

– reglementarea separată a autorizației privind emisiile de GES pentru a evita suprapunerea sau aplicarea necorespunzătoare a regimurilor juridice existente, în special în raport cu autorizația integrată de mediu prevăzută de Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, care nu acoperă sectoarele vizate de EU ETS2, precum transportul rutier și clădirile;

– validarea primară a datelor din cadrul Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră;

– consolidarea constantă a informațiilor necesare pentru a urmări progresele în ceea ce privește dimensiunea „decarbonizarea economiei naționale”.

Pentru atingerea acestor obiective, proiectul propune reglementarea autorizației de GES, în conformitate cu art. 3 lit. d) din Directiva 2003/87/CE. Reglementarea distinctă este necesară deoarece activitățile vizate de EU ETS2, pentru care se impune autorizarea, nu intră în domeniul de aplicare al Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale. Totodată, proiectul urmărește introducerea prevederilor aplicabile activităților relevante pentru EU ETS2, reglementarea cadrului MRVA, includerea acestor activități în anexa nr. 1^1, precum și stabilirea principiilor de monitorizare și raportare în anexa nr. 2.

Principalele prevederi:

– se propune introducerea unui articol privind instituirea autorizației de GES (art.48[1]-art.48[2]), ca act permisiv distinct pentru activitățile prevăzute în anexa nr. 1[1]. Necesitatea reglementării separate a acestei autorizații rezultă din faptul că activitățile care intră sub incidența EU ETS2 și necesită autorizare nu fac parte din domeniul de aplicare al Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale. Totodată, regimul juridic al autorizației de GES diferă de cel al autorizației integrate de mediu. Astfel, spre deosebire de autorizația integrată de mediu, care este emisă pe o perioadă determinată, autorizația pentru emisiile de GES se eliberează pe durată nedeterminată, este supusă actualizării doar în cazul modificării activităților autorizate și se emite cu titlu gratuit. Acest regim juridic specific este justificat de rolul autorizației ca element fundamental al sistemului de monitorizare, raportare, verificare și acreditare (MRVA) aferent EU ETS2. Agenția de Mediu va elibera autorizațiile de GES începând cu data intrării în vigoare a legii. Entitățile reglementate vor monitoriza emisiile începând cu anul calendaristic 2027 și vor prezenta Agenției de Mediu raportul anual privind emisiile (RAE) până la 31 martie a anului următor. Prin urmare, primul RAE, aferent emisiilor din 2027, va fi depus până la 31 martie 2028;

– se propune introducerea prevederilor MRVA aplicabile activităților relevante pentru domeniul EU ETS2 (art.52[1]), inclusiv definirea noțiunilor specifice, reglementarea atribuțiilor instituțiilor competente, precum și stabilirea cadrului normativ și a temeiului juridic privind MRVA. Schema de comercializare a certificatelor de emisii EU ETS2, care vizează emisiile generate de sectorul clădirilor, transportul rutier și alte sectoare industriale, are la bază premisa că acoperirea emisiilor rezultate din arderea combustibililor fosili este esențială pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică. Prin urmare, instituirea cadrului MRVA aferent EU ETS2 reprezintă o etapă necesară pentru pregătirea tehnică și instituțională a Republicii Moldova în vederea alinierii la schema europeană de comercializare a certificatelor de emisii;

– se introduc cerințe privind captarea și utilizarea permanentă în produse (art.40[1] și 40[2], precum și anexa nr.5). Prevederea urmărește stabilirea condițiilor în care CO_2 captat poate fi considerat utilizat în mod permanent într-un produs. În acest sens, CO_2 poate fi recunoscut ca fiind fixat permanent doar dacă este legat chimic în produs, ca rezultat al unui proces activ și controlat de utilizare. Această abordare permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs, asigurând astfel verificabilitatea datelor și evitarea recunoașterii unor reduceri de emisii care nu sunt reale sau permanente;

– se exclude persoana fizică din definiția „verificatorului”, deoarece, potrivit Legii nr. 235/2011, acreditarea se acordă organismului de evaluare a conformității, nu persoanei fizice în nume propriu;

– se propune revizuirea caracterului imperativ al obligației autorităților publice locale de a elabora PASEC. În acest context, se susține că includerea componentei din domeniul energiei în PASEC nu ar trebui să fie obligatorie în cazul în care aceasta este deja reflectată în PNIEC, documentul urmând să conțină doar o referire la prevederile relevante ale acestuia (art.35);

– se propune revizuirea atribuțiilor unor autorități, în contextul noilor prevederi reglementate, precum și stabilirea atribuțiilor Instituției Publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului”. Aceasta are rolul de a acorda suport Ministerului Mediului și structurilor organizaționale din sfera sa de competență în atragerea și implementarea eficientă a proiectelor de asistență financiară și tehnică, externă și internă, în conformitate cu actele normative aplicabile și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte. Totodată, reglementarea urmărește crearea premiselor necesare pentru desfășurarea, în condiții de legalitate și transparență, a procedurilor de identificare, evaluare, selectare, finanțare și monitorizare a proiectelor din domeniul mediului;

– proiectul instituie cadrul legal pentru participarea Republicii Moldova la abordările cooperative și la mecanismul prevăzut la art. 6 al Acordului de la Paris. Modificările stabilesc reguli privind autorizarea activităților și a transferurilor internaționale ale rezultatelor de atenuare, contabilizarea acestora și aplicarea ajustărilor corespunzătoare, precum și cerințe de evidență, trasabilitate, monitorizare, raportare și verificare. Aceste prevederi sunt necesare pentru evitarea dublei contabilizări, asigurarea concordanței transferurilor cu contribuția determinată la nivel național și respectarea cerințelor privind integritatea mediului, dezvoltarea durabilă și transparența (art.56[1]- art.56[8]).

Unele anexe au fost modificate în vederea ajustării acestora la noile prevederi, după cum urmează:

– Anexa nr. 2 - Prevederile anexei nr. 2 „Principiile de monitorizare și raportare” au fost ajustate pentru a reflecta extinderea domeniului de aplicare și cerințele aferente activităților incluse în EU ETS2;

– Anexa nr. 3 a fost completată cu noi cerințe privind verificarea emisiilor aferente activităților incluse în EU ETS2.

Totodată, se introduc următoarele anexe noi:

– Anexa nr.1^1 - Reglementarea activităților relevante pentru sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS2);

– Anexa nr. 4 – stabilește conținutul planurilor de neutralitate climatică;

– Anexa nr. 5 introduce cerințele pentru captarea CO_2 și utilizarea sa permanentă în produse, inclusiv condițiile în care carbonul este considerat stocat pe termen lung și nu este eliberat în atmosferă în condiții normale de utilizare și la sfârșitul duratei de viață a produsului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Lipsa de acțiune în acest domeniu ar conduce la nerealizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă naționalizate prin Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, inclusiv a ODD 13, care are un rol esențial pentru realizarea tuturor celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă.

Totodată, inacțiunea ar face imposibilă instituirea unui sistem MRVA armonizat cu cel al Uniunii Europene, capabil să susțină în mod eficient procedurile de control și de asigurare a calității. Aceasta ar afecta negativ performanța proceselor de monitorizare și raportare a emisiilor de GES, ar compromite obiectivul de reducere ireversibilă a emisiilor antropice de GES și ar diminua capacitatea societății de a reduce vulnerabilitatea la schimbările climatice și de a consolida reziliența climatică.

Ajustarea cadrului legal național la standardele UE reprezintă o obligație asumată de Republica Moldova în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană, fiind prevăzută în Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029.

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate mai multe opțiuni privind nivelul de detaliere a procedurilor aferente instituirii unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de GES, mecanismele de aplicare a cerințelor tehnice de raportare, precum și termenele de punere în aplicare a prevederilor MRVA.

A fost selectată opțiunea care asigură conformitatea deplină cu cerințele legislației Uniunii Europene în domeniul MRVA, menținând, totodată, un impact redus asupra mediului de afaceri. Aceasta presupune introducerea unor termene tranzitorii de 5 ani de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru implementarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii, precum și menținerea continuității cadrului instituțional actual.

Alte opțiuni, precum amânarea intervenției legislative sau menținerea cadrului normativ național în forma actuală, nu au fost considerate viabile, întrucât ar conduce la nealinierea la acquis-ul Uniunii Europene și ar afecta îndeplinirea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova asumate prin Acordul de la Paris privind schimbările climatice și Tratatul Comunității Energetice în domeniul protecției climei.

Astfel, nu a fost identificată o altă opțiune alternativă, accentul fiind pus pe necesitatea respectării angajamentelor asumate de Republica Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de modificare a Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice nu are implicații suplimentare asupra bugetului Republicii Moldova.

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită măsuri instituționale suplimentare și nici crearea unor noi proceduri administrative.

Costurile aferente implementării sistemului MRVA pentru autoritățile publice au fost

evaluate la etapa avizării Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și din activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024, precum și a Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat recent. Activitățile aferente implementării vor fi realizate în cadrul atribuțiilor și capacităților instituționale existente.

Prin urmare, extinderea domeniului de aplicare al MRVA nu presupune costuri adiționale pentru autoritățile publice.

În ansamblu, proiectul nu implică extinderea semnificativă a atribuțiilor autorităților publice, ci presupune consolidarea și eficientizarea mecanismelor administrative deja existente, în vederea asigurării unei monitorizări mai clare și a unei aplicări uniforme a reglementărilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Tranziția către neutralitatea climatică va genera oportunități semnificative, inclusiv creștere economică, dezvoltarea unor noi modele de afaceri și piețe, crearea de locuri de muncă și stimularea dezvoltării tehnologice.

Totodată, atingerea neutralității climatice va presupune depășirea unor provocări majore și va necesita instrumente adecvate, stimulente, sprijin, precum și investiții publice și private semnificative, pentru a asigura o tranziție eficientă din punct de vedere al costurilor, justă și echilibrată social.

Introducerea autorizației de GES pentru activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 contribuie la crearea unui cadru normativ clar și previzibil pentru activitățile care intră sub incidența EU ETS2. Aceasta nu generează un impact economic negativ semnificativ, întrucât autorizația se eliberează gratuit și nu introduce, în această etapă, obligația de achiziționare a certificatelor de emisii.

Impactul economic este preponderent pozitiv, deoarece autorizația de GES creează baza juridică necesară pentru funcționarea sistemului MRVA, asigură colectarea unor date exacte privind emisiile și permite pregătirea treptată a economiei naționale pentru alinierea la cerințele Uniunii Europene în domeniul politicilor climatice. Pe termen mediu și lung, aceasta poate contribui la orientarea investițiilor către tehnologii mai eficiente energetic și cu emisii reduse de carbon.

Totodată, instituirea cadrului MRVA aferent EU ETS2 nu introduce obligații privind achiziționarea certificatelor de emisii și nu generează costuri directe aferente prețului carbonului. Proiectul urmărește exclusiv crearea bazei tehnice și juridice necesare pentru monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES, în vederea asigurării unor date exacte, comparabile și verificabile, necesare implementării politicilor climatice și alinierii la acquis-ul Uniunii Europene.

Desigur, procesul de monitorizare și raportare nu este lipsit de costuri. Planul de monitorizare și raportul anual privind emisiile de GES vor fi întocmite, de regulă, de către operatori, prin intermediul personalului tehnic responsabil de procesele de activitate. Această etapă nu generează costuri semnificative, întrucât poate fi realizată în baza datelor și evidențelor interne existente. Eventual, pot fi necesare instruiri ale persoanelor implicate în procesul de întocmire a documentelor, activitate care poate fi integrată în procesul curent de formare profesională a personalului.

Pe termen mediu și lung, anumite categorii de agenți economici ar putea suporta costuri aferente adaptării tehnologice, în special în contextul tranziției treptate către tehnologii cu impact climatic redus. Aceste costuri nu sunt generate imediat de noile prevederi, ci sunt asociate procesului general de tranziție tehnologică la nivel european.

Totodată, eventualele costuri de adaptare tehnologică urmează să apară gradual și vor fi atenuate prin termenele extinse de aplicare, perioadele tranzitorii și mecanismele de sprijin disponibile.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul financiar asupra mediului de afaceri este redus comparativ cu aplicarea integrală a EU ETS.

Pentru agenții economici, introducerea autorizației de GES presupune obligații administrative limitate, legate în principal de solicitarea autorizației, elaborarea planului de monitorizare, raportarea emisiilor și actualizarea autorizației în cazul modificării activităților autorizate.

Costurile directe sunt reduse, având în vedere că autorizația se eliberează gratuit și este valabilă pe durată nedeterminată. Eventualele costuri suportate de operatori pot viza instruirea personalului, adaptarea procedurilor interne de evidență și, după caz, verificarea rapoartelor de emisii de către verificatori acreditați.

MRVA creează cadrul tehnic necesar pentru monitorizarea, raportarea, verificarea și acreditarea datelor privind emisiile generate de sectoarele vizate de EU ETS2, inclusiv clădiri, transport rutier și alte sectoare relevante. Acest sistem permite colectarea unor date corecte, comparabile și verificate, necesare pentru fundamentarea politicilor climatice și pentru pregătirea viitoarei aplicări a EU ETS2.

Pentru entitățile reglementate, în special furnizorii de combustibili, costurile pot include elaborarea planului de monitorizare, adaptarea sistemelor interne de colectare a datelor, instruirea personalului responsabil, întocmirea raportului anual de emisii și verificarea acestuia de către un verificator acreditat.

Prin urmare, introducerea MRVA aferent EU ETS2, fără aplicarea imediată a mecanismului de comercializare a certificatelor de emisii, reprezintă o etapă pregătitoare proporțională și echilibrată. Aceasta asigură alinierea treptată la acquis-ul Uniunii Europene, reduce riscul de aplicare bruscă a unor obligații costisitoare și permite Republicii Moldova să fie pregătită tehnic și instituțional pentru integrarea ulterioară în sistemul european de comercializare a certificatelor de emisii.

Costul elaborării unui plan de monitorizare poate varia în funcție de complexitatea activității, numărul tipurilor de combustibili introduși pe piață, calitatea datelor disponibile și nivelul de pregătire al entității. În cazul entităților cu activitate simplă și evidențe clare, costurile pot fi reduse, deoarece se poate utiliza documentația internă existentă. În cazul entităților cu activitate complexă, costurile pot fi mai mari, fiind necesare proceduri interne detaliate, sisteme de evidență și suport tehnic specializat.

Costul verificării raportului de emisii depinde de volumul datelor, complexitatea metodologiei de calcul, numărul surselor de date și timpul necesar verificatorului pentru evaluarea corectitudinii informațiilor raportate. Verificarea poate genera costuri anuale, întrucât raportarea emisiilor se realizează periodic, iar datele trebuie confirmate de un verificator independent.

Potrivit evaluării costurilor administrative realizate în Germania pentru EU ETS2, elaborarea unui plan de monitorizare a fost estimată la 1.351–3.377 euro per entitate, iar întocmirea raportului anual de emisii la 9.856–15.000 Euro per entitate, în funcție de complexitate, sumele incluzând costuri interne și externe. Ca exemplu de achiziție, Romgaz a estimat în România 45.286 lei românești (9.520 USD), pentru elaborarea și depunerea raportului ETS2 aferent anului 2025 și asistența în procesul de verificare.

Prin urmare, impactul financiar al MRVA aferent ETS2 este unul moderat. Totuși, aceste costuri sunt justificate prin importanța sistemului MRVA pentru asigurarea unor date exacte, transparente și comparabile privind emisiile, necesare pentru pregătirea implementării ulterioare a ETS2 și pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică.

În ansamblu, proiectul are un impact economic redus asupra sectorului privat. Efectele principale sunt de natură administrativă și se încadrează în practici deja existente pentru sector. Nu se introduc taxe sau plăți noi. Obligațiile relevante sunt etapizate, iar mecanismele aplicabile limitează riscul de impact disproporționat asupra operatorilor, inclusiv asupra IMM-urilor. Aceste obligații nu afectează în mod semnificativ activitatea economică, ci contribuie la pregătirea graduală a operatorilor pentru viitoarele cerințe aferente EU ETS și ETS2.

4.4. Impactul social

Prin contribuția la diminuarea emisiilor de GES, proiectul poate genera, pe termen mediu

și lung, efecte sociale pozitive, prin reducerea vulnerabilității socio-economice asociate schimbărilor climatice, cu impact asupra sănătății populației, agriculturii și calității vieții.

Implementarea măsurilor de reducere a emisiilor de GES contribuie la atingerea obiectivelor climatice asumate prin Acordul de la Paris, precum și la apropierea de cerințele și practicile Uniunii Europene în domeniul mediului. În acest sens, se anticipează următoarele efecte sociale benefice:

- îmbunătățirea calității vieții și protecția sănătății populației, prin reducerea efectelor negative ale schimbărilor climatice și ale fenomenelor meteorologice extreme;
- îmbunătățirea procesului de monitorizare, verificare și implementare a măsurilor de reducere a emisiilor de GES, îmbunătățirea calității aerului, sănătății umane, securității energetice;
- crearea unui climat favorabil investițiilor prin stabilirea unui cadru normativ previzibil și modernizat, inclusiv prin facilitarea accesului la proiecte/finanțări externe pentru modernizarea echipamentelor și tehnologiilor;
- creșterea nivelului de conștientizare și responsabilizare a actorilor economici și a publicului privind protecția mediului și utilizarea substanțelor cu impact climatic redus.

4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal

În urma consultării interne a prevederilor proiectului, nu au fost identificate cazuri sau premise care să indice încălcări ale legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu generează impact diferențiat asupra femeilor și bărbaților și nu afectează echitatea sau egalitatea de gen, prevederile având caracter general și aplicându-se în mod egal tuturor persoanelor și agenților economici vizați.

4.5. Impactul asupra mediului

Marea majoritate a studiilor realizate în ultima perioada subliniază faptul că schimbările climatice afectează toate regiunile lumii. În unele regiuni, fenomenele meteorologice extreme și precipitațiile sunt tot mai frecvente, în timp ce altele se confruntă cu valuri de căldură și secetă extreme.

Riscurile pentru floră și faună sunt din ce în ce mai pronunțate în raport cu schimbările climatice care se produc atât de rapid încât supraviețuirea multor specii de plante și animale este amenințată. Multe specii terestre, de apă dulce și marine au migrat deja. Unele specii de plante și animale riscă să dispară dacă temperaturile medii globale vor continua să crească necontrolat.

Se estimează că măsurile stabilite în proiectul actului normativ vor contribui la:

- atenuarea schimbărilor climatice prin reducerea emisiilor de GES;
- protecția sănătății populației și a mediului, prin stimularea cooperării între părțile implicate în implementarea noilor cerințe;
- reducerea formării oxidanților fotochimici, în particular a ozonului la nivelul solului (O_3), care contribuie la schimbările climatice și poate cauza daune semnificative culturilor agricole și vegetației prin reducerea ratelor de creștere;
- reducerea vulnerabilității la efectele schimbărilor climatice pe termen scurt, mediu și lung, inclusiv prin limitarea impactului negativ asupra ecosistemelor.

Monitorizarea continuă a impactului schimbărilor climatice la nivel național permite să fie identificate evoluțiile cele mai probabile în acest domeniu și să fie stabilite, la nivel administrativ, acțiuni operative și decizii adecvate.

Prin urmare, intervenția legislativă propusă reprezintă o măsură esențială de politică publică pentru reducerea emisiilor de GES, cu efecte de mediu pozitive semnificative pe termen lung.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Măsurile propuse vor contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a populației și la creșterea speranței de viață, ca urmare a diminuării efectelor negative ale schimbărilor climatice. Totodată, vor fi generate beneficii de mediu importante, prin reducerea degradării ecosistemelor, efecte dificil de cuantificat în termeni monetari.

Luând în considerare și câștigurile de productivitate rezultate din implementarea măsurilor,

impactul asupra economiei naționale este unul favorabil. Reducerea costurilor asociate asistenței medicale, limitarea pierderilor din agricultură și diminuarea pagubelor aduse infrastructurii ca urmare a riscurilor climatice vor produce beneficii economice suplimentare pe termen mediu și lung.

5. Compatibilitatea proiectului de document de politici cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de modificare a Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice transpune noile prevederi ale Directivei 2003/87/CE privind sistemul de comercializare a certificatelor de emisii, în partea ce ține de autorizația privind emisiile de GES și de cadrul MRVA aplicabil activităților relevante pentru ETS2.

Proiectul de modificare a Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice transpune prevederile relevante ale Directivei 2003/87/CE, în special art. 7 privind actualizarea autorizației de emisii de gaze cu efect de seră, art. 30b privind autorizarea entităților reglementate în cadrul EU ETS2 și art. 30f privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor. Sunt avute în vedere, de asemenea, anexele II și III ale directivei, referitoare la gazele cu efect de seră și, respectiv, la activitățile incluse în EU ETS2. Modificările sunt necesare pentru extinderea cadrului național de autorizare și MRVA asupra acestor activități.

Proiectul stabilește, totodată, măsuri naționale de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/1119, în ceea ce privește cadrul pentru atingerea neutralității climatice, în special art. 3 din Regulamentul (UE) 2021/1119 privește consilierea științifică în domeniul schimbărilor climatice; pentru obiectivul neutralității climatice. Proiectul stabilește cadrul național de aplicare a Regulamentului delegat (UE) 2024/2620, precizând condițiile în care CO_2 captat și utilizat este considerat legat chimic permanent într-un produs, precum și responsabilitățile autorităților și cerințele aplicabile la nivel național.

Transpunerea are caracter parțial, întrucât nu sunt transpuse prevederile referitoare la sistemul de comercializare a certificatelor de emisii de GES și prevederile care se aplică exclusiv instituțiilor Uniunii Europene. Termenele prevăzute de actele UE sunt ajustate în funcție de perioada de transpunere la nivel național.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Pentru punerea în aplicare a prezentului proiect de act normativ va fi necesară modificarea Hotărârii Guvernului nr. 575/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și din activitățile din domeniul aviației.

Totodată, este necesară modificarea Codului contravențional și a Codului penal, unde vor fi incluse sancțiuni/contravenții în domeniul implementării MRVA. Acțiunea respectivă este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025–2029, cu termen de realizare stabilit pentru anul 2027.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului de document de politici

În procesul de elaborare și promovare a proiectului au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului este disponibil la linkul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-legii-pentru-modificarea-legii-nr-742024-privind-actiunile-climatice/16774.

Proiectul de modificare a Legii nr. 74/2024 și Nota de fundamentare au fost publicate pentru consultare pe pagina web a Ministerului Mediului și pe pagina web particip.gov.md și sunt disponibile la linkul:https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-legii-pentru-modificarea-legii-nr-742024-privind-actiunile-climatice/16774

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție și juridice potrivit prevederilor Legii nr. 100/2017 privind actele normative. Informația va fi inclusă după recepționarea avizelor/expertizelor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege se încadrează în cadrul normativ național existent în domeniul protecției mediului și al gestionării emisiilor de GES, reprezentând o ajustare și detaliere a mecanismelor deja instituite prin Legea nr. 74/2024.

Adoptarea proiectului va avea drept consecință elaborarea și actualizarea actelor normative subsecvente, cum ar fi:

Elaborarea:

- Regulamentului privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern;
- Regulamentul privind contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, aprobat de Guvern;
- Regulamentului privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, aprobat de Guvern;

Modificarea:

- Hotărârea Guvernului 575/2024, pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației;
- Hotărârea Guvernului 257/2026, pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră.

Astfel, proiectul nu creează un cadru normativ paralel, ci consolidează și armonizează reglementările existente, asigurând coerența acestora cu cerințele legislației Uniunii Europene.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Ministerul Mediului, prin intermediul Agenției de Mediu, Oficiului Național de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului (ONIPM) și Inspectoratului pentru Protecția Mediului va asigura implementarea măsurilor reglementate de Legea nr. 74/2024.

Activitățile de monitorizare și evaluare vor avea un caracter continuu și sistematic, fiind desfășurate pe toată perioada de implementare a Legii nr. 74/2024.

Agenția de Mediu va emite autorizația privind emisiile de GES, va examina și aproba planurile de monitorizare prezentate de operatori și va verifica rapoartele anuale de emisii, validate în prealabil de verificatori independenți.

Inspectoratul pentru Protecția Mediului va exercita controlul asupra respectării cerințelor în domeniul MRVA, inclusiv asupra deținerii autorizației de GES, și va dispune, după caz, măsuri de remediere a neconformităților constatate.

Ministru **Gheorghe HAJDER**

Tabelul comparativ
la proiectul de modificare a Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Prezenta lege transpune: a) art. 1, art. 2, art. 3a, art. 3g, art. 3ga, art. 3gd, art. 3ge, art. 3h, art. 4–6, art. 10d, art. 12, art. 14, art. 15, art. 15a, art. 18, anexa I, anexa IV și anexa V din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 275 din 25 octombrie 2003 (CELEX: 02003L0087), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2023/959 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și a Deciziei (UE) 2015/1814 privind înființarea și funcționarea unei rezerve pentru stabilitatea pieței aferentă schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră; b) art. 1, art. 15 și art. 16 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale	**1.** Clauza de armonizare: după cuvintele“Prezenta lege” cuvântul “transpune” se exclude; litera a) înaintea textului, se completează cu cuvintele “pune în aplicare”; după textul ”art.4-6” se completează cu textul ”art.7”; după textul ”art.18” se completează cu textul ”art.30b și 30f”; după textul ”anexa I” se completează cu textul ” anexa II, anexa III”; litera b), c), d), e) înaintea textului, se completează cu cuvintele “pune în aplicare”; litera c); se completează la început cu textul ”art.1”; după textul ”art.2” se completează cu textul ”art.3”; se completează cu litera f) și g) cu următorul cuprins: ”f) pune în aplicare Regulamentul delegat (UE) 2024/2620 al Comisiei din 30 iulie 2024 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru a considera că gazele cu efect de seră au devenit legate chimic în mod permanent într-un produs, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2024/2620, din 4 octombrie 2024 (CELEX: 32024R2620); g) pune în aplicarea Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2441 al Comisiei din 31 octombrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește conținutul și formatul planurilor de neutralitate climatică necesare în scopul alocării cu titlu gratuit a certificatelor de emisii, publicat în	Prezenta lege: a) pune în aplicare art. 1, art. 2, art. 3a, art. 3g, art. 3ga, art. 3gd, art. 3ge, art. 3h, art. 4–6, art.7, art. 10d, art. 12, art. 14, art. 15, art. 15a, art. 18, art.30b și 30f, anexa I, anexa II, anexa III, anexa IV și anexa V din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 275 din 25 octombrie 2003 (CELEX: 02003L0087), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2023/959 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Directivei 2003/87/CE de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii și a Deciziei (UE) 2015/1814 privind înființarea și funcționarea unei rezerve pentru stabilitatea pieței aferentă schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră; b) pune în aplicare art. 1, art. 15 și art. 16 din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018 (CELEX: 32018R1999), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/857 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/842 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021–2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și a Regulamentului (UE) 2018/1999; c) art. 2, art. 4, art. 5, art. 9 și art. 11 din Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 243 din 9 iulie 2021 (CELEX: 32021R1119); d) art. 1–4 și art. 16 din Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2023/2441, din 3 noiembrie 2023 (CELEX: 32023R2441);”;	2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018 (CELEX: 32018R1999), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/857 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/842 privind reducerea anuală obligatorie a emisiilor de gaze cu efect de seră de către statele membre în perioada 2021–2030 în vederea unei contribuții la acțiunile climatice de respectare a angajamentelor asumate în temeiul Acordului de la Paris și a Regulamentului (UE) 2018/1999; c) pune în aplicare art. 1, art. 2, art.3, art. 4, art. 5, art. 9 și art. 11 din Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 243 din 9 iulie 2021 (CELEX: 32021R1119); d) pune în aplicare art. 1–4 și art. 16 din Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 123 din

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Consiliului din 29 aprilie 2015 privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim și de modificare a Directivei 2009/16/CE (text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 123 din 19 mai 2015 (CELEX: 32015R0757), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/957 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/757 pentru includerea activităților de transport maritim în schema UE de comercializare a certificatelor de emisii și pentru monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră suplimentare și a emisiilor de la alte tipuri de nave; e) art. 1 și art. 3–7 din Directiva 1999/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO_2 destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 12 din 18 ianuarie 2000 (CELEX: 31999L0094), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 de adaptare la Decizia 1999/468/CE a Consiliului a anumitor acte care fac obiectul procedurii prevăzute la articolul 251 din tratat, în ceea ce privește procedura de reglementare cu control –		19 mai 2015 (CELEX: 32015R0757), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2023/957 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 mai 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2015/757 pentru includerea activităților de transport maritim în schema UE de comercializare a certificatelor de emisii și pentru monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră suplimentare și a emisiilor de la alte tipuri de nave; e) pune în aplicare art. 1 și art. 3–7 din Directiva 1999/94/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 1999 privind disponibilitatea informațiilor cu privire la consumul de carburant și emisiile de CO_2 destinate consumatorilor la comercializarea autoturismelor noi, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 12 din 18 ianuarie 2000 (CELEX: 31999L0094), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 de adaptare la Decizia 1999/468/CE a Consiliului a anumitor acte care fac obiectul procedurii prevăzute la articolul 251 din tratat, în ceea ce privește procedura de reglementare cu control – Adaptare la procedura de reglementare cu control – Partea întâi. f) pune în aplicare Regulamentul delegat (UE) 2024/2620 al Comisiei din 30 iulie 2024 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru a considera că gazele cu efect de seră au devenit legate chimic în mod permanent într-un produs, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2024/2620, din 4

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Adaptare la procedura de reglementare cu control – Partea întâi.		octombrie 2024 (CELEX: 32024R2620); g) pune în aplicarea Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2441 al Comisiei din 31 octombrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește conținutul și formatul planurilor de neutralitate climatică necesare în scopul alocării cu titlu gratuit a certificatelor de emisii, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2023/2441, din 3 noiembrie 2023 (CELEX: 32023R2441);”;
Articolul 1. Obiectul și scopul legii (1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ în domeniul acțiunilor climatice orientate spre realizarea obiectivului de atingere a neutralității climatice până în anul 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura globală prevăzut în Acordul de la Paris, ratificat prin Legea nr. 78/2017, precum și cadrul normativ pentru realizarea de progrese în vederea îndeplinirii obiectivului global în materie de adaptare la schimbările climatice. (2) Scopul prezentei legi este de a asigura reducerea treptată și ireversibilă a emisiilor de gaze cu efect de seră în vederea protecției sănătății umane, integrității ecosistemelor și a biodiversității împotriva amenințărilor pe care le reprezintă schimbările climatice, de a consolida capacitatea de adaptare, de a reduce vulnerabilitatea societății la schimbările climatice și de a spori reziliența climatică, aplicându-se mecanismul financiar de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid	**2.**Articolul 1 va avea următorul cuprins: ”Articolul 1. Obiectul și scopul legii (1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ general privind organizarea, reglementarea, asigurarea funcționării și monitorizării măsurilor în domeniul acțiunilor climatice, orientate spre realizarea obiectivului de atingere a neutralității climatice până în anul 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura globală și realizării de progrese continue în atingerea obiectivului global în materie de adaptare la schimbările climatice, prevăzute de Acordul de la Paris privind schimbările climatice, ratificat prin Legea nr. 78/2017 (în continuare – Acordul de la Paris). (2) Scopul prezentei legi este de a asigura reducerea treptată și ireversibilă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră provenite din diverse surse și sporirea reținerii acestora prin sechestrare, la un nivel care să prevină orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic, precum și de a întări capacitatea de adaptare și consolidare a rezistenței și reducerea vulnerabilității la efectele negative ale schimbărilor climatice, promovând dezvoltarea cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, în vederea contribuirii la dezvoltarea durabilă și a asigurării unui răspuns în materie de adaptare	Articolul 1. Obiectul și scopul legii (1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ general privind organizarea, reglementarea, asigurarea funcționării și monitorizării măsurilor în domeniul acțiunilor climatice, orientate spre realizarea obiectivului de atingere a neutralității climatice până în anul 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura globală și realizării de progrese continue în atingerea obiectivului global în materie de adaptare la schimbările climatice, prevăzute de Acordul de la Paris privind schimbările climatice, ratificat prin Legea nr. 78/2017 (în continuare – Acordul de la Paris). (2) Scopul prezentei legi este de a asigura reducerea treptată și ireversibilă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră provenite din diverse surse și sporirea reținerii acestora prin sechestrare, la un nivel care să prevină orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic, precum și de a întări capacitatea de adaptare și consolidare a rezistenței și reducerea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
de carbon (în continuare și *emisiile de CO_2*) și principiul „poluatorul plătește”.	corespunzător, în contextul obiectivului legat de temperatură menționat la art. 2 al Acordului de la Paris, inclusiv prin aplicarea prin aplicarea mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid de carbon (în continuare - *emisiile de CO_2*) și principiului „poluatorul plătește”.	vulnerabilității la efectele negative ale schimbărilor climatice, promovând dezvoltarea cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, în vederea contribuirii la dezvoltarea durabilă şi a asigurării unui răspuns în materie de adaptare corespunzător, în contextul obiectivului legat de temperatură menționat la art. 2 al Acordului de la Paris, inclusiv prin aplicarea prin aplicarea mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid de carbon (în continuare - *emisiile de CO_2*) și principiului „poluatorul plătește”.
Articolul 2. Domeniul de aplicare (1) Prevederile prezentei legi se aplică emisiilor antropice provenite din surse și reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, care sunt stabilite de Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern. (2) Normativele, condițiile și limitele aplicabile gazelor fluorurate cu efect de seră sunt reglementate prin Legea nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră.	**3.**La Articolul 2: alineatul (1) se completează cu cuvintele ”(în continuare – *SNMR*)”; se completează cu alineatul (1^1) cu următorul cuprins: ”(1^1) Dispozițiile prezentei legi se aplică activităților supuse mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2, prevăzute în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1, precum și gazelor cu efect de seră care intră sub incidența acestor mecanisme.”;	Articolul 2. Domeniul de aplicare (1) Prevederile prezentei legi se aplică emisiilor antropice provenite din surse și reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a gazelor cu efect de seră, care sunt stabilite de Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern (în continuare - *SNMR*). (1^1) Dispozițiile prezentei legi se aplică activităților supuse mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2, prevăzute în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1, precum și gazelor cu efect de seră care intră sub incidența acestor mecanisme. (2) Normativele, condițiile și limitele aplicabile gazelor fluorurate cu efect de seră sunt reglementate prin Legea nr. 43/2023 privind gazele fluorurate cu efect de seră.
Articolul 3. Obiectivele prezentei legi Prezenta lege are următoarele obiective:	**4.**La Articolul 3: se completează cu litera a^1) cu următorul cuprins: ”a^1) asigurarea integrării măsurilor de acțiune climatică în	Articolul 3. Obiectivele prezentei legi Prezenta lege are următoarele obiective: a) asigurarea elaborării și punerii în aplicare

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
a) asigurarea elaborării și punerii în aplicare a documentelor de politici și de planificare pentru realizarea obiectivelor și atingerea țintelor naționale stabilite în conformitate cu Acordul de la Paris, precum și a obiectivelor privind energia și clima stabilite în temeiul Tratatului de constituire a Comunității Energetice la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 117/2009 (în continuare –*Tratatul Comunității Energetice*); b) asigurarea planificării alocării mijloacelor financiare necesare, în vederea realizării progresului privind dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de gaze cu efect de seră și sporirea rezilienței climatice, în conformitate cu obligațiile stabilite în Acordul de la Paris și în Tratatul Comunității Energetice; c) asigurarea monitorizării complete, actuale, transparente, exacte, coerente și comparabile a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a raportării integrate privind progresul înregistrat în elaborarea și implementarea politicilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice; d) asigurarea accesului publicului la informațiile privind planificarea în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și al adaptării la schimbările climatice, elaborarea documentelor de politici și de planificare în domeniul atenuării și al adaptării la schimbările climatice și evaluarea realizării acestora.	politicile naționale, locale și sectoriale, în vederea promovării unei dezvoltări reziliente la schimbările climatice și cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, pentru îndeplinirea obiectivelor și atingerea țintelor naționale;”; la litera b) va avea următorul cuprins: ”b) asigurarea planificării și alocării mijloacelor financiare necesare, în vederea realizării progresului privind dezvoltarea cu un nivel redus al emisiilor de gaze cu efect de seră și sporirea absorbției acestora prin sechestrare, în conformitate cu obligațiile stabilite în Acordul de la Paris și în Tratatul Comunității Energetice;”; se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins: ” b^1) asigurarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră prin implementarea mecanismelor financiare, în vederea promovării unei reduceri eficiente și rentabile din punct de vedere economic;”; litera c) va avea următorul cuprins: ”c) asigurarea monitorizării complete, actuale, transparente, exacte, coerente și comparabile a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a raportării integrate a acestor emisii și a progreselor înregistrate în implementarea politicilor și măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice;”; litera d) va avea următorul cuprins: ”d) asigurarea accesului publicului la informațiile privind planificarea în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și al adaptării la schimbările climatice, consultarea acestuia cu privire la finanțarea, evaluarea și implementarea politicilor și măsurilor planificate pentru atingerea țintelor și obiectivelor de dezvoltare neutră din punct de vedere climatic și rezilientă la schimbările climatice, precum și monitorizarea și raportarea realizării acestora.”;	a documentelor de politici și de planificare pentru realizarea obiectivelor și atingerea țintelor naționale stabilite în conformitate cu Acordul de la Paris, precum și a obiectivelor privind energia și clima stabilite în temeiul Tratatului de constituire a Comunității Energetice la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 117/2009 (în continuare – *Tratatul Comunității Energetice*); a^1) asigurarea integrării măsurilor de acțiune climatică în politicile naționale, locale și sectoriale, în vederea promovării unei dezvoltări reziliente la schimbările climatice și cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, pentru îndeplinirea obiectivelor și atingerea țintelor naționale; b) asigurarea planificării alocării mijloacelor financiare necesare, în vederea realizării progresului privind dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de gaze cu efect de seră și sporirea rezilienței climatice, în conformitate cu obligațiile stabilite în Acordul de la Paris și în Tratatul Comunității Energetice; b^1) asigurarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră prin implementarea mecanismelor financiare, în vederea promovării unei reduceri eficiente și rentabile din punct de vedere economic; c) asigurarea monitorizării complete, actuale, transparente, exacte, coerente și comparabile a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a raportării integrate a acestor emisii și a progreselor înregistrate în implementarea politicilor și măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice; litera d) va avea următorul cuprins; d) asigurarea accesului publicului la informațiile privind planificarea în domeniul

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și al adaptării la schimbările climatice, consultarea acestuia cu privire la finanțarea, evaluarea și implementarea politicilor și măsurilor planificate pentru atingerea țintelor și obiectivelor de dezvoltare neutră din punct de vedere climatic și rezilientă la schimbările climatice, precum și monitorizarea și raportarea realizării acestora.
Articolul 4. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: *absorbție* sau *reținere prin sechestrare* – proces, activitate sau mecanism care elimină prin absorbție sau sechestrare din atmosferă un gaz cu efect de seră, un aerosol sau un precursor al unui gaz cu efect de seră; *adaptare* – proces de ajustare, determinat de om, a sistemelor naturale și antropice la variabilitatea climatică curentă sau la viitoarele schimbări climatice în scopul atenuării daunelor sau al explorării oportunităților benefice; *adaptare bazată pe ecosistem* – soluție bazată pe mediul natural, care valorifică biodiversitatea și serviciile ecosistemice pentru a reduce vulnerabilitatea și a spori reziliența climatică; *armator* – persoană fizică sau juridică care exploatează o navă, indiferent dacă o exploatează în calitate de proprietar al acesteia sau în alt temei legal; *autoturism nou* – autoturism care nu a mai fost vândut unei persoane care l-a cumpărat cu altă intenție decât cea de a-l vinde	**5.**La Articolul 4: la noțiunea *"adaptare"* cuvântul "om*"* se substituie cu cuvintele *"*acțiunea umană*"*; noțiunea *"gaze cu efect de seră"* va avea următorul cuprins: "*gaze cu efect de seră* (în continuare - *GES*) – amestec de gaze (vapori de apă, dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), oxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFCs), Perfluorocarburi (PFCs) și Hexafluorură de sulf (SF_6)), care sunt constituenți gazoși ai atmosferei, de origine naturală sau antropică, și care absorb temperatura sau radiațiile infraroșii;"; la noțiunea *"contribuție națională determinată"* cuvântu "luat*"* se substituie cu cuvântul "asumat"; la noțiunea *"verificator"* cuvintele "fizică sau*"* se exclud; se completează, în ordine alfabetică, cu următoarele noțiuni: "*activitate normală care are loc după sfârșitul duratei de viață a produsului* – tratare predominantă a unui produs după ce acesta este eliminat de utilizatorul final, pe baza practicilor și a legislației aplicabile în domeniul gestionării deșeurilor; *alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2* - efectele asupra climei ale eliberării, în timpul arderii combustibililor, de emisii de oxizi de azot (NOx), de particule de funingine (carbon negru), de specii de sulf oxidat și efectele vaporilor de apă, inclusiv a trenelor de condensare, care provin de la o aeronavă	**Articolul 4.** Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: *absorbție* sau *reținere prin sechestrare* – proces, activitate sau mecanism care elimină prin absorbție sau sechestrare din atmosferă un gaz cu efect de seră, un aerosol sau un precursor al unui gaz cu efect de seră; *activitate normală care are loc după sfârșitul duratei de viață a produsului* – tratare predominantă a unui produs după ce acesta este eliminat de utilizatorul final, pe baza practicilor și a legislației aplicabile în domeniul gestionării deșeurilor; *adaptare* – proces de ajustare, determinat de acțiunea umană, a sistemelor naturale și antropice la variabilitatea climatică curentă sau la viitoarele schimbări climatice în scopul atenuării daunelor sau al explorării oportunităților benefice; *adaptare bazată pe ecosistem* – soluție bazată pe mediul natural, care valorifică biodiversitatea și serviciile ecosistemice pentru a reduce vulnerabilitatea și a spori reziliența climatică; *alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2* - efectele asupra climei ale eliberării, în timpul

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
sau de a-l furniza unui terț; *capacitate de adaptare* – capacitate a unui sistem de a se adapta la schimbările climatice, inclusiv la variabilitatea climatică și la fenomenele meteorologice extreme, pentru a atenua potențiale daune și de a valorifica oportunitățile emergente sau de a gestiona consecințele; *călătorie* – deplasare a unei nave care începe sau se termină într-un port de escală și este utilizată pentru transportul de pasageri sau de mărfuri, în scopuri comerciale; *combustibili fosili* – surse de energie neregenerabile pe bază de carbon, precum sunt combustibilii solizi, gazele naturale și petrolul; *companie de transport maritim* – proprietar al navei sau orice altă organizație ori persoană, precum este administratorul sau navlositorul navei nude, care și-a asumat responsabilitatea pentru exploatarea navei în locul proprietarului acesteia și care, odată cu asumarea responsabilității respective, a consimțit să preia toate sarcinile și responsabilitățile impuse de Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării; *contribuție națională determinată* (în continuare – *CND*) – angajament luat de o țară de a-și reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de a atenua efectele schimbărilor climatice, în temeiul Acordului de la Paris, document în care sunt stabilite țintele, obiectivele și măsurile naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de adaptare la	care desfășoară una dintre activitățile de aviație enumerate în anexa nr.1; *atenuare* – eforturi care urmăresc prevenirea sau încetinirea creșterii concentrațiilor atmosferice de GES, prin limitarea emisiilor actuale sau viitoare și prin consolidarea potențialelor absorbanți ai gazelor cu efect de seră; *autorizație de emisii de gaze cu efect de seră (în continuare – autorizația de GES)* – autorizația emisă în conformitate cu art. 48^1 și 48^2; *captare* – proces sau procedură tehnologică necesară pentru captarea și, dacă este necesar, pentru prelucrarea sau purificarea, înainte de utilizare, a CO_2 care rezultă din activități prevăzute în anexa nr. 1; *certificat* – certificat de emisii corespunzător unei tone de dioxid de carbon echivalent, emis pentru o perioadă determinată, valabil exclusiv în scopul respectării cerințelor prevăzute de legislație și transferabil în conformitate cu prevederile Regulamentului privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; *combustibil* – orice substanță sau produs utilizat în scopul producerii de energie, prevăzut de dispozițiile Codului fiscal privind taxarea produselor energetice, precum și orice alt produs destinat utilizării, pus în vânzare sau utilizat drept carburant ori combustibil pentru încălzire, inclusiv în scopul producerii energiei electrice; *credit de compensare a emisiilor de CO_2* - certificat digital care se echivalează cu reducerea sau eliminarea verificată din atmosferă a unei tone metrice de dioxid de carbon sau a unui gaz cu efect de seră direct exprimate în o tonă de CO_2 echivalent, cumpărat de persoane fizice sau juridice pentru a-și neutraliza propria amprentă de carbon, finanțând proiecte ecologice certificate la nivel național, reieșind din criterii de eligibilitate prestabilite; *document strategic de politici publice privind*	arderii combustibililor, de emisii de oxizi de azot (NOx), de particule de funingine (carbon negru), de specii de sulf oxidat și efectele vaporilor de apă, inclusiv a trenelor de condensare, care provin de la o aeronavă care desfășoară una dintre activitățile de aviație enumerate în anexa nr.1; *ardere* – oxidare a combustibililor, indiferent de modul în care este utilizată energia termică, electrică sau mecanică produsă prin acest proces și orice alte activități asociate, inclusiv spălarea gazelor reziduale; *armator* – persoană fizică sau juridică care exploatează o navă, indiferent dacă o exploatează în calitate de proprietar al acesteia sau în alt temei legal; *atenuare* – eforturi care urmăresc prevenirea sau încetinirea creșterii concentrațiilor atmosferice de GES, prin limitarea emisiilor actuale sau viitoare și prin consolidarea potențialelor absorbanți ai gazelor cu efect de seră; *autorizație de emisii de gaze cu efect de seră (în continuare – autorizația de GES)* – autorizația emisă în conformitate cu art. 48^1 și 48^2; *autoturism nou* – autoturism care nu a mai fost vândut unei persoane care l-a cumpărat cu altă intenție decât cea de a-l vinde sau de a-l furniza unui terț; *călătorie* – deplasare a unei nave care începe sau se termină într-un port de escală și este utilizată pentru transportul de pasageri sau de mărfuri, în scopuri comerciale; *capacitate de adaptare* – capacitate a unui sistem de a se adapta la schimbările climatice, inclusiv la variabilitatea climatică și la fenomenele meteorologice extreme, pentru a atenua potențiale

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
schimbările climatice, în vederea realizării obiectivelor globale; *echivalent al dioxidului de carbon* – unitate de măsură utilizată pentru a compara emisiile de diferite gaze cu efect de seră pe baza potențialului acestora de încălzire globală; *efecte adverse ale schimbărilor climatice* – modificări ale mediului fizic sau ale organismelor vii, cauzate de schimbările climatice, care au efecte negative semnificative asupra compoziției, stabilității sau productivității ecosistemelor naturale și celor antropice, precum și asupra funcționării sistemelor socioeconomice sau asupra sănătății și bunăstării umane; *eliminare antropică* – absorbție a gazelor cu efect de seră din atmosferă ca urmare a activității umane deliberate; *emisii antropice* – eliberare în atmosferă a gazelor cu efect de seră sau a precursorilor acestora de la sursele staționare sau difuze atribuite activităților umane; *gaze cu efect de seră* (în continuare și *GES*) – amestec de gaze (vapori de apă, dioxid de carbon, metan, oxid de azot, hidrofluorocarburi (HFC)), care sunt constituenți gazoși ai atmosferei, de origine naturală sau antropică, și care absorb temperatura sau radiațiile infraroșii; *instalație* – unitate tehnică staționară, în care sunt desfășurate una sau mai multe dintre activitățile specificate în anexa nr. 1, precum și orice alte activități direct asociate cu acestea, care au o legătură de natură tehnică cu	*dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung* – strategia de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, care reprezintă principalul document de planificare strategică în domeniu, ale cărei obiective sunt corelate cu țintele naționale intermediare de reducere a emisiilor de GES, prevăzute în CND, și în funcție de care se ajustează celelalte documente de politici sectoriale ce contribuie la îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei (în continuare – CONUSC), ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 404/1995, al Acordului de la Paris,, precum și în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice; *emisii din activitățile supuse mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2* – eliberarea în atmosferă a gazelor cu efect de seră provenite din surse aparținând unei instalații prevăzute în secțiunea I-a din anexa nr. 1, eliberarea de gaze cu efect de seră de către o aeronavă care desfășoară o activitate de aviație prevăzută în secțiunea II -a din anexa nr. 1, eliberarea de gaze cu efect de seră de către nave care desfășoară o activitate de transport maritim prevăzută în secțiunea III- a din anexa nr. 1, precum și eliberarea de gaze cu efect de seră corespunzătoare activității prevăzute în anexa nr. 1^1; *entitate reglementată* – orice persoană fizică sau juridică, cu excepția consumatorului final de combustibili, care desfășoară activități prevăzute în anexa nr. 1^1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și care se încadrează în una dintre următoarele categorii: a) dacă combustibilul trece printr-un antrepozit fiscal, în sensul art. 119 din Codul fiscal nr. 1163/1997, antrepozitarul autorizat, astfel cum este definit în articolul respectiv, care are obligația de a achita acciza exigibilă; b) în cazul în care dispozițiile de la lit. a) nu se aplică, orice altă persoană care are obligația de a achita acciza exigibilă pentru combustibilii supuși regimului prevăzut de	daune și de a valorifica oportunitățile emergente sau de a gestiona consecințele; *captare* – proces sau procedură tehnologică necesară pentru captarea și, dacă este necesar, pentru prelucrarea sau purificarea, înainte de utilizare, a CO_2 care rezultă din activități prevăzute în anexa nr. 1; *certificat* – certificat de emisii corespunzător unei tone de dioxid de carbon echivalent, emis pentru o perioadă determinată, valabil exclusiv în scopul respectării cerințelor prevăzute de legislație și transferabil în conformitate cu prevederile Regulamentului privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; *combustibil* – orice substanță sau produs utilizat în scopul producerii de energie, prevăzut de dispozițiile Codului fiscal privind taxarea produselor energetice, precum și orice alt produs destinat utilizării, pus în vânzare sau utilizat drept carburant ori combustibil pentru încălzire, inclusiv în scopul producerii energiei electrice; *combustibili fosili* – surse de energie neregenerabile pe bază de carbon, precum sunt combustibilii solizi, gazele naturale și petrolul; *companie de transport maritim* – proprietar al navei sau orice altă organizație ori persoană, precum este administratorul sau navlositorul navei nude, care și-a asumat responsabilitatea pentru exploatarea navei în locul proprietarului acesteia și care, odată cu asumarea responsabilității respective, a consimțit să preia toate sarcinile și responsabilitățile impuse de Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
activitățile desfășurate în locul respectiv și care ar putea avea efecte asupra emisiilor și a poluării; *mecanism de ajustare la frontieră a carbonului* (în continuare – *MAFC*) – mecanism de ajustare la frontieră în funcție de emisiile de dioxid de carbon, implementat de Uniunea Europeană, având drept scop reducerea emisiilor de dioxid de carbon, stabilirea unui preț echitabil pentru dioxidul de carbon emis în timpul producției de mărfuri cu emisii ridicate de dioxid de carbon importate în Uniunea Europeană și încurajarea producției industriale mai curate prin intermediul unei metodologii de calculare a emisiilor încorporate, în conformitate cu Acordul de la Paris; *neutralitate climatică* – realizare a unui echilibru între emisiile de gaze cu efect de seră și reținere prin sechestrare a acestora din atmosferă; *Planul național integrat privind energia și clima* (în continuare – *PNIEC*) – document de bază privind planificarea strategică, care determină obiectivele naționale pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni indicate la art.7[1] alin.(4) din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, precum și politicile și măsurile corespunzătoare necesare realizării obiectivelor respective; *planificare națională a adaptării* (în continuare – *PNA*) – modalitate a planificării și implementării acțiunilor de adaptare la schimbările climatice la nivel național pe termen mediu și lung, în scopul reducerii	Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; c) în cazul în care dispozițiile de la lit.a) și b) nu se aplică, orice altă persoană care trebuie înregistrată pentru livrările de energie electrică și de gaz natural**,** pentru a fi obligată la plata accizei, inclusiv persoanele scutite de la plata accizei, astfel cum sunt menționate în Codul fiscal nr. 1163/1997**;** d) în cazul în care dispozițiile de la lit.a), b) și c) nu se aplică sau în situațiile în care mai multe persoane sunt obligate în solidar la plata accizei**,** orice altă persoană desemnată în acest sens. *eliberare pentru consum* – în sensul activităților prevăzute în anexa nr. 1[1], eliberarea pentru consum, astfel cum este definită în Codul fiscal nr. 1163/1997; *jaloane* – indicatori calitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2; *legat chimic* – CO_2 este transformat chimic astfel încât atomul de carbon să fie fixat chimic prin legături puternice, într-un mod care să împiedice producerea impactului său asupra încălzirii globale; *operator* – orice persoană fizică sau juridică care controlează funcționarea din punct de vedere tehnic a instalației or a unei părți ai acesteia sau persoanei căreia i-a fost delegată cu putere economică decisivă asupra funcționării tehnice a instalației; *operator de aeronavă* – orice persoană juridică sau fizică înregistrată în modul stabilit de lege care operează o aeronavă sau proprietarul aeronavei; *persoană* – persoană fizică sau juridică; *produs* – bunuri sau materiale, inclusiv produse	*contribuție națională determinată* (în continuare – *CND*) – angajament asumat de o țară de a-și reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de a atenua efectele schimbărilor climatice, în temeiul Acordului de la Paris, document în care sunt stabilite țintele, obiectivele și măsurile naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de adaptare la schimbările climatice, în vederea realizării obiectivelor globale; *credit de compensare a emisiilor de CO_2* - certificat digital care se echivalează cu reducerea sau eliminarea verificată din atmosferă a unei tone metrice de dioxid de carbon sau a unui gaz cu efect de seră direct exprimate în o tonă de CO_2 echivalent, cumpărat de persoane fizice sau juridice pentru a-și neutraliza propria amprentă de carbon, finanțând proiecte ecologice certificate la nivel național, reieșind din criterii de eligibilitate prestabilite; *document strategic de politici publice privind dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung* – strategia de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, care reprezintă principalul document de planificare strategică în domeniu, ale cărei obiective sunt corelate cu țintele naționale intermediare de reducere a emisiilor de GES, prevăzute în CND, și în funcție de care se ajustează celelalte documente de politici sectoriale ce contribuie la îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei (în continuare – CONUSC), ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 404/1995, al Acordului de la Paris,, precum și în cadrul Tratatului de instituire

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
vulnerabilității și sporirii rezilienței climatice; *potențial de încălzire globală* – forțare radiativă cumulativă, prin efecte directe și indirecte, într-un interval de timp specificat, rezultată în urma emisiei unui kilogram de gaz cu efect de seră, în comparație cu forțarea radiativă rezultată din emisia unui kilogram de CO_2 într-o perioadă de 100 de ani; *raport de verificare* – document elaborat de către un verificator independent, care este acreditat în conformitate cu standardele de reducere a emisiilor; *reducere a emisiilor* – eliminare sau reținere prin sechestrare a unui sau a mai multor gaze cu efect de seră din atmosferă ori evitare sau reducere a emisiilor unui sau mai multor gaze cu efect de seră; *reziliență climatică* – capacitate a sistemelor sociale, economice sau de mediu de a gestiona perturbările climatice, prin reacții de răspuns sau transformări care le mențin funcțiile esențiale, identitatea și structura, precum și capacitatea de adaptare, învățare și transformare; *rezultate de atenuare transferate la nivel internațional* – inițiative de cooperare care includ reduceri și eliminări de emisii de GES, verificate și suplimentate, precum și beneficii conexe de atenuare, rezultate din acțiunile de adaptare sau din planurile de diversificare economică, ori metode prin care acestea pot fi realizate, transferate la nivel internațional; *schimbare climatică* – schimbare a modelelor meteorologice, atribuite direct sau	intermediare și derivați ai acestora, care utilizează CO_2 sau atomi de carbon derivați din CO_2 prin legare chimică; *produs pentru construcții* – orice articol fizic cu sau fără formă introdus pe piață pentru a fi încorporat în mod permanent în construcții sau în părți ale acestora; *public* – una sau mai multe persoane și, în conformitate cu legislația și practica națională, asociații, organizații sau grupuri constituite de acestea; *ținte* – indicatori cantitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2; *ținte și jaloane intermediare* – ținte și jaloane stabilite pentru 31 decembrie 2030 și pentru data de 31 decembrie a fiecărui al cincilea an ulterior; *utilizare* – proces sau practică tehnologică care utilizează CO_2 captat ca materie primă pentru fabricarea produselor; *utilizare normală* – mod în care se preconizează că un produs va fi utilizat în mod tipic de către utilizatorul final, pe baza caracteristicilor produsului;”	a Comunității Energetice; *echivalent al dioxidului de carbon* – unitate de măsură utilizată pentru a compara emisiile de diferite gaze cu efect de seră pe baza potențialului acestora de încălzire globală; *efecte adverse ale schimbărilor climatice* – modificări ale mediului fizic sau ale organismelor vii, cauzate de schimbările climatice, care au efecte negative semnificative asupra compoziției, stabilității sau productivității ecosistemelor naturale și celor antropice, precum și asupra funcționării sistemelor socioeconomice sau asupra sănătății și bunăstării umane; *eliberare pentru consum* – în sensul activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, eliberarea pentru consum, astfel cum este definită în Codul fiscal nr. 1163/1997; *eliminare antropică* – absorbție a gazelor cu efect de seră din atmosferă ca urmare a activității umane deliberate; *emisii antropice* – eliberare în atmosferă a gazelor cu efect de seră sau a precursorilor acestora de la sursele staționare sau difuze atribuite activităților umane; *emisii din activitățile supuse mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2* – eliberarea în atmosferă a gazelor cu efect de seră provenite din surse aparținând unei instalații prevăzute în secțiunea I-a din anexa nr. 1, eliberarea de gaze cu efect de seră de către o aeronavă care desfășoară o activitate de aviație prevăzută în secțiunea II -a din anexa nr. 1, eliberarea de gaze cu efect de seră de către nave care desfășoară o activitate de transport maritim prevăzută în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
indirect unei activități umane, care alterează compoziția atmosferei la nivel global și care se suprapune variabilității naturale a climei, observată pe parcursul unor intervale de timp comparabile; *sechestrare a carbonului* – proces prin care carbonul este absorbit din atmosferă și stocat, inclusiv în sol și în vegetație, cu excepția produselor lemnoase recoltate sau a altor tipuri de vegetație care au fost recoltate, curățate sau tăiate; *sistem climatic* – totalitate formată din atmosferă, hidrosferă, biosferă și geosferă, precum și interacțiunile dintre acestea; *soluții bazate pe natură*– măsuri de protecție, de gestionare durabilă și de restabilire a ecosistemelor naturale și a celor modificate, care răspund provocărilor antropice, în mod eficient și adaptabil, și care aduc beneficii oamenilor și naturii; *sursă* – proces, activitate sau mecanism care degajă în atmosferă un gaz cu efect de seră, un aerosol sau un precursor al unui gaz cu efect de seră; *tranziție justă* – tranziție către o economie circulară incluzivă și neutră din punct de vedere climatic, în care emisiile de GES rămase sunt reținute prin sechestrare de către absorbanții acestora, în cadrul căreia sunt create locuri de muncă și este asigurată coeziunea socială; *verificare* – activitate desfășurată de către un verificator pentru a emite raportul de verificare a emisiilor de GES, în temeiul prevederilor legii;		secțiunea III- a din anexa nr. 1, precum și eliberarea de gaze cu efect de seră corespunzătoare activității prevăzute în anexa nr. 1^1; *entitate reglementată* – orice persoană fizică sau juridică, cu excepția consumatorului final de combustibili, care desfășoară activități prevăzute în anexa nr. 1^1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și care se încadrează în una dintre următoarele categorii: a) dacă combustibilul trece printr-un antrepozit fiscal, în sensul art. 119 din Codul fiscal nr. 1163/1997**,** antrepozitarul autorizat, astfel cum este definit în articolul respectiv, care are obligația de a achita acciza exigibilă; b) în cazul în care dispozițiile de la lit. a) nu se aplică, orice altă persoană care are obligația de a achita acciza exigibilă pentru combustibilii supuși regimului prevăzut de Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; c) în cazul în care dispozițiile de la lit.a) și b) nu se aplică, orice altă persoană care trebuie înregistrată pentru livrările de energie electrică și de gaz natural**,** pentru a fi obligată la plata accizei, inclusiv persoanele scutite de la plata accizei, astfel cum sunt menționate în Codul fiscal nr. 1163/1997**;** d) în cazul în care dispozițiile de la lit.a), b) și c) nu se aplică sau în situațiile în care mai multe persoane sunt obligate în solidar la plata accizei**,** orice altă persoană desemnată în acest sens. *gaze cu efect de seră* (în continuare -

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
verificator – persoană fizică sau juridică care desfășoară activități de verificare în temeiul prevederilor legii, acreditată de Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, sau a cărei acreditare este recunoscută conform legislației; *vulnerabilitate* – nivel de sensibilitate sau incapacitate al unui sistem de a face față efectelor negative ale schimbărilor climatice, inclusiv variabilității climatice și fenomenelor meteorologice extreme.		*GES*) – amestec de gaze (vapori de apă, dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), oxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFCs), Perfluorocarburi (PFCs) și Hexafluorură de sulf (SF_6)), care sunt constituenți gazoși ai atmosferei, de origine naturală sau antropică, și care absorb temperatura sau radiațiile infraroșii; *instalație* – unitate tehnică staționară, în care sunt desfășurate una sau mai multe dintre activitățile specificate în anexa nr. 1, precum și orice alte activități direct asociate cu acestea, care au o legătură de natură tehnică cu activitățile desfășurate în locul respectiv și care ar putea avea efecte asupra emisiilor și a poluării; *jaloane* – indicatori calitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2; *legat chimic* – CO_2 este transformat chimic astfel încât atomul de carbon să fie fixat chimic prin legături puternice, într-un mod care să împiedice producerea impactului său asupra încălzirii globale; *mecanism de ajustare la frontieră a carbonului* (în continuare – *MAFC*) – mecanism de ajustare la frontieră în funcție de emisiile de dioxid de carbon, implementat de Uniunea Europeană, având drept scop reducerea emisiilor de dioxid de carbon, stabilirea unui preț echitabil pentru dioxidul de carbon emis în timpul producției de mărfuri cu emisii ridicate de dioxid de carbon importate în Uniunea Europeană și încurajarea producției industriale mai curate prin intermediul unei

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		metodologii de calculare a emisiilor încorporate, în conformitate cu Acordul de la Paris; *neutralitate climatică* – realizare a unui echilibru între emisiile de gaze cu efect de seră și reținere prin sechestrare a acestora din atmosferă; *operator* – orice persoană fizică sau juridică care controlează funcționarea din punct de vedere tehnic a instalației or a unei părți ai acesteia sau persoanei căreia i-a fost delegată cu putere economică decisivă asupra funcționării tehnice a instalației; *operator de aeronavă* – orice persoană juridică sau fizică înregistrată în modul stabilit de lege care operează o aeronavă sau proprietarul aeronavei; *persoană* – persoană fizică sau juridică; *planificare națională a adaptării* (în continuare – *PNA*) – modalitate a planificării și implementării acțiunilor de adaptare la schimbările climatice la nivel național pe termen mediu și lung, în scopul reducerii vulnerabilității și sporirii rezilienței climatice; *Planul național integrat privind energia și clima* (în continuare – *PNIEC*) – document de bază privind planificarea strategică, care determină obiectivele naționale pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni indicate la art.7^1 alin.(4) din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, precum și politicile și măsurile corespunzătoare necesare realizării obiectivelor respective; *potențial de încălzire globală* – forțare radiativă cumulativă, prin efecte directe și indirecte, într-un interval de timp specificat, rezultată în urma emisiei unui kilogram de gaz cu efect de seră, în comparație cu forțarea radiativă rezultată din emisia

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		unui kilogram de CO_2 într-o perioadă de 100 de ani; *produs* – bunuri sau materiale, inclusiv produse intermediare și derivați ai acestora, care utilizează CO_2 sau atomi de carbon derivați din CO_2 prin legare chimică; *produs pentru construcții* – orice articol fizic cu sau fără formă introdus pe piață pentru a fi încorporat în mod permanent în construcții sau în părți ale acestora; *public* – una sau mai multe persoane și, în conformitate cu legislația și practica națională, asociații, organizații sau grupuri constituite de acestea; *raport de verificare* – document elaborat de către un verificator independent, care este acreditat în conformitate cu standardele de reducere a emisiilor; *reducere a emisiilor* – eliminare sau reținere prin sechestrare a unui sau a mai multor gaze cu efect de seră din atmosferă ori evitare sau reducere a emisiilor unui sau mai multor gaze cu efect de seră; *reziliență climatică* – capacitate a sistemelor sociale, economice sau de mediu de a gestiona perturbările climatice, prin reacții de răspuns sau transformări care le mențin funcțiile esențiale, identitatea și structura, precum și capacitatea de adaptare, învățare și transformare; *rezultate de atenuare transferate la nivel internațional* – inițiative de cooperare care includ reduceri și eliminări de emisii de GES, verificate și suplimentate, precum și beneficii conexe de atenuare, rezultate din acțiunile de adaptare sau din planurile de diversificare economică, ori metode prin care acestea pot fi realizate, transferate la nivel

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		internațional; *schimbare climatică* – schimbare a modelelor meteorologice, atribuite direct sau indirect unei activități umane, care alterează compoziția atmosferei la nivel global și care se suprapune variabilității naturale a climei, observată pe parcursul unor intervale de timp comparabile; *sechestrare a carbonului* – proces prin care carbonul este absorbit din atmosferă și stocat, inclusiv în sol și în vegetație, cu excepția produselor lemnoase recoltate sau a altor tipuri de vegetație care au fost recoltate, curățate sau tăiate; *sistem climatic* – totalitate formată din atmosferă, hidrosferă, biosferă și geosferă, precum și interacțiunile dintre acestea; *soluții bazate pe natură*– măsuri de protecție, de gestionare durabilă și de restabilire a ecosistemelor naturale și a celor modificate, care răspund provocărilor antropice, în mod eficient și adaptabil, și care aduc beneficii oamenilor și naturii; *sursă* – proces, activitate sau mecanism care degajă în atmosferă un gaz cu efect de seră, un aerosol sau un precursor al unui gaz cu efect de seră; *ținte* – indicatori cantitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2; *ținte și jaloane intermediare* – ținte și jaloane stabilite pentru 31 decembrie 2030 și pentru data de 31 decembrie a fiecărui al cincilea an ulterior; *tranziție justă* – tranziție către o economie circulară incluzivă și neutră din punct de vedere

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		climatic, în care emisiile de GES rămase sunt reținute prin sechestrare de către absorbanții acestora, în cadrul căreia sunt create locuri de muncă și este asigurată coeziunea socială; *utilizare* – proces sau practică tehnologică care utilizează CO_2 captat ca materie primă pentru fabricarea produselor; *utilizare normală* – mod în care se preconizează că un produs va fi utilizat în mod tipic de către utilizatorul final, pe baza caracteristicilor produsului; ” *verificare* – activitate desfășurată de către un verificator pentru a emite raportul de verificare a emisiilor de GES, în temeiul prevederilor legii; *verificator* – persoană juridică care desfășoară activități de verificare în temeiul prevederilor legii, acreditată de Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, sau a cărei acreditare este recunoscută conform legislației; *vulnerabilitate* – nivel de sensibilitate sau incapacitate al unui sistem de a face față efectelor negative ale schimbărilor climatice, inclusiv variabilității climatice și fenomenelor meteorologice extreme.
Articolul 5. Principiile de bază În vederea atingerii țintelor climatice, până în anul 2030, se aplică următoarele principii: a) principiul stabilirii neutralității climatice până în anul 2050; b) principiul reducerii echitabile și	**6.**La Articolul 5: în primul paragraf, textul „până în anul 2030” se substituie cu textul „și a obiectivului de neutralitate climatică”; se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins: ” b^1) principiul de plafonare și comercializare;”; se completează cu litera e^1) cu următorul cuprins: ”e^1) principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ;”;	Articolul 5. Principiile de bază În vederea atingerii țintelor climatice și a obiectivului de neutralitate climatică se aplică următoarele principii: a) principiul stabilirii neutralității climatice până în anul 2050; b) principiul reducerii echitabile și durabile

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
durabile a emisiilor de GES; c) principiul prevenirii poluării mediului; d) principiul precauției; e) principiul „poluatorul plătește”; f) principiul tranziției juste și echitabile; g) principiul angajamentelor comune în desfășurarea activităților de planificare, raportare și monitorizare; h) principiul transparenței și accesibilității informațiilor și datelor.		a emisiilor de GES; b^1) principiul de plafonare și comercializare;”; c) principiul prevenirii poluării mediului; d) principiul precauției; e) principiul „poluatorul plătește”; e^1) principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ; f) principiul tranziției juste și echitabile; g) principiul angajamentelor comune în desfășurarea activităților de planificare, raportare și monitorizare; h) principiul transparenței și accesibilității informațiilor și datelor.
Articolul 6. Atribuțiile Guvernului Guvernul are următoarele atribuții: a) aprobă documentele de politici și actele normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice; b) aprobă cerințele privind mecanismele financiare climatice; c) asigură utilizarea eficientă și transparentă a veniturilor generate din prețul pentru emisiile de CO_2; d) coordonează activitatea tuturor autorităților administrației publice cu competențe în domeniul reducerii emisiilor de GES, al consolidării capacității de adaptare și al reducerii vulnerabilității la efectele schimbărilor climatice.	**7.**La Articolul 6: litera a) va avea următorul cuprins: ”a) stabilește obiectivele și direcțiile prioritare pentru reducerea emisiilor de GES și pentru adaptarea la schimbările climatice, aprobă documentele de politici și actele normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi;”; se completează cu litera a^1) cu următorul cuprins: ”a^1) aprobă documentul strategic de politici publice privind dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung, Programul de dezvoltare cu emisii reduse și Programul de adaptare la schimbările climatice, asigură finanțarea măsurilor planificate și monitorizează implementarea acestora;”; la litera b) după cuvântul ”aprobă” se completează cu textul” prețul pentru emisiile de CO_2 și stabilește”; se completează cu litera c^1) cu următorul cuprins: ”c^1) aprobă componența comisiei naționale privind schimbările climatice;”; litera d) va avea următorul cuprins: „d) coordonează activitatea tuturor autorităților administrației publice cu atribuții în domeniul atenuării	Articolul 6. Atribuțiile Guvernului Guvernul are următoarele atribuții: a) stabilește obiectivele și direcțiile prioritare pentru reducerea emisiilor de GES și pentru adaptarea la schimbările climatice, aprobă documentele de politici și actele normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi; a)^1 aprobă documentul strategic de politici publice privind dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung, Programul de dezvoltare cu emisii reduse și Programul de adaptare la schimbările climatice, asigură finanțarea măsurilor planificate și monitorizează implementarea acestora; b) aprobă prețul pentru emisiile de CO_2 și stabilește cerințele privind mecanismele financiare climatice; c) asigură utilizarea eficientă și transparentă a veniturilor generate din prețul pentru emisiile de CO_2;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	schimbărilor climatice și protecției mediului înconjurător în scopul consolidării capacității de adaptare și al reducerii vulnerabilității la efectele schimbărilor climatice;"; se completează cu litera e) care va avea următorul cuprins: "e) aprobă actele normative privind implementarea mecanismelor prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, inclusiv privind autorizarea activităților și a rezultatelor de atenuare, contabilizarea acestora și aplicarea ajustărilor corespunzătoare, monitorizarea, raportarea și verificarea, precum și evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare transferate la nivel internațional."	c)[1] aprobă componența comisiei naționale privind schimbările climatice; d) coordonează activitatea tuturor autorităților administrației publice cu atribuții în domeniul atenuării schimbărilor climatice și protecției mediului înconjurător în scopul consolidării capacității de adaptare și al reducerii vulnerabilității la efectele schimbărilor climatice; e) aprobă actele normative privind implementarea mecanismelor prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, inclusiv privind autorizarea activităților și a rezultatelor de atenuare, contabilizarea acestora și aplicarea ajustărilor corespunzătoare, monitorizarea, raportarea și verificarea, precum și evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare transferate la nivel internațional.
Articolul 7.Atribuțiile Comisiei naționale privind schimbările climatice (1) Comisia națională privind schimbările climatice este un organ interinstituțional, fără personalitate juridică, instituită la nivel de Guvern, cu atribuții de coordonare și aprobare a politicilor în domeniul schimbărilor climatice și a proiectelor de investiții capitale publice în contextul atenuării și adaptării la schimbările climatice, precum și de management al riscurilor producerii dezastrelor naturale. (2) Comisia națională privind schimbările climatice este formată din miniștrii Ministerului Mediului, Ministerului Finanțelor, Ministerului Energiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale,	**8.** La Articolul 7: la alineatul (1) cuvântul "aprobare" se substituie cu cuvântul "avizare"; la alineatul (3): cuvântul "activează" se substituie cu cuvintele "își desfășoară activitatea în baza celor mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile"; se completează cu lit.c[1]) cu următorul cuprins: "c[1]) prezintă propuneri de îmbunătățire a politicilor guvernamentale privind schimbările climatice în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în temeiul CONUSC, al Acordului de la Paris, al Tratatului de instituire a Comunității Energetice, al altor tratate internaționale relevante în domeniul schimbărilor climatice, precum și al deciziilor adoptate în temeiul acestora;"; se completează cu alin. (3[1]) cu următorul cuprins: "(3[1]) Activitatea Comisiei naționale privind schimbările	Articolul 7. Atribuțiile Comisiei naționale privind schimbările climatice (1) Comisia națională privind schimbările climatice este un organ interinstituțional, fără personalitate juridică, instituită la nivel de Guvern, cu atribuții de coordonare și avizare a politicilor în domeniul schimbărilor climatice și a proiectelor de investiții capitale publice în contextul atenuării și adaptării la schimbările climatice, precum și de management al riscurilor producerii dezastrelor naturale. (2) Comisia națională privind schimbările climatice este formată din miniștrii Ministerului Mediului, Ministerului Finanțelor, Ministerului Energiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Afacerilor Interne, sub egida Prim-ministrului. (3) Comisia națională privind schimbările climatice este instituită și activează pentru realizarea următoarelor obiective: a) promovarea dialogului, cooperării, coordonării și coerenței între sectoarele economiei în procesul de planificare, elaborare, coordonare, implementare și monitorizare a politicilor și acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice; b) stimularea includerii măsurilor privind schimbările climatice în documentele de politici privind dezvoltarea social-economică la nivel național și sectorial și facilitarea implementării acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice; c) coordonarea și monitorizarea alocării mijloacelor financiare, provenite din surse naționale și internaționale, pentru implementarea acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice în diferite sectoare; d) asigurarea transparenței în realizarea documentelor de politici și acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice. (4) Secretariatul Comisiei naționale privind schimbările climatice este asigurat de către Ministerul Mediului.	climatice este susținută de grupurile de lucru sectoriale, constituite în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale privind schimbările climatice, aprobat de Guvern.”; se completează cu alineatul (3^2) cu următorul cuprins: ”(3^2) Grupurile de lucru sectoriale acordă suport consultativ Comisiei naționale privind schimbările climatice, în limitele competențelor lor științifice și tehnice, cu respectarea principiului independenței, pentru realizarea următoarelor sarcini: a) examinarea celor mai recente concluzii științifice ale rapoartelor IPCC și a datelor științifice privind clima, în special a celor relevante pentru Republica Moldova și procesul de armonizare cu cadrul normativ al Uniunii Europene; b) furnizarea de consultanță științifică și elaborarea de rapoarte privind măsurile existente și cele propuse în domeniul climei, obiectivele climatice naționale, precum și coerența acestora cu angajamentele internaționale asumate, inclusiv în temeiul Acordului de la Paris; c) contribuirea la schimbul de cunoștințe științifice independente în domeniul modelării, monitorizării, cercetării și inovării, care contribuie la reducerea emisiilor de GES sau la creșterea absorbțiilor; d) identificarea acțiunilor și oportunităților necesare pentru realizarea obiectivelor climatice naționale; e) informarea cu privire la schimbările climatice și impactul acestora, precum și stimularea dialogului și cooperării între autorități, instituții științifice, mediul academic și alte părți interesate.”; se completează cu alineatul (3^3) cu următorul cuprins: ”(3^3) exercitarea funcției de organism național de supraveghere și coordonare pentru implementarea art. 6 al Acordului de la Paris prin: a) examinarea și avizarea priorităților naționale privind	Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Afacerilor Interne, sub egida Prim-ministrului. (3) Comisia națională privind schimbările climatice este instituită și își desfășoară activitatea în baza celor mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile, pentru realizarea următoarelor obiective: a) promovarea dialogului, cooperării, coordonării și coerenței între sectoarele economiei în procesul de planificare, elaborare, coordonare, implementare și monitorizare a politicilor și acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice; b) stimularea includerii măsurilor privind schimbările climatice în documentele de politici privind dezvoltarea social-economică la nivel național și sectorial și facilitarea implementării acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice; c) coordonarea și monitorizarea alocării mijloacelor financiare, provenite din surse naționale și internaționale, pentru implementarea acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice în diferite sectoare; c^1) prezintă propuneri de îmbunătățire a politicilor guvernamentale privind schimbările climatice în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în temeiul CONUSC, al Acordului de la Paris, al Tratatului de instituire a Comunității Energetice, al altor tratate internaționale relevante în domeniul schimbărilor climatice, precum și al deciziilor

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris; b) asigurarea coerenței activităților desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris cu obiectivele și țintele naționale în domeniul schimbărilor climatice, energiei și dezvoltării durabile; c) coordonarea interinstituțională a autorităților administrației publice implicate în implementarea art. 6 al Acordului de la Paris; d) examinarea rapoartelor privind implementarea mecanismelor prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris.”	adoptate în temeiul acestora; d) asigurarea transparenței în realizarea documentelor de politici și acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice. (3^1) Activitatea Comisiei naționale privind schimbările climatice este susținută de grupurile de lucru sectoriale, constituite în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale privind schimbările climatice, aprobat de Guvern. (3^2) Grupurile de lucru sectoriale acordă suport consultativ Comisiei naționale privind schimbările climatice, în limitele competențelor lor științifice și tehnice, cu respectarea principiului independenței, pentru realizarea următoarelor sarcini: a) examinarea celor mai recente concluzii științifice ale rapoartelor IPCC și a datelor științifice privind clima, în special a celor relevante pentru Republica Moldova și procesul de armonizare cu cadrul normativ al Uniunii Europene; b) furnizarea de consultanță științifică și elaborarea de rapoarte privind măsurile existente și cele propuse în domeniul climei, obiectivele climatice naționale, precum și coerența acestora cu angajamentele internaționale asumate, inclusiv în temeiul Acordului de la Paris; c) contribuirea la schimbul de cunoștințe științifice independente în domeniul modelării, monitorizării, cercetării și inovării, care contribuie la reducerea emisiilor de GES sau la creșterea absorbțiilor;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		d) identificarea acțiunilor și oportunităților necesare pentru realizarea obiectivelor climatice naționale; e) informarea cu privire la schimbările climatice și impactul acestora, precum și stimularea dialogului și cooperării între autorități, instituții științifice, mediul academic și alte părți interesate. (3^3) exercitarea funcției de organism național de supraveghere și coordonare pentru implementarea art. 6 al Acordului de la Paris prin: a) examinarea și avizarea priorităților naționale privind participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris; b) asigurarea coerenței activităților desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris cu obiectivele și țintele naționale în domeniul schimbărilor climatice, energiei și dezvoltării durabile; c) coordonarea interinstituțională a autorităților administrației publice implicate în implementarea art. 6 al Acordului de la Paris; d) examinarea rapoartelor privind implementarea mecanismelor prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris. (4) Secretariatul Comisiei naționale privind schimbările climatice este asigurat de către Ministerul Mediului.
Articolul 8. Atribuțiile Ministerului Mediului Ministerul Mediului are următoarele atribuții: a) elaborează și promovează documentele de politici și actele normative în	**9.** La Articolul 8: la litera d) după cuvântul ”monitorizează” se completează cu cuvintele ”și raportează progresul”; se completează cu literele e^1) - e^4) cu următorul cuprins: ”e^1) elaborează măsurile de dezvoltare în domeniul folosinței terenurilor, schimbării categoriei de folosință a	Articolul 8. Atribuțiile Ministerului Mediului Ministerul Mediului are următoarele atribuții: a) elaborează și promovează documentele de politici și actele normative în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice, orientate spre progresul privind dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și spre sporirea rezilienței climatice, conform Acordului de la Paris; b) asigură respectarea prevederilor tratatelor internaționale în domeniul protecției mediului și al schimbărilor climatice la care Republica Moldova este parte și fundamentarea relațiilor cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional; c) deține calitatea de punct oficial de contact pentru tratatele internaționale în domeniile de aplicare ale legii la care Republica Moldova este parte; d) monitorizează, la nivel național, implementarea actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice; e) cooperează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, prin schimb reciproc de informații și date, în procesul de elaborare și de actualizare a CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice și a inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și în procesul de monitorizare și raportare a implementării documentelor respective; f) promovează politici și cooperează în domeniul educației, al formării profesionale, al sporirii nivelului de conștientizare privind	terenurilor și silviculturii (*Land Use, Land-Use Change and Forestry*, în continuare – *LULUCF*), precum și metodologia de contabilizare a emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră din acest sector, care se aprobă de Guvern prin Regulamentul privind contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, precum și elaborarea documentelor de politici aferente; e[2]) asigură monitorizarea implementării schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES; e[3]) asigură monitorizarea implementării mecanismului de ajustare a carbonului la frontieră la nivel național asupra activității declaranților autorizați; e[4]) elaborează măsurile privind cuantificarea, monitorizarea, raportarea, verificarea și reducerea emisiilor de metan;"; litera g) va avea următorul cuprins: " g) aprobă și actualizează, cel puțin o dată la cinci ani, precum și în funcție de modificările intervenite, lista operatorilor de instalații staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 și care dețin autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu, în conformitate cu Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale sau autorizația de GES, în baza datelor raportate în anul precedent; la litera h) cuvântul "coordonează" se substituie cu cuvântul "asigură"; litera i) va avea următorul cuprins: "i) asigură cadrul instituțional pentru elaborarea, actualizarea și comunicarea Secretariatului CONUSC a CND, documentului strategic de politici publice privind dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung, comunicărilor naționale, rapoartelor bienale de transparență și a inventarului național al emisiilor de GES, prin intermediul instrumentelor de raportare ale acestora;"; se completează cu literele p), q), r), s), t), u) cu	domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice, raportează progresul privind dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice, conform Acordului de la Paris; b) asigură respectarea prevederilor tratatelor internaționale în domeniul protecției mediului și al schimbărilor climatice la care Republica Moldova este parte și fundamentarea relațiilor cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional; c) deține calitatea de punct oficial de contact pentru tratatele internaționale în domeniile de aplicare ale legii la care Republica Moldova este parte; d) monitorizează și raportează progresul, la nivel național, implementarea actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice; e) cooperează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, prin schimb reciproc de informații și date, în procesul de elaborare și de actualizare a CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice și a inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și în procesul de monitorizare și raportare a implementării documentelor respective; e[1]) elaborează măsurile de dezvoltare în domeniul folosinței terenurilor, schimbării

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
schimbările climatice; g) aprobă anual lista operatorilor de instalații staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 și care dețin autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu, în conformitate cu Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, în baza datelor raportate de către operatorii respectivi în anul precedent; h) coordonează elaborarea rapoartelor privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice; i) asigură elaborarea, actualizarea și aprobarea CND și a inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a instrumentelor de raportare ale acestora; j) asigură evaluarea corespunzătoare a proiectelor investiționale și a documentelor de politici pentru realizarea acțiunilor climatice; k) efectuează evaluarea climatică pentru toate propunerile relevante de politici noi și de proiecte de investiții, asigurând transparența în procesul de alocare a mijloacelor și în procesul de luare a deciziilor de politici; l) elaborează norme și metodologii pentru analizarea investițiilor din punctul de vedere al capacității de adaptare și al sporirii rezilienței climatice, precum și măsuri de atenuare; m) examinează propunerile privind alocarea mijloacelor financiare din fondurile publice pentru politicile cu impact asupra atenuării și adaptării la schimbările climatice, parvenite din diferite sectoare;	următorul cuprins: ”p) evaluează și înaintează spre autorizare, în condițiile stabilite de Guvern, activitățile și abordările cooperative prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris; q) asigură aplicarea deciziilor de autorizare privind transferul internațional și utilizarea rezultatelor atenuării, în condițiile prevăzute de Acordul de la Paris și de actele normative aprobate în temeiul prezentei legi; r) asigură coerența activităților și abordărilor cooperative cu contribuția determinată la nivel național, obiectivele naționale de reducere a emisiilor de GES și obiectivul de neutralitate climatică; s) asigură evidența și trasabilitatea activităților, autorizațiilor, transferurilor și rezultatelor atenuării autorizate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris; t) coordonează aplicarea cerințelor de monitorizare, raportare și verificare aferente activităților și abordărilor cooperative prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris; u) asigură îndeplinirea obligațiilor de raportare internațională ale Republicii Moldova aferente participării la abordările cooperative și mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris.”	categoriei de folosință a terenurilor și silviculturii (*Land Use, Land-Use Change and Forestry*, în continuare – *LULUCF*), precum și metodologia de contabilizare a emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră din acest sector, care se aprobă de Guvern prin Regulamentul privind contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, precum și elaborarea documentelor de politici aferente; e^2) asigură monitorizarea implementării schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES; e^3) asigură monitorizarea implementării mecanismului de ajustare a carbonului la frontieră la nivel național asupra activității declaranților autorizați; e^4) elaborează măsurile privind cuantificarea, monitorizarea, raportarea, verificarea și reducerea emisiilor de metan; f) promovează politici și cooperează în domeniul educației, al formării profesionale, al sporirii nivelului de conștientizare privind schimbările climatice; g) aprobă și actualizează, cel puțin o dată la cinci ani, precum și în funcție de modificările intervenite, lista operatorilor de instalații staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 și care dețin autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu, în conformitate cu Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale sau autorizația de GES, în baza datelor raportate în anul precedent; h) asigură elaborarea rapoartelor

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
n) asigură transparența în procesul de elaborare a documentelor de politici și a actelor normative în domeniul rezilienței climatice; o) coordonează grupul de lucru în domeniul schimbărilor climatice, format din reprezentanții mediului de afaceri, ai mediului academic și ai mediului asociativ.		privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice; i) asigură cadrul instituțional pentru elaborarea, actualizarea și comunicarea Secretariatului CONUSC a CND, documentului strategic de politici publice privind dezvoltarea cu emisii reduse pe termen lung, comunicărilor naționale, rapoartelor bienale de transparență și a inventarului național al emisiilor de GES, prin intermediul instrumentelor de raportare ale acestora; j) asigură evaluarea corespunzătoare a proiectelor investiționale și a documentelor de politici pentru realizarea acțiunilor climatice; k) efectuează evaluarea climatică pentru toate propunerile relevante de politici noi și de proiecte de investiții, asigurând transparența în procesul de alocare a mijloacelor și în procesul de luare a deciziilor de politici; l) elaborează norme și metodologii pentru analizarea investițiilor din punctul de vedere al capacității de adaptare și al sporirii rezilienței climatice, precum și măsuri de atenuare; m) examinează propunerile privind alocarea mijloacelor financiare din fondurile publice pentru politicile cu impact asupra atenuării și adaptării la schimbările climatice, parvenite din diferite sectoare; n) asigură transparența în procesul de elaborare a documentelor de politici și a actelor normative în domeniul rezilienței climatice; o) coordonează și asigură funcționarea platformei permanente de consultare și coordonare

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		interinstituțională în domeniul schimbărilor climatice. p) evaluează și înaintează spre autorizare, în condițiile stabilite de Guvern, activitățile și abordările cooperative prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris; q) asigură aplicarea deciziilor de autorizare privind transferul internațional și utilizarea rezultatelor atenuării, în condițiile prevăzute de Acordul de la Paris și de actele normative aprobate în temeiul prezentei legi; r) asigură coerența activităților și abordărilor cooperative cu contribuția determinată la nivel național, obiectivele naționale de reducere a emisiilor de GES și obiectivul de neutralitate climatică; s) asigură evidența și trasabilitatea activităților, autorizațiilor, transferurilor și rezultatelor atenuării autorizate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris; t) coordonează aplicarea cerințelor de monitorizare, raportare și verificare aferente activităților și abordărilor cooperative prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris; u) asigură îndeplinirea obligațiilor de raportare internațională ale Republicii Moldova aferente participării la abordările cooperative și mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris.
Articolul 9. Atribuțiile Ministerului Energiei Ministerul Energiei are următoarele atribuții: a) evaluează și include în documentele	**10.** La Articolul 9: se completează cu litera c^1) cu următorul cuprins: ”c^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectorului energetic la schimbările climatice;”;	Articolul 9. Atribuțiile Ministerului Energiei Ministerul Energiei are următoarele atribuții: a) evaluează și include în documentele de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
de politici sectoriale pentru activitățile din domeniul energetic, în limita competențelor, prevederi și măsuri ce vizează dezvoltarea sectoarelor economiei naționale cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice; b) instituie și asigură funcționarea mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice; c) participă, în limita competențelor, la elaborarea și implementarea politicilor în domeniul energeticii și al acțiunilor climatice; d) elaborează documente de politici pentru susținerea utilizării tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul energetic; e) asigură implementarea MAFC-ului în domeniul electricității și al energiei; f) contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și al publicului, prin intermediul instituției publice „Centrul Național pentru Energie Durabilă”, la informații privind produsele, tehnologiile, serviciile și noile metode inovative pentru susținerea utilizării tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul energetic; g) asigură elaborarea și actualizarea PNIEC-ului.	litera g) se abrogă.	politici sectoriale pentru activitățile din domeniul energetic, în limita competențelor, prevederi și măsuri ce vizează dezvoltarea sectoarelor economiei naționale cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice; b) instituie și asigură funcționarea mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice; c) participă, în limita competențelor, la elaborarea și implementarea politicilor în domeniul energeticii și al acțiunilor climatice; c[1]) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectorului energetic la schimbările climatice; d) elaborează documente de politici pentru susținerea utilizării tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul energetic; e) asigură implementarea MAFC-ului în domeniul electricității și al energiei; f) contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și al publicului, prin intermediul instituției publice „Centrul Național pentru Energie Durabilă”, la informații privind produsele, tehnologiile, serviciile și noile metode inovative pentru susținerea utilizării tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul energetic.
Articolul 10. Atribuțiile Ministerului Sănătății Ministerul Sănătății are următoarele atribuții: a) evaluează riscurile legate de efectele schimbărilor climatice la adresa stării de	**11.** La Articolul 10: se completează cu litera b[1]) cu următorul cuprins: ”b[1]) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de adaptare a sectorului sănătate publică la schimbările climatice;”;	Articolul 10. Atribuțiile Ministerului Sănătății Ministerul Sănătății are următoarele atribuții: a) evaluează riscurile legate de efectele schimbărilor climatice la adresa stării de sănătate a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
sănătate a populației și dezvoltă măsuri pentru a atenua impactul efectelor respective, consolidând reziliența în sectoarele esențiale pentru sănătate și îmbunătățind starea generală de sănătate; b) stabilește prioritățile și include riscurile în documentele de politici sectoriale conform competențelor, elaborând măsurile de adaptare a populației la efectele fenomenelor meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; c) elaborează metodologiile de evaluare a riscurilor la adresa stării de sănătate a populației, inclusiv măsuri de protecție a grupurilor vulnerabile ale populației, ca urmare a expunerii la anumite fenomene meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; d) implementează sistemul informatizat de supraveghere și răspuns la fenomenele meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice cu risc pentru populație; e) informează populația cu privire la riscurile pentru sănătate asociate fenomenelor meteorologice extreme ale schimbărilor climatice; f) stabilește prioritatea deciziilor de investiții în funcție de prezența aspectelor legate de adaptarea la schimbările climatice în cadrul proiectelor sectoriale, în vederea protecției sănătății publice prin asigurarea rezilienței instituțiilor medicale față de schimbările climatice și a unui nivel minim de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul		populației și dezvoltă măsuri pentru a atenua impactul efectelor respective, consolidând reziliența în sectoarele esențiale pentru sănătate și îmbunătățind starea generală de sănătate; b) stabilește prioritățile și include riscurile în documentele de politici sectoriale conform competențelor, elaborând măsurile de adaptare a populației la efectele fenomenelor meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; b^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de adaptare a sectorului sănătate publică la schimbările climatice; c) elaborează metodologiile de evaluare a riscurilor la adresa stării de sănătate a populației, inclusiv măsuri de protecție a grupurilor vulnerabile ale populației, ca urmare a expunerii la anumite fenomene meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; d) implementează sistemul informatizat de supraveghere și răspuns la fenomenele meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice cu risc pentru populație; e) informează populația cu privire la riscurile pentru sănătate asociate fenomenelor meteorologice extreme ale schimbărilor climatice; f) stabilește prioritatea deciziilor de investiții în funcție de prezența aspectelor legate de adaptarea la schimbările climatice în cadrul proiectelor sectoriale, în vederea protecției sănătății publice prin asigurarea rezilienței instituțiilor medicale față de schimbările climatice și a unui nivel minim de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul sectorului de sănătate; g) mobilizează și alocă, în mod strategic,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
sectorului de sănătate; g) mobilizează și alocă, în mod strategic, mijloace financiare pentru extinderea și sporirea rezilienței instituțiilor medicale față de schimbările climatice; h) elaborează și promovează strategii de sănătate publică în domeniul educației, formării profesionale, sporirii nivelului de conștientizare de către populație a impactului fenomenelor meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; i) supraveghează și elaborează programe și/sau planuri privind măsurile de protecție a sănătății și de asigurare a securității ocupaționale în timpul fenomenelor meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; j) cooperează cu alte ministere în vederea asigurării cu apă potabilă și a securității alimentare în timpul fenomenelor meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; k) asigură schimbul intersectorial de date pentru desfășurarea cercetărilor științifico-practice în domeniul sănătății publice, în scopul evaluării și prevenirii riscurilor pentru sănătate și al elaborării măsurilor de adaptare la schimbările climatice.		mijloace financiare pentru extinderea și sporirea rezilienței instituțiilor medicale față de schimbările climatice; h) elaborează și promovează strategii de sănătate publică în domeniul educației, formării profesionale, sporirii nivelului de conștientizare de către populație a impactului fenomenelor meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; i) supraveghează și elaborează programe și/sau planuri privind măsurile de protecție a sănătății și de asigurare a securității ocupaționale în timpul fenomenelor meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; j) cooperează cu alte ministere în vederea asigurării cu apă potabilă și a securității alimentare în timpul fenomenelor meteorologice extreme asociate schimbărilor climatice; k) asigură schimbul intersectorial de date pentru desfășurarea cercetărilor științifico-practice în domeniul sănătății publice, în scopul evaluării și prevenirii riscurilor pentru sănătate și al elaborării măsurilor de adaptare la schimbările climatice.
Articolul 11. Atribuțiile Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării are următoarele atribuții: a) evaluează și include în documentele	**12.** La Articolul 11: se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins: ”b^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectorului industrial la schimbările climatice;”; la litera c) cuvintele “inventarului național al emisiilor de	Articolul 11. Atribuțiile Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării are următoarele atribuții: a) evaluează și include în documentele de politici sectoriale, în limita competențelor,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
de politici sectoriale, în limita competențelor, prevederi și măsuri pentru sectorul industrial ce vizează dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice; b) elaborează documente de politici pentru susținerea utilizării tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul industrial; c) cooperează cu Ministerul Mediului, prin schimb reciproc de informații și date, în procesul de elaborare și de actualizare a CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice și a inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și în procesul de monitorizare și raportare a implementării documentelor respective.	gaze cu efect de seră” se substituie cu cuvintele “a comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență.”;	prevederi și măsuri pentru sectorul industrial ce vizează dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice; b) elaborează documente de politici pentru susținerea utilizării tehnologiilor cu emisii reduse de carbon în sectorul industrial; b[1]) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectorului industrial la schimbările climatice; c)cooperează cu Ministerul Mediului, prin schimb reciproc de informații și date, în procesul de elaborare și de actualizare a CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice, a comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență, precum și în procesul de monitorizare și raportare a implementării documentelor respective.
Articolul 12. Atribuțiile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale are următoarele atribuții: a) evaluează și include în documentele de politici pentru activitățile din domeniul transportului și dezvoltării regionale, în limita competențelor, prevederi și măsuri ce vizează dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice; b) elaborează documente de politici pentru susținerea utilizării tehnologiilor care contribuie la reducerea emisiilor de GES în	**13.** La Articolul 12: se completează cu litera b[1]) cu următorul cuprins: ” b)[1]asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectoarelor infrastructură rutieră și transporturi, apă și sanitație, construcții și urbanism la schimbările climatice;”; se completează cu litera f[1]) cu următorul cuprins: ” f[1]) aprobă și actualizează, în funcție de modificările intervenite, lista operatorilor din domeniul aviației ale căror activități sunt specificate în pct.30 din anexa nr. 1;”; la litera g) cuvintele “inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră” se substituie cu cuvintele “a comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență.”;	Articolul 12. Atribuțiile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale are următoarele atribuții: a) evaluează și include în documentele de politici pentru activitățile din domeniul transportului și dezvoltării regionale, în limita competențelor, prevederi și măsuri ce vizează dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice; b) elaborează documente de politici pentru susținerea utilizării tehnologiilor care contribuie la reducerea emisiilor de GES în domeniile de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
domeniile de competență și la adaptarea schimbărilor climatice; c) elaborează acte normative cu privire la reducerea impactului emisiilor de GES provenite din sectorul transporturilor și cu privire la îmbunătățirea eficienței consumului de combustibil; d) elaborează ghidul privind consumul de combustibil și emisiile de CO_2; e) monitorizează implementarea actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul aviației și ale transportului maritim; f) contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și al publicului la informații referitoare la tehnologiile cu emisii reduse de carbon în sfera consumului eficient de combustibil și al emisiilor de CO_2; g) cooperează cu Ministerul Mediului, prin schimb reciproc de informații și date, în procesul de elaborare și de actualizare a CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice și a inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și în procesul de monitorizare și raportare a implementării documentelor respective; h) elaborează și promovează documente de politici privind atenuarea și adaptarea la schimbările climatice în procesul de planificare a operațiunilor de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și în cadrul		competență și la adaptarea schimbărilor climatice; b^1) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a sectoarelor infrastructură rutieră și transporturi, apă și sanitație, construcții și urbanism la schimbările climatice; c) elaborează acte normative cu privire la reducerea impactului emisiilor de GES provenite din sectorul transporturilor și cu privire la îmbunătățirea eficienței consumului de combustibil; d) elaborează ghidul privind consumul de combustibil și emisiile de CO_2; e) monitorizează implementarea actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul aviației și ale transportului maritim; f) contribuie la asigurarea accesului autorităților administrației publice și al publicului la informații referitoare la tehnologiile cu emisii reduse de carbon în sfera consumului eficient de combustibil și al emisiilor de CO_2; f^1) aprobă și actualizează, în funcție de modificările intervenite, lista operatorilor din domeniul aviației ale căror activități sunt specificate în pct.30 din anexa nr. 1; g) cooperează cu Ministerul Mediului, prin schimb reciproc de informații și date, în procesul de elaborare și de actualizare a CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice, a comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență , precum și în procesul de monitorizare și raportare a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
proiectării construcțiilor și a lucrărilor de construcții, inclusiv în vederea diminuării riscurilor producerii dezastrelor naturale; i) elaborează și promovează normativele tehnice în construcții bazându-se pe aspectele legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, inclusiv în vederea diminuării riscurilor producerii dezastrelor naturale.		implementării documentelor respective; h) elaborează și promovează documente de politici privind atenuarea și adaptarea la schimbările climatice în procesul de planificare a operațiunilor de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și în cadrul proiectării construcțiilor și a lucrărilor de construcții, inclusiv în vederea diminuării riscurilor producerii dezastrelor naturale; i) elaborează și promovează normativele tehnice în construcții bazându-se pe aspectele legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, inclusiv în vederea diminuării riscurilor producerii dezastrelor naturale.
Articolul 13. Atribuțiile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are următoarele atribuții: a) include în documentele de politici pentru activitățile din domeniul agriculturii și industriei alimentare, în limita competențelor, prevederi și măsuri ce vizează dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice; b) stabilește în documentele de politici în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale măsuri de intervenție care să contribuie la atenuarea efectelor schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de GES; c) evaluează riscurile climatice la adresa agriculturii și industriei alimentare și elaborează măsuri de adaptare și de reducere a impactului schimbărilor climatice;	**14.** La Articolul 13: se completează cu litera b[1]) cu următorul cuprins: ”b[1]) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a industriei alimentare și sectorului agricultură la schimbările climatice;”; la litera e) cuvintele “inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră” se substituie cu cuvintele “a comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență.”; litera f) se abrogă;	Articolul 13. Atribuțiile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are următoarele atribuții: a) include în documentele de politici pentru activitățile din domeniul agriculturii și industriei alimentare, în limita competențelor, prevederi și măsuri ce vizează dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și sporirea rezilienței climatice; b) stabilește în documentele de politici în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale măsuri de intervenție care să contribuie la atenuarea efectelor schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de GES; b[1]) asigură elaborarea rapoartelor anuale de progres privind implementarea politicilor de atenuare și adaptare a industriei alimentare și sectorului agricultură la schimbările climatice; c) evaluează riscurile climatice la adresa agriculturii și industriei alimentare și elaborează

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
d) elaborează metodologiile de evaluare a riscurilor climatice la adresa agriculturii și industriei alimentare; e) cooperează cu Ministerul Mediului, prin schimb reciproc de informații și date, în procesul de elaborare și de actualizare a CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice și a inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și în procesul de monitorizare și raportare a implementării documentelor respective; f) elaborează măsurile de dezvoltare în domeniul exploatării și schimbării categoriei de folosință a terenurilor și silviculturii (*Land Use, Land-Use Change and Forestry*, în continuare *–LULUCF*) și în domeniul agriculturii; g) integrează conceptul de politici agricole inteligente în politicele sectoriale de adaptare la schimbările climatice în vederea reducerii emisiilor de GES.		măsuri de adaptare și de reducere a impactului schimbărilor climatice; d) elaborează metodologiile de evaluare a riscurilor climatice la adresa agriculturii și industriei alimentare; e) cooperează cu Ministerul Mediului, prin schimb reciproc de informații și date, în procesul de elaborare și de actualizare a CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice, a comunicărilor naționale și a rapoartelor bienale de transparență, precum și în procesul de monitorizare și raportare a implementării documentelor respective; g) integrează conceptul de politici agricole inteligente în politicele sectoriale de adaptare la schimbările climatice în vederea reducerii emisiilor de GES.
Articolul 17. Atribuțiile Ministerului Finanțelor Ministerului Finanțelor are următoarele atribuții: a) asigură integrarea perspectivei de mediu, inclusiv a celei ce vizează capacitatea de adaptare, sporirea rezilienței climatice și măsurile de atenuare, în cadrul metodologic privind procesul de planificare bugetară și privind proiectele de investiții capitale publice,	**15.** La Articolul 17: se completează cu litera b^1) cu următorul cuprins: ”b^1) asigura evaluarea si monitorizarea cheltuielilor si investițiilor publice cu impact asupra obiectivelor climatice, in conformitate cu metodologia de bugetare climatica aprobata;”;	Articolul 17. Atribuțiile Ministerului Finanțelor Ministerului Finanțelor are următoarele atribuții: a) asigură integrarea perspectivei de mediu, inclusiv a celei ce vizează capacitatea de adaptare, sporirea rezilienței climatice și măsurile de atenuare, în cadrul metodologic privind procesul de planificare bugetară și privind proiectele de investiții

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
care să conțină și rezultatele evaluărilor de mediu realizate de către Ministerul Mediului; b) elaborează și implementează politici fiscale în vederea promovării practicilor de mediu și a descurajării activităților care contribuie la schimbările climatice, în baza evaluărilor efectuate de către Ministerul Mediului, și determină oportunitatea intervențiilor; c) reprezintă interesele financiare ale țării în cadrul forurilor internaționale și participă la negocierea acordurilor legate de finanțarea acțiunilor climatice.		capitale publice, care să conțină și rezultatele evaluărilor de mediu realizate de către Ministerul Mediului; b) elaborează și implementează politici fiscale în vederea promovării practicilor de mediu și a descurajării activităților care contribuie la schimbările climatice, în baza evaluărilor efectuate de către Ministerul Mediului, și determină oportunitatea intervențiilor; b[1]) asigura evaluarea si monitorizarea cheltuielilor si investițiilor publice cu impact asupra obiectivelor climatice, in conformitate cu metodologia de bugetare climatica aprobata; c) reprezintă interesele financiare ale țării în cadrul forurilor internaționale și participă la negocierea acordurilor legate de finanțarea acțiunilor climatice.
Articolul 18. Atribuțiile Agenției de Mediu Agenția de Mediu are următoarele atribuții: a) asigură implementarea actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice, monitorizează nivelul realizării acestora și raportează, periodic, Ministerului Mediului despre aceasta; b) acordă suport Ministerului Mediului la elaborarea și modificarea actelor normative	**16.** La Articolul 18: la litera a) după cuvântul ”normative” se completează cu cuvintele ”și documentelor de politici”; se completează cu literele b[1]) și b[2]) cu următorul cuprins: ”b)[1] asigură implementarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES; b)[2]instituie și gestionează registru declaranților autorizați în cadrul MAFC;”; la litera c): la litera c:) după cuvântul ”eliberează” se completează cu cuvintele ”sau actualizează”;	Articolul 18. Atribuțiile Agenției de Mediu Agenția de Mediu are următoarele atribuții: a) asigură implementarea actelor normative și documentelor de politici în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice, monitorizează nivelul realizării acestora și raportează, periodic, Ministerului Mediului despre aceasta; b) acordă suport Ministerului Mediului la elaborarea și modificarea actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și al

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice; c) eliberează autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu pentru activitățile specificate în anexa nr. 1, care acordă dreptul de a degaja emisiile de GES din întreaga instalație staționară sau dintr-o parte a acesteia, controlată de același operator, cu respectarea cerințelor de evaluare a planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră; d) coordonează planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră, prezentat de către operator pentru una sau mai multe dintre activitățile specificate în anexa nr. 1, și monitorizează realizarea acestuia; e) ține Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți (în continuarea – *RETP*), în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți, și recepționează raportul anual privind emisiile de gaze cu efect de seră (în continuarea – *RAE*), depus prin intermediul acestuia; f) asigură monitorizarea și raportarea emisiilor de GES incluse în inventarul național, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern; g) asigură monitorizarea și implementarea Regulamentului privind	după cuvintele” specificate în” se completează cu textul ”secțiunea I”; se completează cu litera c^1) cu următorul cuprins: ”c^1) eliberează sau actualizează autorizația de GES pentru activitățile specificate în anexa nr. 1^1, în cazul în care constată că entitatea reglementată poate monitoriza și raporta emisiile aferente cantităților de combustibili eliberați pentru consum;”; litera d) va avea următorul cuprins: ”d) aprobă PM a emisiilor de GES prezentat de către operator pentru una sau mai multe dintre activitățile specificate în anexa nr. 1, și monitorizează realizarea planului prin verificarea RAE-lui; la litera e) cuvintele ”raportul anual privind emisiile de gaze cu efect de seră (în continuarea – *RAE*)” se substituie cu cuvîntul”RAE-urile” se completează cu litera h^1) cu următorul cuprins: ”h^1) asigură monitorizarea și implementarea Regulamentului privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, aprobat de Guvern;”; la litera i) cuvintele ” participă la elaborarea rapoartelor” se exclud; litera j) se completează cu cuvântul ”acestora”;	adaptării la schimbările climatice; b^1) asigură implementarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES; b^2) instituie și gestionează registru declaranților autorizați în cadrul MAFC; c) eliberează sau actualizează autorizația de GES pentru activitățile specificate în secțiunea I din anexa nr. 1, care acordă dreptul de a degaja emisiile de GES din întreaga instalație staționară sau dintr-o parte a acesteia, controlată de același operator, cu respectarea cerințelor de evaluare a planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră; c^1) eliberează sau actualizează autorizația de GES pentru activitățile specificate în anexa nr. 1^1, în cazul în care constată că entitatea reglementată poate monitoriza și raporta emisiile aferente cantităților de combustibili eliberați pentru consum; d) aprobă PM a emisiilor de GES prezentat de către operator pentru una sau mai multe dintre activitățile specificate în anexa nr. 1, și monitorizează realizarea planului prin verificarea RAE-lui; e) ține Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți (în continuarea – *RETP*), în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți, și recepționează RAE-urile, depuse prin intermediul acestuia; f) asigură monitorizarea și raportarea emisiilor de GES incluse în inventarul național, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și de la activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern; h) asigură monitorizarea și implementarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, aprobat de Guvern; i) elaborează informații și rapoarte; participă la elaborarea rapoartelor, reieșind din acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, și le prezintă Ministerului Mediului; j) solicită și primește, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la emisiile de GES, precum și stabilește structura și formatul raportării; k) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora; l) furnizează, la cerere și în mod gratuit, informații cu privire la indicii de poluare a aerului atmosferic și la emisiile de GES către instituțiile și structurile de cercetare din diferite domenii.		național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern; g) asigură monitorizarea și implementarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și de la activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern; h) asigură monitorizarea și implementarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, aprobat de Guvern; h^1) asigură monitorizarea și implementarea Regulamentului privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, aprobat de Guvern; i) elaborează informații și rapoarte, reieșind din acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, și le prezintă Ministerului Mediului; j) solicită și primește, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la emisiile de GES, precum și stabilește structura și formatul raportării acestora; k) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora; l) furnizează, la cerere și în mod gratuit, informații cu privire la indicii de poluare a aerului atmosferic și la emisiile de GES către instituțiile și structurile de cercetare din diferite domenii.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Articolul 19**.** Atribuțiile Autorității Aeronautice Civile Autoritatea Aeronautică Civilă are următoarele atribuții: a) asigură implementarea actelor normative și a documentelor de politici în domeniul aviației și al reducerii emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul aviației; b) monitorizează emisiile de CO_2 provenite de la activitățile din domeniul aviației și prezintă periodic datele respective Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu; c) asigură instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA); d) asigură elaborarea, actualizarea și aplicarea reglementărilor privind monitorizarea emisiilor de GES, politicilor și măsurilor care contribuie la reducerea acestora prin aplicarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională; e) solicită și primește de la operatorii aerieni, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la emisiile de GES; f) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora.	**17.** La Articolul 19: la litera b) cuvintele ”Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu” se substituie cu cuvintele ”Agenției de Mediu”;	Articolul 19**.** Atribuțiile Autorității Aeronautice Civile Autoritatea Aeronautică Civilă are următoarele atribuții: a) asigură implementarea actelor normative și a documentelor de politici în domeniul aviației și al reducerii emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul aviației; b) monitorizează emisiile de CO_2 provenite de la activitățile din domeniul aviației și prezintă periodic datele respective Agenției de Mediu; c) asigură instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA); d) asigură elaborarea, actualizarea și aplicarea reglementărilor privind monitorizarea emisiilor de GES, politicilor și măsurilor care contribuie la reducerea acestora prin aplicarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională; e) solicită și primește de la operatorii aerieni, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la emisiile de GES; f) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora.
Articolul 20. Atribuțiile Agenției Navale	**18.** La Articolul 20: la litera a):	Articolul 20. Atribuțiile Agenției Navale Agenția Navală are următoarele atribuții:

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Agenția Navală are următoarele atribuții: a) asigură implementarea reglementărilor privind reducerea emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, monitorizează și raportează datele privind emisiile de CO_2 din activitățile respective, specificate în anexa nr. 1; b) monitorizează emisiile de CO_2 provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim și prezintă periodic datele respective Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu; c) solicită și primește de la operatorii transportului maritim, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la emisiile de GES; d) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora.	după cuvântul ”transportului” se completează cu cuvintele ”naval și”; textul ”monitorizează și raportează datele privind emisiile de CO_2 din activitățile respective, specificate în anexa nr.1” se substituie cu textul ”și prezintă anual Agenției de Mediu lista navelor autorizate să navigheze sub pavilionul Republicii Moldova, care intră sub incidența prevederilor secțiunii III din anexa nr. 1.”; se completează cu litera a^1) cu următorul cuprins: ”a1) acorda suport Agenției de Mediu la monitorizarea și implementarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, aprobat de Guvern;”; la litera b) cuvintele ”Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu” se substituie cu cuvintele”Agenției de Mediu”; litera c) va avea următorul cuprins: ”c) solicită și primește de la operatorii transportului naval și maritim, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la consumul de combustibili pentru funcționarea transportului naval și maritim, respectiv cu privire la emisiile de CO_2 din activitățile respective;”;	a) asigură implementarea reglementărilor privind reducerea emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul transportului naval și maritim, și prezintă anual Agenției de Mediu lista navelor autorizate să navigheze sub pavilionul Republicii Moldova, care intră sub incidența prevederilor secțiunii III din anexa nr. 1; a^1) acorda suport Agenției de Mediu la monitorizarea și implementarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 544/2024; monitorizează emisiile de CO2 provenite de la ivitățile din domeniul transportului maritim și ezintă periodic datele respective Agenției de Mediu; c)) solicită și primește de la operatorii transportului naval și maritim, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la consumul de combustibili pentru funcționarea transportului naval și maritim, respectiv cu privire la emisiile de CO2 din activitățile respective; d) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora.
Articolul 21. Atribuțiile Serviciului Vamal Serviciul Vamal are următoarele atribuții: a) cooperează cu Agenția de Mediu în vederea implementării actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și	**19.** La Articolul 21: la litera a) după cuvântul ”seră” se completează cu cuvintele ”și alte informații relevante”; la litera d) cuvintele ” asigură monitorizarea conformității și aplicării MAFC-ului pentru a se asigura că operatorii își respectă obligațiile” se exclud; se completează cu litera e), care va avea următorul	Articolul 21**.** Atribuțiile Serviciului Vamal Serviciul Vamal are următoarele atribuții: a) cooperează cu Agenția de Mediu în vederea implementării actelor normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și furnizează, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate necesare pentru

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
furnizează, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate necesare pentru compilarea inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră; b) cooperează cu Inspectoratul pentru Protecția Mediului în procesul de supraveghere și control asupra executării prevederilor prezentei legi și ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia; c) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora; d) asigură aplicarea MAFC-ului în vederea verificării conținutului de carbon al mărfurilor exportate pentru a determina taxele aferente MAFC-ului; asigură monitorizarea conformității și aplicării MAFC-ului pentru a se asigura că operatorii își respectă obligațiile.	cuprins: ”e) monitorizează aplicarea MAFC și conformitatea cu cerințele acestuia, în vederea verificării respectării obligațiilor ce le revin.”;	compilarea inventarului național al emisiilor de gaze cu efect de seră, și alte informații relevante; b) cooperează cu Inspectoratul pentru Protecția Mediului în procesul de supraveghere și control asupra executării prevederilor prezentei legi și ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia; c) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora; d) asigură aplicarea MAFC-ului în vederea verificării conținutului de carbon al mărfurilor exportate pentru a determina taxele aferente MAFC-ului; e) monitorizează aplicarea MAFC și conformitatea cu cerințele acestuia, în vederea verificării respectării obligațiilor ce le revin.
Articolul 22. Atribuțiile Inspectoratului pentru Protecția Mediului Inspectoratul pentru Protecția Mediului are următoarele atribuții: a) efectuează controlul privind respectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative din domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice; b) efectuează controlul privind respectarea de către operatori a cerințelor în domeniul raportării în RETP și al aplicării mecanismului financiar de stabilire a prețului pentru emisiile de CO2; c) verifică, în cadrul controalelor planificate sau inopinate, respectarea de către	**20.** La Articolul 22: la litera c): textul „precum și a prevederilor” se substituie cu cuvântul „ale”; după textul „maritim,” se completează cu „precum și a prevederilor Regulamentului privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic,;	Articolul 22. Atribuțiile Inspectoratului pentru Protecția Mediului Inspectoratul pentru Protecția Mediului are următoarele atribuții: a) efectuează controlul privind respectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative din domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice; b) efectuează controlul privind respectarea de către operatori a cerințelor în domeniul raportării în RETP și al aplicării mecanismului financiar de stabilire a prețului pentru emisiile de CO2; c) verifică, în cadrul controalelor planificate sau inopinate, respectarea de către operatori a prevederilor Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
operatori a prevederilor Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și de la activitățile din domeniul aviației, ale Regulamentului privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, precum și a prevederilor Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, aprobate de Guvern; d) constată cazurile de încălcare a legislației în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice și aplică sancțiuni conform Codului contravențional; calculează prejudiciul cauzat mediului, ca urmare a încălcării prevederilor actelor normative și ale actelor permisive.		de seră provenite de la instalațiile staționare și de la activitățile din domeniul aviației, ale Regulamentului privind funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, ale Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, precum și a prevederilor Regulamentului privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic aprobate de Guvern; d) constată cazurile de încălcare a legislației în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice și aplică sancțiuni conform Codului contravențional; calculează prejudiciul cauzat mediului, ca urmare a încălcării prevederilor actelor normative și ale actelor permisive.
Articolul 23. Atribuțiile Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu Instituția Publică Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu are următoarele atribuții: a) asigură monitorizarea stării și evoluției condițiilor meteorologice și hidrologice pe teritoriul țării în vederea protecției populației contra fenomenelor meteorologice și hidrologice periculoase și a impactului negativ al schimbărilor climatice; b) asigură schimbul operațional de date	**21.** La Articolul 23: litera d) se completează cu textul ”și Hotărârii cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu, aprobată de Guvern”;	Articolul 23. Atribuțiile Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu Instituția Publică Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu are următoarele atribuții: a) asigură monitorizarea stării și evoluției condițiilor meteorologice și hidrologice pe teritoriul țării în vederea protecției populației contra fenomenelor meteorologice și hidrologice periculoase și a impactului negativ al schimbărilor climatice; b) asigură schimbul operațional de date și informații meteorologice și hidrologice pentru

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
și informații meteorologice și hidrologice pentru prevenirea potențialelor fenomene periculoase, precum și pentru prevenirea riscurilor asociate cu schimbările climatice și dezastrele naturale; c) asigură schimbul operațional de date și informații în vederea evaluării riscurilor meteorologice, hidrologice și climatologice asupra securității și sănătății publice; d) furnizează, la cerere și în mod gratuit, Agenției de Mediu, instituțiilor și structurilor de cercetare din diferite domenii informații cu privire la indicii climatici și condițiile climatologice colectate și procesate, conform prevederilor Legii nr. 368/2023 cu privire la activitatea meteorologică și hidrologică.		prevenirea potențialelor fenomene periculoase, precum și pentru prevenirea riscurilor asociate cu schimbările climatice și dezastrele naturale; c) asigură schimbul operațional de date și informații în vederea evaluării riscurilor meteorologice, hidrologice și climatologice asupra securității și sănătății publice; d) furnizează, la cerere și în mod gratuit, Agenției de Mediu, instituțiilor și structurilor de cercetare din diferite domenii informații cu privire la indicii climatici și condițiile climatologice colectate și procesate, conform prevederilor Legii nr. 368/2023 cu privire la activitatea meteorologică și hidrologică și Hotărârii cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Autoritatea de Meteorologie și Monitoring de Mediu, aprobată de Guvern.
	22. Se completează cu Articolul 23[1] cu următorul cuprins: “Articolul 23[1]. Atribuțiile Instituției Publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului Instituției Publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului” are următoarele atribuții: a) acorda suport Ministerului Mediului și structurilor organizaționale din sfera sa de competență, inclusiv în domeniile protecției mediului, schimbărilor climatice și gestionării durabile a resurselor naturale, în scopul atragerii și implementării eficiente a proiectelor de asistență financiară și tehnică, externă și internă, în conformitate cu prevederile actelor normative, convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte și standardelor internaționale în domeniul protecției mediului, precum și de a crea premisele necesare pentru desfășurarea în condiții de legalitate și transparență a procedurilor de identificare, evaluare, selectare, finanțare și monitorizare a proiectelor în	Articolul 23[1]. Atribuțiile Instituției Publice „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului Instituția Publică „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului” are următoarele atribuții: a) acordă suport Ministerului Mediului și structurilor organizaționale din sfera sa de competență, în domeniul schimbărilor climatice și al protecției mediului în scopul atragerii și implementării eficiente a proiectelor de asistență financiară și tehnică, externă și internă, pentru punerea în aplicare a actelor normative, convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte și standardelor internaționale în domeniul de competență; b) asigură desfășurarea legală și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	domeniul respectiv; b) asigură implementarea eficientă a proiectelor din domeniul schimbărilor climatice, în conformitate cu obiectivele stabilite; c) asigură supravegherea și verificarea calității serviciilor prestate, lucrărilor și bunurilor furnizate în termenele stabilite și administrarea mijloacelor financiare alocate proiectelor din domeniul schimbărilor climatice, în conformitate cu acordurile de asistență și bugetul aprobat; d) elaborează propuneri de proiecte în domeniul schimbărilor climatice, coordonate la fiecare etapă cu Ministerul Mediului; e) elaborează și prezentă rapoarte de progres în implementarea proiectelor din domeniul schimbărilor climatice şi utilizarea mijloacelor financiare destinate pentru proiecte; f) acordă suport Agenției de Mediu în elaborarea inventarului național al emisiilor de GES, comunicărilor naționale și rapoartelor bienale de transparență, în temeiul CONUSC și Acordului de la Paris, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice; g) elaborează informații și rapoarte, participă la elaborarea rapoartelor, reieșind din acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, și le prezintă Agenției de Mediu și/sau Ministerului Mediului; h) solicită și primește, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la emisiile de GES, precum și stabilește de comun acord cu Agenția de Mediu, structura și formatul raportării acestora; i) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora.”;	transparentă a procedurilor de identificare, evaluare, selectare, finanțare și monitorizare a proiectelor din domeniul de competență; c) implementează proiectele din domeniul schimbărilor climatice și protecției mediului, în conformitate cu obiectivele stabilite; d) asigură supravegherea și verificarea calității serviciilor prestate, lucrărilor și bunurilor furnizate în termenele stabilite și administrarea mijloacelor financiare alocate proiectelor din domeniul schimbărilor climatice și protecției mediului, în conformitate cu acordurile de asistență și bugetul aprobat; e) elaborează, în coordonare cu Ministerul Mediului, propuneri de proiecte în domeniul schimbărilor climatice, gestionează mijloacele financiare aferente și administrează patrimoniul propriu în conformitate cu obiectivele proiectelor respective; f) elaborează și prezentă Agenției de Mediu și/sau Ministerului Mediului informații, rapoarte de progres în implementarea proiectelor din domeniul schimbărilor climatice şi utilizarea mijloacelor financiare destinate pentru proiecte; g) solicită și primește, în mod gratuit și în condițiile legii, date și informații generalizate cu privire la emisiile de GES, precum și stabilește de comun acord cu Agenția de Mediu, structura și formatul raportării acestora; h) asigură caracterul integral al informațiilor furnizate, corectitudinea și comparabilitatea acestora.”;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Articolul 24. Atribuțiile Agenției „Moldsilva” Agenția „Moldsilva” are următoarele atribuții: a) coordonează implementarea principiilor de dezvoltare durabilă a pădurilor și a fondului forestier, asigurând corelarea cu politicile de dezvoltare cu un nivel redus de emisii de GES și de sporire a rezilienței climatice; b) evaluează riscurile cu privire la starea vegetației și a pădurilor, asigurând corelarea acțiunilor cu progresele în realizarea obiectivelor de dezvoltare cu un nivel redus de emisii de GES și de sporire a rezilienței climatice, pe care le prezintă anual Agenției de Mediu; c) participă la elaborarea și implementarea documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung și a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice; d) în limita competențelor, implementează politicile privind folosirea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și privind silvicultura; implementează politicile de extindere a fondului forestier și alte acțiuni în vederea promovării măsurilor de extindere și de reabilitare a pădurilor.	**23.** La Articolul 24: la litera c) după cuvântul ”implementarea” se completează cu cuvintele ”documentelor de politici publice”;	Articolul 24. Atribuțiile Agenției „Moldsilva” Agenția „Moldsilva” are următoarele atribuții: a) coordonează implementarea principiilor de dezvoltare durabilă a pădurilor și a fondului forestier, asigurând corelarea cu politicile de dezvoltare cu un nivel redus de emisii de GES și de sporire a rezilienței climatice; b) evaluează riscurile cu privire la starea vegetației și a pădurilor, asigurând corelarea acțiunilor cu progresele în realizarea obiectivelor de dezvoltare cu un nivel redus de emisii de GES și de sporire a rezilienței climatice, pe care le prezintă anual Agenției de Mediu; c) participă la elaborarea și implementarea documentelor de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung și a documentelor de politici privind adaptarea la schimbările climatice; d) în limita competențelor, implementează politicile privind folosirea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și privind silvicultura; implementează politicile de extindere a fondului forestier și alte acțiuni în vederea promovării măsurilor de extindere și de reabilitare a pădurilor.
Articolul 25. Atribuțiile autorităților administrației publice locale (1) Autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:	**24.** La Articolul 25: alineatul (1): litera b) va avea următorul cuprins: ”b) planifică, în raza teritoriului administrat, în mod	Articolul 25. Atribuțiile autorităților administrației publice locale (1) Autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
a) contribuie la realizarea obiectivelor politicii naționale de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, în limita competențelor și a mijloacelor financiare disponibile; b) elaborează, în raza teritoriului administrat și după necesitate, planuri de acțiuni în domeniile relevante climei și energiei și asigură implementarea și raportarea acestora. (2) Autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi elaborează și prezintă anual către Ministerul Mediului raportul privind implementarea planurilor de acțiuni sustenabile pentru energie și climă.	obligatoriu la nivelul municipiilor, iar la celelalte niveluri, în mod voluntar și în limita resurselor financiare disponibile, acțiuni pentru realizarea obiectivelor politicii naționale de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, prin elaborarea Planurilor locale integrate pentru energie și climă (în continuare - PLIEC) sau a Planurilor de acțiuni sustenabile pentru energie și clima (în continuare - PASEC) și asigură implementarea și raportarea acestora;"; se completează cu litera c), care va avea următorul cuprins: "c) elaborează și prezintă anual către Ministerul Mediului raportul privind implementarea măsurilor de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, prevăzute în planurile de acțiuni specificate la lit.b)"; alineatul (2) se abrogă;	a) contribuie la realizarea obiectivelor politicii naționale de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, în limita competențelor și a mijloacelor financiare disponibile; b) planifică, în raza teritoriului administrat, în mod obligatoriu la nivelul municipiilor, iar la celelalte niveluri, în mod voluntar și în limita resurselor financiare disponibile, acțiuni pentru realizarea obiectivelor politicii naționale de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, prin elaborarea Planurilor locale integrate pentru energie și climă (în continuare - PLIEC) sau a Planurilor de acțiuni sustenabile pentru energie și clima (în continuare - PASEC) și asigură implementarea și raportarea acestora; c) elaborează și prezintă anual către Ministerul Mediului raportul privind implementarea măsurilor de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, prevăzute în planurile de acțiuni specificate la lit.b).
Articolul 26. Responsabilitățile operatorilor (1) Operatorii care desfășoară activități ce cad sub incidența prevederilor prezentei legi au următoarele responsabilități: a) desfășoară activități industriale și economice, specificate în anexa nr. 1, în baza autorizației integrate de mediu sau a autorizației de mediu, care acordă dreptul de a degaja emisiile de GES din întreaga instalație staționară sau dintr-o parte a acesteia,	**25.** Articolul 26 va avea următorul cuprins: "Articolul 26.Responsabilitățile persoanelor Persoane care desfășoară activități ce cad sub incidența prevederilor prezentei legi au următoarele responsabilități: a) contribuie, în cadrul activităților proprii, la realizarea obiectivelor politicilor de stat în domeniul atenuării și adaptării la schimbările climatice; b) utilizează resursele naturale în mod eficient în cadrul activității desfășurate și nu subminează eforturile de reducere a emisiilor de GES, de adaptare la schimbările climatice sau de creștere a rezilienței la riscurile climatice;	Articolul 26. Responsabilitățile persoanelor (1) Persoane care desfășoară activități ce cad sub incidența prevederilor prezentei legi au următoarele responsabilități: a) contribuie, în cadrul activităților proprii, la realizarea obiectivelor politicilor de stat în domeniul atenuării și adaptării la schimbările climatice; b) utilizează resursele naturale în mod eficient în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
controlată de același operator, cu respectarea cerințelor de evaluare a planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră; b) asigură corectitudinea și completitudinea tuturor datelor și informațiilor conținute în documentele prezentate Agenției de Mediu, pe toată perioada de valabilitate a autorizației integrate de mediu sau a autorizației de mediu; c) furnizează datele și informațiile necesare pentru facilitarea verificării emisiilor de GES în conformitate cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; d) elaborează planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră și îl coordonează cu Agenția de Mediu. Planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră trebuie să includă planificarea măsurilor de monitorizare și de raportare a emisiilor de GES, metodologia de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altele, după caz; e) raportează trimestrial, prin intermediul RETP-ului, datele privind emisiile și transferul de poluanți legate de activitățile industriale și economice, astfel cum sunt specificate în anexa nr. 1; f) asigură verificarea RAE-ului prezentat spre coordonare sau, după caz, spre validare la Agenția de Mediu de către verificator; g) anual, până la data de 1 decembrie, notifică Agenția de Mediu în cazul în care	c) evaluează riscurile de generare a unei creșteri semnificative a emisiilor de GES, astfel încât să nu fie afectate obiectivele de mediu; d) evaluează riscurile climatice actuale și viitoare aferente activităților economice desfășurate, inclusiv incertitudinile, pe baza unor date solide privind activitatea, și contribuie la eforturile de adaptare și de creștere a rezilienței la riscurile climatice; e) promovează, în cadrul activității economice, soluții bazate pe natură și adaptate funcțiilor ecosistemelor, luând în considerare cele mai bune tehnici disponibile, astfel încât să nu producă prejudicii semnificative; f) utilizează tehnologii eficiente energetic, inclusiv cogenerarea și trigenerarea, care generează emisii reduse de GES; g) promovează producerea, importul și comercializarea utilajelor, echipamentelor și mijloacelor de transport bazate pe energie regenerabilă; h) furnizează Agenției de Mediu informațiile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor de raportare în temeiul CONUSC, Acordului de la Paris și Tratatului Comunității Energetice, prin Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern.. i) dezvoltă și sprijină campanii de informare și sensibilizare a publicului cu privire la realizarea obiectivelor politicilor de stat în domeniul atenuării schimbărilor climatice și adaptării la efectele acestora. (1) Persoane care desfășoară activități specificate în anexa nr. 1 au următoarele responsabilități: a) desfășoară activități industriale și economice, specificate în anexa nr. 1, în baza a autorizației integrate de mediu, a autorizației de mediu sau a autorizației de GES, care acordă dreptul de a degaja emisiile de GES, cu respectarea cerințelor P M a emisiilor de gaze cu efect de seră; b) asigură corectitudinea și completitudinea tuturor datelor și	cadrul activității desfășurate și nu subminează eforturile de reducere a emisiilor de GES, de adaptare la schimbările climatice sau de creștere a rezilienței la riscurile climatice; c) evaluează riscurile de generare a unei creșteri semnificative a emisiilor de GES, astfel încât să nu fie afectate obiectivele de mediu; d) evaluează riscurile climatice actuale și viitoare aferente activităților economice desfășurate, inclusiv incertitudinile, pe baza unor date solide privind activitatea, și contribuie la eforturile de adaptare și de creștere a rezilienței la riscurile climatice; e) promovează, în cadrul activității economice, soluții bazate pe natură și adaptate funcțiilor ecosistemelor, luând în considerare cele mai bune tehnici disponibile, astfel încât să nu producă prejudicii semnificative; f) utilizează tehnologii eficiente energetic, inclusiv cogenerarea și trigenerarea, care generează emisii reduse de GES; g) promovează producerea, importul și comercializarea utilajelor, echipamentelor și mijloacelor de transport bazate pe energie regenerabilă; h) furnizează Agenției de Mediu informațiile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor de raportare în temeiul CONUSC, Acordului de la Paris și Tratatului Comunității Energetice, prin Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern.. i) dezvoltă și sprijină campanii de informare și sensibilizare a publicului cu privire la realizarea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
există sau nu modificări cu privire la informațiile incluse în autorizația integrată de mediu sau în autorizația de mediu, în planul de monitorizare, în RAE și în anexele aferente acestora. (2) Activitățile care fac obiectul mecanismului de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2, altul decât MAFC-ul, sunt desfășurate de către operatori în modul stabilit de Guvern. (3) Operatorii care desfășoară activități ce nu fac obiectul prezentei legi trebuie să înregistreze, să monitorizeze, să raporteze și să ia măsuri de reducere a emisiilor de GES în conformitate cu cerințele internaționale, cu cerințele stabilite în autorizația integrată de mediu sau în autorizația de mediu și cu cerințele aprobate de Guvern.	informațiilor conținute în documentele prezentate Agenției de Mediu, pe toată perioada de valabilitate a autorizației integrate de mediu, a autorizației de mediu sau a autorizației de GES; c) furnizează datele și informațiile necesare pentru facilitarea verificării emisiilor de GES în conformitate cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; d) elaborează PM a emisiilor de gaze cu efect de seră și îl coordonează cu Agenția de Mediu. PM a emisiilor de gaze cu efect de seră trebuie să includă planificarea măsurilor de monitorizare și de raportare a emisiilor de GES, metodologia de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altele, după caz; e) raportează anual, prin intermediul RETP-ului, datele generate pe parcursul fiecărui an calendaristic privind emisiile de GES legate de activitățile industriale și economice, astfel cum sunt specificate în anexa nr. 1; f) asigură verificarea RAE-ului prezentat spre coordonare sau, după caz, spre validare la Agenția de Mediu de către verificator; g) anual, până la data de 1 decembrie, notifică Agenția de Mediu în cazul în care există sau nu modificări cu privire la informațiile incluse în autorizația integrată de mediu, în autorizația de mediu, în autorizația de GES sau în PM; h) elaborează planuri de neutralitate climatică la nivel de instalație sau, după caz, la nivel de întreprindere, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.4.”;	obiectivelor politicilor de stat în domeniul atenuării schimbărilor climatice și adaptării la efectele acestora. (2) Persoane care desfășoară activități specificate în anexa nr. 1 au următoarele responsabilități: a) desfășoară activități industriale și economice, specificate în anexa nr. 1, în baza a autorizației integrate de mediu, a autorizației de mediu sau a autorizației de GES, care acordă dreptul de a degaja emisiile de GES, cu respectarea cerințelor P M a emisiilor de gaze cu efect de seră; b) asigură corectitudinea și completitudinea tuturor datelor și informațiilor conținute în documentele prezentate Agenției de Mediu, pe toată perioada de valabilitate a autorizației integrate de mediu, a autorizației de mediu sau a autorizației de GES; c) furnizează datele și informațiile necesare pentru facilitarea verificării emisiilor de GES în conformitate cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; d) elaborează PM a emisiilor de gaze cu efect de seră și îl coordonează cu Agenția de Mediu. PM a emisiilor de gaze cu efect de seră trebuie să includă planificarea măsurilor de monitorizare și de raportare a emisiilor de GES, metodologia de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altele, după caz;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		e) raportează anual, prin intermediul RETP-ului, datele generate pe parcursul fiecărui an calendaristic privind emisiile de GES legate de activitățile industriale și economice, astfel cum sunt specificate în anexa nr. 1; f) asigură verificarea RAE-ului prezentat spre coordonare sau, după caz, spre validare la Agenția de Mediu de către verificator; g) anual, până la data de 1 decembrie, notifică Agenția de Mediu în cazul în care există sau nu modificări cu privire la informațiile incluse în autorizația integrată de mediu, în autorizația de mediu, în autorizația de GES sau în PM; h) elaborează planuri de neutralitate climatică la nivel de instalație sau, după caz, la nivel de întreprindere, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.4.
Articolul 27.Țintele de reducere netă a emisiilor de GES (1) Pentru a atinge neutralitatea climatică până în anul 2050, Guvernul stabilește țintele de reducere a emisiilor de GES în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) și ale Comunității Energetice. (2) Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, Programul de dezvoltare cu emisii reduse, PNIEC-ul și alte documente de politici sectoriale determină foaia de parcurs și planurile de acțiune pentru reducerea emisiilor	**26.** La Articolul 27: alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) Obiectivul național privind limitarea și reducerea emisiilor de GES este stabilit în CND a Republicii Moldova în cadrul Acordului de la Paris (actualizată odată la cinci ani), de unde este preluat în documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung (actualizat odată la zeci ani) și este luat în considerare la elaborarea PNIEC (actualizat odată la zece ani) și PDER (actualizat odată la cinci ani).”;	Articolul 27.Țintele de reducere netă a emisiilor de GES (1) Pentru a atinge neutralitatea climatică până în anul 2050, Guvernul stabilește țintele de reducere a emisiilor de GES în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) și ale Comunității Energetice. (2) Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, Programul de dezvoltare cu emisii reduse, PNIEC-ul și alte documente de politici sectoriale determină foaia de parcurs și planurile de acțiune pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. (3) Obiectivul național privind limitarea și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
de gaze cu efect de seră. (3) Obiectivul național privind limitarea și reducerea emisiilor de GES este stabilit în PNIEC.		reducerea emisiilor de GES este stabilit în CND a Republicii Moldova în cadrul Acordului de la Paris (actualizată odată la cinci ani), de unde este preluat în documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung (actualizat odată la zeci ani) și este luat în considerare la elaborarea PNIEC (actualizat odată la zece ani) și PDER (actualizat odată la cinci ani).
Articolul 28. Stabilirea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES (1) La stabilirea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, care includ și reținerea prin sechestrare a acestora de către sursele naturale, se iau în considerare: a) reducerea netă a emisiilor de GES la nivelul economiei naționale, comparativ cu nivelul emisiilor din anul de referință 1990; b) acoperirea geografică a reducerii emisiilor de GES, care se aplică pe întreg teritoriul Republicii Moldova; c) acoperirea emisiilor de dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), protoxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluoricarburi (PFC), hexafluorură de sulf (SF_6) și trifluorură de azot (NF_3); d) reducerea emisiilor de GES care nu sunt controlate de Protocolul de la Montreal: emisii de dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), protoxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluoricarburi (PFC), hexafluorură de sulf (SF_6) și trifluorură de azot (NF_3); e) categoriile de emisii antropice de GES și reținerea prin sechestrare a acestora,	**27.** La Articolul 28: alineatul (2) va avea următorul cuprins: ”(2) În procesul de estimare a emisiilor de GES și de reținere prin sechestrare a acestora se utilizează ghidurile IPCC-ului, prin aplicarea valorilor potențialului de încălzire globală într-un interval de timp de 100 de ani, conform Raportului de evaluare al IPCC-ului (în continuare – *IPCC AR*), convenit de Conferința Părților care servește drept reuniune a Părților la Acordul de la Paris (în continuare – CMA), pentru a raporta emisiile și sechestrările agregate de GES. Valorile respective se aplică în raportarea cumulativă a emisiilor și absorbțiilor de GES, exprimate în echivalenți de dioxid de carbon.”; alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) La atingerea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, se ia în considerare contribuția sectorului LULUCF, determinată pe baza emisiilor și absorbțiilor rezultate din activitățile legate de folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură în conformitate cu Regulamentul privind contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, aprobat de Guvern.”; alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4)Metodologia de contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră, prevăzută în Regulamentul, menționat la alin. (3), utilizează abordarea bazată pe producție pentru	Articolul 28. Stabilirea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES (1)La stabilirea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, care includ și reținerea prin sechestrare a acestora de către sursele naturale, se iau în considerare: a) reducerea netă a emisiilor de GES la nivelul economiei naționale, comparativ cu nivelul emisiilor din anul de referință 1990; b) acoperirea geografică a reducerii emisiilor de GES, care se aplică pe întreg teritoriul Republicii Moldova; c) acoperirea emisiilor de dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), protoxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluoricarburi (PFC), hexafluorură de sulf (SF_6) și trifluorură de azot (NF_3); d) reducerea emisiilor de GES care nu sunt controlate de Protocolul de la Montreal: emisii de dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), protoxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluoricarburi (PFC), hexafluorură de sulf (SF_6) și trifluorură de azot (NF_3); e) categoriile de emisii antropice de GES și reținerea prin sechestrare a acestora, inclusiv sectoarele stabilite în țintele naționale de reducere,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
inclusiv sectoarele stabilite în țintele naționale de reducere, care corespund categoriilor și sectoarelor prevăzute în ghidurile elaborate de Grupul interguvernamental de experți în schimbările climatice (Intergovernmental Panel on Climate Change, în continuare – *IPCC*): procese industriale și utilizare a produselor, agricultură, folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silviculturii (LULUCF), gestionarea deșeurilor, precum și subsectoarele prevăzute în anexa nr. 1. (2) În procesul de estimare a emisiilor de GES și de reținere prin sechestrare a acestora se utilizează ghidurile IPCC-ului, prin aplicarea valorilor potențialului de încălzire globală într-un interval de timp de 100 de ani, conform Raportului de evaluare al IPCC-ului. Valorile respective se aplică în raportarea cumulativă a emisiilor și absorbțiilor de GES, exprimate în echivalenți de dioxid de carbon. (3) La atingerea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, care includ și reținerea prin sechestrare a acestora de către sursele naturale, se ia în considerare contribuția sectorului LULUCF, în conformitate cu metodologia de calculare utilizată pentru evaluarea contribuției acestora. (4) Metodologia de calculare, menționată la alin. (3), este elaborată și aprobată de Ministerul Mediului și are la bază abordarea de producție pentru contabilizarea produselor din lemn recoltat, conform ghidurilor IPCC-ului, excluzând emisiile provenite în urma dezastrelor naturale.	contabilizarea produselor din lemn recoltat, conform ghidurilor IPCC-ului, excluzând emisiile provenite în urma dezastrelor naturale.”;	care corespund categoriilor și sectoarelor prevăzute în ghidurile elaborate de Grupul interguvernamental de experți în schimbările climatice (Intergovernmental Panel on Climate Change, în continuare – *IPCC*): procese industriale și utilizare a produselor, agricultură, folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silviculturii (LULUCF), gestionarea deșeurilor, precum și subsectoarele prevăzute în anexa nr. 1. (2) În procesul de estimare a emisiilor de GES și de reținere prin sechestrare a acestora se utilizează ghidurile IPCC-ului, prin aplicarea valorilor potențialului de încălzire globală într-un interval de timp de 100 de ani, conform Raportului de evaluare al IPCC-ului (în continuare – *IPCC AR*), convenit de Conferința Părților care servește drept reuniune a Părților la Acordul de la Paris (în continuare – CMA), pentru a raporta emisiile și sechestrările agregate de GES. Valorile respective se aplică în raportarea cumulativă a emisiilor și absorbțiilor de GES, exprimate în echivalenți de dioxid de carbon. (3) La atingerea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, se ia în considerare contribuția sectorului LULUCF, determinată pe baza emisiilor și absorbțiilor rezultate din activitățile legate de folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură în conformitate cu Regulamentul privind contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, aprobat de Guvern. (4) Metodologia de contabilizarea emisiilor

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(5) Mecanismele de piață internaționale, regionale și bilaterale sunt utilizate pentru atingerea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, în condițiile implementării unor sisteme, care să asigure reduceri reale și verificate ale emisiilor de GES. (6) La stabilirea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES se iau în considerare următoarele: a) concluziile științifice recente disponibile, inclusiv concluziile rapoartelor IPCC-ului și ale Consiliului consultativ; b) impactul social, economic și de mediu, inclusiv costurile inacțiunii; c) necesitatea de a asigura o tranziție justă și echitabilă din punct de vedere social; d) eficiența din punctul de vedere al costurilor și economică eficientă; e) competitivitatea economiei, în special a întreprinderilor mici și mijlocii și a sectoarelor care sunt cele mai expuse la relocarea emisiilor de CO_2; f) cele mai eficiente tehnologii disponibile, din punctul de vedere al costurilor, al siguranței și al durabilității; g) eficiența energetică, inclusiv principiul „eficiența energetică înainte de toate”, accesibilitatea energiei din punctul de vedere al prețului și siguranța alimentării cu energie; h) necesitatea de a asigura eficacitatea protecției mediului și a evoluției graduale în timp; i) necesitatea de a menține, a gestiona		și absorbțiilor de gaze cu efect de seră, prevăzută în Regulamentul, menționat la alin. (3), utilizează abordarea bazată pe producție pentru contabilizarea produselor din lemn recoltat, conform ghidurilor IPCC-ului, excluzând emisiile provenite în urma dezastrelor naturale. (5) Mecanismele de piață internaționale, regionale și bilaterale sunt utilizate pentru atingerea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, în condițiile implementării unor sisteme, care să asigure reduceri reale și verificate ale emisiilor de GES. (6) La stabilirea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES se iau în considerare următoarele: a) concluziile științifice recente disponibile, inclusiv concluziile rapoartelor IPCC-ului și ale Consiliului consultativ; b) impactul social, economic și de mediu, inclusiv costurile inacțiunii; c) necesitatea de a asigura o tranziție justă și echitabilă din punct de vedere social; d) eficiența din punctul de vedere al costurilor și economică eficientă; e) competitivitatea economiei, în special a întreprinderilor mici și mijlocii și a sectoarelor care sunt cele mai expuse la relocarea emisiilor de CO_2; f) cele mai eficiente tehnologii disponibile, din punctul de vedere al costurilor, al siguranței și al durabilității; g) eficiența energetică, inclusiv principiul „eficiența energetică înainte de toate”, accesibilitatea energiei din punctul de vedere al prețului și siguranța alimentării cu energie; h) necesitatea de a asigura eficacitatea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
și a îmbunătăți absorbanții naturali pe termen lung, de a proteja și de a reface biodiversitatea; j) oportunitățile de atragere a investițiilor; k) evoluțiile internaționale și eforturile depuse pentru realizarea obiectivelor pe termen lung ale Acordului de la Paris și a obiectivului final al CCONUSC.		protecției mediului și a evoluției graduale în timp; i) necesitatea de a menține, a gestiona și a îmbunătăți absorbanții naturali pe termen lung, de a proteja și de a reface biodiversitatea; j) oportunitățile de atragere a investițiilor; k) evoluțiile internaționale și eforturile depuse pentru realizarea obiectivelor pe termen lung ale Acordului de la Paris și a obiectivului final al CCONUSC.
Articolul 30. Contribuția națională determinată (1) Ministerul Mediului elaborează CND, prin care stabilește țintele naționale climatice intermediare pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în conformitate cu Acordul de la Paris. CND se elaborează cu respectarea cerințelor stabilite de CCONUSC, fiind raportată prin intermediul Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice. (2) CND conține obiectivele climatice intermediare revizuite, luându-se în considerare perspectiva pe perioade de 10 ani, se elaborează și se prezintă către Secretariatul CCONUSC începând cu anul 2025 și, ulterior, la fiecare 5 ani. (3) CND este elaborată în corespundere cu PNIEC-ul, parte componentă a mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică.	**28.** Articolul 30 va avea următorul cuprins: ”(1) Ministerul Mediului elaborează CND, prin care stabilește țintele naționale de reducere a emisiilor de GES intermediare pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în conformitate cu Acordul de la Paris. CND se elaborează cu respectarea cerințelor stabilite de CMA și se comunică Secretariatului CONUSC prin intermediul instrumentelor de raportare ale acestora. (2) CND conține ținte naționale de reducere a emisiilor de GES intermediare revizuite, luându-se în considerare perspectiva pe perioade de zece ani, se elaborează și se prezintă către Secretariatul CONUSC începând cu anul 2015 și, ulterior, la fiecare cinci ani. (3) Țintele naționale de reducere a emisiilor de GES stabilite în CND sunt luate în considerare la elaborarea documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNIEC-ului, elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, a PDER-ului, precum și a altor documente de politici sectoriale, care determină foaia de parcurs și planurile de acțiune pentru reducerea emisiilor de GES. (4) Domeniul de aplicare, formatul, structura, conținutul și termenele de raportare a progreselor înregistrate în implementarea și realizarea CND, precum și cerințele privind elaborarea, actualizarea, comunicarea și menținerea acesteia sunt	Articolul 30. Contribuția națională determinată ”(1) Ministerul Mediului elaborează CND, prin care stabilește țintele naționale de reducere a emisiilor de GES intermediare pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în conformitate cu Acordul de la Paris. CND se elaborează cu respectarea cerințelor stabilite de CMA și se comunică Secretariatului CONUSC prin intermediul instrumentelor de raportare ale acestora. (2) CND conține ținte naționale de reducere a emisiilor de GES intermediare revizuite, luându-se în considerare perspectiva pe perioade de zece ani, se elaborează și se prezintă către Secretariatul CONUSC începând cu anul 2015 și, ulterior, la fiecare cinci ani. (3)Țintele naționale de reducere a emisiilor de GES stabilite în CND sunt luate în considerare la elaborarea documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNIEC-ului, elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, a PDER-ului, precum și a altor documente de politici sectoriale, care determină

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(4) Cerințele privind formatul, structura, conținutul și termenele de raportare, precum și elaborarea, actualizarea, raportarea și evaluarea CND sunt stabilite în temeiul CCONUSC, al Acordului de la Paris și al deciziilor adoptate în temeiul acestora.	stabilite prin deciziile CMA.”;	foaia de parcurs și planurile de acțiune pentru reducerea emisiilor de GES. (4) Domeniul de aplicare, formatul, structura, conținutul și termenele de raportare a progreselor înregistrate în implementarea și realizarea CND, precum și cerințele privind elaborarea, actualizarea, comunicarea și menținerea acesteia sunt stabilite prin deciziile CMA .”;
Articolul 31.Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung (1) Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung reprezintă documentul principal de planificare strategică, care determină politicile statului și acțiunile pentru realizarea obiectivului privind neutralitatea climatică și contribuie la îndeplinirea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în conformitate cu CCONUSC și cu Acordul de la Paris. (2) Documentul menționat la alin. (1) este elaborat de către Ministerul Mediului în corespundere cu Acordul de la Paris. (3) Cerințele privind cuprinsul documentului menționat la alin. (1) sunt stabilite în Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat de Guvern.	**29.** La Articolul 31: alineatul (2) va avea următorul cuprins: “(2) Documentul prevăzut la alin. (1) se elaborează de Ministerul Mediului, în colaborare cu ministerele de resort pentru o perioada de zece ani, având o perspectivă de 30 de ani și se actualizează, după caz, o dată la cinci ani. Acesta stabilește politicile și măsurile pentru realizarea țintelor naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite în CND.”; se completează cu alineatul $(2)^1$ cu următorul cuprins: “$(2)^1$ Obiectivele stabilite în documentul menționat la alin. (1) sunt luate în considerare la elaborarea PNIEC, în cadrul mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice prevăzut la Capitolul II^1 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.”;	Articolul 31. Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung (1) Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung reprezintă documentul principal de planificare strategică, care determină politicile statului și acțiunile pentru realizarea obiectivului privind neutralitatea climatică și contribuie la îndeplinirea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în conformitate cu CONUSC și cu Acordul de la Paris. (2) Documentul prevăzut la alin. (1) se elaborează de Ministerul Mediului, în colaborare cu ministerele de resort pentru o perioada de zece ani, având o perspectivă de 30 de ani și se actualizează, după caz, o dată la cinci ani. Acesta stabilește politicile și măsurile pentru realizarea țintelor naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite în CND. $(2)^1$ Obiectivele stabilite în documentul menționat la alin. (1) sunt luate în considerare la elaborarea PNIEC, în cadrul mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice prevăzut la Capitolul II^1 din Legea nr. 174/2017 cu

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		privire la energetică. (3) Cerințele privind cuprinsul documentului menționat la alin. (1) sunt stabilite în Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat de Guvern.
	30. Se completează cu Articolul 31[1] cu următorul cuprins: Articolul 31[1]. Documentul de politici privind implementarea acțiunilor de atenuare a schimbărilor climatice (1) Documentul de politici de nivel național privind implementarea acțiunilor de atenuare la schimbările climatice este Programul de dezvoltare cu emisii reduse (în continuare – PDER), elaborat de către Ministerul Mediului în colaborare cu ministerele de resort. (2) Documentul prevăzut la alin. (1) se elaborează pentru o perioadă de trei-cinci ani, în vederea implementării documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung și a realizării țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES din CND, cu scopul atingerii neutralității climatice și îndeplinirii angajamentelor asumate de către Republica Moldova în conformitate cu CONUSC și cu Acordul de la Paris.”;	Articolul 31[1]. Documentul de politici privind implementarea acțiunilor de atenuare a schimbărilor climatice (1) Documentul de politici de nivel național privind implementarea acțiunilor de atenuare la schimbările climatice este Programul de dezvoltare cu emisii reduse (în continuare – PDER), elaborat de către Ministerul Mediului în colaborare cu ministerele de resort. (2) Documentul prevăzut la alin. (1) se elaborează pentru o perioadă de trei-cinci ani, în vederea implementării documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung și a realizării țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES din CND, cu scopul atingerii neutralității climatice și îndeplinirii angajamentelor asumate de către Republica Moldova în conformitate cu CONUSC și cu Acordul de la Paris.
Articolul 33.Documentele de politici sectoriale (1) Autoritățile publice centrale elaborează și promovează cadrul de planificare la nivel sectorial pentru adaptarea la schimbările climatice prin integrarea măsurilor de adaptare în documentele de politici sectoriale. (2) Documentele de politici sectoriale care au impact asupra emisiilor de GES sunt	**31.** La Articolul 33: la alineatul (2): cuvintele ”cu PNIEC-ul și” se exclud; cuvîntul ”CCONUSC” se substituie cu cuvăntul ”CONUSC”;	Articolul 33.Documentele de politici sectoriale (1) Autoritățile publice centrale elaborează și promovează cadrul de planificare la nivel sectorial pentru adaptarea la schimbările climatice prin integrarea măsurilor de adaptare în documentele de politici sectoriale. (2) Documentele de politici sectoriale care au impact asupra emisiilor de GES sunt elaborate în corespundere cu documentul strategic de politici

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
elaborate în corespundere cu PNIEC-ul și cu documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung și includ prevederi referitoare la estimarea cantitativă a efectelor emisiilor provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a GES, în conformitate cu cerințele CCONUSC și ale Acordului de la Paris. (3) La identificarea acțiunilor prioritare de adaptare se ia în considerare impactul potențial al schimbărilor climatice asupra diverselor grupuri sociale, inclusiv asupra femeilor, copiilor, persoanelor în etate, persoanelor cu dizabilități, fiind un proces transparent, bazat pe aplicarea unor metode și instrumente de evaluare econometrică relevante (analiza cost-beneficiu, analiza cost-eficiență, analiza decizională cu criterii multiple). (4) Ministerul Mediului asigură suportul consultativ ministerelor de resort din sectoarele relevante ale economiei naționale pentru identificarea metodologiilor de estimare cantitativă a efectelor emisiilor de GES provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a GES. (5) Ministerul Mediului elaborează și pune la dispoziția publicului metodologii pentru planificarea, monitorizarea și raportarea privind reducerea emisiilor de GES și privind adaptarea la schimbările climatice, precum și alte instrumente pentru planificare și raportare. (6) Cerințele privind formatul, structura și termenele de raportare, precum și revizuirea rapoartelor sunt stabilite în		publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung și includ prevederi referitoare la estimarea cantitativă a efectelor emisiilor provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a GES, în conformitate cu cerințele CONUSC și ale Acordului de la Paris. (3) La identificarea acțiunilor prioritare de adaptare se ia în considerare impactul potențial al schimbărilor climatice asupra diverselor grupuri sociale, inclusiv asupra femeilor, copiilor, persoanelor în etate, persoanelor cu dizabilități, fiind un proces transparent, bazat pe aplicarea unor metode și instrumente de evaluare econometrică relevante (analiza cost-beneficiu, analiza cost-eficiență, analiza decizională cu criterii multiple). (4) Ministerul Mediului asigură suportul consultativ ministerelor de resort din sectoarele relevante ale economiei naționale pentru identificarea metodologiilor de estimare cantitativă a efectelor emisiilor de GES provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a GES. (5) Ministerul Mediului elaborează și pune la dispoziția publicului metodologii pentru planificarea, monitorizarea și raportarea privind reducerea emisiilor de GES și privind adaptarea la schimbările climatice, precum și alte instrumente pentru planificare și raportare. (6) Cerințele privind formatul, structura și termenele de raportare, precum și revizuirea rapoartelor sunt stabilite în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice și în Regulamentul privind

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice și în Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobate de Guvern.		mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobate de Guvern.
Articolul 34.Programul privind reducerea metanului (1) Programul privind reducerea metanului stabilește politicile și măsurile pentru realizarea obiectivelor de reducere a impactului pe termen scurt și mediu al emisiilor de metan asupra emisiilor totale de GES, luându-se în considerare potențialul de încălzire globală și durata de viață, relativ scurtă, a metanului în atmosferă, precum și obiectivele economiei circulare, după caz. (2) Ministerul Mediului, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Energiei, examinează opțiunile de politică pentru a aborda rapid problema emisiilor de metan și elaborează programul privind reducerea metanului.	**32.** Articolul 34 va avea următorul cuprins: ”Articolul 34. Obiectivele privind reducerea emisiilor de metan (1) PDER-ul prevede politicile și măsurile pentru reducerea, pe termen scurt și mediu, a impactului emisiilor de metan asupra emisiilor nete de GES la nivel național, luându-se în considerare potențialul de încălzire globală și durata de viață, relativ scurtă, a metanului în atmosferă, precum și obiectivele economiei circulare, după caz. (2) Ministerul Mediului, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Energiei, examinează în comun opțiunile de politică pentru reducerea rapidă a emisiilor de metan și stabilesc obiectivele și acțiunile necesare în acest scop.	Articolul 34. Obiectivele privind reducerea emisiilor de metan (1) PDER-ul prevede politicile și măsurile pentru reducerea, pe termen scurt și mediu, a impactului emisiilor de metan asupra emisiilor nete de GES la nivel național, luându-se în considerare potențialul de încălzire globală și durata de viață, relativ scurtă, a metanului în atmosferă, precum și obiectivele economiei circulare, după caz. (2) Ministerul Mediului, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Energiei, examinează în comun opțiunile de politică pentru reducerea rapidă a emisiilor de metan și stabilesc obiectivele și acțiunile necesare în acest scop.
Articolul 35.Documentele de politici de nivel local (1) Autoritățile administrației publice locale elaborează și implementează planuri de acțiuni sustenabile pentru energie și climă (în continuare – *PASEC*), care conțin acțiuni de atenuare și adaptare la schimbările climatice. PASEC-urile pot fi elaborate și aprobate ca documente separate sau ca parte a planurilor locale integrate privind energia și clima.	**33.** La Articolul 35: la alineatul (1): cuvintele ”planuri de acțiuni sustenabile pentru energie și climă (în continuare – *PASEC*)” se substituie cu cuvântul ”PASEC-urile” și se completează cu cuvântul ” sau *PLIEC*-urile”; cuvintele ” planurilor locale integrate privind energia și clima” se substituie cu cuvintele ”PLIEC și se actualizează o dată la doi ani, în condițiile stabilite de legislație ”; alineatul (3) se abrogă;	Articolul 35.Documentele de politici de nivel local (1) Autoritățile administrației publice locale elaborează și implementează PASEC-urile sau PLIEC, care conțin acțiuni de atenuare și adaptare la schimbările climatice. PASEC-urile pot fi elaborate și aprobate ca documente separate sau ca parte a PLIEC și se actualizează o dată la doi ani, în condițiile stabilite de legislație.. (2) Unitățile administrativ-teritoriale, în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
(2) Unitățile administrativ-teritoriale, în special cele cu un număr mic sau mediu de populație, inclusiv cele amalgamate, pot elabora în comun PASEC-uri pentru anul 2030 cu scopul de a realiza, în mod individual sau colectiv, obiectivul de reducere a emisiilor de GES. (3) PASEC-urile sunt elaborate în corespundere cu PNASC-ul și aprobate până la data de 1 ianuarie 2026. (4) Monitorizarea implementării PASEC-urilor este asigurată prin raportarea periodică către Ministerul Mediului. (5) Formatul, conținutul, parametrii și metodologiile utilizate în elaborarea, monitorizarea și raportarea PASEC-urilor sunt prevăzute în Ghidul privind acțiunile autorităților administrației publice locale de atenuare și adaptare la schimbările climatice, aprobat prin ordinul ministrului mediului.	alineatul (4) va avea următorul cuprins: “ (4) Monitorizarea implementării măsurilor de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice prevăzute în PASEC sau PLIEC este asigurată prin raportarea anuală către Ministerul Mediului.”; la alineatul (5) după cuvintele ”raportarea PASEC-urilor” se completează cu cuvintele ”sau PLIEC-urilor”;	special cele cu un număr mic sau mediu de populație, inclusiv cele amalgamate, pot elabora în comun PASEC-uri pentru anul 2030 cu scopul de a realiza, în mod individual sau colectiv, obiectivul de reducere a emisiilor de GES. (4) Monitorizarea implementării măsurilor de atenuare a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice prevăzute în PASEC sau PLIEC este asigurată prin raportarea anuală către Ministerul Mediului. (5) Formatul, conținutul, parametrii și metodologiile utilizate în elaborarea, monitorizarea și raportarea PASEC-urilor sau PLIEC-urilor sunt prevăzute în Ghidul privind acțiunile autorităților administrației publice locale de atenuare și adaptare la schimbările climatice, aprobat prin ordinul ministrului mediului.
Articolul 36. Prognozele naționale privind emisiile de GES (1) Instituția de monitorizare a mediului colectează datele necesare pentru elaborarea prognozelor naționale privind emisiile de GES și organizează elaborarea prognozelor naționale privind emisiile de GES provenite din surse și reținerile prin sechestrare de către absorbanți a GES, care sunt structurate pe tipuri de gaze sau grupuri de gaze și pe sectoare. (2) Prognozele naționale privind emisiile de GES sunt estimate cantitativ cu succesiune pentru viitor de 6 ani, care se	**34.** La Articolul 36: alineatul (2) va avea următorul cuprins: “(2) Prognozele naționale privind emisiile de GES se elaborează începând cu cel mai recent an inclus în Documentul național de inventariere și includ estimări cantitative pentru anii următori de prognoză, acoperind o perioadă de cel puțin cincisprezece ani după următorul an calendaristic care se termină cu cifra zero sau cu cinci.”;	Articolul 36. Prognozele naționale privind emisiile de GES (1) Instituția de monitorizare a mediului colectează datele necesare pentru elaborarea prognozelor naționale privind emisiile de GES și organizează elaborarea prognozelor naționale privind emisiile de GES provenite din surse și reținerile prin sechestrare de către absorbanți a GES, care sunt structurate pe tipuri de gaze sau grupuri de gaze și pe sectoare. (2) Prognozele naționale privind emisiile de GES se elaborează începând cu cel mai recent an inclus în Documentul național de inventariere și includ estimări cantitative pentru anii următori de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
termină cu 0 sau cu 5, imediat următori anului de raportare. (3) Prognozele naționale privind emisiile de GES includ toate politicile și măsurile adoptate la nivel național și cuprind date cu privire la: a) previziunile referitoare la politicile și măsurile existente și previziunile cu privire la politicile și măsurile adiționale, în cazul în care sunt disponibile; b) previziunile referitoare la emisiile totale de GES și estimările pentru fiecare categorie; c) impactul politicilor și al măsurilor, iar în cazul în care astfel de politici și măsuri nu sunt incluse, acest lucru se precizează în mod clar; d) rezultatele analizei de sensibilitate efectuate pentru prognoze; e) toate referințele relevante la evaluările și rapoartele tehnice care stau la baza prognozelor. (4) Instituția de monitorizare a mediului raportează Secretariatului CCONUSC și Secretariatului Comunității Energetice prognozele naționale privind emisiile de GES provenite din surse și reținerile prin sechestrare de către absorbanți, în termenele specificate în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern.		prognoză, acoperind o perioadă de cel puțin cincisprezece ani după următorul an calendaristic care se termină cu cifra zero sau cu cinci. (3) Prognozele naționale privind emisiile de GES includ toate politicile și măsurile adoptate la nivel național și cuprind date cu privire la: a) previziunile referitoare la politicile și măsurile existente și previziunile cu privire la politicile și măsurile adiționale, în cazul în care sunt disponibile; b) previziunile referitoare la emisiile totale de GES și estimările pentru fiecare categorie; c) impactul politicilor și al măsurilor, iar în cazul în care astfel de politici și măsuri nu sunt incluse, acest lucru se precizează în mod clar; d) rezultatele analizei de sensibilitate efectuate pentru prognoze; e) toate referințele relevante la evaluările și rapoartele tehnice care stau la baza prognozelor. (4) Instituția de monitorizare a mediului raportează Secretariatului CCONUSC și Secretariatului Comunității Energetice prognozele naționale privind emisiile de GES provenite din surse și reținerile prin sechestrare de către absorbanți, în termenele specificate în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	35. Se completează cu Secțiunea a 4-a, care cuprinde articolul 40^1 și articolul 40^2, cu următorul cuprins: “ **Secțiunea a 4-a** **Cerințe privind legarea chimică permanentă a CO_2 în produse** Articolul 40^1. Produsele considerate ca legând chimic CO_2 în mod permanent (1) CO_2 captat este utilizat permanent într-un produs, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.5, în caz în care este legat chimic în produs, ca urmare a unui proces sau a unei practici tehnologice active și controlate, prin care CO_2 captat este folosit ca materie primă pentru fabricarea produselor și care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs. (2) La determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate potrivit alin. (1), trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: a) CO_2 este legat chimic în produs printr-un proces de utilizare activ și controlat, care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs în timpul procesului de utilizare; b) CO_2 rămâne legat chimic în produs astfel încât să nu fie eliberat în atmosferă în condiții normale de utilizare a produsului, inclusiv în cadrul activităților obișnuite desfășurate după sfârșitul duratei de viață a acestuia, pentru o perioadă de cel puțin câteva secole. În cazul produselor cu multiple căi de utilizare normală și de sfârșit de viață, toate aceste căi trebuie luate în considerare în sensul prezentului alineat. **Articolul 40^2.** Limitări privind recunoașterea utilizării permanente a CO_2 în produse (1) La determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate potrivit alin. (1) art.40^1. nu se ia în considerare carbonul care era deja prezent în material înainte de desfășurarea procesului de utilizare și nici carbonul absorbit în mod natural din atmosferă sau din alte surse după finalizarea acestui proces.	“ **Secțiunea a 4-a** **Cerințe privind legarea chimică permanentă a CO_2 în produse** Articolul 40^1. Produsele considerate ca legând chimic CO_2 în mod permanent (1) CO_2 captat este utilizat permanent într-un produs, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.5, în caz în care este legat chimic în produs, ca urmare a unui proces sau a unei practici tehnologice active și controlate, prin care CO_2 captat este folosit ca materie primă pentru fabricarea produselor și care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs. (2) La determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate potrivit alin. (1), trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: a) CO_2 este legat chimic în produs printr-un proces de utilizare activ și controlat, care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs în timpul procesului de utilizare; b) CO_2 rămâne legat chimic în produs astfel încât să nu fie eliberat în atmosferă în condiții normale de utilizare a produsului, inclusiv în cadrul activităților obișnuite desfășurate după sfârșitul duratei de viață a acestuia, pentru o perioadă de cel puțin câteva secole. În cazul produselor cu multiple căi de utilizare normală și de sfârșit de viață, toate aceste căi trebuie luate în considerare în sensul prezentului alineat. Articolul 40^2. Limitări privind recunoașterea utilizării permanente a CO_2 în produse

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	(2) Produsele care, în condiții normale de utilizare, inclusiv în cadrul activităților obișnuite desfășurate după sfârșitul ciclului de viață al acestora, pot fi supuse arderii la temperaturi ridicate, inclusiv prin incinerarea deșeurilor, nu sunt recunoscute ca produse care asigură legarea chimică permanentă a CO_2.”;	(1) La determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate potrivit alin. (1) art.40^1. nu se ia în considerare carbonul care era deja prezent în material înainte de desfășurarea procesului de utilizare și nici carbonul absorbit în mod natural din atmosferă sau din alte surse după finalizarea acestui proces. (2) Produsele care, în condiții normale de utilizare, inclusiv în cadrul activităților obișnuite desfășurate după sfârșitul ciclului de viață al acestora, pot fi supuse arderii la temperaturi ridicate, inclusiv prin incinerarea deșeurilor, nu sunt recunoscute ca produse care asigură legarea chimică permanentă a CO_2.”;
Capitolul IV MONITORIZAREA ȘI RAPORTAREA EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ȘI A ALTOR INFORMAȚII RELEVANTE. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA ADAPTĂRII LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE	**36.** Denumirea Capitolului IV va avea următorul cuprins: “**Capitolul IV AUTORIZAȚIA PRIVIND EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ. MONITORIZAREA, RAPORTAREA, VERIFICAREA RAPOARTELOR ANUALE PRIVIND EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ȘI A ALTOR INFORMAȚII RELEVANTE**”;	**Capitolul IV AUTORIZAȚIA PRIVIND EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ. MONITORIZAREA, RAPORTAREA, VERIFICAREA RAPOARTELOR ANUALE PRIVIND EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ ȘI A ALTOR INFORMAȚII RELEVANTE**
Articolul 41. Cadrul general privind managementul datelor emisiilor de GES (1) Monitorizarea emisiilor de GES care provin de la sectoarele și categoriile de surse și sechestrare incluse în inventarul național se realizează de către instituția de monitorizare a mediului, în baza Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu	**37.** Articolul 41 va avea următorul cuprins: “Articolul 41. Cadrul general privind managementul datelor emisiilor de GES (1) Monitorizarea emisiilor de GES care provin de la sectoarele și categoriile de surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES, compilate în inventarul național, inclusiv metodologia și frecvența monitorizării, se efectuează de către Agenția de Mediu prin intermediul SNMR. (2) Estimarea nivelului emisiilor antropice provenite din	Articolul 41. Cadrul general privind managementul datelor emisiilor de GES (1) Monitorizarea emisiilor de GES care provin de la sectoarele și categoriile de surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES, compilate în inventarul național, inclusiv metodologia și frecvența monitorizării, se efectuează de către Agenția de Mediu prin intermediul SNMR. (2) Estimarea nivelului emisiilor antropice

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern. (2) Estimarea nivelului emisiilor antropice provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a GES, compilate în inventarul național, se realizează prin intermediul Sistemului național de inventariere, care este parte componentă a Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice. (3) Evaluarea progresului înregistrat în implementarea obiectivelor CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNASC-ului, a documentelor sectoriale, a PASEC-urilor, precum și a prognozelor privind emisiile antropice provenite din surse sau reținerile prin sechestrare de către absorbanți a GES se realizează prin intermediul Sistemului național pentru politici, măsuri și prognoze. (4) Monitorizarea completă, transparentă, exactă, coerentă și comparabilă în timp și raportarea integrală a emisiilor de GES provenite de la activitățile specificate în anexa nr. 1, precum și a datelor privind activitatea instalațiilor staționare și a celor din domeniul aviației civile și al transportului maritim și a informațiilor privind emisiile de carbon provenite din aviația internațională se realizează prin monitorizarea, raportarea și verificarea de către operator a emisiilor de GES (în continuare – *MRV*) .	surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES, compilate în inventarul național, se realizează prin intermediul Sistemului național de inventariere (în continuare – *SNI*), care este parte componentă a SNMR. (3) Evaluarea progresului înregistrat în implementarea obiectivelor CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNIEC-ului, a PDER-ului, precum și a prognozelor privind emisiile antropice provenite din surse sau reținerile prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES se realizează prin intermediul Sistemului național pentru politici, măsuri și prognoze, care este parte componentă a SNMR. (4) Monitorizarea completă, transparentă, exactă, coerentă și comparabilă în timp și raportarea integrală a emisiilor de GES provenite de la activitățile specificate în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1, se realizează prin monitorizarea, raportarea și verificarea RAE, înregistrate în Registrul național de emisii și transfer de poluanți, parte componentă a Sistemului informațional integrat de mediu, instituit de Ministerul Mediului, și acreditarea verificatorilor RAE-urilor (în continuare – *MRVA*). (5) MRVA asigură baza tehnică de date necesară pentru implementarea mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2, prevăzut la art.56, provenite din activitățile prevăzute în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1.”;	provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES, compilate în inventarul național, se realizează prin intermediul Sistemului național de inventariere (în continuare – *SNI*), care este parte componentă a SNMR. (3) Evaluarea progresului înregistrat în implementarea obiectivelor CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNIEC-ului, a PDER-ului, precum și a prognozelor privind emisiile antropice provenite din surse sau reținerile prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES se realizează prin intermediul Sistemului național pentru politici, măsuri și prognoze, care este parte componentă a SNMR. (4) Monitorizarea completă, transparentă, exactă, coerentă și comparabilă în timp și raportarea integrală a emisiilor de GES provenite de la activitățile specificate în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1, se realizează prin monitorizarea, raportarea și verificarea RAE, înregistrate în Registrul național de emisii și transfer de poluanți, parte componentă a Sistemului informațional integrat de mediu, instituit de Ministerul Mediului, și acreditarea verificatorilor RAE-urilor (în continuare – *MRVA*). (5) MRVA asigură baza tehnică de date necesară pentru implementarea mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2, prevăzut la art.56, provenite din activitățile prevăzute în anexa nr. 1 și în anexa nr. 1^1.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Articolul 43. Formatul comun de monitorizare și raportare (1) Pentru a respecta angajamentele asumate în cadrul CCONUSC, al Acordului de la Paris, al Tratatului Comunității Energetice și în baza datelor și informațiilor recepționate de la autoritățile și instituțiile responsabile care fac parte din Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, Ministerul Mediului transmite Secretariatului CCONUSC și Secretariatului Comunității Energetice următoarele: a) inventarul național al emisiilor antropice provenite din surse și al reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a gazelor cu efect de seră; b) CND, Raportul bienal de transparență și Raportul național de inventariere; c) documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung. (2) Ministerul Mediului raportează comunicarea națională cu privire la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat de Guvern. (3) Instrumentele de raportare specificate la alin. (1) sunt elaborate în conformitate cu prevederile ghidurilor, aprobate prin deciziile adoptate în cadrul conferințelor părților semnatare ale	**38.** La Articolul 43: alineatul (1): cuvintele „Secretariatului Comunității Energetice” se substituie cu cuvintele „Agenției Europene de Mediu”; litera b): după cuvintele Raportul bienal de transparență”, cuvântul ”Raportul” se substituie cu cuvântul ” Documentul”; după cuvintele Raportul național de inventariere” se completează cu cuvintele „și tabele în formatul comun de raportare;”; alineatul (2) cuvintele „Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobat de Guvern” se substituie cu textul „Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat aprobat de Guvern”; la aliniatul (3) cuvântul ”CCONUSC” se substituie cu cuvântul ”CONUSC”;	Articolul 43. Formatul comun de monitorizare și raportare (1) Pentru a respecta angajamentele asumate în cadrul CCONUSC, al Acordului de la Paris, al Tratatului Comunității Energetice și în baza datelor și informațiilor recepționate de la autoritățile și instituțiile responsabile care fac parte din Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, Ministerul Mediului transmite Secretariatului CCONUSC și Agenției de Mediu următoarele: a) inventarul național al emisiilor antropice provenite din surse și al reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a gazelor cu efect de seră; b) CND, Raportul bienal de transparență și Documentul național de inventariere și tabelele în formatul comun de raportare; c) documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung. (2) Ministerul Mediului raportează comunicarea națională cu privire la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern. (3) Instrumentele de raportare specificate la alin. (1) sunt elaborate în conformitate cu prevederile ghidurilor, aprobate prin deciziile adoptate în cadrul conferințelor părților semnatare ale CONUSC, ale Acordului de la Paris și ale Tratatului Comunității Energetice.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
CCONUSC, ale Acordului de la Paris și ale Tratatului Comunității Energetice. (4) Cerințele privind formatul, structura instrumentelor de raportare specificate la alin. (1) și (2), precum și termenele de raportare se stabilesc în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern.		(4) Cerințele privind formatul, structura instrumentelor de raportare specificate la alin. (1) și (2), precum și termenele de raportare se stabilesc în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern.
Articolul 44. Raportarea prin intermediul Sistemului național de inventariere (1) Sistemul național de inventariere este elaborat și administrat de către autoritatea competentă corespunzătoare, astfel încât să asigure transparența, acuratețea, coerența, comparabilitatea și caracterul integral în compilarea inventarului național, în temeiul CCONUSC, al Acordului de la Paris și al deciziilor adoptate în temeiul acestora, precum și în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern. (2) Sistemul național de inventariere este elaborat și administrat astfel încât să asigure calitatea inventarului național prin parcurgerea etapelor de planificare, pregătire și management al datelor privind activitățile specificate în anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la	**39.** Articolul 44: la alineatul (3) cuvântul ”Raportul” se substituie cu cuvântul ”Documentul”; la alineatul (4) cuvântul ”raportului” se substituie cu cuvântul ”documentului”; la alineatul (6) după cuvintele „Secretariatului Comunității Energetice și” cuvântul ” Secretariatului” se exclude;	**Articolul 44.** Raportarea prin intermediul Sistemului național de inventariere (1) Sistemul național de inventariere este elaborat și administrat de către autoritatea competentă corespunzătoare, astfel încât să asigure transparența, acuratețea, coerența, comparabilitatea și caracterul integral în compilarea inventarului național, în temeiul CONUSC, al Acordului de la Paris și al deciziilor adoptate în temeiul acestora, precum și în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern. (2) Sistemul național de inventariere este elaborat și administrat astfel încât să asigure calitatea inventarului național prin parcurgerea etapelor de planificare, pregătire și management al datelor privind activitățile specificate în anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice. (3) Raportul național de inventariere este elaborat de către Agenția de Mediu în baza datelor și informațiilor din inventarul național, conform procedurilor și formatului comun de raportare privind transparența acțiunilor și a suportului oferit, aprobat prin deciziile adoptate în cadrul Acordului de la Paris. (4) Cerințele privind formatul, structura și termenele Raportului național de inventariere sunt stabilite în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern. (5) Autoritățile și instituțiile responsabile care fac parte din Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice furnizează, în mod gratuit, informațiile, factorii de emisie și datele privind activitatea acestora necesare pentru a estima emisiile antropice de GES și a le raporta. (6) Autoritatea competentă elaborează inventarul național, care conține date ce sunt prezentate Ministerului Mediului, care, la rândul său, le transmite Secretariatului Comunității Energetice și Secretariatului Agenției Europene de Mediu pentru efectuarea evaluării tehnice a acestora, în termenele		de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice. (3) Documentul național de inventariere este elaborat de către Agenția de Mediu cu suportul IP "ONIPM" în baza datelor și informațiilor din inventarul național, conform procedurilor și formatului comun de raportare privind transparența acțiunilor și a suportului oferit, aprobat prin deciziile adoptate în cadrul Acordului de la Paris. (4) Cerințele privind formatul, structura și termenele documentului național de inventariere sunt stabilite în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern. (5) Autoritățile și instituțiile responsabile care fac parte din Sistemul național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice furnizează, în mod gratuit, informațiile, factorii de emisie și datele privind activitatea acestora necesare pentru a estima emisiile antropice de GES și a le raporta. (6) Autoritatea competentă cu suportul IP "ONIPM" elaborează inventarul național, care conține date ce sunt prezentate Ministerului Mediului, care, la rândul său, le transmite Secretariatului Comunității Energetice și Agenției Europene de Mediu pentru efectuarea evaluării tehnice a acestora, în termenele stabilite în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
stabilite în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern.		Guvern.
Articolul 47. Raportarea progresului înregistrat în realizarea obiectivelor CND (1) Ministerul Mediului monitorizează progresul privind realizarea obiectivelor CND prin aplicarea unor indicatori de monitorizare calitativi sau cantitativi. (2) Cerințele privind formatul, structura și termenele de raportare vizând progresul realizării obiectivelor CND se stabilesc în temeiul CCONUSC, al Acordului de la Paris și al deciziilor adoptate în temeiul acestora, precum și în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern.		Articolul 47. Raportarea progresului înregistrat în realizarea obiectivelor CND (1) Ministerul Mediului monitorizează progresul privind realizarea obiectivelor CND prin aplicarea unor indicatori de monitorizare calitativi sau cantitativi. (2) Cerințele privind formatul, structura și termenele de raportare vizând progresul realizării obiectivelor CND se stabilesc în temeiul CCONUSC, al Acordului de la Paris și al deciziilor adoptate în temeiul acestora, precum și în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018.
	40. Se completează cu Secțiunea a 2^1-a, care cuprinde art. 48^1-art. 48^2, cu următorul cuprins: “**Secțiunea a 2^1 – a** **Autorizații de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate** **Articolul $48.^1$** Eliberarea autorizației de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate (1) Autorizația de GES pentru activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se emite de către Agenția de Mediu, în baza cererii depuse prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu. (2) Autorizația de GES se eliberează gratuit, în termen	**Secțiunea a 2^1 – a** **Autorizații de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate** **Articolul $48.^1$** Eliberarea autorizației de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate (1) Autorizația de GES pentru activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se emite de către Agenția de Mediu, în baza cererii depuse prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu. (2) Autorizația de GES se eliberează gratuit, în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	de 20 de zile lucrătoare de la data depunerii solicitării și este valabilă pe durată nedeterminată, cu obligația actualizării acesteia în cazul oricăror modificări planificate privind natura activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, reflectate în PM. (3) Setul de documente necesare pentru obținerea autorizației de GES, informațiile incluse în cerere, precum și elementele de conținut ale autorizațiilor sunt prevăzute la art. 48^2 pentru entitățile reglementate. (4) Agenția de Mediu verifică conformitatea cererii și completitudinea informațiilor prezentate de solicitant. În cazul în care constată că documentele sunt incomplete sau neconforme, Agenția de Mediu suspendă curgerea termenului stabilit pentru eliberarea autorizației și notifică solicitantul despre suspendare, indicând cerințele care nu sunt îndeplinite, precum și documentele și/sau informațiile care urmează a fi prezentate pentru examinarea cererii. Suspendarea termenului încetează din ziua prezentării de către solicitant a documentelor sau informațiilor necesare. (5) În procesul de examinare a cererii, Agenția de Mediu transmite setul de documente prin intermediul ghișeului unic, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și solicită organizarea unei examinări la fața locului pentru verificarea aspectelor care stabilesc respectarea normelor de protecție a mediului și întrunirea condițiilor necesare pentru eliberarea autorizației solicitate. (6) Actualizarea autorizației de GES se efectuează în baza cererii depuse prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu, în cazul oricăror modificări planificate privind natura activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, al modificării statutului juridic al solicitantului ori al adoptării unor noi reglementări legale. (7) Retragerea autorizației de GES se efectuează prin decizia Agenției de Mediu, în conformitate cu procedurile prevăzute de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activităţii de întreprinzător și Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activităţii de	termen de 20 de zile lucrătoare de la data depunerii solicitării și este valabilă pe durată nedeterminată, cu obligația actualizării acesteia în cazul oricăror modificări planificate privind natura activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, reflectate în PM. (3) Setul de documente necesare pentru obținerea autorizației de GES, informațiile incluse în cerere, precum și elementele de conținut ale autorizațiilor sunt prevăzute la art. 48^2 pentru entitățile reglementate. (4) Agenția de Mediu verifică conformitatea cererii și completitudinea informațiilor prezentate de solicitant. În cazul în care constată că documentele sunt incomplete sau neconforme, Agenția de Mediu suspendă curgerea termenului stabilit pentru eliberarea autorizației și notifică solicitantul despre suspendare, indicând cerințele care nu sunt îndeplinite, precum și documentele și/sau informațiile care urmează a fi prezentate pentru examinarea cererii. Suspendarea termenului încetează din ziua prezentării de către solicitant a documentelor sau informațiilor necesare. (5) În procesul de examinare a cererii, Agenția de Mediu transmite setul de documente prin intermediul ghișeului unic, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și solicită organizarea unei examinări la fața locului pentru verificarea aspectelor care stabilesc respectarea normelor de protecție a mediului și întrunirea condițiilor necesare pentru eliberarea autorizației solicitate. (6) Actualizarea autorizației de GES se efectuează în baza cererii depuse prin intermediul

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	întreprinzător, în una dintre următoarele situații: a) există o modificare esențială a naturii activităților autorizate, prevăzute în anexa nr. 1^1; b) titularul autorizației nu respectă condițiile tehnice de funcționare a instalației și/sau de desfășurare a activităților autorizate; c) titularul autorizației încalcă în mod repetat obligațiile privind aprobarea și actualizarea PM sau prezentarea RAE-ului, în condițiile stabilite în autorizație; d) în cadrul controalelor privind respectarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege, titularul autorizației încalcă în mod repetat obligațiile ce revin persoanei supuse controlului. **Articolul 48.^{2}** Condițiile de eliberare a autorizației de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate (1) Entitatea reglementată poate desfășura o activitate prevăzută în anexa nr. 1^1 numai în baza autorizației de GES, eliberată de Agenția de Mediu în temeiul art. 48^1. Autorizația se eliberează dacă, în urma examinării cererii și a PM prezentate de entitate, Agenția de Mediu constată că aceasta dispune de capacitatea necesară pentru a monitoriza și raporta emisiile aferente cantităților de combustibili eliberați pentru consum. (2) Cererea de emitere a autorizației se depune prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu și cuprinde descrierea: a) entității reglementate; b) tipului de combustibili pe care îi eliberează pentru consum și care sunt utilizați pentru ardere în sectoarele menționate în anexa nr. 1^1, precum și a mijloacelor prin care acești combustibili sunt eliberați pentru consum; c) utilizării finale sau utilizărilor finale ale combustibililor eliberați pentru consum pentru activitatea menționată în anexa nr. 1^1; d) măsurilor planificate pentru monitorizarea și	portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu, în cazul oricăror modificări planificate privind natura activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, al modificării statutului juridic al solicitantului ori al adoptării unor noi reglementări legale. (7) Retragerea autorizației de GES se efectuează prin decizia Agenției de Mediu, în conformitate cu procedurile prevăzute de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activităţii de întreprinzător și Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în una dintre următoarele situații: a) există o modificare esențială a naturii activităților autorizate, prevăzute în anexa nr. 1^1; b) titularul autorizației nu respectă condițiile tehnice de funcționare a instalației și/sau de desfășurare a activităților autorizate; c) titularul autorizației încalcă în mod repetat obligațiile privind aprobarea și actualizarea PM sau prezentarea RAE-ului, în condițiile stabilite în autorizație; d) în cadrul controalelor privind respectarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege, titularul autorizației încalcă în mod repetat obligațiile ce revin persoanei supuse controlului. **Articolul 48.^{2}** Condițiile de eliberare a autorizației de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate (1) Entitatea reglementată poate desfășura o activitate prevăzută în anexa nr. 1^1 numai în baza autorizației de GES, eliberată de Agenția de Mediu în temeiul art. 48^1. Autorizația se eliberează dacă, în urma examinării cererii și a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	raportarea emisiilor în conformitate cu cerințele stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern; e) un rezumat netehnic al informațiilor prevăzute la lit. a)–d). (3) Autorizația de emisii de GES conține următoarele elemente: a) denumirea și adresa entității reglementate; b) o descriere a mijloacelor prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum în sectoarele vizate în anexa nr. 1^1; c) o listă a combustibililor eliberați pentru consum de către entitatea reglementată în sectoarele specificate anexa nr. 1^1; d) un plan de monitorizare care respectă cerințele stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern; e) cerințele de raportare stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. (4) Entitatea reglementată informează Agenția de Mediu despre orice modificare planificată privind natura activității sale sau combustibilii pe care îi eliberează pentru consum, care impune revizuirea autorizației de emisii de GES. Actualizarea planului de monitorizare nu constituie temei pentru revizuirea autorizației de emisii de GES.”;	PM prezentate de entitate, Agenția de Mediu constată că aceasta dispune de capacitatea necesară pentru a monitoriza și raporta emisiile aferente cantităților de combustibili eliberați pentru consum. (2) Cererea de emitere a autorizației se depune prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu și cuprinde descrierea: f) entității reglementate; g) tipului de combustibili pe care îi eliberează pentru consum și care sunt utilizați pentru ardere în sectoarele menționate în anexa nr. 1^1, precum și a mijloacelor prin care acești combustibili sunt eliberați pentru consum; h) utilizării finale sau utilizărilor finale ale combustibililor eliberați pentru consum pentru activitatea menționată în anexa nr. 1^1; i) măsurilor planificate pentru monitorizarea și raportarea emisiilor în conformitate cu cerințele stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern; j) un rezumat netehnic al informațiilor prevăzute la lit. a)–d). (3) Autorizația de emisii de GES conține următoarele elemente: f) denumirea și adresa entității reglementate; g) o descriere a mijloacelor prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum în sectoarele vizate în anexa nr. 1^1; h) o listă a combustibililor eliberați

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		pentru consum de către entitatea reglementată în sectoarele specificate anexa nr. 1^1; i) un plan de monitorizare care respectă cerințele stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern; j) cerințele de raportare stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. (4) Entitatea reglementată informează Agenția de Mediu despre orice modificare planificată privind natura activității sale sau combustibilii pe care îi eliberează pentru consum, care impune revizuirea autorizației de emisii de GES. Actualizarea planului de monitorizare nu constituie temei pentru revizuirea autorizației de emisii de GES.”;
	41. în denumirea secțiunii a 3-a din Capitolul IV după cuvântul ”raportarea” se exclude cuvântul ”și” și după cuvântul ”verificarea” se completează cu cuvintele ”și acreditarea”;	Secțiunea a 3-a Monitorizarea, raportarea, verificarea și acreditarea
Articolul 49. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare (1) La aprobarea desfășurării activităților prevăzute în anexa nr. 1, în autorizația integrată de mediu sau în autorizația de mediu se include, în mod obligatoriu, componenta privind emisiile de	**42.** La Articolul 49: la alineatul (3) cuvintele „Măsurile de reducere” se substituie cu cuvintele „Activitățile de monitorizare”; se completează cu alin. (7) – alin. (9), cu următorul cuprins: “(7) Operatorii instalațiilor de categoriile B și C / doar C/, stabilite conform pct. 46 al Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu	Articolul 49. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare (1) La aprobarea desfășurării activităților prevăzute în anexa nr. 1, în autorizația integrată de mediu sau în autorizația de mediu se include, în mod obligatoriu, componenta privind emisiile de GES, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2022

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
GES, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale. Începând din 30 iunie 2026, autorizațiile integrate de mediu și autorizațiile de mediu se emit cu respectarea cerințelor prevăzute la pct. 7 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern, iar autorizațiile emise anterior, valabile în temeiul art. 27 alin. (1) coroborat cu art. 15 alin. (22) din Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, pe componenta de GES, se completează cu planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră în termen de 3 luni. (2) Operatorul instalației staționare în care desfășoară una dintre activitățile prevăzute în anexa nr. 1 și care deține autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu asigură monitorizarea și raportarea anuală a emisiilor de GES, începând cu 1 ianuarie 2027, în baza planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră aprobat. (3) Măsurile de reducere a emisiilor de GES planificate, inclusiv metodologia și frecvența monitorizării și raportării acestora, se bazează pe principiile de monitorizare și raportare prevăzute în anexa nr. 2 și se realizează în conformitate cu planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră, elaborat de către operatorul instalației staționare și aprobat de către Agenția de Mediu. (4) Anual, până la data de 31 martie,	efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern , pot elabora, în mod voluntar, planuri de neutralitate climatică la nivel de instalație sau, după caz, la nivel de întreprindere, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.4. (8) Planurile de neutralitate climatică se fundamentează și se justifică în mod corespunzător. Acestea prevăd, în mod distinct, monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări calitative – jaloane și monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări cantitative în materie de reducere a emisiilor – ținte. Măsurile, jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, trebuie să fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp. (9) Țintele specifice privind nivelurilor de activitate ale subinstalațiilor cu referință bazată pe produs sau ale subinstalațiilor cărora se aplică o abordare alternativă se stabilesc în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă. Țintele aferente valorilor de referință se stabilesc ca reducere procentuală și pot fi exprimate, după caz în valori absolute, pentru a permite o mai mare flexibilitate și pentru a spori posibilitatea de verificare a atingerii acestora.”;	privind emisiile industriale. Începând din 30 iunie 2026, autorizațiile integrate de mediu și autorizațiile de mediu se emit cu respectarea cerințelor prevăzute la pct. 7 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern, iar autorizațiile emise anterior, valabile în temeiul art. 27 alin. (1) coroborat cu art. 15 alin. (22) din Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, pe componenta de GES, se completează cu planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră în termen de 3 luni. (2) Operatorul instalației staționare în care desfășoară una dintre activitățile prevăzute în anexa nr. 1 și care deține autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu asigură monitorizarea și raportarea anuală a emisiilor de GES, începând cu 1 ianuarie 2027, în baza planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră aprobat. (3) Activitățile de monitorizare a emisiilor de GES planificate, inclusiv metodologia și frecvența monitorizării și raportării acestora, se bazează pe principiile de monitorizare și raportare prevăzute în anexa nr. 2 și se realizează în conformitate cu planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră, elaborat de către operatorul instalației staționare și aprobat de către Agenția de Mediu. (4) Anual, până la data de 31 martie, operatorul instalației staționare prezintă Agenției de Mediu RAE-ul pentru anul precedent, verificat de către un verificator acreditat, împreună cu raportul de verificare a emisiilor de GES generate în anul calendaristic precedent, elaborat de către

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
operatorul instalației staționare prezintă Agenției de Mediu RAE-ul pentru anul precedent, verificat de către un verificator acreditat, împreună cu raportul de verificare a emisiilor de GES generate în anul calendaristic precedent, elaborat de către verificator. (5) În cazul în care operatorul instalației staționare nu prezintă un RAE verificat în termenul stabilit sau dacă raportul nu a fost verificat în conformitate cu cerințele prevăzute la art. 50 alin. (5), Agenția de Mediu efectuează o estimare prudentă a nivelului de emisii de GES al unei instalații, care va înlocui raportul respectiv. (6) Cerințele privind formatul, structura de raportare a RAE-ului, procedura de depunere și actele necesare, precum și metodologiile MRV a emisiilor de GES sunt stabilite în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.		verificator. (5) În cazul în care operatorul instalației staționare nu prezintă un RAE verificat în termenul stabilit sau dacă raportul nu a fost verificat în conformitate cu cerințele prevăzute la art. 50 alin. (5), Agenția de Mediu efectuează o estimare prudentă a nivelului de emisii de GES al unei instalații, care va înlocui raportul respectiv. (6) Cerințele privind formatul, structura de raportare a RAE-ului, procedura de depunere și actele necesare, precum și metodologiile MRV a emisiilor de GES sunt stabilite în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. (7) Operatorii instalațiilor de categoriile B și C/ doar C/, stabilite conform pct. 46 al Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern , pot elabora, în mod voluntar, planuri de neutralitate climatică la nivel de instalație sau, după caz, la nivel de întreprindere, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.4. (8) Planurile de neutralitate climatică se fundamentează și se justifică în mod corespunzător. Acestea prevăd, în mod distinct, monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări calitative – jaloane și monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări cantitative în materie de reducere a emisiilor – ținte. Măsurile, jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, trebuie să

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp. (9) Țintele specifice privind nivelurilor de activitate ale subinstalațiilor cu referință bazată pe produs sau ale subinstalațiilor cărora se aplică o abordare alternativă se stabilesc în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă. Țintele aferente valorilor de referință se stabilesc ca reducere procentuală și pot fi exprimate, după caz în valori absolute, pentru a permite o mai mare flexibilitate și pentru a spori posibilitatea de verificare a atingerii acestora.
Articolul 51. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul aviației (1) În vederea decarbonizării aviației civile și a încurajării utilizării unor tehnologii mai puțin poluante și a surselor regenerabile prin aplicarea măsurilor economice este instituită schema CORSIA, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, aprobat de Guvern. (2) Cerințele privind MRV a emisiilor de GES, inclusiv evaluarea progresului înregistrat în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestora, generate de operatorii aerieni naționali, sunt stabilite în regulamentul prevăzut la alin. (1). (3) Operatorul de aeronave prezintă spre aprobare Autorității Aeronautice Civile planul de monitorizare a emisiilor de CO_2, care conține măsurile de monitorizare și raportare a	**43.** La Articolul 51: alineatul (1) va avea următorul cuprins: “(1) În vederea decarbonizării aviației civile, a încurajării utilizării unor tehnologii mai puțin poluante și a surselor regenerabile prin aplicarea măsurilor economice, se evaluează, prin intermediul sistemului MRV al emisiilor de GES, progresele înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii și se instituie schema CORSIA, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, aprobat de Guvern.”; alineatul (2) va avea următorul cuprins: “(2) Cerințele privind MRV a emisiilor de GES generate de operatorii aerieni naționali care desfășoară activitățile prevăzute în anexa nr.1 și/sau efectuează zboruri care întră sub incidența CORSIA, în scopul evaluării progreselor înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii, sunt stabilite în regulamentul prevăzut la alin. (6), cu excepția derogărilor reglementate de regulamentul prevăzut la alin. (1).”; la alineatul (4) cuvântul „carbon” se substituie cu cuvintele „GES și altor efecte ale aviației asupra climei decât emisiile de CO_2”;	Articolul 51. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul aviației (1) În vederea decarbonizării aviației civile, a încurajării utilizării unor tehnologii mai puțin poluante și a surselor regenerabile prin aplicarea măsurilor economice, se evaluează, prin intermediul sistemului MRV al emisiilor de GES, progresele înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii și se instituie schema CORSIA, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, aprobat de Guvern. (2) Cerințele privind MRV a emisiilor de GES generate de operatorii aerieni naționali care desfășoară activitățile prevăzute în anexa nr.1 și/sau efectuează zboruri care întră sub incidența CORSIA, în scopul evaluării progreselor înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii, sunt stabilite în

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
emisiilor de carbon în cadrul CORSIA, cu două luni înainte de atingerea pragului de raportare estimativ de 10000 de tone de CO_2 pe an. (4) Operatorul de aeronave prezintă spre coordonare Agenției de Mediu planul de monitorizare a emisiilor de CO_2, care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon, începând cu 30 iunie 2026 sau înainte de începerea activității din domeniul aviației. (5) RAE-ul operatorului de aeronave, pentru întreaga perioadă de raportare a anului precedent, este verificat de către un verificator acreditat în conformitate cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern. (6) Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES, prevăzute la alin. (4), se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și de la activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.	la alineatul (6) cuvântul „GES” se completează cu cuvintele „și altor efecte ale aviației asupra climei decât emisiile de CO_2”;	regulamentul prevăzut la alin. (6), cu excepția derogărilor reglementate de regulamentul prevăzut la alin. (1). (3) Operatorul de aeronave prezintă spre aprobare Autorității Aeronautice Civile planul de monitorizare a emisiilor de CO_2, care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon în cadrul CORSIA, cu două luni înainte de atingerea pragului de raportare estimativ de 10000 de tone de CO_2 pe an. (4) Operatorul de aeronave prezintă spre coordonare Agenției de Mediu planul de monitorizare a emisiilor de CO_2, care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de GES și altor efecte ale aviației asupra climei decât emisiile de CO_2, începând cu 30 iunie 2026 sau înainte de începerea activității din domeniul aviației. (5) RAE-ul operatorului de aeronave, pentru întreaga perioadă de raportare a anului precedent, este verificat de către un verificator acreditat în conformitate cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern. (6) Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES și altor efecte ale aviației asupra climei decât emisiile de CO_2, prevăzute la alin. (4), se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și de la activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.
	44. Se completează cu Articolul 52^1 cu următorul cuprins: “**Articolul 52.[1]** Monitorizarea, raportarea și	**Articolul 52.[1]** Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	verificarea emisiilor de GES provenite de la entitățile reglementate (1) Entitatea reglementată, autorizată în conformitate cu art. 48^2, care desfășoară activități prevăzute în anexa nr. 1^1 monitorizează, pentru fiecare an calendaristic, începând cu anul 2027, emisiile corespunzătoare cantităților de combustibili eliberate pentru consum. (2) Entitatea reglementată monitorizează emisiile în baza unui plan de monitorizare, depus spre aprobare Agenției de Mediu cu patru luni înainte de începerea activității prevăzute în anexa nr. 1^1. (3) Entitatea reglementată prezintă anual Agenției de Mediu, până la data de 31 martie, RAE-ul pentru anul precedent, verificat de un verificator acreditat, însoțit de raportul de verificare privind emisiile de GES generate în anul calendaristic precedent, elaborat de verificator. (4) Prin derogare de la alin. (3), entitatea reglementată căreia i se eliberează autorizația în conformitate cu art. 48^2 în cursul anului 2027 prezintă Agenției de Mediu raportul privind emisiile istorice pentru anul 2026 în termen de 90 de zile de la data eliberării. (5) Monitorizarea și raportarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu principiile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 2 și cu prevederile Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. (6) Verificarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu criteriile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 3 și cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern. (7) Agenția de Mediu aprobă aplicarea unor măsuri simplificate de monitorizare, raportare și verificare pentru	entitățile reglementate (1) Entitatea reglementată, autorizată în conformitate cu art. 48^3, care desfășoară activități prevăzute în secțiunea a IV-a din anexa nr. 1 monitorizează, pentru fiecare an calendaristic, începând cu anul 2027, emisiile corespunzătoare cantităților de combustibili eliberate pentru consum. (2) Entitatea reglementată monitorizează emisiile în baza unui plan de monitorizare, depus spre aprobare Agenției de Mediu cu patru luni înainte de începerea activității prevăzute în secțiunea a IV-a din anexa nr. 1. (3) Entitatea reglementată prezintă anual Agenției de Mediu, până la data de 31 martie, RAE-ul pentru anul precedent, verificat de un verificator acreditat, însoțit de raportul de verificare privind emisiile de GES generate în anul calendaristic precedent, elaborat de verificator. (4) Prin derogare de la alin. (3), entitatea reglementată căreia i se eliberează autorizația în conformitate cu art. 48^2 în cursul anului 2027 prezintă Agenției de Mediu raportul privind emisiile istorice pentru anul 2026 în termen de 90 de zile de la data eliberării. (5) Monitorizarea și raportarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu principiile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 2 și cu prevederile Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. (6) Verificarea emisiilor generate de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	entitățile reglementate ale căror emisii anuale corespunzătoare cantităților de combustibili eliberați pentru consum sunt sub 1 000 de tone CO_2 echivalent, în condițiile prevăzute de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.”;	activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu criteriile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 3 și cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern. (7) Agenția de Mediu aprobă aplicarea unor măsuri simplificate de monitorizare, raportare și verificare pentru entitățile reglementate ale căror emisii anuale corespunzătoare cantităților de combustibili eliberați pentru consum sunt sub 1 000 de tone CO_2 echivalent, în condițiile prevăzute de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.
	45. Se completează cu Articolul 52^2 cu următorul cuprins: “**Articolul 52^2.** Reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic (1) Măsurarea cu precizie, cuantificarea, monitorizarea, raportarea, verificarea și reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, aprobat de Guvern, care stabilește cerințele tehnice și procedurale, termenele, documentele, evidențele, condițiile de aprobare ori exceptare, procedurile de emitere a actelor administrative individuale și măsurile necesare aplicării prezentului articol. (2) Regulamentul prevăzut la alin. (1) se aplică emisiilor de metan provenite din explorarea și producerea petrolului și gazelor fosile, colectarea și prelucrarea gazelor fosile, transportul și distribuția gazelor naturale, stocarea subterană a gazelor naturale, instalațiile de gaze naturale lichefiate, sondele inactive, conservate temporar, lichidate permanent și	**Articolul 52^2.** Reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic (1) Măsurarea cu precizie, cuantificarea, monitorizarea, raportarea, verificarea și reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic, aprobat de Guvern, care stabilește cerințele tehnice și procedurale, termenele, documentele, evidențele, condițiile de aprobare ori exceptare, procedurile de emitere a actelor administrative individuale și măsurile necesare aplicării prezentului articol. (2) Regulamentul prevăzut la alin. (1) se aplică emisiilor de metan provenite din explorarea și producerea petrolului și gazelor fosile, colectarea și prelucrarea gazelor fosile, transportul și distribuția gazelor naturale, stocarea subterană a

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	abandonate, minele de cărbune active, închise sau abandonate, precum și obligațiilor de transparență și raportare aferente petrolului brut, gazelor naturale și cărbunelui introduse pe piața Republicii Moldova. (3) Cerințele stabilite potrivit alin. (1) se aplică, operatorilor, întreprinderilor, operatorilor minieri, proprietarilor, titularilor actelor permisive și altor persoane responsabile pentru sonde sau mine, producătorilor stabiliți în Republica Moldova și importatorilor.”.	gazelor naturale, instalațiile de gaze naturale lichefiate, sondele inactive, conservate temporar, lichidate permanent și abandonate, minele de cărbune active, închise sau abandonate, precum și obligațiilor de transparență și raportare aferente petrolului brut, gazelor naturale și cărbunelui introduse pe piața Republicii Moldova. (3) Cerințele stabilite potrivit alin. (1) se aplică, operatorilor, întreprinderilor, operatorilor minieri, proprietarilor, titularilor actelor permisive și altor persoane responsabile pentru sonde sau mine, producătorilor stabiliți în Republica Moldova și importatorilor.”.
Articolul 53. Sistemul informațional integrat de mediu (1) Operatorii instalațiilor staționare în care desfășoară un anumit tip de activitate, specificate în anexa nr. 1, sunt înregistrați în Registrul național de emisii și transfer de poluanți, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale și ale Regulamentului privind Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți, aprobat de Guvern. (2) Registrul menționat la alin. (1) este parte componentă a Sistemului informațional integrat de mediu, instituit de Ministerul Mediului, care facilitează implementarea angajamentelor privind raportarea prevăzută la art. 44–50.	**46.** La Articolul 53: la alineatul (2) cifra “50” se substituie cu cifra “52^1”;	**Articolul 53.** Sistemul informațional integrat de mediu (1) Operatorii instalațiilor staționare în care desfășoară un anumit tip de activitate, specificate în anexa nr. 1, sunt înregistrați în Registrul național de emisii și transfer de poluanți, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale și ale Regulamentului privind Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți, aprobat de Guvern. (2) Registrul menționat la alin. (1) este parte componentă a Sistemului informațional integrat de mediu, instituit de Ministerul Mediului, care facilitează implementarea angajamentelor privind raportarea prevăzută la art. 44–52^1.
	47. Articolul 56 se completează cu art. 56^1-56^8, cu următorul cuprins: “Articolul 56^1 Participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris	Articolul 56^1 Participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris (1) Republica Moldova poate participa, în condițiile Acordului de la Paris și ale deciziilor

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	(1) Republica Moldova poate participa, în condițiile Acordului de la Paris și ale deciziilor adoptate în temeiul acestuia, la: a) abordările cooperative prevăzute la art. 6 alin. 2 al Acordului de la Paris; b) mecanismul instituit în temeiul art. 6 alin. 4 al Acordului de la Paris; c) alte forme de cooperare prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris. (2) Participarea Republicii Moldova la mecanismele prevăzute la alin. (1) se realizează cu respectarea obiectivelor și țintelor naționale privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, a contribuției determinate la nivel național și a obiectivului de neutralitate climatică. Articolul 56². Autorizarea activităților și a rezultatelor de atenuare a) Activitățile și abordările cooperative desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris pe teritoriul Republicii Moldova sunt supuse autorizării în condițiile stabilite de Guvern. b) Transferul internațional al rezultatelor de atenuare în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris este permis numai în baza unei autorizații emise de Ministerul Mediului în calitate de Autoritate Națională Desemnată. c) Autorizația se emite în baza evaluării conformității activității și a rezultatelor de atenuare cu cerințele Acordului de la Paris, prezenta lege și actele normative aprobate în temeiul acesteia. d) Condițiile, procedura, documentele necesare, termenele de examinare, condițiile de suspendare și retragere a autorizației se stabilesc de Guvern. Articolul 56³. Contabilizarea și ajustările corespunzătoare a) Rezultatele de atenuare autorizate și transferate la nivel internațional în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se contabilizează în conformitate cu regulile aplicabile în temeiul	adoptate în temeiul acestuia, la: a) abordările cooperative prevăzute la art. 6 alin. 2 al Acordului de la Paris; b) mecanismul instituit în temeiul art. 6 alin. 4 al Acordului de la Paris; c) alte forme de cooperare prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris. (2) Participarea Republicii Moldova la mecanismele prevăzute la alin. (1) se realizează cu respectarea obiectivelor și țintelor naționale privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, a contribuției determinate la nivel național și a obiectivului de neutralitate climatică. Articolul 56². Autorizarea activităților și a rezultatelor de atenuare a) Activitățile și abordările cooperative desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris pe teritoriul Republicii Moldova sunt supuse autorizării în condițiile stabilite de Guvern. b) Transferul internațional al rezultatelor de atenuare în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris este permis numai în baza unei autorizații emise de Ministerul Mediului în calitate de Autoritate Națională Desemnată. c) Autorizația se emite în baza evaluării conformității activității și a rezultatelor de atenuare cu cerințele Acordului de la Paris, prezenta lege și actele normative aprobate în temeiul acesteia. d) Condițiile, procedura, documentele necesare, termenele de examinare, condițiile de suspendare și retragere a autorizației se stabilesc de Guvern. Articolul 56³. Contabilizarea și ajustările corespunzătoare a) Rezultatele de atenuare autorizate și

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	Acordului de la Paris. b) Pentru rezultatele de atenuare prevăzute la alin. (1) se aplică ajustările corespunzătoare, în conformitate cu regulile de contabilizare și raportare adoptate în temeiul Acordului de la Paris. c) Ministerul Mediului asigură evidența ajustărilor corespunzătoare și reflectarea acestora în contabilitatea și raportarea națională aferente contribuției determinate la nivel național. d) Procedura de contabilizare, aplicare, evidență și raportare a ajustărilor corespunzătoare se stabilește de Guvern. Articolul 56⁴. Evitarea dublei contabilizări, evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare transferate la nivel internațional (1) Activitățile, rezultatele de atenuare și transferurile efectuate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se realizează cu respectarea principiului evitării dublei contabilizări a reducerilor și eliminărilor emisiilor de gaze cu efect de seră. (2) Ministerul Mediului asigură evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare: a) activităților și abordărilor cooperative autorizate; b) autorizațiilor emise; c) rezultatelor de atenuare transferate la nivel internațional autorizate; d) emiterii, transferului, utilizării, anulării și retragerii rezultatelor de atenuare, după caz; e) ajustărilor corespunzătoare. (3) Evidența prevăzută la alin. (1) se realizează printr-un registru național și/sau prin sisteme informatizate interoperabile cu registrele și sistemele internaționale relevante, în condițiile stabilite de Guvern. (4) Cerințele privind funcționarea, accesul la informații și interoperabilitatea sistemelor prevăzute la alin. (2) se stabilesc de Guvern.” Articolul 56[5]. Monitorizarea, raportarea și verificarea	transferate la nivel internațional în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se contabilizează în conformitate cu regulile aplicabile în temeiul Acordului de la Paris. b) Pentru rezultatele de atenuare prevăzute la alin. (1) se aplică ajustările corespunzătoare, în conformitate cu regulile de contabilizare și raportare adoptate în temeiul Acordului de la Paris. c) Ministerul Mediului asigură evidența ajustărilor corespunzătoare și reflectarea acestora în contabilitatea și raportarea națională aferente contribuției determinate la nivel național. d) Procedura de contabilizare, aplicare, evidență și raportare a ajustărilor corespunzătoare se stabilește de Guvern. Articolul 56⁴. Evitarea dublei contabilizări, evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare transferate la nivel internațional (1) Activitățile, rezultatele de atenuare și transferurile efectuate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se realizează cu respectarea principiului evitării dublei contabilizări a reducerilor și eliminărilor emisiilor de gaze cu efect de seră. (2) Ministerul Mediului asigură evidența și trasabilitatea rezultatelor de atenuare: a) activităților și abordărilor cooperative autorizate; b) autorizațiilor emise; c) rezultatelor de atenuare transferate la nivel international autorizate; d) emiterii, transferului, utilizării, anulării și retragerii rezultatelor de atenuare, după caz; e) ajustărilor corespunzătoare. (3) Evidența prevăzută la alin. (1) se realizează printr-un registru național și/sau prin

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	(1) Activitățile și rezultatele de atenuare transferate la nivel international desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris sunt supuse cerințelor de monitorizare, raportare și verificare. (2) Cerințele prevăzute la alin. (1) includ, după caz: a) stabilirea și aplicarea scenariilor de referință; b) aplicarea metodologiilor aprobate; c) demonstrarea adiționalității; d) monitorizarea reducerilor și absorbției prin sechestrare a emisiilor de GES; e) validarea și verificarea rezultatelor de atenuare transferate la nivel international; f) gestionarea și păstrarea datelor și evidențelor; g) raportarea rezultatelor de atenuare. Articolul 56^{6}. Integritatea mediului și dezvoltarea durabilă (1) Activitățile desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris trebuie să asigure: a) integritatea mediului; b) reduceri sau absorbției prin sechestrare ale emisiilor de gaze cu efect de seră care sunt reale, măsurabile și verificabile; c) contribuția la prioritățile naționale de dezvoltare durabilă; d) respectarea garanțiilor sociale și de mediu aplicabile; e) transparența și consultarea părților interesate, după caz.” Articolul 56^{7}. Drepturile și obligațiile participanților și aspectele financiare a) Drepturile și obligațiile statului, ale participanților la activitățile desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris și ale dezvoltatorilor activităților se stabilesc în condițiile legislației. b) Regimul juridic al rezultatelor de atenuare și al creditelor generate în cadrul activităților prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, inclusiv drepturile asupra acestora, se stabilește în condițiile legislației.	sisteme informatizate interoperabile cu registrele și sistemele internaționale relevante, în condițiile stabilite de Guvern. (4) Cerințele privind funcționarea, accesul la informații și interoperabilitatea sistemelor prevăzute la alin. (2) se stabilesc de Guvern.” Articolul 56^{5}. Monitorizarea, raportarea și verificarea (1) Activitățile și rezultatele de atenuare transferate la nivel international desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris sunt supuse cerințelor de monitorizare, raportare și verificare. (2) Cerințele prevăzute la alin. (1) includ, după caz: a) stabilirea și aplicarea scenariilor de referință; b) aplicarea metodologiilor aprobate; c) demonstrarea adiționalității; d) monitorizarea reducerilor și absorbției prin sechestrare a emisiilor de GES; e) validarea și verificarea rezultatelor de atenuare transferate la nivel international; f) gestionarea și păstrarea datelor și evidențelor; g) raportarea rezultatelor de atenuare. Articolul 56^{6}. Integritatea mediului și dezvoltarea durabilă (1) Activitățile desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris trebuie să asigure: a) integritatea mediului; b) reduceri sau absorbției prin sechestrare ale emisiilor de gaze cu efect de seră care sunt reale, măsurabile și verificabile; c) contribuția la prioritățile naționale de dezvoltare durabilă;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	c) Taxele, contribuțiile și alte obligații financiare aferente activităților și tranzacțiilor desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se stabilesc în conformitate cu legislația fiscală și bugetară. d) Utilizarea veniturilor publice provenite din participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris se realizează în condițiile legislației bugetare și ale documentelor de politici relevante.” Articolul 56^{8}. Raportarea și transparența a) Ministerul Mediului asigură raportarea informațiilor privind participarea Republicii Moldova la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, în conformitate cu cerințele de raportare stabilite în temeiul Acordului de la Paris. b) Informațiile privind activitățile autorizate, rezultatele de atenuare transferate la nivel internațional și ajustările corespunzătoare se publică, după caz, în condițiile legislației privind accesul la informațiile de interes public și protecția datelor cu caracter personal. c) Formatul, conținutul și periodicitatea raportării se stabilesc de Guvern.”	d) respectarea garanțiilor sociale și de mediu aplicabile; e) transparența și consultarea părților interesate, după caz.” Articolul 56^{7}. Drepturile și obligațiile participanților și aspectele financiare a) Drepturile și obligațiile statului, ale participanților la activitățile desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris și ale dezvoltatorilor activităților se stabilesc în condițiile legislației. b) Regimul juridic al rezultatelor de atenuare și al creditelor generate în cadrul activităților prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, inclusiv drepturile asupra acestora, se stabilește în condițiile legislației. c) Taxele, contribuțiile și alte obligații financiare aferente activităților și tranzacțiilor desfășurate în temeiul art. 6 al Acordului de la Paris se stabilesc în conformitate cu legislația fiscală și bugetară. d) Utilizarea veniturilor publice provenite din participarea la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris se realizează în condițiile legislației bugetare și ale documentelor de politici relevante.” Articolul 56^{8}. Raportarea și transparența a) Ministerul Mediului asigură raportarea informațiilor privind participarea Republicii Moldova la mecanismele prevăzute la art. 6 al Acordului de la Paris, în conformitate cu cerințele de raportare stabilite în temeiul Acordului de la Paris. b) Informațiile privind activitățile autorizate, rezultatele de atenuare transferate la nivel internațional și ajustările corespunzătoare se

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		publică, după caz, în condițiile legislației privind accesul la informațiile de interes public și protecția datelor cu caracter personal. c) Formatul, conținutul și periodicitatea raportării se stabilesc de Guvern.”
Articolul 57. Susținerea financiară a acțiunilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice (1) Statul asigură susținerea financiară prin elaborarea, promovarea și implementarea documentelor de politici în domeniul atenuării și al adaptării la schimbările climatice la nivel național și sectorial, în limita mijloacelor disponibile. (2) Mijloacele financiare din bugetul de stat și alte mijloace financiare care nu contravin legislației sunt utilizate pentru: a) implementarea activităților de reducere a emisiilor de GES; b) implementarea activităților de sporire a reținerii emisiilor de GES prin sechestrarea acestora; c) creșterea ponderii energiei provenite din surse regenerabile și promovarea tehnologiilor inovative contribuind la tranziția către o economie sigură și durabilă cu emisii reduse de CO_2; d) sporirea capacității de sechestrare a emisiilor de GES din sectorul LULUCF; e) combaterea defrișărilor ilicite și sporirea capacității de regenerare și împădurire; f) implementarea activităților de consolidare a capacității de adaptare la	**48.** La Articolul 57: la alineatul (2) litera d) textul “GES” se substituie cu textul “CO_2”;	**Articolul 57.** Susținerea financiară a acțiunilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice (1) Statul asigură susținerea financiară prin elaborarea, promovarea și implementarea documentelor de politici în domeniul atenuării și al adaptării la schimbările climatice la nivel național și sectorial, în limita mijloacelor disponibile. (2) Mijloacele financiare din bugetul de stat și alte mijloace financiare care nu contravin legislației sunt utilizate pentru: a) implementarea activităților de reducere a emisiilor de GES; b) implementarea activităților de sporire a reținerii emisiilor de GES prin sechestrarea acestora; c) creșterea ponderii energiei provenite din surse regenerabile și promovarea tehnologiilor inovative contribuind la tranziția către o economie sigură și durabilă cu emisii reduse de CO_2; d) sporirea capacității de sechestrare a emisiilor de CO_2 din sectorul LULUCF; e) combaterea defrișărilor ilicite și sporirea capacității de regenerare și împădurire; f) implementarea activităților de consolidare a capacității de adaptare la schimbările climatice; g) stimularea renovării parcului de vehicule antrenat la prestarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
schimbările climatice; g) stimularea renovării parcului de vehicule antrenat la prestarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate; h) finanțarea domeniilor de cercetare aferente promovării eficienței energetice și a tehnologiilor curate; i) promovarea eficienței energetice, inclusiv prin oferirea suportului financiar gospodăriilor aflate în situație de sărăcie energetică; j) promovarea și utilizarea tehnologiilor curate și eficiente energetic, inclusiv cogenerarea și trigenerarea, în scopul susținerii financiare pentru abordarea aspectelor sociale generate de schimbările climatice în gospodăriile cu venituri mici și medii, precum și pentru implementarea măsurilor de atenuare și/sau de adaptare la schimbările climatice în cadrul întreprinderilor; k) contribuirea la formarea competențelor și realocarea forței de muncă pentru o tranziție justă spre o economie cu emisii reduse de carbon, în special în regiunile cele mai vulnerabile, în coordonare cu mediul asociativ; l) promovarea captării și stocării geologice a carbonului în condiții de siguranță pentru mediul înconjurător din sectoarele și subsectoarele industriale; m) implementarea tehnologiilor sau investițiilor în tehnologii ce țin de captarea și stocarea carbonului în condiții de siguranță pentru mediul înconjurător din sectoarele și		h) finanțarea domeniilor de cercetare aferente promovării eficienței energetice și a tehnologiilor curate; i) promovarea eficienței energetice, inclusiv prin oferirea suportului financiar gospodăriilor aflate în situație de sărăcie energetică; j) promovarea și utilizarea tehnologiilor curate și eficiente energetic, inclusiv cogenerarea și trigenerarea, în scopul susținerii financiare pentru abordarea aspectelor sociale generate de schimbările climatice în gospodăriile cu venituri mici și medii, precum și pentru implementarea măsurilor de atenuare și/sau de adaptare la schimbările climatice în cadrul întreprinderilor; k) contribuirea la formarea competențelor și realocarea forței de muncă pentru o tranziție justă spre o economie cu emisii reduse de carbon, în special în regiunile cele mai vulnerabile, în coordonare cu mediul asociativ; l) promovarea captării și stocării geologice a carbonului în condiții de siguranță pentru mediul înconjurător din sectoarele și subsectoarele industriale; m) implementarea tehnologiilor sau investițiilor în tehnologii ce țin de captarea și stocarea carbonului în condiții de siguranță pentru mediul înconjurător din sectoarele și subsectoarele industriale; n) susținerea în îndeplinirea angajamentelor în cadrul Tratatului Comunității Energetice; susținerea autorităților administrației publice locale în implementarea prevederilor Convenției primarilor pentru climă și energie; o) monitorizarea și raportarea emisiilor de GES;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
subsectoarele industriale; n) susținerea în îndeplinirea angajamentelor în cadrul Tratatului Comunității Energetice; susținerea autorităților administrației publice locale în implementarea prevederilor Convenției primarilor pentru climă și energie; o) monitorizarea și raportarea emisiilor de GES; p) acțiunile de susținere a activităților mediului asociativ (a organizațiilor societății civile) în domeniul reducerii emisiilor de GES și de adaptare la schimbările climatice; q) desfășurarea activităților Secretariatului Comisiei naționale privind schimbările climatice. (3) Asigurarea financiară a activităților de atenuare și adaptare la schimbările climatice se efectuează în baza unor proceduri care să asigure luarea în considerare a tuturor aspectelor legate de climă în procesul luării deciziilor. La prioritizarea finanțării se iau în considerare multiple aspecte, inclusiv sociale, economice și de mediu.		p) acțiunile de susținere a activităților mediului asociativ (a organizațiilor societății civile) în domeniul reducerii emisiilor de GES și de adaptare la schimbările climatice; q) desfășurarea activităților Secretariatului Comisiei naționale privind schimbările climatice. (3) Asigurarea financiară a activităților de atenuare și adaptare la schimbările climatice se efectuează în baza unor proceduri care să asigure luarea în considerare a tuturor aspectelor legate de climă în procesul luării deciziilor. La prioritizarea finanțării se iau în considerare multiple aspecte, inclusiv sociale, economice și de mediu.
Articolul 62. Dispoziții tranzitorii Autorizațiile emise anterior, considerate valabile în temeiul art. 61 din Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, se modifică în temeiul art. 49 alin. (1) din prezenta lege, în termen de 3 luni de la data publicării Legii nr. 53/2026 pentru modificarea unor acte normative (reforma autorităților subordonate Ministerului Mediului).	**49.** Articolul 62 se abrogă;	

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
Redacția Anexei nr.1 din Legea nr.74/2024(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art. 293), cu modificările ulterioare.	**50.** La Anexa nr.1: la punctul 2 în partea introductivă: cuvântul ”Instalațiile” se substituie cu cuvintele ”Unitățile tehnice”; după textul “3 MW”, cuvintele “și instalațiile care utilizează exclusiv biomasă” se exclud; cuvintele „Instalațiile care utilizează exclusiv biomasă includ instalațiile care utilizează combustibili fosili doar la pornirea sau la oprirea instalației.” se exclud; la punctul 3 în partea introductivă: cuvântul “listă” se exclude și se completează cu textul “lista operatorilor de instalații staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, aprobată prin ordinul Ministrului Mediului odată la cinci ani”; la punctul 4 în partea introductivă: cuvintele ”toate instalațiile” se substituie cu cuvintele ”toate unitățile”; în partea introductivă se completează cu punctul 5 care va avea următorul cuprins: ”Instalațiile sau părțile de instalații utilizate pentru cercetare, dezvoltare și testare de produse și procese noi nu intră sub incidența prezentei anexe. Instalațiile în cazul cărora, în perioada precedentă relevantă de cinci ani, emisiile provenite din arderea biomasei care îndeplinește criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute de Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile contribuie, în medie, cu mai mult de 95 % din totalul mediu al emisiilor de gaze cu efect de seră nu se includ în lista operatorilor instalațiilor staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice.”. secțiunea II-a: după punctul 28 se completează cu punctul 28[1]	Redacția Anexei nr.1 din proiect.

<table>
<tr><th>Conținutul normei în vigoare</th><th>Modificarea propusă</th><th>Conținutul normei după modificare</th></tr>
<tr><td></td><td>”Captarea gazelor cu efect de seră de la instalațiile care intră în sfera de aplicare a prezentei legi în vederea transportului și stocării geologice într-un sit de stocare în conformitate cu anexa nr. 1 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului”;
punctul 29 se abrogă;
la punctul 30 textul ” zborurile care pleacă de pe un aerodrom situat pe teritoriul Republicii Moldova.” se modifică după cum urmează: ”zborurile care pleacă de pe un aerodrom situat pe teritoriul Republicii Moldova, sau sosesc pe un astfel de aerodrom.”</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>51. se completează cu Anexa nr.1[1] cu următorul cuprins:
<table><tr><td></td><td>IV Activitatea care face obiectul art.52[1]</td><td></td></tr><tr><td>1.</td><td>Eliberarea pentru consum a combustibililor utilizați pentru ardere în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare. Această activitate nu include:
a) eliberarea pentru consum a combustibililor utilizați în activitățile enumerate în secțiunea a I- III-a din anexa nr.1, cu excepția cazului în care sunt utilizați pentru ardere în cadrul activităților de transport al gazelor cu efect de seră în vederea stocării</td><td>Dioxid de carbon (CO_2)</td></tr></table></td><td>Redacția Anexei nr.1[1] din proiect.</td></tr>
</table>

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă				Conținutul normei după modificare
			geologice, astfel cum este prevăzut în tabel, la al douăzeci și șaptelea rând al anexei respective sau dacă sunt utilizați pentru ardere în instalații care emit mai puțin de 2 500 de tone; b) eliberarea pentru consum a combustibililor pentru care factorul de emisie este zero; c) eliberarea pentru consum a deșeurilor periculoase sau municipale utilizate drept combustibil.		
		2.	Sectoarele clădirilor și transportului rutier corespund următoarelor surse de emisii, definite în Orientările IPCC din 2006 privind inventarele naționale ale gazelor cu efect de seră, cu modificările necesare ale definițiilor respective, după cum urmează: a) generarea combinată de energie electrică și termică (CET) (codul categoriei de sursă 1A1a ii) și centrale termice (codul categoriei de sursă 1A1a iii), în măsura în	Dioxid de carbon (CO_2)	

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă			Conținutul normei după modificare
			care acestea produc energie termică pentru categoriile vizate la lit. c) și d), fie direct, fie prin intermediul rețelelor din Sistemul de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACET); b) transportul rutier (codul categoriei de sursă 1A3b), cu excepția utilizării vehiculelor agricole pe drumuri asfaltate; c) clădiri comerciale sau instituționale (codul categoriei de sursă 1A4a); d) clădiri rezidențiale (codul categoriei de sursă 1A4b).	
		3.	Alte sectoare corespund următoarelor surse de emisii, definite în Ghidul IPCC 2006 privind inventarele naționale ale gazelor cu efect de seră: a) industriile energetice (codul categoriei de sursă 1A1), cu excepția categoriilor definite la punctul 2 lit.a); b) industriile prelucrătoare și sectorul clădirilor (codul	Dioxid de carbon (CO_2)	

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	categoriei de sursă 1A2).	
Redacția Anexei nr.2 din Legea nr.74/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art. 293), cu modificările ulterioare. Anexa nr. 2 **PRINCIPIILE DE MONITORIZARE ȘI RAPORTARE** **I. Monitorizarea și raportarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare** **A. Monitorizarea emisiilor de CO_2** Emisiile se monitorizează în baza calculelor sau în baza măsurătorilor. **B. Calculul emisiilor** 1) Calcularea emisiilor se efectuează după următoarea formulă: datele privind activitatea × factorii de emisie × factorii de oxidare. 2) Datele privind activitatea (combustibilul utilizat, rata de producție etc.) se monitorizează în baza datelor privind aprovizionarea sau în baza măsurătorilor. 3) Se utilizează factorii de emisie acceptați. Pentru toți combustibilii se acceptă factorii de emisie specifici activității. Se acceptă factorii impliciți pentru toți combustibilii, cu excepția celor necomerciali (combustibilii din deșeuri, precum anvelope și gaze din procese industriale). Pentru produsele de rafinărie sunt acceptate valorile implicite de către IPCC. Factorul de emisie pentru biomasă, care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru	**52.** Anexa nr.2: Secțiunea I Litera B punctul 3) va avea următorul cuprins: ”3) Se utilizează factorii de emisie acceptați. Pentru toți combustibilii se acceptă factorii de emisie specifici activității. Se acceptă factorii impliciți pentru toți combustibilii, cu excepția celor necomerciali (combustibilii din deșeuri, precum anvelope și gaze din procese industriale). În continuare, se vor elabora valori implicite pentru stratul de cărbuni, precum și valori implicite generale sau specifice UE sau specifice țării pentru gaz natural. Pentru produsele de rafinărie sunt acceptate valorile implicite de către IPCC. Factorul de emisie pentru biomasă, care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu ajustările necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei legi, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, menționat la art. 49 alin. (6), este egal cu zero.”; Secțiunea II Litera A punctul 4) va avea următorul cuprins: ”4) Se utilizează factorii standard de emisie din liniile directoare ale IPCC-ului pentru inventariere din anul 2006 sau actualizările ulterioare ale liniilor directoare respective, cu excepția cazului în care factorii de emisie specifici activității, identificați de laboratoarele acreditate independente care utilizează metode analitice acceptate la nivel național, sunt mai exacți. Factorul de emisie pentru biomasă care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de	Redacția Anexei nr.2 din proiect. Secțiunea I Litera B punctul 3) va avea următorul cuprins: ”3) Se utilizează factorii de emisie acceptați. Pentru toți combustibilii se acceptă factorii de emisie specifici activității. Se acceptă factorii impliciți pentru toți combustibilii, cu excepția celor necomerciali (combustibilii din deșeuri, precum anvelope și gaze din procese industriale). În continuare, se vor elabora valori implicite pentru stratul de cărbuni, precum și valori implicite generale sau specifice UE sau specifice țării pentru gaz natural. Pentru produsele de rafinărie sunt acceptate valorile implicite de către IPCC. Factorul de emisie pentru biomasă, care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu ajustările necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei legi, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, menționat la art. 49 alin. (6), este egal cu zero.”; Secțiunea II Litera A punctul 4) va avea următorul cuprins: ”4) Se utilizează factorii standard de emisie din liniile directoare ale IPCC-ului pentru inventariere din anul 2006 sau

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
utilizarea biomasei (precum sunt prevăzute de Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile), astfel cum este stabilit în regulamentul menționat la art. 49 alin. (6), se consideră zero. 4) În cazul în care la evaluarea factorului de emisie nu se ia în considerare faptul că o parte din carbon nu este oxidată, se utilizează un factor de oxidare suplimentar. În cazul în care au fost calculați factorii de emisie specifici activităților și se ia în considerare oxidarea, utilizarea unui factor suplimentar de oxidare nu este necesară. 5) Se utilizează factorii impliciți de oxidare, elaborați în temeiul Legii nr.227/2022 privind emisiile industriale, cu excepția cazurilor în care operatorul poate demonstra că factorii specifici activității sunt mai exacți. 6) Se efectuează calcule separate pentru fiecare activitate, instalație și pentru fiecare combustibil. **C. Măsurările emisiilor** Măsurarea emisiilor se realizează prin intermediul unor metode standardizate sau acceptate și se coroborează cu un calcul ajutător al emisiilor. **D. Monitorizarea emisiilor de alte gaze cu efect de seră** Se utilizează metode standardizate sau acceptate la nivel național, elaborate de către Comunitatea Energetică sau din cadrul Uniunii Europene. **E. Raportarea emisiilor** 1) Fiecare operator trebuie să includă în raportul privind instalația următoarele	reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei, stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu ajustările necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei legi și orice ajustări necesare pentru aplicarea acestora), astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, menționat la art. 51 alin. (6), este egal cu zero. Factorul de emisie aferent kerosenului de aviație (Jet A1 sau Jet A) este de 3,16 (t CO_2/t combustibil)."; Secțiunea II Litera B va avea următorul cuprins: " **B. Raportarea emisiilor** 1) Fiecare operator de aeronave include în raportul prezentat în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (5) următoarele informații: a) datele de identificare ale operatorului de aeronave, inclusiv: 1. denumirea operatorului de aeronave; 2. statul în care operatorul aerian este înregistrat; 3. adresa, inclusiv codul poștal și țara, precum și, în cazul în care este diferită, adresa de contact ~~a~~ din statul de înregistrare al operatorului aerian; 4. numerele de înregistrare ale aeronavelor și tipurile de aeronave utilizate, în perioada vizată de raport, pentru desfășurarea activităților de aviație specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 5. numărul și autoritatea emitentă a certificatului de operator aerian, precum și licența de operare în baza căreia sunt desfășurate activitățile din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 6. adresa, numărul de telefon, numărul de fax și	actualizările ulterioare ale liniilor directoare respective, cu excepția cazului în care factorii de emisie specifici activității, identificați de laboratoarele acreditate independente care utilizează metode analitice acceptate la nivel național, sunt mai exacți. Factorul de emisie pentru biomasă care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei, stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu ajustările necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei legi și orice ajustări necesare pentru aplicarea acestora), astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, menționat la art. 51 alin. (6), este egal cu zero. Factorul de emisie aferent kerosenului de aviație (Jet A1 sau Jet A) este de 3,16 (t CO_2/t combustibil)."; Secțiunea II Litera B va avea următorul cuprins: " **B. Raportarea emisiilor** 2) Fiecare operator de aeronave include în raportul prezentat în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (5) următoarele informații: a) datele de identificare ale operatorului de aeronave, inclusiv: 1. denumirea operatorului de aeronave; 2. statul în care operatorul aerian este înregistrat;

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
informații: a) datele de identificare a instalației, inclusiv: – denumirea instalației; – adresa instalației, inclusiv codul poștal și țara; – tipul și numărul de activități, prevăzute în anexa nr. 1, desfășurate în instalație; – adresa, numărul de telefon, numărul de fax și adresa de poștă electronică ale persoanei de contact; – numele proprietarului instalației și al societății fondatoare; b) pentru fiecare activitate, prevăzută în anexa nr. 1, desfășurată în locul pentru care se calculează emisiile: – datele privind activitatea; – factorii de emisie; – factorii de oxidare; – emisiile totale; – gradul de incertitudine; c) pentru fiecare activitate, prevăzută în anexa nr. 1, desfășurată în locul pentru care se măsoară emisiile: – emisiile totale; – informațiile privind fiabilitatea metodelor de măsurare; – gradul de incertitudine; d) pentru emisiile din arderi, raportul trebuie să includă, de asemenea, factorul de oxidare, cu excepția cazurilor în care oxidarea a fost luată în considerare la elaborarea unui factor de emisie specific activității. **II. Monitorizarea și raportarea**	adresa de poștă electronică ale persoanei de contact; precum și 7. denumirea proprietarului aeronavei; b) pentru fiecare tip de combustibil pentru care se calculează emisiile: 1. consumul de combustibil; 2. factorul de emisie; 3. emisiile cumulate totale, provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 4. emisiile cumulate provenite de la: – toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei și care au avut ca punct de plecare un aerodrom situat pe teritoriul statului și ca punct de sosire un aerodrom situat pe același teritoriu; – toate celelalte zboruri efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 5. emisiile cumulate provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei și care: – au avut ca punct de plecare pe teritoriul statului; – au sosit în fiecare stat membru dintr-o țară terță; 6. gradul de incertitudine.”;	3. adresa, inclusiv codul poștal și țara, precum și, în cazul în care este diferită, adresa de contact ~~a~~ din statul de înregistrare al operatorului aerian; 4. numerele de înregistrare ale aeronavelor și tipurile de aeronave utilizate, în perioada vizată de raport, pentru desfășurarea activităților de aviație specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 5. numărul și autoritatea emitentă a certificatului de operator aerian, precum și licența de operare în baza căreia sunt desfășurate activitățile din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 6. adresa, numărul de telefon, numărul de fax și adresa de poștă electronică ale persoanei de contact; precum și 7. denumirea proprietarului aeronavei; b) pentru fiecare tip de combustibil pentru care se calculează emisiile: 1. consumul de combustibil; 2. factorul de emisie; 3. emisiile cumulate totale, provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 4. emisiile cumulate provenite de la: – toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
emisiilor **provenite de la activitățile din domeniul aviației** **A. Monitorizarea emisiilor de dioxid de carbon** 1) Emisiile sunt monitorizate prin calcul. Calcularea emisiilor se efectuează după următoarea formulă: consumul de combustibil × factori de emisie. 2) Consumul de combustibil include combustibilul consumat de unitatea de putere auxiliară. Consumul real de combustibil pentru fiecare zbor este utilizat ori de câte ori este posibil și se calculează după următoarea formulă: cantitatea de combustibil din rezervoarele aeronavei după terminarea alimentării cu combustibil pentru zborul respectiv – cantitatea de combustibil din rezervoarele aeronavei după alimentare pentru zborul următor + cantitatea de combustibil alimentat pentru zborul următor. 3) În cazul în care datele reale privind consumul de combustibil nu sunt disponibile, se utilizează metoda standard, pe niveluri, pentru a estima consumul de combustibil pe baza celor mai fiabile informații disponibile. 4) Se utilizează factorii standard de emisie din liniile directoare ale IPCC-ului pentru inventariere din anul 2006 sau actualizările ulterioare ale liniilor directoare respective, cu excepția cazului în care factorii de emisie specifici activității, identificați de laboratoarele acreditate independente care utilizează metode analitice acceptate la nivel național, sunt mai exacți. Factorul de emisie		este operatorul aeronavei și care au avut ca punct de plecare un aerodrom situat pe teritoriul statului și ca punct de sosire un aerodrom situat pe același teritoriu; – toate celelalte zboruri efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 5. emisiile cumulate provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei și care: – au avut ca punct de plecare pe teritoriul statului; – au sosit în fiecare stat membru dintr-o țară terță; 6. gradul de incertitudine.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
pentru biomasă care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei (prevăzute de Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, inclusiv orice ajustări necesare pentru aplicarea acestora în temeiul prezentei legi și orice ajustări necesare pentru aplicarea acestora în temeiul legii menționate), astfel cum este prevăzut în regulamentul menționat la art. 51 alin. (6), se consideră zero. Factorul de emisie aferent kerosenului de aviație (Jet A1 sau Jet A) este de 3,16 (t CO_2/t combustibil). 5) Până la intrarea în vigoare a regulamentului menționat la art. 51 alin. (6), emisiilor generate de combustibilii din surse regenerabile de origine nebiologică, care utilizează hidrogen din surse regenerabile, în conformitate cu art.26^7din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, li se atribuie un nivel de emisii zero pentru operatorii de aeronave care le utilizează. 6) Pentru fiecare zbor și combustibil se efectuează un calcul separat. **B. Raportarea emisiilor** 1) Fiecare operator de aeronave include în raportul prezentat în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (5) următoarele informații: a) datele de identificare ale operatorului de aeronave, inclusiv: 1. denumirea operatorului de aeronave; 2. statul operatorului aerian; 3. adresa, inclusiv codul poștal și țara,		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
în cazul în care este diferită, adresa de contact a statului operatorului aerian; 4. numerele de înregistrare ale aeronavelor și tipurile de aeronave utilizate, în perioada vizată de raport, pentru desfășurarea activităților de aviație specificate în anexa nr.1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 5. numărul și autoritatea emitentă a certificatului de operator aerian, precum și licența de operare în baza căreia sunt desfășurate activitățile din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 6. adresa, numărul de telefon, numărul de fax și adresa de poștă electronică ale persoanei de contact; precum și 7. denumirea proprietarului aeronavei; b) pentru fiecare tip de combustibil pentru care se calculează emisiile: 1. consumul de combustibil; 2. factorul de emisie; 3. emisiile cumulate totale, provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care este operatorul aeronavei; 4. emisiile cumulate provenite de la: – toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr.1, pentru care este operatorul aeronavei, care au avut ca punct de plecare un aerodrom situat pe teritoriul unui stat membru, iar ca punct de sosire un		

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
aerodrom situat pe teritoriul aceluiași stat membru; – toate celelalte zboruri efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr.1, pentru care este operatorul aeronavei; 5. emisiile cumulate provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr.1, pentru care este operatorul aeronavei și care: – au avut ca punct de plecare fiecare stat membru; – au sosit în fiecare stat membru dintr-o țară terță; 6. gradul de incertitudine.		
Redacția Anexei nr.3 din Legea nr.74/2024(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 209-212, art. 293), cu modificările ulterioare.	**53.** Anexa nr.3: se completează cu Secțiunea III cu următorul cuprins: ”**III. Verificarea emisiilor corespunzătoare activității menționate în anexa nr. 1[1]** **A.Principii generale** 1. Emisiile corespunzătoare activității menționate în anexa nr. 1[1] fac obiectul verificării. 2. Procesul de verificare include evaluarea raportului în temeiul art.52[1] alin.(3) și a monitorizării de pe parcursul anului anterior. Verificarea abordează fiabilitatea, credibilitatea și acuratețea sistemelor de monitorizare și datele și informațiile raportate cu privire la emisii, în special: a) combustibilii eliberați pentru consum declarați și calculele aferente; b) selectarea și utilizarea factorilor de emisie;	Redacția Anexei nr.3 din proiect. **III. Verificarea emisiilor corespunzătoare activității menționate în anexa nr. 1[1]** **A.Principii generale** 1. Emisiile corespunzătoare activității menționate anexa nr. 1[1] fac obiectul verificării. 2. Procesul de verificare include evaluarea raportului în temeiul art.52[1] alin.(3) și a monitorizării de pe parcursul anului anterior. Verificarea abordează fiabilitatea, credibilitatea și acuratețea sistemelor de monitorizare și datele și informațiile raportate cu privire la emisii, în special:

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	c) calculele care au condus la determinarea emisiilor generale. 3. Emisiile raportate pot fi validate numai dacă există date și informații fiabile și credibile care permit determinarea emisiilor cu un grad ridicat de certitudine. Un grad ridicat de certitudine presupune demonstrarea de către entitatea reglementată a faptului că: a) datele raportate nu conțin neconcordanțe; b) datele au fost colectate în conformitate cu standardele științifice aplicabile; și c) înregistrările relevante privind entitatea reglementată sunt complete și coerente. 4. Verificatorul are drept de acces în toate zonele și la toate înregistrările legate de subiectul verificării. 5. Verificatorul ține seama de faptul că entitatea reglementată este sau nu înregistrată în cadrul sistemului Uniunii de management de mediu și audit (EMAS). A. **Metodologie** *Analiza strategică* 6. Verificarea se bazează pe o analiză strategică a tuturor cantităților de combustibili eliberate pentru consum de către entitatea reglementată. În acest scop, verificatorul trebuie să aibă o imagine de ansamblu asupra tuturor activităților prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum și asupra importanței acestora în ceea ce privește emisiile. *Analiza procesului* 7. Verificarea datelor și a informațiilor prezentate se realizează, după caz, în locul în care se află entitatea reglementată. Verificatorul recurge la controale prin sondaj pentru a determina fiabilitatea datelor și informațiilor raportate. *Analiza riscurilor* 8. Verificatorul supune toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către	d) combustibilii eliberați pentru consum declarați și calculele aferente; e) selectarea și utilizarea factorilor de emisie; f) calculele care au condus la determinarea emisiilor generale. 3. Emisiile raportate pot fi validate numai dacă există date și informații fiabile și credibile care permit determinarea emisiilor cu un grad ridicat de certitudine. Un grad ridicat de certitudine presupune demonstrarea de către entitatea reglementată a faptului că: d) datele raportate nu conțin neconcordanțe; e) datele au fost colectate în conformitate cu standardele științifice aplicabile; și f) înregistrările relevante privind entitatea reglementată sunt complete și coerente. 4. Verificatorul are drept de acces în toate zonele și la toate înregistrările legate de subiectul verificării. 5. Verificatorul ține seama de faptul că entitatea reglementată este sau nu înregistrată în cadrul sistemului Uniunii de management de mediu și audit (EMAS). B. **Metodologie** *Analiza strategică* 6. Verificarea se bazează pe o analiză strategică a tuturor cantităților de combustibili eliberate pentru consum de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	entitatea reglementată unei evaluări cu privire la fiabilitatea datelor privind emisiile generale ale entității reglementate. 9. Pe baza acestei analize, verificatorul identifică explicit elementele care prezintă un grad ridicat de risc de eroare și alte aspecte ale procedurii de monitorizare și raportare care este posibil să contribuie la apariția unor erori în determinarea emisiilor generale. Este vorba în special de calculele necesare pentru a determina nivelul emisiilor din surse individuale. Este acordată o atenție specială elementelor care prezintă un risc ridicat de eroare și aspectelor din cadrul procedurii de monitorizare menționate anterior. 10. Verificatorul ia în considerare orice metode eficiente de control al riscului aplicate de entitatea reglementată în vederea reducerii la minimum a gradului de incertitudine. **D. Raport** 11. Verificatorul pregătește un raport privind procesul de validare în care menționează dacă raportul specificat la art.52[1] alin.(3) este satisfăcător. Raportul specifică toate aspectele relevante pentru activitatea desfășurată. Verificatorul poate declara că raportul este satisfăcător în cazul în care, în opinia sa, declarațiile cu privire la emisiile totale nu prezintă erori semnificative. **E. Cerința minimă privind competența verificatorului** 12. Verificatorul este independent de entitatea reglementată, își desfășoară activitățile cu profesionalism și obiectivitate și înțelege: a) dispozițiile prezentei legi, precum și standardele și indicațiile relevante adoptate; b) actele legislative și actele administrative relevante pentru activitățile care fac obiectul verificării; și c) modul în care sunt generate toate informațiile referitoare la toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către	către entitatea reglementată. În acest scop, verificatorul trebuie să aibă o imagine de ansamblu asupra tuturor activităților prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum și asupra importanței acestora în ceea ce privește emisiile. *Analiza procesului* 7. Verificarea datelor și a informațiilor prezentate se realizează, după caz, în locul în care se află entitatea reglementată. Verificatorul recurge la controale prin sondaj pentru a determina fiabilitatea datelor și informațiilor raportate. *Analiza riscurilor* 8. Verificatorul supune toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către entitatea reglementată unei evaluări cu privire la fiabilitatea datelor privind emisiile generale ale entității reglementate. 9. Pe baza acestei analize, verificatorul identifică explicit elementele care prezintă un grad ridicat de risc de eroare și alte aspecte ale procedurii de monitorizare și raportare care este posibil să contribuie la apariția unor erori în determinarea emisiilor generale. Este vorba în special de calculele necesare pentru a determina nivelul emisiilor din surse individuale. Este acordată o atenție specială elementelor care prezintă un risc ridicat de eroare și aspectelor din cadrul procedurii de

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	entitatea reglementată, în special în ceea ce privește colectarea, măsurarea, calcularea și raportarea datelor.”;	monitorizare menționate anterior. 10. Verificatorul ia în considerare orice metode eficiente de control al riscului aplicate de entitatea reglementată în vederea reducerii la minimum a gradului de incertitudine. **D. Raport** 11. Verificatorul pregătește un raport privind procesul de validare în care menționează dacă raportul specificat la art.52[1] alin.(3) este satisfăcător. Raportul specifică toate aspectele relevante pentru activitatea desfășurată. Verificatorul poate declara că raportul este satisfăcător în cazul în care, în opinia sa, declarațiile cu privire la emisiile totale nu prezintă erori semnificative. **E. Cerința minimă privind competența verificatorului** 12. Verificatorul este independent de entitatea reglementată, își desfășoară activitățile cu profesionalism și obiectivitate și înțelege: a) dispozițiile prezentei legi, precum și standardele și indicațiile relevante adoptate; b) actele legislative și actele administrative relevante pentru activitățile care fac obiectul verificării; și c)modul în care sunt generate toate informațiile referitoare la toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		entitatea reglementată, în special în ceea ce privește colectarea, măsurarea, calcularea și raportarea datelor.”;
	54. Se completează cu Anexa nr.4 cu următorul cuprins: Anexa nr. 4 ”**Conținutul planurilor de neutralitate climatică** 1. Informații generale privind instalația: 1.1 denumirea și amplasamentul instalației; 1.2 tipul instalației utilizat; 1.3 identificatorul autorizației și data eliberării primei autorizații integrate de mediu sau autorizații de mediu care a fost emisă pentru instalație în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale; 1.4 identificatorul autorizației și data celei mai recente autorizații integrate de mediu sau autorizații de mediu care a fost emisă pentru instalație în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale; 1.5 numele și adresa operatorului și datele de contact ale reprezentantului legal și ale persoanei de contact, dacă sunt diferite; 1.6 în cazul în care planul de neutralitate climatică este transmis la nivel de întreprindere de către societatea de termoficare, informațiile menționate la pct. 1.1-1.5 pentru fiecare instalație exploatată de operator și care face obiectul planului de neutralitate climatică, inclusiv o descriere a legăturilor cu agentul de termoficare. 2. Emisiile istorice, inclusiv: 2.1 emisiile istorice specifice pentru fiecare an din perioada de referință relevantă, reprezentând cei cinci ani calendaristici care precedă anul transmiterii datelor către Agenția de Mediu, inclusiv următoarele date: 2.1.1 emisiile istorice specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu	Anexa nr. 4 **Conținutul planurilor de neutralitate climatică** 1. Informații generale privind instalația: 1.1 denumirea și amplasamentul instalației; 1.2 tipul instalației utilizat; 1.3 identificatorul autorizației și data eliberării primei autorizații integrate de mediu sau autorizații de mediu care a fost emisă pentru instalație în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale; 1.4 identificatorul autorizației și data celei mai recente autorizații integrate de mediu sau autorizații de mediu care a fost emisă pentru instalație în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale; 1.5 numele și adresa operatorului și datele de contact ale reprezentantului legal și ale persoanei de contact, dacă sunt diferite; 1.6 în cazul în care planul de neutralitate climatică este transmis la nivel de întreprindere de către societatea de termoficare, informațiile menționate la pct. 1.1-1.5 pentru fiecare instalație exploatată de operator și care face obiectul planului de neutralitate climatică, inclusiv o descriere a legăturilor cu agentul de termoficare. 2. Emisiile istorice, inclusiv: 2.1 emisiile istorice specifice pentru fiecare an din perioada de referință relevantă, reprezentând cei cinci ani calendaristici care

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu alte niveluri de producție, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz; 2.1.2 dacă este cazul, emisiile istorice specifice valorilor de referință, pentru fiecare subinstalație relevantă; 2.2 în mod opțional, emisiile istorice absolute, exprimate în tone de CO_2 echivalent pentru fiecare an din perioada de referință relevantă. 3. Emisiile istorice menționate la punctul 2 și nivelurile de emisii legate de țintele menționate la subpunctul 4.2 îndeplinesc următoarele condiții: 3.1 limitele sistemelor și tipurile de GES acoperite de respectivele emisii istorice și niveluri de emisii trebuie să fie în concordanță cu autorizația de GES a instalației în cauză și cu cerințele prevăzute în Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024; 3.2 domeniul de aplicare al emisiilor nu include eliminările dioxidului de carbon sau reducerile de emisii realizate în afara limitelor sistemului instalației în cauză și obținute prin intermediul credit de compensare a emisiilor de CO_2, după caz; 3.3 emisiile se exprimă în raport cu nivelurile de activitate din fiecare an ale tuturor subinstalațiilor sau, dacă acest lucru nu este fezabil, în raport cu celelalte niveluri de producție ale instalației în cauză. 4. Jaloane și ținte, inclusiv jaloane și ținte intermediare: 4.1descrierea detaliată a jaloanelor pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, care trebuie să fie proporționale cu țintele menționate la subpunctele 4.2 și 4.3; 4.2 ținte specifice privind emisiile pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, inclusiv următoarele date:	precedă anul transmiterii datelor către Agenția de Mediu, inclusiv următoarele date: 2.1.1 emisiile istorice specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu alte niveluri de producție, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz; 2.1.2 dacă este cazul, emisiile istorice specifice valorilor de referință, pentru fiecare subinstalație relevantă; 2.2 în mod opțional, emisiile istorice absolute, exprimate în tone de CO_2 echivalent pentru fiecare an din perioada de referință relevantă. 3. Emisiile istorice menționate la punctul 2 și nivelurile de emisii legate de țintele menționate la subpunctul 4.2 îndeplinesc următoarele condiții: 3.1 limitele sistemelor și tipurile de GES acoperite de respectivele emisii istorice și niveluri de emisii trebuie să fie în concordanță cu autorizația de GES a instalației în cauză și cu cerințele prevăzute în Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024; 3.2 domeniul de aplicare al emisiilor nu include eliminările dioxidului de carbon sau reducerile de emisii realizate în afara limitelor sistemului instalației în cauză și obținute prin intermediul credit de compensare a emisiilor de CO_2, după caz; 3.3 emisiile se exprimă în raport cu

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	4.2.1 țintele specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu celelalte niveluri de producție ale subinstalației, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz, și în procentaj de reducere; 4.2.2 dacă este cazul, țintele referitoare la valorile de referință pentru fiecare subinstalație relevantă, care se aplică pentru perioada de referință relevantă, exprimate ca procentaj de reducere; 4.3 în mod opțional, ținte absolute privind emisiile pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, asigurând coerența cu emisiile istorice menționate la punctul 2 și cu jaloanele menționate la subpunctul 4.1. 5. Jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, îndeplinesc următoarele condiții: 5.1 sunt în concordanță cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la art. 1 alin. (1); 5.2 sunt exprimate și definite în conformitate cu normele și cu limitele sistemelor prevăzute în Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024. 6. Măsuri și investiții: 6.1 o descriere detaliată a tuturor măsurilor planificate în decursul fiecărei perioade de cinci ani pentru a atinge jaloanele și țintele descrise la punctul 4 și pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050; 6.2 o descriere și o cuantificare detaliate ale investițiilor legate de măsuri, exprimate în euro investiți într-un anumit an, precum și în euro anualizați pentru fiecare perioadă de cinci ani; 6.3 o descriere detaliată a condițiilor favorizante și a nevoilor în materie de infrastructură pentru măsurile și investițiile descrise la subpunctele 6.1 și 6.2; 6.4 în mod opțional, o listă a măsurilor și investițiilor	nivelurile de activitate din fiecare an ale tuturor subinstalațiilor sau, dacă acest lucru nu este fezabil, în raport cu celelalte niveluri de producție ale instalației în cauză. 4. Jaloane și ținte, inclusiv jaloane și ținte intermediare: 4.1descrierea detaliată a jaloanelor pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, care trebuie să fie proporționale cu țintele menționate la subpunctele 4.2 și 4.3; 4.2 ținte specifice privind emisiile pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, inclusiv următoarele date: 4.2.1 țintele specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu celelalte niveluri de producție ale subinstalației, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz, și în procentaj de reducere; 4.2.2 dacă este cazul, țintele referitoare la valorile de referință pentru fiecare subinstalație relevantă, care se aplică pentru perioada de referință relevantă, exprimate ca procentaj de reducere; 4.3 în mod opțional, ținte absolute privind emisiile pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, asigurând coerența cu emisiile istorice menționate la punctul 2 și cu jaloanele menționate la subpunctul 4.1.

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	puse deja în aplicare înainte de transmiterea planului de neutralitate climatică. 7. Impactul preconizat al măsurilor și al investițiilor: 7.1 o evaluare cantitativă și calitativă a impactului preconizat al fiecărei măsuri și investiții menționate la punctul 6 asupra reducerii emisiilor de GES, pentru perioada de cinci ani, inclusiv, în măsura posibilului, o defalcare a impacturilor globale în următoarele categorii: 7.1.1 trecerea la tehnologii cu emisii scăzute sau cu emisii zero; 7.1.2 eficiența energetică și economii de energie; 7.1.3 trecerea de la combustibilii fosili la: 7.1.3.1. hidrogen; 7.1.3.2 energie electrică; 7.1.3.3 biomasa care îndeplinește criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de GES menționate la punctele 133 și 134 Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024; 7.1.3.4 combustibili alternativi obținuți din fluxuri de deșeuri; 7.1.3.5 alte surse regenerabile de energie; 7.1.4 utilizarea eficientă a resurselor, inclusiv reducerea consumului de materiale și reciclarea; 7.1.5 captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon; 7.2 o descriere a motivelor pentru care au fost alese măsurile descrise la punctul 6 mai degrabă decât alte măsuri potențiale de decarbonizare, în ceea ce privește impactul lor preconizat asupra reducerii emisiilor de GES. ”;	5. Jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, îndeplinesc următoarele condiții: 5.1 sunt în concordanță cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la art. 1 alin. (1); 5.2 sunt exprimate și definite în conformitate cu normele și cu limitele sistemelor prevăzute în Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024. 6. Măsuri și investiții: 6.1 o descriere detaliată a tuturor măsurilor planificate în decursul fiecărei perioade de cinci ani pentru a atinge jaloanele și țintele descrise la punctul 4 și pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050; 6.2 o descriere și o cuantificare detaliate ale investițiilor legate de măsuri, exprimate în euro investiți într-un anumit an, precum și în euro anualizați pentru fiecare perioadă de cinci ani; 6.3 o descriere detaliată a condițiilor favorizante și a nevoilor în materie de infrastructură pentru măsurile și investițiile descrise la subpunctele 6.1 și 6.2; 6.4 în mod opțional, o listă a măsurilor și investițiilor puse deja în aplicare înainte de transmiterea planului de neutralitate climatică. 7. Impactul preconizat al măsurilor și al investițiilor: 7.1 o evaluare cantitativă și calitativă a impactului preconizat al fiecărei măsuri și investiții menționate la punctul 6 asupra reducerii emisiilor de GES, pentru perioada de cinci ani,

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		inclusiv, în măsura posibilului, o defalcare a impacturilor globale în următoarele categorii: 7.1.1 trecerea la tehnologii cu emisii scăzute sau cu emisii zero; 7.1.2 eficiența energetică și economii de energie; 7.1.3 trecerea de la combustibilii fosili la: 7.1.3.1. hidrogen; 7.1.3.2 energie electrică; 7.1.3.3 biomasa care îndeplinește criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de GES menționate la punctele 133 și 134 Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024; 7.1.3.4 combustibili alternativi obținuți din fluxuri de deșeuri; 7.1.3.5 alte surse regenerabile de energie; 7.1.4 utilizarea eficientă a resurselor, inclusiv reducerea consumului de materiale și reciclarea; 7.1.5 captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon; 7.2 o descriere a motivelor pentru care au fost alese măsurile descrise la punctul 6 mai degrabă decât alte măsuri potențiale de decarbonizare, în ceea ce privește impactul lor preconizat asupra reducerii emisiilor de GES.
	55. Se completează cu Anexa nr.5 cu următorul cuprins: ”**Cerințele privind captarea și utilizarea permanentă în produse** 1.CO_2 este recunoscut ca fiind legat chimic	Anexa nr.5 **Cerințele privind captarea și utilizarea permanentă în produse** 1.CO_2 este recunoscut ca fiind legat

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
	permanent într-un produs dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: 1.1 agregate carbonatate utilizate nelegate sau legate în produsele pentru construcții pe bază de minerale; 1.2 constituenți carbonatați ai cimentului, varului sau altor lianți hidraulici utilizați în produsele pentru construcții; 1.3 beton carbonatat, inclusiv blocuri prefabricate, cărămizi de pavaj sau beton celular; 1.4 cărămizi, dale sau alte elemente carbonatate pentru zidărie.”;	chimic permanent într-un produs dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: 1.5 agregate carbonatate utilizate nelegate sau legate în produsele pentru construcții pe bază de minerale; 1.6 constituenți carbonatați ai cimentului, varului sau altor lianți hidraulici utilizați în produsele pentru construcții; 1.7 beton carbonatat, inclusiv blocuri prefabricate, cărămizi de pavaj sau beton celular; 1.8 cărămizi, dale sau alte elemente carbonatate pentru zidărie.

TABEL DE CONCORDANȚĂ

1. Actul Uniunii Europene			Regulamentul delegat (UE) 2024/2620 al Comisiei din 30 iulie 2024 de completare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru a considera că gazele cu efect de seră au devenit legate chimic în mod permanent într-un produs, CELEX: 32024R2620, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene 2024/2620, din 4 octombrie 2024		
2. Proiectul de act normativ național			Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice		
3. Gradul general de aplicare prin măsuri naționale			„pune în aplicare”		
4. Autoritatea responsabilă/grupul de lucru/persoana responsabilă			Ministerul Mediului		
5. Data întocmirii/actualizării			16.10.2026		
6.Prevederile Regulamentului/Deciziei UE	**7.Tehnica aplicată (cod)**	**8.Prevederile proiectului**	**9.Prevederile actului/actelor normativ(e) național(e)**	**10.Calificativul de compatibilitate**	**11.Observațiile**
Articolul 1 **Obiectul** Prezentul regulament stabilește cerințele pentru a considera că CO_2 a devenit legat chimic în mod permanent într-un produs.	„PF ”	**34.**Se completează cu Secțiunea a 4-a, care cuprinde articolul 40^1 și articolul 40^2, cu următorul cuprins: “ **Secțiunea a 4-a** **Cerințe privind legarea chimică permanentă a CO_2 în produse** Articolul 40^1. Produsele considerate ca legând chimic CO_2 în mod permanent (1)CO_2 captat este utilizat permanent într-un produs, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.5, în caz în care este legat chimic în produs, ca urmare a unui proces sau a unei practici tehnologice active și controlate, prin care CO_2 captat este folosit ca materie primă pentru fabricarea produselor și care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs.	(1)	Compatibil	
Articolul 2 **Definiții** În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții: 1. „captare” înseamnă orice proces sau procedură tehnologică necesară pentru captarea și, dacă este necesar, pentru	„PF ”	**5.**La Articolul 4: *captare* – proces sau procedură tehnologică necesară pentru captarea și, dacă este necesar, pentru prelucrarea sau purificarea, înainte de utilizare, a CO_2 care rezultă din activități prevăzute în anexa nr. 1;		Compatibil	

	prelucrarea sau purificarea, înainte de utilizare, a CO_2 care rezultă din activități care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2003/87/CE;					
2.	„utilizare” înseamnă orice proces sau practică tehnologică care utilizează CO_2 captat ca materie primă pentru fabricarea produselor;		*utilizare* – proces sau practică tehnologică care utilizează CO_2 captat ca materie primă pentru fabricarea produselor;			
3.	„legat chimic” înseamnă că CO_2 este transformat chimic astfel încât atomul de carbon să fie fixat chimic prin legături puternice, într-un mod care să împiedice producerea impactului său asupra încălzirii globale;		*legat chimic* – CO_2 este transformat chimic astfel încât atomul de carbon să fie fixat chimic prin legături puternice, într-un mod care să împiedice producerea impactului său asupra încălzirii globale;			
4.	„produs” înseamnă bunuri sau materiale, inclusiv produse intermediare și derivați ai acestora, care utilizează CO_2 sau atomi de carbon derivați din CO_2 prin legare chimică;		*produs* – bunuri sau materiale, inclusiv produse intermediare și derivați ai acestora, care utilizează CO_2 sau atomi de carbon derivați din CO_2 prin legare chimică;			
5.	„produs pentru construcții” înseamnă orice articol fizic cu sau fără formă introdus pe piață pentru a fi încorporat în mod permanent în construcții sau în părți ale acestora;		*produs pentru construcții* – orice articol fizic cu sau fără formă introdus pe piață pentru a fi încorporat în mod permanent în construcții sau în părți ale acestora;			
6.	„utilizare normală” înseamnă orice mod în care se preconizează că un produs va fi utilizat în mod tipic de către utilizatorul final, pe baza caracteristicilor produsului;		*utilizare normală* – mod în care se preconizează că un produs va fi utilizat în mod tipic de către utilizatorul final, pe baza caracteristicilor produsului;			
7.	„activitate normală care are loc după sfârșitul duratei de viață a		*activitate normală care are loc după sfârşitul duratei de viață a*			

produsului" înseamnă orice tratare predominantă a unui produs după ce acesta este eliminat de utilizatorul final, pe baza practicilor relevante de gestionare a deșeurilor și a legislației în vigoare.		*produsului* – tratare predominantă a unui produs după ce acesta este eliminat de utilizatorul final, pe baza practicilor și a legislației aplicabile în domeniul gestionării deșeurilor;			
Articolul 3 **Cerințe privind captarea și utilizarea permanentă în produse** (1) CO_2 este considerat legat chimic permanent într-un produs dacă sunt îndeplinite toate criteriile următoare: (a) a devenit legat chimic într-un produs printr-un proces de utilizare activ și controlat, care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 legat în produs în timpul procesului de utilizare, excluzând orice carbon prezent în material înainte de procesul de utilizare sau absorbit în mod natural din atmosferă sau din alte surse după procesul de utilizare; și (b) rămâne legat chimic în mod permanent într-un produs, astfel încât să nu intre în atmosferă în condiții normale de utilizare a produsului, inclusiv orice activitate normală care are loc după sfârșitul duratei de viață a produsului, timp de cel puțin	„PF "	**34.**Se completează cu Secțiunea a 4-a, care cuprinde articolul 40^1 și articolul 40^2, cu următorul cuprins: " **Secțiunea a 4-a** **Cerințe privind legarea chimică permanentă a CO_2 în produse** Articolul 40^1. Produsele considerate ca legând chimic CO_2 în mod permanent (1) CO_2 captat este utilizat permanent într-un produs, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.5, în caz în care este legat chimic în produs, ca urmare a unui proces sau a unei practici tehnologice active și controlate, prin care CO_2 captat este folosit ca materie primă pentru fabricarea produselor și care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs. (2) La determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate potrivit alin. (1), trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: a) CO_2 este legat chimic în produs printr-un proces de utilizare activ și controlat, care permite măsurarea și determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate în produs în timpul procesului de utilizare; b) CO_2 rămâne legat chimic în produs astfel încât să nu fie eliberat în atmosferă în condiții normale de utilizare a produsului, inclusiv în cadrul ac-		Compatibil	

câteva secole. În cazul produselor cu multiple căi de utilizare normală și de sfârșit de viață, toate aceste căi trebuie luate în considerare în sensul prezentului alineat. Produsele care, în timpul utilizării normale, inclusiv orice activitate normală care are loc după sfârșitul ciclului de viață al produsului, pot fi expuse la ardere la temperaturi ridicate, cum ar fi în timpul incinerării deșeurilor, nu trebuie considerate ca legând CO_2 chimic în mod permanent. (2) Produsele considerate a îndeplini cerințele de la alineatul (1) sunt enumerate în anexă.		tivităților obișnuite desfășurate după sfârșitul duratei de viață a acestuia, pentru o perioadă de cel puțin câteva secole. În cazul produselor cu multiple căi de utilizare normală și de sfârșit de viață, toate aceste căi trebuie luate în considerare în sensul prezentului alineat. Articolul 40^2. Limitări privind recunoașterea utilizării permanente a CO_2 în produse (1) La determinarea cantității de echivalent CO_2 fixate potrivit alin. (1) art.40^1. nu se ia în considerare carbonul care era deja prezent în material înainte de desfășurarea procesului de utilizare și nici carbonul absorbit în mod natural din atmosferă sau din alte surse după finalizarea acestui proces. Produsele care, în condiții normale de utilizare, inclusiv în cadrul activităților obișnuite desfășurate după sfârșitul ciclului de viață al acestora, pot fi supuse arderii la temperaturi ridicate, inclusiv prin incinerarea deșeurilor, nu sunt recunoscute ca produse care asigură legarea chimică permanentă a CO_2.”;			
Articolul 4 **Procesul de revizuire** (1) Comisia revizuiește produsele enumerate în anexă pe baza evoluțiilor tehnologice relevante și a inovării în domeniul stocării permanente a carbonului în produse, a îmbunătățirii practicilor de monitorizare, raportare și				Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile din cadrul UE

verificare, precum și a experienței dobândite în punerea în aplicare a prezentului regulament și actualizează anexa, dacă este necesar. (2) În sensul alineatului (1), Comisia ia în considerare cererile transmise de autoritățile competente pentru actualizarea listei de produse din anexă, în cazul în care sunt susținute în mod corespunzător de dovezi ale conformității cu cerințele de la articolul 3 alineatul (1). Rezultatele și documentația relevantă privind orice revizuire a produselor enumerate în anexă sunt făcute publice.					
Articolul 5 **Intrarea în vigoare** Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre. Adoptat la Bruxelles, 30 iulie 2024.				Prevederi UE neaplicabile	Prevederi tranzitorii care nu se supun transpunerii
ANEXĂ **PRODUSE CONSIDERATE CA LEGÂND CHIMIC CO_2 ÎN MOD PERMANENT** Carbonații minerali utilizați în următoarele produse pentru construcții: (a) agregate carbonatate utilizate nelegate sau legate în produsele pentru construcții pe bază de minerale; (b) constituenți carbonatați ai cimentului, varului	„PF ”	**54.**Se completează cu Anexa nr.5 cu următorul cuprins: ”**Cerințele privind captarea și utilizarea permanentă în produse** 1.CO_2 este recunoscut ca fiind legat chimic permanent într-un produs dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: 1.1 agregate carbonatate utilizate nelegate sau legate în produsele pentru construcții pe bază de minerale; 1.2 constituenți carbonatați ai ci-		Compatibil	

sau altor lianți hidraulici utilizați în produsele pentru construcții; (c) beton carbonatat, inclusiv blocuri prefabricate, cărămizi de pavaj sau beton celular; (d) cărămizi, dale sau alte elemente carbonatate pentru zidărie.		mentului, varului sau altor lianți hidraulici utilizați în produsele pentru construcții; 1.3 beton carbonatat, inclusiv blocuri prefabricate, cărămizi de pavaj sau beton celular; 1.4 cărămizi, dale sau alte elemente carbonatate pentru zidărie.”;			

TABEL DE CONCORDANȚĂ

1. Actul Uniunii Europene			Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2441 al Comisiei din 31 octombrie 2023 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește conținutul și formatul planurilor de neutralitate climatică necesare în scopul alocării cu titlu gratuit a certificatelor de emisii, CELEX: 32023R2441		
2. Proiectul de act normativ național			Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice		
3. Gradul general de aplicare prin măsuri naționale			„pune în aplicare”		
4. Autoritatea responsabilă/grupul de lucru/persoana responsabilă			Ministerul Mediului		
5. Data întocmirii/actualizării			16.10.2026		
6.Prevederile Regulamentului/Deciziei UE	**7.Tehnica aplicată (cod)**	**8.Prevederile proiectului**	**9.Prevederile actului/actelor normativ(e) național(e)**	**10.Calificativul de compatibilitate**	**11.Observațiile**
Articolul 1 **Obiectul** Prezentul regulament stabilește conținutul și formatul planurilor de neutralitate climatică menționate la articolul 10a alineatul (1) al cincilea paragraf și la articolul 10b alineatul (4) din Directiva 2003/87/CE.	„PF”	**42.**La Articolul 49: la alineatul (3) cuvintele „Măsurile de reducere” se substituie cu cuvintele „Activitățile de monitorizare”; se completează cu alin. (7) – alin. (9), cu următorul cuprins: “(7) Operatorii instalațiilor de categoriile B și C / doar C/, stabilite conform pct. 46 al Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern , pot elabora, în mod voluntar, planuri de neutralitate climatică la nivel de instalație sau, după caz, la nivel de întreprindere, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr.4. (8) Planurile de neutralitate climatică se fundamentează și se justifică în mod corespunzător. Acestea prevăd, în mod distinct, monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări calitative – jaloane și		Compatibil	

		monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări cantitative în materie de reducere a emisiilor – ținte. Măsurile, jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, trebuie să fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp.			
Articolul 2 **Definiții** În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții: 1.„societate de termoficare” înseamnă activități economice principale sunt menționate în Regulamentul (CE) nr Consiliului(9) fie ca furnizarea aburului electrice combinată cu exportul de încălz 2. „jaloane” înseamnă indicatori calitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, astfel cum este descris la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2021/1119, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere pentru operatorii care produc energie termică în sistem centralizat, în temeiul articolului 10a alineatul (1) al cincilea paragraf și al articolului 10b alineatul (4) al treilea paragraf din Directiva 2003/87/CE, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2; 3.„ținte” înseamnă indicatori cantitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, astfel cum este descris la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2021/1119, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere pentru operatorii care produc energie termică în sistem centralizat, în temeiul articolului 10a	„PF”	**5.**La Articolul 4: se completează, în ordine alfabetică, cu următoarele noțiuni: *jaloane* – indicatori calitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2; *ținte* – indicatori cantitativi ai progreselor înregistrate în direcția realizării unei măsuri sau a unei investiții în scopul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050, la nivel de instalație sau, în mod opțional, la nivel de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2; *ținte și jaloane intermediare* – ținte și jaloane stabilite pentru 31 decembrie 2030 și pentru data de 31 decembrie a fiecărui al cincilea		Parțial compatibil	Noțiunea *societate de termoficare* va fi transpusă în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și din activitățile din domeniul aviației**,** aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024.

alineatul (1) al cincilea paragraf și al articolului 10b alineatul (4) al treilea paragraf din Directiva 2003/87/CE, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de CO_2; 4.„ținte și jaloane intermediare” înseamnă ținte și jaloane stabilite pentru 31 decembrie 2025 și pentru data de 31 decembrie a fiecărui al cincilea an ulterior.		an ulterior;			
Articolul 3 **Conținutul planurilor de neutralitate climatică** (1) Planurile de neutralitate climatică conțin elementele enumerate în anexă. Planurile respective trebuie să fie fundamentate și justificate în mod corespunzător. (2) Măsurile, jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, trebuie să fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp.		**42.**La Articolul 49: la alineatul (3) cuvintele „Măsurile de reducere” se substituie cu cuvintele „Activitățile de monitorizare”; se completează cu alin. (7) – alin. (9), cu următorul cuprins: (8) Planurile de neutralitate climatică se fundamentează și se justifică în mod corespunzător. Acestea prevăd, în mod distinct, monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări calitative – jaloane și monitorizarea progreselor înregistrate în vederea obținerii unor realizări cantitative în materie de reducere a emisiilor – ținte. Măsurile, jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, trebuie să fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și încadrate în timp. (9) Țintele specifice privind nivelurilor de activitate ale subinstalațiilor cu referință bazată pe produs sau ale subinstalațiilor cărora se aplică o abordare alternativă se stabilesc în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă. Țintele aferente valorilor de referință se stabilesc ca reducere procentuală și pot fi exprimate, după caz în valori absolute, pentru a permite o		Compatibil	

		mai mare flexibilitate și pentru a spori posibilitatea de verificare a atingerii acestora.			
Articolul 4 **Formatul electronic al planului de neutralitate climatică** (1) Comisia pune la dispoziție un model electronic sau un format de fișier specific pentru furnizarea de informații astfel cum se prevede în anexă. (2) Operatorii utilizează modelul electronic sau formatul de fișier specific menționat la alineatul (1) pentru a elabora și a transmite planul de neutralitate climatică. (3) Prin derogare de la alineatul (2), statele membre pot solicita operatorilor să utilizeze modele electronice sau formate de fișiere specifice pe care ele însele le-au creat, pentru a elabora și a transmite planurile de neutralitate climatică în conformitate cu actele delegate adoptate în temeiul articolului 10a alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2003/87/CE.				Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile din cadrul UE
Articolul 5 **Intrarea în vigoare** Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre. Adoptat la Bruxelles, 31 octombrie 2023.				Prevederi UE neaplicabile	Prevederi tranzitorii care nu se supun transpunerii
ANEXĂ **Conținutul planurilor de neutralitate climatică** 1. Informații generale privind instalația: (a)denumirea și adresa instalației;		**53.**Se completează cu Anexa nr.4 cu următorul cuprins: Anexa nr. 4 ”**Conținutul planurilor de neutralitate climatică**		Compatibil	

(b)identificatorul instalației utilizat în Registrul Uniunii; (c) identificatorul autorizației și data eliberării primei autorizații privind emisiile de gaze cu efect de seră care a fost emisă pentru instalație în temeiul articolului 6 din Directiva 2003/87/CE; (d) identificatorul autorizației și data celei mai recente autorizații privind emisiile de gaze cu efect de seră care a fost emisă pentru instalație în temeiul articolului 6 din Directiva 2003/87/CE; (e) numele și adresa operatorului și datele de contact ale reprezentantului autorizat și ale persoanei de contact principale, dacă sunt diferite; (f) în cazul în care planul de neutralitate climatică este transmis la nivel de întreprindere de către societatea de termoficare, informațiile menționate la literele (a)-(e) pentru fiecare instalație legată de societatea respectivă și exploatată de aceasta și care face obiectul planului de neutralitate climatică, inclusiv o descriere a legăturilor cu societatea de termoficare. 2.Emisiile istorice, inclusiv: (a) emisiile istorice specifice pentru fiecare an din perioada de referință relevantă, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (14) din Regulamentul delegat (UE) 2019/331, inclusiv următoarele date: (i)emisiile istorice specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu alte niveluri de producție, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz; (ii)dacă este cazul, emisiile istorice specifice valorilor de referință prevăzute în anexa la		1. Informații generale privind instalația: 1.1 denumirea și amplasamentul instalației; 1.2 tipul instalației utilizat; 1.3 identificatorul autorizației și data eliberării primei autorizații integrate de mediu sau autorizații de mediu care a fost emisă pentru instalație în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale; 1.4 identificatorul autorizației și data celei mai recente autorizații integrate de mediu sau autorizații de mediu care a fost emisă pentru instalație în temeiul Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale; 1.5 numele și adresa operatorului și datele de contact ale reprezentantului legal și ale persoanei de contact, dacă sunt diferite; 1.6 în cazul în care planul de neutralitate climatică este transmis la nivel de întreprindere de către societatea de termoficare, informațiile menționate la pct. 1.1-1.5 pentru fiecare instalație exploatată de operator și care face obiectul planului de neutralitate climatică, inclusiv o descriere a legăturilor cu agentul de termoficare. 2. Emisiile istorice, inclusiv: 2.1 emisiile istorice specifice pentru fiecare an din perioada de referință relevantă, reprezentând cei cinci ani calendaristici care precedă anul transmiterii datelor către Agenția de Mediu, inclusiv următoarele date: 2.1.1 emisiile istorice specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu referință pentru pro-		

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/447 pentru fiecare subinstalație relevantă care se aplică pentru perioada de referință relevantă; (b) în mod opțional, emisiile istorice absolute, exprimate în tone de CO_2 echivalent pentru fiecare an din perioada de referință relevantă, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (14) din Regulamentul delegat (UE) 2019/331. 3.Emisiile istorice menționate la punctul 2 și nivelurile de emisii legate de țintele menționate la punctul 4 litera (b) îndeplinesc următoarele condiții: (a) limitele sistemelor și tipurile de gaze cu efect de seră acoperite de respectivele emisii istorice și niveluri de emisii trebuie să fie în concordanță cu autorizația privind emisiile de gaze cu efect de seră a instalației în cauză și cu cerințele prevăzute în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066 și în Regulamentul delegat (UE) 2019/331; (b) domeniul de aplicare al emisiilor nu include eliminările dioxidului de carbon sau reducerile de emisii realizate în afara limitelor sistemului instalației în cauză și obținute prin intermediul credit de compensare a emisiilor de CO_2; (c) emisiile se exprimă în raport cu nivelurile de activitate din fiecare an ale tuturor subinstalațiilor sau, dacă acest lucru nu este fezabil, în raport cu celelalte niveluri de producție ale instalației în cauză. 4.Jaloane și ținte, inclusiv jaloane și ținte intermediare: (a) descrierea detaliată a jaloanelor pentru 2025 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, care trebuie să fie proporționale cu țintele menționate la literele (b) și (c);		duse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu alte niveluri de producție, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz; 2.1.2 dacă este cazul, emisiile istorice specifice valorilor de referință, pentru fiecare subinstalație relevantă; 2.2 în mod opțional, emisiile istorice absolute, exprimate în tone de CO_2 echivalent pentru fiecare an din perioada de referință relevantă. 3. Emisiile istorice menționate la punctul 2 și nivelurile de emisii legate de țintele menționate la subpunctul 4.2 îndeplinesc următoarele condiții: 3.1 limitele sistemelor și tipurile de GES acoperite de respectivele emisii istorice și niveluri de emisii trebuie să fie în concordanță cu autorizația de GES a instalației în cauză și cu cerințele prevăzute în Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024; 3.2 domeniul de aplicare al emisiilor nu include eliminările dioxidului de carbon sau reducerile de emisii realizate în afara limitelor sistemului instalației în cauză și obținute prin intermediul credit de compensare a emisiilor de CO_2, după caz; 3.3 emisiile se exprimă în raport cu nivelurile de activitate din fiecare an ale tuturor subinstalațiilor sau, dacă acest lucru nu este fezabil, în raport cu celelalte niveluri		

(b)ținte specifice privind emisiile pentru 2025 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, inclusiv următoarele date: (i) țintele specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu celelalte niveluri de producție ale subinstalației, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz, și în procentaj de reducere; (ii) dacă este cazul, țintele referitoare la valorile de referință prevăzute în anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/447 pentru fiecare subinstalație relevantă, care se aplică pentru perioada de referință relevantă, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 14 din Regulamentul delegat (UE) 2019/331, exprimate ca procentaj de reducere; (c) în mod opțional, ținte absolute privind emisiile pentru 2025 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, asigurând coerența cu emisiile istorice menționate la punctul 2 și cu jaloanele menționate la litera (a) de la prezentul punct. 5.Jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, îndeplinesc următoarele condiții: (a) sunt în concordanță cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119; (b) sunt exprimate și definite în conformitate cu normele și cu limitele sistemelor prevăzute în Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066		de producție ale instalației în cauză. 4. Jaloane și ținte, inclusiv jaloane și ținte intermediare: 4.1descrierea detaliată a jaloanelor pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, care trebuie să fie proporționale cu țintele menționate la subpunctele 4.2 și 4.3; 4.2 ținte specifice privind emisiile pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, inclusiv următoarele date: 4.2.1 țintele specifice nivelurilor de activitate din fiecare an ale fiecărei subinstalații cu referință pentru produse sau ale subinstalațiilor cu abordare alternativă, în raport cu celelalte niveluri de producție ale subinstalației, exprimate în tone de CO_2 echivalent per unitate de producție relevantă a fiecărei subinstalații sau a oricărei alte unități de producție, după caz, și în procentaj de reducere; 4.2.2 dacă este cazul, țintele referitoare la valorile de referință pentru fiecare subinstalație relevantă, care se aplică pentru perioada de referință relevantă, exprimate ca procentaj de reducere; 4.3 în mod opțional, ținte absolute privind emisiile pentru 2030 și pentru fiecare perioadă de cinci ani ulterioară, asigurând coerența cu emisiile istorice menționate la punctul 2 și cu jaloanele menționate la subpunctul 4.1. 5. Jaloanele și țintele, inclusiv jaloanele și țintele intermediare, îndeplinesc următoarele condiții:		

și în Regulamentul delegat (UE) 2019/331. 6.Măsuri și investiții: (a) o descriere detaliată a tuturor măsurilor planificate în decursul fiecărei perioade de cinci ani pentru a atinge jaloanele și țintele descrise la punctul 4 și pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050; (b) o descriere și o cuantificare detaliate ale investițiilor legate de măsuri, exprimate în euro investiți într-un anumit an, precum și în euro anualizați pentru fiecare perioadă de cinci ani; (c) o descriere detaliată a condițiilor favorizante și a nevoilor în materie de infrastructură pentru măsurile și investițiile descrise la literele (a) și (b); (d) în mod opțional, o listă a măsurilor și investițiilor puse deja în aplicare înainte de transmiterea planului de neutralitate climatică. 7.Impactul preconizat al măsurilor și al investițiilor: (a) o evaluare cantitativă și calitativă a impactului preconizat al fiecărei măsuri și investiții menționate la punctul 6 asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră, pentru fiecare dintre perioadele de cinci ani menționate la articolul 10b alineatul (4) al patrulea paragraf din Directiva 2003/87/CE, inclusiv, în măsura posibilului, o defalcare a impacturilor globale în următoarele categorii: (i)trecerea la tehnologii cu emisii scăzute sau cu emisii zero; (ii)eficiența energetică și economii de energie; (iii)trecerea de la combustibilii fosili la: 1.hidrogen; 2.energie electrică; 3.biomasa care îndeplinește criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră menționate la articolul 38 alineatul (5)		5.1 sunt în concordanță cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la art. 1 alin. (1); 5.2 sunt exprimate și definite în conformitate cu normele și cu limitele sistemelor prevăzute în Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024. 6. Măsuri și investiții: 6.1 o descriere detaliată a tuturor măsurilor planificate în decursul fiecărei perioade de cinci ani pentru a atinge jaloanele și țintele descrise la punctul 4 și pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050; 6.2 o descriere și o cuantificare detaliate ale investițiilor legate de măsuri, exprimate în euro investiți într-un anumit an, precum și în euro anualizați pentru fiecare perioadă de cinci ani; 6.3 o descriere detaliată a condițiilor favorizante și a nevoilor în materie de infrastructură pentru măsurile și investițiile descrise la subpunctele 6.1 și 6.2; 6.4 în mod opțional, o listă a măsurilor și investițiilor puse deja în aplicare înainte de transmiterea planului de neutralitate climatică. 7. Impactul preconizat al măsurilor și al investițiilor: 7.1 o evaluare cantitativă și calitativă a impactului preconizat al fiecărei măsuri și investiții menționate la punctul 6 asupra reducerii emisiilor de GES, pentru perioada de cinci ani, inclusiv, în măsura posibilului, o defalcare a impacturilor globale în următoarele categorii: 7.1.1 trecerea la tehnologii cu emisii scăzute sau cu emisii zero; 7.1.2 eficiența energetică și economii de energie;		

din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066; 4.combustibili alternativi obținuți din fluxuri de deșeuri; 5.alte surse regenerabile de energie; (iv)utilizarea eficientă a resurselor, inclusiv reducerea consumului de materiale și reciclarea; (v)captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon; (b) o descriere a motivelor pentru care au fost alese măsurile descrise la punctul 6 mai degrabă decât alte măsuri potențiale de decarbonizare, în ceea ce privește impactul lor preconizat asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră.		7.1.3 trecerea de la combustibilii fosili la: 7.1.3.1. hidrogen; 7.1.3.2 energie electrică; 7.1.3.3 biomasa care îndeplinește criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de GES menționate la punctele 133 și 134 Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024; 7.1.3.4 combustibili alternativi obținuți din fluxuri de deșeuri; 7.1.3.5 alte surse regenerabile de energie; 7.1.4 utilizarea eficientă a resurselor, inclusiv reducerea consumului de materiale și reciclarea; 7.1.5 captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon; 7.2 o descriere a motivelor pentru care au fost alese măsurile descrise la punctul 6 mai degrabă decât alte măsuri potențiale de decarbonizare, în ceea ce privește impactul lor preconizat asupra reducerii emisiilor de GES. ”;			

TABEL DE CONCORDANȚĂ

1. Actul Uniunii Europene		Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului, CELEX:32003L0087, așa cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (UE)2004/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) și de modificare a Directivei 2003/87/CE și a Regulamentelor (UE)2021/1058, (UE)2021/1056, (UE)2021/1057, (UE)nr.1303/2013, (UE)nr.223/2014, (UE)2021/1060, (UE)2021/523, (UE)2021/695, (UE)2021/697 și (UE)2021/241.		
2. Proiectul actului normativ național		Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice		
3. Gradul general de compatibilitate		Parțial compatibil		
4. Autoritatea responsabilă/grupul de lucru/persoana responsabilă		Ministerul Mediului		
5. Data întocmirii/actualizării		16.10.2026		
6. Prevederile actului Uniunii Europene	**7. Prevederile proiectului actului normativ național**	**8. Prevederile actului/actelor normativ(e) național(e)**	**9. Calificativul de compatibilitate**	**10. Observații/ justificări**
▼B *Articolul 1* **Obiectul** ▼C2 Prin prezenta directivă se stabilește o schemă de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră (denumită în continuare „►M9 EU ETS◄”) pentru a promova reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-un mod rentabil și eficient din punct de vedere economic. ▼M15 Prezenta directivă prevede, de asemenea, o reducere mai mare a emisiilor de gaze cu efect de seră, astfel încât aceasta să contribuie la obținerea unor niveluri de reducere care sunt considerate necesare din punct de vedere științific pentru a se evita schimbări climatice periculoase. Aceasta contribuie la realizarea obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică și a obiectivelor sale climatice, prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului ([1]), și, prin urmare, la	**2.** Articolul 2 va avea următorul cuprins: ”Articolul 1. Obiectul și scopul legii (1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ general privind organizarea, reglementarea, asigurarea funcționării eficiente și monitorizării măsurilor în domeniul acțiunilor climatice, orientate spre realizarea obiectivului de atingere a neutralității climatice până în anul 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura globală prevăzut în Acordul de la Paris privind schimbările climatice, ratificat prin Legea nr. 78/2017. (2) Scopul prezentei legi este de a asigura reducerea treptată și ireversibilă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră provenite din diverse surse, precum și pentru sporirea reținerii acestora prin sechestrare, la un nivel care să prevină orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic, creșterea capacității de adaptare și consolidarea a rezistenței la efectele negative ale schimbărilor climatice, precum și dezvoltării cu un nivel scăzut de emisii de gaze cu efect de seră, în vederea protecției sănătății umane, integrității ecosistemelor și a biodiversității împotriva amenințărilor pe care		Compatibil	

îndeplinirea obiectivelor Acordului de la Paris ([2]). **▼M4** Prezenta directivă stabilește, de asemenea, dispoziții de evaluare și implementare a unui angajament mai strict al►**M9** Uniunii ◄de reducere a emisiilor cu peste 20%, care urmează să fie aplicat odată cu aprobarea de către►**M9**Uniune◄a unui acord internațional privind schimbările climatice care să conducă la reduceri ale emisiilor de gaze cu efect de seră care depășesc nivelurile prevăzute la articolul 9, astfel cum rezultă din angajamentul privind atingerea obiectivului de 30% aprobat de Consiliul European din martie 2007. **▼B**	le reprezintă schimbările climatice, precum și reducerea vulnerabilității societății la schimbările climatice.” 4.La Articolul 3: se completează cu litera b)[1] cu următorul cuprins: ” b[1]) asigurarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră prin implementarea mecanismelor financiare, în vederea promovării unei reduceri eficiente și rentabile din punct de vedere economic;”;			
Articolul 2 **Sfera de aplicare** **▼M15** (1) Prezenta directivă se aplică activităților enumerate în anexele I și III și gazelor cu efect de seră enumerate în anexa II. În cazul în care o instalație care este inclusă în domeniul de aplicare al EU ETS ca urmare a exploatării unor unități de ardere cu o putere termică nominală totală mai mare de 20 MW își modifică procesele de producție pentru a-și reduce emisiile de gaze cu efect de seră și nu mai atinge acest prag, statul membru în care este situată instalația oferă operatorului opțiunea de a rămâne în domeniul de aplicare al EU ETS până la încheierea perioadei actuale și a următoarei perioade de cinci ani menționate la articolul 11 alineatul (1) al doilea paragraf, în urma modificării proceselor sale de producție. Operatorul instalației respective poate decide ca instalația să rămână în domeniul de aplicare al EU ETS numai	**5.** La Articolul 4: se completează, în ordine alfabetică, cu următoarele noțiuni: *certificat* – certificat de emisii corespunzător unei tone de dioxid de carbon echivalent, emis pentru o perioadă determinată, valabil exclusiv în scopul respectării cerințelor prevăzute de legislație și transferabil în conformitate cu prevederile Regulamentului privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; 9. La Articolul 8: se completează cu literele e)[1] - e)[4] cu următorul cuprins: e)[2] asigură monitorizarea implementării schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES; **16.** La Articolul 18: se completează cu literele b[1]) și b[2]) cu următorul cuprins: ” b)[1] asigură implementarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES;	Articolul 8. Atribuțiile Ministerului Mediului Articolul 18. Atribuțiile Agenției de Mediu	Parțial compatibil	Republica Moldova nu dispune, în prezent, de capacitatea necesară pentru instituirea unui sistem propriu de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră. Se urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene în contextul aderării. În acest scop, proiectul stabilește temeiul juridic pentru reglementarea detaliată a mecanismului prin Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare

până la sfârșitul perioadei respective de cinci ani sau și în următoarea perioadă de cinci ani, în urma modificării proceselor sale de producție. Statul membru în cauză notifică Comisiei modificările operate în lista prezentată Comisiei în temeiul articolului 11 alineatul (1). (2) Prezenta directivă se aplică fără a aduce atingere cerințelor care decurg din Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([3]). ▼M2 (3) Aplicarea prezentei directive în cazul aeroportului Gibraltar nu aduce atingere poziției juridice a Regatului Spaniei și, respectiv, a Regatului Unit cu privire la diferendul lor referitor la suveranitatea asupra teritoriului pe care este situat aeroportul. ▼B				a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 3 **Definiții** În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții: ▼C1 (a) „certificat” înseamnă orice certificat de emisii corespunzător emiterii unei tone de dioxid de carbon echivalent pe parcursul unei perioade determinate, care este valabil numai în sensul respectării cerințelor din prezenta directivă și care este transferabil în conformitate cu dispozițiile din prezenta directivă; ▼M15 (b) „emisii” înseamnă eliberarea de gaze cu efect de seră din surse aparținând unei instalații sau eliberarea de către o aeronavă care desfășoară o activitate de aviație enumerată în anexa I sau de către nave care desfășoară o activitate de transport maritim enumerată în anexa I a gazelor specificate în cadrul	**5.** La Articolul 4 se completează, în ordine alfabetică, cu următoarele noțiuni: *certificat* – certificat de emisii corespunzător unei tone de dioxid de carbon echivalent, emis pentru o perioadă determinată, valabil exclusiv în scopul respectării cerințelor prevăzute de legislație și transferabil în conformitate cu prevederile Regulamentului privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** aprobat de Guvern; *emisii din activităţile supuse mecanismelor financiare de stabilire a preţului pentru emisiile de CO_2*– eliberarea în atmosferă a gazelor cu efect de seră provenite din surse aparținând unei instalații prevăzute în secțiunea I-a din anexa nr. 1, eliberarea de gaze cu efect de seră de către o aeronavă care desfășoară o activitate de aviație prevăzută în secțiunea II -a din anexa nr. 1, eliberarea de gaze cu efect de seră de către nave		Compatibil	

respectivei activități sau eliberarea de gaze cu efect de seră corespunzătoare activității menționate în anexa III; ▼M4	care desfășoară o activitate de transport maritim prevăzută în secțiunea III- a din anexa nr. 1, precum și eliberarea de gaze cu efect de seră corespunzătoare activității prevăzute în anexa nr. 1[1].;				
(c) „gaze cu efect de seră” înseamnă gazele enumerate în anexa II și alte componente gazoase ale atmosferei, atât naturale, cât și antropice, care absorb și reemit radiație infraroșie; ▼M15	noțiunea *“gaze cu efect de seră”* va avea următorul cuprins: “*gaze cu efect de seră* (în continuare - *GES*) – amestec de gaze (vapori de apă, dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), oxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFCs), Perfluorocarburi (PFCs) și Hexafluorură de sulf (SF_6)), care sunt constituenți gazoși ai atmosferei, de origine naturală sau antropică, și care absorb temperatura sau radiațiile infraroșii;”;				
(d) „autorizație de emisii de gaze cu efect de seră” înseamnă autorizația emisă în conformitate cu articolele 5, 6 și 30b; ▼B	se completează, în ordine alfabetică, cu următoarele noțiuni: *autorizație de emisii de gaze cu efect de seră (în continuare – autorizația de GES)* – autorizația emisă în conformitate cu art. 48[1] și 48[2];	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice **Articolul 4.** Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:			
(e) „instalație” înseamnă o unitate tehnică staționară în care sunt realizate una sau mai multe dintre activitățile enumerate în anexa I și orice alte activități direct asociate care au o legătură de natură tehnică cu activitățile realizate în locul respectiv și care ar putea avea efecte asupra emisiilor și a poluării;		*instalație* – unitate tehnică staționară, în care sunt desfășurate una sau mai multe dintre activitățile specificate în anexa nr. 1, precum și orice alte activități direct asociate cu acestea, care au o legătură de natură tehnică cu activitățile desfășurate în locul respectiv și care ar putea avea efecte asupra emisiilor și a poluării;			
(f) „operator” înseamnă orice persoană care operează sau controlează o instalație sau, dacă legislația internă prevede astfel, căreia i-a fost delegată o competență economică decisivă asupra funcționării tehnice a instalației;	*operator* – orice persoană fizică sau juridică care controlează funcționarea din punct de vedere tehnic a instalației or a unei părți ai acesteia sau persoanei căreia i-a fost delegată cu putere economică decisivă asupra funcționării tehnice a instalației;				
(g) „persoană” înseamnă orice persoană fizică sau juridică; ▼C6	*persoană* – persoană fizică sau juridică;	Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare și din activitățile din domeniul aviației**,** aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024 **5**. În sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:			
(h) „instalație nou-intrată” înseamnă orice instalație care desfășoară una sau mai multe activități cuprinse în anexa I, care a obținut pentru prima dată o autorizație de emisii de gaze cu efect de seră în perioada care începe		5.42. *instalație nou-intrată* – orice instalație, care desfășoară una sau mai multe dintre activitățile			

cu trei luni înaintea datei de transmitere a listei în temeiul articolului 11 alineatul (1) și se termină cu trei luni înaintea datei de transmitere a listei ulterioare în temeiul articolului menționat; ▼B (i) „public” înseamnă una sau mai multe persoane și, în conformitate cu legislația și practica națională, asociații, organizații sau grupuri constituite de acestea; (j) „tonă de dioxid de carbon echivalent” înseamnă o tonă metrică de dioxid de carbon (CO_2) sau o cantitate de orice alt gaz cu efect de seră enumerat în anexa II având un potențial echivalent din perspectiva încălzirii globale; ▼M1 (k) „parte din anexa I” înseamnă o parte, menționată în anexa I la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice care a ratificat Protocolul de la Kyoto potrivit articolului 1 alineatul (7) din Protocolul de la Kyoto; (l) „activitate bazată pe proiecte” înseamnă o activitate bazată pe proiecte aprobată de una sau mai multe părți din anexa I, în conformitate cu articolul 6 sau cu articolul 12 din Protocolul de la Kyoto și cu deciziile adoptate în temeiul CCONUSC sau al Protocolului de la Kyoto; (m) „unitate de reducere a emisiilor” sau „URE” înseamnă o unitate eliberată în temeiul articolului 6 din Protocolul de la Kyoto și a deciziilor adoptate în temeiul CCONUSC sau a Protocolului de la Kyoto; (n) „reducere de emisii certificate” sau „REC” înseamnă o unitate eliberată în temeiul articolului 12 din Protocolul de la Kyoto și a deciziilor adoptate în temeiul CCONUSC sau a Protocolului de la Kyoto; ▼M2	*public* – una sau mai multe persoane și, în conformitate cu legislația și practica națională, asociații, organizații sau grupuri constituite de acestea; *operator de aeronavă* – orice persoană juridică	enumerate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, care a obținut o autorizație integrată de mediu prevăzută în Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale sau o actualizare a autorizației integrată de mediu din cauza unei schimbări a naturii sau a funcționării instalației, sau a extinderii acesteia ulterior notificării Agenției de Mediu; 5.80. *tonă de dioxid de carbon echivalent* – tonă metrică de dioxid de carbon (CO_2) sau o cantitate de orice alt gaz cu efect de seră enumerat în anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018, având un potențial echivalent din perspectiva încălzirii globale;		Noțiunile „parte inclusă în anexa I”, „activitate bazată pe proiecte”, „unitate de reducere a emisiilor” „reducere de emisii certificată” „„stat membru de administrare”„„contract pe diferență”, contract pe diferență privind emisiile de carbon”, „contract cu primă fixă”, „prețul TTF al gazelor naturale” și „prețul Brent al țițeiului”urmează să fie transpuse după alinierea la sistemul Uniunii

(o) „operator de aeronave” înseamnă persoana care operează o aeronavă în momentul în care efectuează o activitate de aviație menționată în anexa I sau, în cazul în care respectiva persoană nu este cunoscută sau identificată de proprietarul aeronavei, proprietarul aeronavei; (p) „operator de transport aerian comercial” înseamnă un operator care, în schimbul unei remunerații, oferă publicului servicii de transport aerian regulate sau neregulate pentru transportul pasagerilor, al mărfurilor sau al poștei; (q) „stat membru de administrare” înseamnă statul membru care răspunde de administrarea ►M9EU ETS ◄ în ceea ce privește un operator de aeronave, în conformitate cu articolul 18a; (r) „emisii din aviație atribuite” înseamnă emisiile ce provin de la toate zborurile care se încadrează în activitățile de aviație menționate în anexa I care pleacă de pe un aerodrom situat pe teritoriul unui stat membru și de la zborurile care sosesc pe un astfel de aerodrom dintr-o țară terță; (s) „emisiile istorice din aviație” înseamnă media emisiilor anuale din anii calendaristici 2004, 2005 și 2006, provenite de la aeronavele care efectuează o activitate de aviație menționată în anexa I; ▼M4 (t) „ardere” înseamnă orice oxidare a combustibililor, indiferent de modul în care este utilizată energia termică, electrică sau mecanică produsă prin acest proces și orice alte activități asociate, inclusiv spălarea gazelor reziduale; ▼M15——————— ▼M14 (v) „alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2” înseamnă efectele asupra	sau fizică înregistrată în modul stabilit de lege care operează o aeronavă sau proprietarul aeronavei;	5.52. *operator de transport aerian comercial* – operator care, în schimbul unei remunerații, oferă servicii de transport aerian regulate sau neregulate pentru transportul pasagerilor, al mărfurilor sau al poștei; 5.29. *emisii din aviație atribuite* – emisiile ce provin de la toate zborurile care se încadrează în activitățile de aviație menționate în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice care pleacă de pe un aerodrom situat pe teritoriul unui stat membru al UE și de la zborurile care sosesc pe un astfel de aerodrom dintr-o țară terță; 5.30. *emisiile istorice din aviație* – media emisiilor anuale din anii calendaristici 2004, 2005 și 2006, provenite de la aeronavele care efectuează o activitate de aviație menționată în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice; 5.6. *ardere* – orice oxidare a combustibililor, indiferent de modul în care este utilizată energia termică, electrică sau mecanică produsă prin acest proces și orice alte activități asociate, inclusiv epurarea gazelor reziduale;		Europene de comercializare a certificatelor de emisii, în contextul aderării. Reglementarea acestora va fi inclusă în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

climei ale eliberării, în timpul arderii combustibililor, de emisii de oxizi de azot (NOx), de particule de funingine, de specii de sulf oxidat și efectele vaporilor de apă, inclusiv a trenelor de condensare, care provin de la o aeronavă care desfășoară una dintre activitățile de aviație enumerate în anexa I; **▼M15** (w) „companie de transport maritim” înseamnă proprietarul navei sau orice altă organizație sau persoană, precum administratorul sau navlositorul navei nude, care a preluat responsabilitatea pentru exploatarea navei de la proprietarul acesteia și care, asumându-și această responsabilitate, a consimțit să preia toate sarcinile și responsabilitățile impuse de Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării, prevăzute în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 336/2006 al Parlamentului European și al Consiliului ([4]); (x) „călătorie” înseamnă o călătorie în sensul definiției de la articolul 3 litera (c) din Regulamentul (UE) 2015/757 al Parlamentului European și al Consiliului ([5]); (y) „autoritate de administrare a unei companii de transport maritim” înseamnă autoritatea responsabilă cu administrarea EU ETS în ceea ce privește o companie de transport maritim în conformitate cu articolul 3gf; „autoritate de administrare a unei companii de transport maritim” înseamnă autoritatea responsabilă cu administrarea EU ETS în ceea ce privește o companie de transport maritim în conformitate cu articolul 3gf;		Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice **Articolul 4.** Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: *companie de transport maritim* – proprietar al navei sau orice altă organizație ori persoană, precum este administratorul sau navlositorul navei nude, care și-a asumat responsabilitatea pentru exploatarea navei în locul proprietarului acesteia și care, odată cu asumarea responsabilității respective, a consimțit să preia toate sarcinile și responsabilitățile impuse de Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării; *călătorie* – deplasare a unei nave care începe sau se termină într-un port de escală și este utilizată pentru transportul de pasageri sau de mărfuri, în scopuri comerciale; Hotărârea Guvernului nr. 544/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim 6.2. *autoritatea de administrare a companiei de transport maritim:* 6.2.1. în cazul companiei de transport maritim ce a efectuat călătorii care se încadrează în schema de comercializare în ultimii patru ani de monitorizare – statul membru UE cu cel mai mare număr estimat de escale în port pe parcursul călătoriilor pe care compania respectivă de transport maritim le-a efectuat în cei patru ani precedenți de monitorizare; 6.2.2. în cazul companiei de transport maritim ce nu a efectuat nicio călătorie care se		Noțiunea „alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2” va fi reglementată prin proiectul de modificare a Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și din activitățile din domeniul aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 575/2024. Proiectul este în curs de elaborare și urmează să fie înaintat spre promovare în noiembrie 2026.

		încadrează în schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze în ultimii patru ani de monitorizare – statul membru UE în care o navă a companiei respective, în ultimii patru ani de monitorizare, și-a început sau și-a încheiat prima călătorie; 6.26. *port de escală* – portul în care o navă se oprește pentru a încărca sau a descărca marfă sau pentru a îmbarca sau debarca pasageri, sau portul în care o navă de aprovizionare în larg se oprește pentru a înlocui echipajul; sunt excluse opririle cu scopul unic de a realimenta nava cu combustibil, de a obține provizii, de a înlocui echipajul unei alte nave decât cele de aprovizionare în larg, de a intra în doc uscat sau de a repara nava, echipamentele acesteia sau ambele, opririle în port din cauza faptului că nava necesită asistență sau se află în pericol, transferurile de la o navă la alta efectuate în afara porturilor, opririle cu scopul unic de a se adăposti în condiții meteorologice nefavorabile sau necesare din cauza activităților de căutare și salvare, precum și opririle navelor container într-un port învecinat de transbordare a containerelor;		
(z) „port de escală” înseamnă portul în care o navă se oprește pentru a încărca sau a descărca marfă sau pentru a îmbarca sau debarca pasageri, ori portul în care o navă de aprovizionare în larg se oprește pentru a înlocui echipajul; sunt excluse opririle cu scopul unic de a realimenta nava cu combustibil, de a obține provizii, de a înlocui echipajul unei alte nave decât cele de aprovizionare în larg, de a intra în doc uscat sau de a repara nava, echipamentele acesteia sau ambele, opririle în port din cauza faptului că nava necesită asistență sau se află în pericol, transferurile de la o navă la alta efectuate în afara porturilor, opririle cu scopul unic de a se adăposti în condiții meteorologice nefavorabile sau necesare din cauza activităților de căutare și salvare, precum și opririle navelor container într-un port învecinat de transbordare a containerelor enumerat în actul de punere în aplicare care se adoptă în temeiul articolului 3ga alineatul (2);				
(aa) „navă de croazieră” înseamnă o navă de pasageri care nu are punte de marfă și care este proiectată exclusiv pentru transportul comercial de pasageri în spații de cazare peste noapte pe durata unei călătorii pe mare;				
(ab) „contract pe diferență” sau „CfD” înseamnă un contract între Comisie și producătorul, selectat printr-un mecanism competitiv de prezentare a ofertelor, cum ar fi o licitație, al unui produs fabricat cu emisii reduse de dioxid de carbon sau cu zero emisii de dioxid de carbon, în temeiul căruia se oferă producătorului sprijin din partea Fondului pentru inovare pentru a				Noțiunea „navă de croazieră” va fi introdusă prin proiectul de modificare a Regulamentului privind

acoperi diferența dintre prețul câștigător (prețul de exercitare), pe de o parte, și un preț de referință, astfel cum rezultă din prețul produsului fabricat cu emisii reduse de dioxid de carbon sau cu zero emisii de dioxid de carbon, din prețul de piață al unui înlocuitor apropiat sau dintr-o combinație a acestor două prețuri, pe de altă parte; (ac) „contract pe diferență privind emisiile de carbon” sau „CCfD” înseamnă un contract între Comisie și producătorul, selectat printr-un mecanism competitiv de prezentare a ofertelor, cum ar fi o licitație, al unui produs fabricat cu emisii reduse de dioxid de carbon sau cu zero emisii de dioxid de carbon, în temeiul căruia se oferă producătorului sprijin din partea Fondului pentru inovare pentru a acoperi diferența dintre prețul câștigător (prețul de exercitare), pe de o parte, și un preț de referință, astfel cum rezultă din prețul mediu al certificatelor, pe de altă parte; (ad) „contract cu primă fixă” înseamnă un contract între Comisie și producătorul, selectat printr-un mecanism competitiv de prezentare a ofertelor, cum ar fi o licitație, al unui produs fabricat cu emisii reduse de dioxid de carbon sau cu zero emisii de dioxid de carbon, în temeiul căruia se oferă producătorului sprijin sub forma unei sume fixe pe unitate de produs fabricat; (ae) „entitate reglementată” înseamnă, în sensul capitolului IVa, orice persoană fizică sau juridică, cu excepția oricărui consumator final de combustibili, care desfășoară activitatea menționată în anexa III și care se încadrează în una dintre următoarele categorii: (i) în cazul în care combustibilul trece printr-un antrepozit fiscal, în sensul definiției de la articolul	*entitate reglementată* – orice persoană fizică sau juridică, cu excepția consumatorului final de combustibili, care desfășoară activități prevăzute în anexa nr. 1^1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice și care se încadrează în una dintre următoarele categorii: a) dacă combustibilul trece printr-un antrepozit fiscal, în sensul art. 119 din Codul fiscal nr. 1163/1997**,** antrepozitarul			monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 544 din 24 iulie 2024.

3 punctul 11 din Directiva (UE) 2020/262 a Consiliului ([6]), antrepozitarul autorizat, în sensul definiției de la articolul 3 punctul 1 din directiva respectivă, căruia îi revine obligația de a plăti acciza care a devenit exigibilă în temeiul articolului 7 din directiva respectivă; (ii) în cazul în care punctul (i) de la prezenta literă nu se aplică, orice altă persoană căreia îi revine obligația de a plăti acciza care a devenit exigibilă în temeiul articolului 7 din Directiva (UE) 2020/262 sau al articolului 21 alineatul (5) primul paragraf din Directiva 2003/96/CE a Consiliului ([7]) pentru combustibilii care intră sub incidența capitolului IVa din prezenta directivă; (iii) în cazul în care punctele (i) și (ii) de la prezenta literă nu se aplică, orice altă persoană care trebuie înregistrată de autoritățile competente relevante ale statului membru pentru a fi obligată la plata accizei, inclusiv orice persoană scutită de la plata accizei, astfel cum se menționează la articolul 21 alineatul (5) al patrulea paragraf din Directiva 2003/96/CE; (iv) în cazul în care punctele (i), (ii) și (iii) nu se aplică sau în cazul în care mai multe persoane sunt obligate să plătească în solidar respectiva acciză, orice altă persoană desemnată de un stat membru;	autorizat, astfel cum este definit în articolul respectiv, care are obligația de a achita acciza exigibilă; b) în cazul în care dispozițiile de la lit. a) nu se aplică, orice altă persoană care are obligația de a achita acciza exigibilă pentru combustibilii supuși regimului prevăzut de Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern; c) în cazul în care dispozițiile de la lit.a) și b) nu se aplică, orice altă persoană care trebuie înregistrată pentru livrările de energie electrică și de gaz natural**,** pentru a fi obligată la plata accizei, inclusiv persoanele scutite de la plata accizei, astfel cum sunt menționate în Codul fiscal nr. 1163/1997**;** d) în cazul în care dispozițiile de la lit.a), b) și c) nu se aplică sau în situațiile în care mai multe persoane sunt obligate în solidar la plata accizei**,** orice altă persoană desemnată în acest sens.			
(af) „combustibil” înseamnă, în sensul capitolului IVa din prezenta directivă, orice produs energetic menționat la articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2003/96/CE, inclusiv combustibilii enumerați în tabelele A și C din anexa I la	*combustibil* – orice substanță sau produs utilizat în scopul producerii de energie, prevăzut de dispozițiile Codului fiscal privind taxarea produselor energetice, precum și orice alt produs destinat utilizării, pus în vânzare sau utilizat drept carburant ori combustibil pentru încălzire, inclusiv în scopul producerii energiei electrice;			

directiva menționată, precum și orice alt produs destinat utilizării, pus în vânzare sau utilizat drept carburant sau combustibil pentru încălzire, astfel cum se precizează la articolul 2 alineatul (3) din directiva respectivă, inclusiv pentru producerea energiei electrice; (ag) „eliberare pentru consum” înseamnă, în sensul capitolului IVa din prezenta directivă, eliberarea pentru consum astfel cum este definită la articolul 6 alineatul (3) din Directiva (UE) 2020/262; (ah) „prețul TTF al gazelor naturale”, în sensul capitolului IVa, înseamnă prețul gazelor naturale pentru luna următoare, tranzacționat la punctul virtual de tranzacționare al mecanismului de transfer de titluri (TTF), exploatat de Gasunie Transport Services B.V.; (ai) „prețul Brent al țițeiului”, în sensul capitolului IVa, înseamnă prețul țițeiului pentru luna următoare, utilizat ca preț de referință pentru achiziționarea țițeiului. ▼M2	*eliberare pentru consum* – în sensul activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, eliberarea pentru consum, astfel cum este definită în Codul fiscal nr. 1163/1997;			
CAPITOLUL II ▼M15 **AVIAȚIE ȘI TRANSPORT MARITIM** *Articolul 3a* **Domeniu de aplicare** Articolele 3b-3g se aplică alocării și emiterii de certificate pentru activitățile de aviație enumerate în anexa I. Articolele 3ga-3gg se aplică pentru activitățile de transport maritim enumerate în anexa I. ▼M2			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu

				efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 3b **Activitățile de aviație** Până la 2 august 2009, Comisia, în conformitate cu ►M9 procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2)◄, elaborează linii directoare privind interpretarea în detaliu a activităților de aviație enumerate în anexa I. ▼C4			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile sunt neaplicabile, întrucât vizează atribuțiile Comisiei Europene
Articolul 3c **Cantitatea totală de certificate pentru aviație** (4) În perioada 1 ianuarie 2012-31 decembrie 2012, cantitatea totală de certificate care se alocă operatorilor de aeronave este echivalentă cu 97 % din emisiile istorice din aviație. ▼M14 —————— ▼C4 (3) Comisia revizuiește cantitatea totală de certificate care se alocă operatorilor de aeronave în conformitate cu articolul 30 alineatul (4). ▼M8 (3a) Orice alocare de certificate pentru activitățile de aviație înspre și dinspre aerodromurile situate în țări din afara Spațiului Economic European (SEE) după 31 decembrie 2023 face obiectul revizuirii menționate la articolul 28b. ▼C4 (4) Până la 2 august 2009, Comisia decide cu privire la emisiile istorice din aviație, pe baza celor mai fiabile date disponibile, inclusiv a estimărilor bazate pe informații privind traficul real. Respectiva decizie este deliberată			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile sunt neaplicabile, întrucât vizează atribuțiile Comisiei Europene.

în cadrul comitetului menționat la articolul 23 alineatul (1). ▼M14 (5) Comisia stabilește cantitatea totală de certificate care urmează să fie alocate pentru operatorii de aeronave pentru anul 2024 pe baza alocării totale de certificate pentru operatorii de aeronave care desfășurau activități de aviație enumerate în anexa I în anul 2023, redusă cu factorul linear de reducere menționat la articolul 9, și publică cantitatea respectivă, precum și volumul de certificate care ar fi fost alocate cu titlu gratuit în 2024, în temeiul normelor privind alocarea cu titlu gratuit aflate în vigoare anterior introducerii modificărilor prin Directiva (UE) 2023/958 a Parlamentului European și a Consiliului ([8]). (6) Pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2030, o cantitate maximă de 20 de milioane din cantitatea totală de certificate menționată la alineatul (5) este rezervată operatorilor de aeronave comerciale, în mod transparent, egal și nediscriminatoriu, pentru utilizarea combustibililor de aviație durabili și a altor combustibili de aviație care nu sunt derivați din combustibili fosili, identificați într-un regulament privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil, ca atingând cota minimă de combustibili de aviație durabili pe care trebuie să o conțină combustibilul de aviație pus la dispoziția operatorilor de aeronave în aeroporturile din Uniune de către furnizorii de combustibil				

	de aviație, pentru zborurile subsonice pentru care trebuie să fie restituite certificate în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din prezenta directivă. În cazul în care combustibilul de aviație eligibil nu poate fi atribuit fizic într-un aeroport unui anumit zbor, certificatele rezervate în temeiul prezentului subparagraf sunt disponibile pentru combustibilii de aviație eligibili furnizați pe aeroportul respectiv proporțional cu emisiile generate de zborurile operatorului de aeronave de pe aeroportul respectiv pentru care trebuie restituite certificate în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din prezenta directivă. Certificatele rezervate în temeiul primului paragraf de la prezentul alineat se alocă de către statele membre pentru a acoperi parțial sau integral diferența de preț dintre utilizarea kerosenului fosil și utilizarea combustibililor de aviație eligibili relevanți, ținând seama de stimulentele bazate pe prețul carbonului și pe nivelurile minime armonizate de impozitare a combustibililor fosili. La calcularea diferenței de preț respective, Comisia ține cont de raportul tehnic publicat de Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației în temeiul unui regulament privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil. Statele membre asigură vizibilitatea finanțării în temeiul prezentului alineat într-un mod corespunzător cerințelor de la articolul 30m alineatul (1) literele (a) și (b) din prezenta directivă.				

Certificatele alocate în temeiul prezentului alineat acoperă: (a) 70 % din diferența de preț rămasă între utilizarea kerosenului fosil și a hidrogenului din surse regenerabile de energie și biocombustibilii avansați, astfel cum sunt definiți la articolul 2 al doilea paragraf punctul (34) din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului ([9]), pentru care factorul de emisii este zero în temeiul anexei IV sau al actului de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 14 din prezenta directivă; (b) 95 % din diferența de preț rămasă între utilizarea kerosenului fosil și a combustibililor din surse regenerabile de origine nebiologică care respectă articolul 25 din Directiva (UE) 2018/2001, utilizați în aviație, pentru care factorul de emisii este zero în temeiul anexei IV sau al actului de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 14 din prezenta directivă; (c) 100 % din diferența de preț rămasă între utilizarea kerosenului fosil și a oricărui combustibil de aviație eligibil care nu este derivat din combustibili fosili care intră sub incidența primului paragraf de la				

prezentul alineat, pe aeroporturile situate pe insule cu o suprafață mai mică de 10 000 km^2 și care nu au legături rutiere sau feroviare cu continentul, pe aeroporturile care nu sunt suficient de mari pentru a fi definite ca aeroporturi ale Uniunii în conformitate cu un regulament privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil și pe aeroporturile situate într-o regiune ultraperiferică; (d) în alte cazuri decât cele menționate la literele (a), (b) și (c), 50 % din diferența de preț rămasă între utilizarea kerosenului fosil și a oricărui combustibil de aviație eligibil care nu este derivat din combustibilii fosili care intră sub incidența primului paragraf de la prezentul alineat. Alocarea certificatelor în temeiul prezentului alineat poate lua în considerare eventualul sprijin din partea altor scheme de la nivel național. Anual, operatorii de aeronave comerciale pot solicita o alocare de certificate pe baza cantității fiecărui combustibil de aviație eligibil menționat la prezentul alineat, utilizat pentru zborurile pentru care trebuie restituite certificate în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) în perioada 1 ianuarie 2024-31 decembrie 2030, cu excepția zborurilor pentru care cerința respectivă este considerată a fi				

îndeplinită în temeiul articolului 28a alineatul (1). În cazul în care, pentru un anumit an, cererea de certificate pentru utilizarea unor astfel de combustibili este mai mare decât cantitatea de certificate disponibile, cantitatea de certificate se reduce în mod uniform pentru toți operatorii de aeronave vizați de alocare în anul respectiv. Comisia publică anual în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* informații detaliate privind diferența medie de cost, pentru anul precedent, dintre kerosenul fosil, luând în considerare stimulentele bazate pe prețul carbonului și pe nivelurile minime armonizate de impozitare a combustibililor fosili, și combustibilii de aviație eligibili relevanți. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă prin stabilirea normelor detaliate pentru calcularea anuală a diferenței de cost menționate la al șaselea paragraf de la prezentul alineat, pentru alocarea certificatelor pentru utilizarea combustibililor identificați la primul paragraf de la prezentul alineat și pentru calcularea emisiilor de gaze cu efect de seră economisite ca urmare a utilizării combustibililor, astfel cum au fost raportate în temeiul actului de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 14 alineatul (1), și prin stabilirea modalităților de a ține cont de stimulentele legate de prețul carbonului și de nivelurile minime armonizate de impozitare a combustibililor fosili. Până la 1 ianuarie 2028, Comisia efectuează o evaluare cu privire la aplicarea prezentului alineat și transmite, în timp util, rezultatele evaluării respective într-un raport Parlamentului European și Consiliului. Raportul poate fi însoțit, după caz, de o propunere legislativă de alocare a unui număr plafonat și limitat în timp de certificate până la 31 decembrie 2034 pentru a stimula suplimentar utilizarea				

combustibililor identificați la primul paragraf de la prezentul alineat, în special utilizarea combustibililor din surse regenerabile de origine nebiologică în conformitate cu articolul 25 din Directiva (UE) 2018/2001, utilizați în aviație, pentru care factorul de emisie este egal cu zero în temeiul anexei IV sau al actului de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 14 din prezenta directivă. Începând cu 1 ianuarie 2028, Comisia evaluează aplicarea prezentului alineat în rapoartele anuale pe care trebuie să le trimită în temeiul articolului 10 alineatul (5). (7) În ceea ce privește zborurile care pleacă de pe un aerodrom situat în SEE și care sosesc pe un aerodrom situat în SEE, în Elveția sau în Regatul Unit, și care nu făceau obiectul EU ETS în 2023, cantitatea totală de certificate care urmează să fie alocate operatorilor de aeronave se majorează cu nivelurile alocărilor, inclusiv alocarea cu titlu gratuit și licitarea, care ar fi fost efectuate dacă ar fi făcut obiectul EU ETS în anul respectiv, reduse cu factorul linear de reducere menționat la articolul 9. (8) Prin derogare de la articolul 12 alineatul (3), de la articolul 14 alineatul (3) și de la articolul 16, statele membre consideră că cerințele stabilite la dispozițiile respective sunt îndeplinite și nu iau măsuri împotriva operatorilor de aeronave în ceea ce privește emisiile generate până la 31 decembrie 2030 în urma zborurilor dintre un aerodrom situat într-o regiune ultraperiferică a unui stat membru și un aerodrom situat în același stat membru, inclusiv un alt aerodrom sit-				

uat în aceeași regiune ultraperiferică sau într-o altă regiune ultraperiferică a aceluiași stat membru. ▼C4				
Articolul 3d **Metoda de alocare prin licitație a certificatelor pentru aviație** ▼M14 (3) În anii 2024 și 2025, 15 % din certificatele menționate la articolul 3c alineatele (5) și (7), precum și un procent de 25 % în 2024 și respectiv de 50 % în 2025, din restul de 85 % din certificatele respective, pentru care ar fi avut loc alocarea cu titlu gratuit, sunt scoase la licitație, cu excepția cantităților de certificate menționate la articolul 3c alineatul (6) și la articolul 10a alineatul (8) al patrulea paragraf. Restul certificatelor pentru anii respectivi se alocă cu titlu gratuit. Începând cu 1 ianuarie 2026, întreaga cantitate de certificate pentru care alocarea cu titlu gratuit ar fi avut loc în anul respectiv se scoate la licitație, cu excepția cantității de certificate menționate la articolul 3c alineatul (6) și la articolul 10a alineatul (8) al patrulea paragraf. ▼M14 (1a) Certificatele care sunt alocate cu titlu gratuit se alocă operatorilor de aeronave proporțional cu cota lor de emisii verificate provenite din activități de aviație raportate pentru anul 2023. Calculul respectiv ține seama, de asemenea, de emisiile verificate provenite din activitățile de aviație raportate în ceea ce privește zborurile care fac obiectul EU ETS numai de la 1 ianuarie 2024. Până la			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

data de 30 iunie a anului relevant, autoritățile competente emit certificatele care sunt alocate cu titlu gratuit pentru anul respectiv. ▼M14—————— ▼M14 (3) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă în ceea ce privește dispozițiile detaliate pentru scoaterea la licitație de către statele membre a certificatelor pentru aviație în conformitate cu alineatele (1) și (1a) de la prezentul articol, inclusiv în ceea ce privește dispozițiile detaliate pentru licitare care sunt necesare pentru transferul unei părți din veniturile provenite din licitarea respectivă către bugetul general al Uniunii ca resurse proprii în conformitate cu articolul 311 al treilea paragraf din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Cantitatea de certificate care urmează să fie scoase la licitație în fiecare perioadă de către fiecare stat membru este proporțională cu partea ce îi revine statului în cauză din cantitatea totală de emisii atribuite aviației pentru toate statele membre pentru anul de referință, raportate în temeiul articolului 14 alineatul (3) și verificate în temeiul articolului 15. Pentru fiecare perioadă menționată la articolul 13, anul de referință este anul calendaristic care se încheie cu 24 de luni înainte de începerea perioadei care face obiectul licitației. Actele delegate asigură că principiile stabilite la articolul				

10 alineatul (4) primul paragraf sunt respectate. (4) Statele membre determină destinația veniturilor obținute în urma licitării certificatelor de emisii care fac obiectul prezentului capitol, cu excepția veniturilor stabilite ca resurse proprii în conformitate cu articolul 311 paragraful al treilea din TFUE și incluse în bugetul general al Uniunii. Statele membre folosesc veniturile obținute în urma licitării certificatelor sau echivalentul valorii financiare a veniturilor respective în conformitate cu articolul 10 alineatul (3) din prezenta directivă. ▼C4 (5) Informațiile furnizate Comisiei în temeiul prezentei directive nu exonerează statele membre de obligația de notificare prevăzută la articolul 88 alineatul (3) din tratat. ▼M14 —————— ▼M15				
Articolul 3g **Planuri de monitorizare și de raportare** Statul membru de administrare se asigură că fiecare operator de aeronave prezintă autorității competente din statul membru respectiv un plan de monitorizare care să stabilească măsuri de monitorizare și de raportare a emisiilor și că aceste planuri sunt aprobate de autoritatea competentă în conformitate cu actele de punere în aplicare menționate la articolul 14. ▼M15	**43.**La Articolul 51: alineatul (1) va avea următorul cuprins: "(1) În vederea decarbonizării aviației civile, a încurajării utilizării unor tehnologii mai puțin poluante și a surselor regenerabile prin aplicarea măsurilor economice, se evaluează, prin intermediul sistemului MRV al emisiilor de GES, progresele înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii și se instituie schema CORSIA, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, aprobat de Guvern."; alineatul (2) va avea următorul cuprins: "(2) Cerințele privind MRV a emisiilor de GES generate de operatorii aerieni naționali care desfășoară activitățile prevăzute în anexa nr.1 și/sau efectuează zboruri care intră sub incidența CORSIA, în scopul evaluării progreselor	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice Articolul 51. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul aviației (1) În vederea decarbonizării aviației civile și a încurajării utilizării unor tehnologii mai puțin poluante și a surselor regenerabile prin aplicarea măsurilor economice este instituită schema CORSIA, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională, aprobat de Guvern. (2) Cerințele privind MRV a emisiilor de GES, inclusiv evaluarea progresului înregistrat în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestora, generate de operatorii aerieni naționali, sunt stabilite în regulamentul prevăzut la alin. (1).	Compatibil	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care

	înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii, sunt stabilite în regulamentul prevăzut la alin. (6), cu excepția derogărilor reglementate de regulamentul prevăzut la alin. (1)."; la alineatul (4) cuvântul „carbon" se substituie cu cuvintele „GES și altor efecte ale aviației asupra climei decât emisiile de CO_2"; la alineatul (6) cuvântul „GES" se completează cu cuvintele „și altor efecte ale aviației asupra climei decât emisiile de CO_2";	(3) Operatorul de aeronave prezintă spre aprobare Autorității Aeronautice Civile planul de monitorizare a emisiilor de CO_2, care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon în cadrul CORSIA, cu două luni înainte de atingerea pragului de raportare estimativ de 10000 de tone de CO_2 pe an. (4) Operatorul de aeronave prezintă spre coordonare Agenției de Mediu planul de monitorizare a emisiilor de CO_2, care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon, începând cu 30 iunie 2026 sau înainte de începerea activității din domeniul aviației. (5) RAE-ul operatorului de aeronave, pentru întreaga perioadă de raportare a anului precedent, este verificat de către un verificator acreditat în conformitate cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern. (6) Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES, prevăzute la alin. (4), se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și de la activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.		urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 3ga **Domeniul de aplicare pentru activitățile de transport maritim** (1) Alocarea certificatelor și aplicarea obligațiilor de restituire pentru activitățile de transport maritim se realizează în legătură cu cincizeci la sută (50 %) din emisiile generate de călătoriile navelor care pleacă dintr-un port de escală aflat sub jurisdicția unui stat membru și sosesc într-un port de escală aflat în afara jurisdicției unui stat membru, cincizeci la sută (50 %) din emisiile generate de călătoriile navelor care pleacă dintr-un port de escală aflat în afara jurisdicției unui stat membru și sosesc într-un port de escală af-		Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice **Articolul 52.** Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim (1) În scopul promovării reducerii emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, armatorii sunt obligați să monitorizeze și să raporteze emisiile de GES pentru fiecare navă și pentru fiecare călătorie, în conformitate cu Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim, aprobat de Guvern. (2) Armatorii prezintă spre înregistrare Agenției de Mediu planul de monitorizare a emisiilor de CO_2, care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon, înainte de începerea activității din domeniul transportului maritim.	Parțial compatibil	

lat sub jurisdicția unui stat membru, sută la sută (100 %) din emisiile generate de călătoriile navelor care pleacă dintr-un port de escală aflat sub jurisdicția unui stat membru și sosesc într-un port de escală aflat sub jurisdicția unui stat membru și sută la sută (100 %) din emisiile produse de nave în cadrul unui port de escală aflat sub jurisdicția unui stat membru. (2) Până la 31 decembrie 2023, Comisia stabilește, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, o listă a porturilor învecinate de transbordare a containerelor și, ulterior, actualizează lista respectivă la fiecare doi ani, până la 31 decembrie. Actele de punere în aplicare respective indică un port ca fiind port învecinat de transbordare a containerelor în cazul în care ponderea transbordării de containere, măsurată în unități echivalente cu douăzeci de picioare, depășește 65 % din traficul total de containere din portul respectiv în cursul celei mai recente perioade de douăsprezece luni pentru care sunt disponibile date relevante și dacă portul respectiv este situat în afara Uniunii, dar la mai puțin de 300 de mile marine de un port aflat sub jurisdicția unui stat membru. În sensul prezentului alineat, containerele sunt considerate ca fiind transbordate atunci când sunt descărcate de pe o navă în port cu unicul scop de a fi încărcate pe o altă navă. Lista stabilită de Comisie în temeiul primului paragraf nu include porturile situate într-o țară terță pentru care țara terță respectivă		(3) Anual, până la data de 31 martie, armatorii sunt obligați să transmită Agenției de Mediu RAE-ul pentru întreaga perioadă de raportare a anului precedent, care să fie verificat de către un verificator acreditat. (4) Navele care au ca destinație un port situat pe teritoriul Republicii Moldova sunt obligate să raporteze emisiile de GES Agenției de Mediu până la intrarea în port.		

aplică efectiv măsuri echivalente cu prezenta directivă. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). (3) Articolele 9, 9a și 10 se aplică activităților de transport maritim în același mod în care se aplică altor activități care intră sub incidența EU ETS, cu următoarea excepție în ceea ce privește aplicarea articolului 10. Până la 31 decembrie 2030, o parte din certificate se atribuie statelor membre în care ponderea companiilor de transport maritim care s-ar fi aflat în responsabilitatea lor în temeiul articolului 3gf, în raport cu populația lor din 2020 și pe baza datelor disponibile pentru perioada 2018-2020, este de peste 15 companii de transport maritim la 1 milion de locuitori. Cantitatea de certificate corespunde unui procent de 3,5 % din cantitatea suplimentară de certificate asociată creșterii plafonului pentru transportul maritim, menționată la articolul 9 al treilea paragraf, în anul corespunzător. Pentru anii 2024 și 2025, cantitatea de certificate se înmulțește, în plus, cu procentele aplicabile anului corespunzător în temeiul articolului 3gb primul paragraf literele (a) și (b). Veniturile provenite din licitarea respectivei părți a certificatelor ar trebui să fie utilizate în scopurile menționate la articolul 10 alineatul (3) primul paragraf litera (g), în ceea ce privește sectorul maritim, și la literele (f) și (i). O cotă de 50 % din cantitatea de certificate se distribuie între statele membre				

vizate, în funcție de ponderea companiilor de transport maritim aflate în responsabilitatea lor, iar restul se distribuie în părți egale între acestea.				
Articolul 3gb **Introducerea treptată a cerințelor pentru transportul maritim** Companiile de transport maritim au obligația de a restitui certificatele în conformitate cu următorul calendar: (a) 40 % din emisiile verificate raportate pentru 2024 care ar face obiectul cerințelor de restituire în conformitate cu articolul 12; (b) 70 % din emisiile verificate raportate pentru 2025 care ar face obiectul cerințelor de restituire în conformitate cu articolul 12; (c) 100 % din emisiile verificate raportate pentru 2026 și pentru fiecare an ulterior în conformitate cu articolul 12. Atunci când se restituie mai puține certificate în comparație cu emisiile verificate generate de transportul maritim pentru anii 2024 și 2025, odată ce diferența dintre emisiile verificate și certificatele restituite a fost stabilită pentru fiecare an, volumul de certificate care corespunde respectivei diferențe nu se scoate la licitație în temeiul articolului 10, ci se anulează.			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 3gc **Dispoziții privind transferul costurilor legate de EU ETS de la compania de transport maritim la o altă entitate** Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că, atunci când responsabilitatea finală pentru achiziționarea combustibilului sau pentru operarea navei sau pentru ambele este asumată de către o altă entitate decât compania de transport maritim, în temeiul unei clauze contractuale, compania de transport maritim are dreptul la rambursarea de către entitatea respectivă a			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care

costurilor generate de restituirea certificatelor. În sensul prezentului articol, „operarea navei” înseamnă stabilirea încărcăturii transportate sau a rutei și a vitezei navei. Compania de transport maritim rămâne entitatea responsabilă de restituirea certificatelor, astfel cum se prevede la articolele 3gb și 12, precum și de respectarea globală a dispozițiilor de drept intern prin care se transpune prezenta directivă. Statele membre se asigură că acele companii de transport maritim aflate în responsabilitatea lor respectă obligațiile de restituire a certificatelor în temeiul articolelor 3gb și 12, fără a se aduce atingere dreptului unor astfel de companii de transport maritim de a primi o rambursare de la operatorii comerciali pentru costurile generate de restituire.				urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 3gd **Monitorizarea și raportarea emisiilor generate de transportul maritim** În ceea ce privește emisiile generate de activitățile de transport maritim enumerate în anexa I la prezenta directivă, autoritatea de administrare a unei companii de transport maritim se asigură că o companie de transport maritim aflată în responsabilitatea sa monitorizează și raportează parametrii relevanți pe parcursul unei perioade de raportare și că îi transmite date agregate privind emisiile la nivelul companiei, în conformitate cu capitolul II din Regulamentul (UE) 2015/757.		Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice **Articolul 52.** Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim (1) În scopul promovării reducerii emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim, armatorii sunt obligați să monitorizeze și să raporteze emisiile de GES pentru fiecare navă și pentru fiecare călătorie, în conformitate cu Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim, aprobat de Guvern. (2) Armatorii prezintă spre înregistrare Agenției de Mediu planul de monitorizare a emisiilor de CO_2, care conține măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor de carbon, înainte de începerea activității din domeniul transportului maritim. (3) Anual, până la data de 31 martie, armatorii sunt obligați să transmită Agenției de Mediu RAE-ul pentru întreaga perioadă de raportare a anului precedent, care să fie verificat de către un verificator acreditat.	Compatibil	

		(4) Navele care au ca destinație un port situat pe teritoriul Republicii Moldova sunt obligate să raporteze emisiile de GES Agenției de Mediu până la intrarea în port. Hotărârea Guvernului nr. 544/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim **15.** Companiile determină emisiile de gaze cu efect de seră pentru fiecare dintre navele pe care le dețin, în conformitate cu o metodă prevăzută în anexa nr. 1, și monitorizează alte informații relevante, în conformitate cu reglementările din anexa nr. 2 sau adoptate în temeiul respectivei anexe.		
Articolul 3ge **Norme privind verificarea și acreditarea emisiilor generate de transportul maritim** Autoritatea de administrare a unei companii de transport maritim se asigură că raportarea datelor privind emisiile agregate la nivelul companiei de transport maritim transmise de către o companie de transport maritim în temeiul articolului 3gd din prezenta directivă este verificată în conformitate cu normele de verificare și acreditare prevăzute în capitolul III din Regulamentul (UE) 2015/757.		Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice **Articolul 52.** Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la activitățile din domeniul transportului maritim (3) Anual, până la data de 31 martie, armatorii sunt obligați să transmită Agenției de Mediu RAE-ul pentru întreaga perioadă de raportare a anului precedent, care să fie verificat de către un verificator acreditat. Hotărârea Guvernului nr. 544/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim **9.** Monitorizarea și raportarea sunt coerente și comparabile în timp. În acest scop, companiile utilizează aceleași metode de monitorizare și seturi de date care fac obiectul unor modificări evaluate de verificator. **10.** Companiile obțin, înregistrează, compilează, analizează și documentează datele de monitorizare, inclusiv ipotezele, referințele, factorii de emisie și datele de activitate, într-un mod transparent care să permită reproducerea determinării emisiilor de gaze cu efect de seră de către verificator.	Compatibil	
Articolul 3gf **Autoritatea de administrare a unei companii de transport maritim**			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comer-

(1) Autoritatea de administrare a unei companii de transport maritim este: (a) în cazul unei companii de transport maritim înregistrate într-un stat membru, statul membru în care este înregistrată compania respectivă de transport maritim; (b) în cazul unei companii de transport maritim care nu este înregistrată într-un stat membru, statul membru cu cel mai mare număr estimat de escale în port pe parcursul călătoriilor pe care compania respectivă de transport maritim le-a efectuat în cei patru ani precedenți de monitorizare și care se încadrează în domeniul de aplicare prevăzut la articolul 3ga; (c) în cazul unei companii de transport maritim care nu este înregistrată într-un stat membru și care nu a efectuat nicio călătorie care se încadrează în domeniul de aplicare prevăzut la articolul 3ga în ultimii patru ani de monitorizare, statul membru în care o navă a companiei de transport maritim și-a început sau și-a încheiat prima călătorie care se încadrează în domeniul de aplicare prevăzut la articolul respectiv. (2) Pe baza celor mai fiabile informații disponibile, Comisia stabilește, prin intermediul unor acte de punere în aplicare: (a) înainte de 1 februarie 2024, o listă a companiilor de transport maritim care au desfășurat o activitate de transport maritim enumerată în anexa I care intră în domeniul de aplicare prevăzut la articolul 3ga sau				cializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.

începând cu 1 ianuarie 2024, specificând autoritatea de administrare a unei companii de transport maritim, în conformitate cu alineatul (1) de la prezentul articol; (b) înainte de 1 februarie 2026 și, ulterior, la fiecare doi ani, o listă actualizată pentru a atribui companiile de transport maritim înregistrate într-un stat membru unei alte autorități de administrare a unei companii de transport maritim, în cazul în care respectivele companii și-au schimbat statul membru de înregistrare în Uniune în conformitate cu alineatul (1) litera (a) de la prezentul articol, sau pentru a include companiile de transport maritim care au efectuat ulterior o activitate de transport maritim menționată în anexa I care s-a încadrat în domeniul de aplicare prevăzut la articolul 3ga, în conformitate cu alineatul (1) litera (c) de la prezentul articol; și (c) înainte de 1 februarie 2028 și, ulterior, la fiecare patru ani, o listă actualizată pentru a atribui companiile de transport maritim care nu sunt înregistrate într-un stat membru unei alte autorități de administrare a unei companii de transport maritim, în conformitate cu alineatul (1) litera (b) de la prezentul articol. (3) autoritate de administrare a unei companii de transport maritim care, în conformitate cu lista stabilită în temeiul alineatului (2), este responsabilă pentru o companie de transport maritim își păstrează această responsabilitate indiferent de modificările				

ulterioare suferite de activitățile sau de datele de înregistrare ale companiei de transport maritim, până când modificările respective se reflectă într-o listă actualizată. (4) Comisia adoptă acte de punere în aplicare pentru a stabili normele detaliate privind administrarea companiilor de transport maritim de către autoritățile de administrare ale companiilor de transport maritim care intră sub incidența prezentei directive. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2).				
Articolul 3gg **Raportare și revizuire** (1) În cazul adoptării de către Organizația Maritimă Internațională (OMI) a unei măsuri globale bazate pe piață pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim, Comisia revizuiește prezenta directivă în funcție de măsura adoptată. În acest scop, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport, în termen de 18 luni de la adoptarea unei astfel de măsuri globale bazate pe piață și înainte ca aceasta să devină operațională. În raportul respectiv, Comisia examinează măsura globală bazată pe piață în ceea ce privește: (a) ambiția acesteia în raport cu obiectivele Acordului de la Paris; (b) integritatea sa de mediu generală, inclusiv în comparație cu dispozițiile prezentei directive referitoare la transportul maritim; și			Prevederile UE neaplicabile	Prevederile sunt neaplicabile, întrucât vizează atribuțiile Comisiei Europene.

(c) eventualele aspecte legate de coerența între EU ETS și măsura respectivă. După caz, Comisia poate însoți raportul menționat la al doilea paragraf de la prezentul alineat cu o propunere legislativă de modificare a prezentei directive într-un mod care să fie coerent cu obiectivul climatic al Uniunii pentru 2030 și cu obiectivul neutralității climatice prevăzut în Regulamentul (UE) 2021/1119, precum și cu scopul de a menține integritatea de mediu și eficacitatea acțiunilor Uniunii în domeniul climei, pentru a asigura coerența între punerea în aplicare a măsurii globale bazată pe piață și EU ETS, evitând în același timp dublarea oricărei sarcini semnificative. (2) În cazul în care OMI nu adoptă, până în 2028, o măsură globală bazată pe piață pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim, în conformitate cu obiectivele Acordului de la Paris, dar cel puțin până la un nivel comparabil cu cel care rezultă din măsurile luate de Uniune în temeiul prezentei directive, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport în care examinează necesitatea de a aplica cerințele de alocare a certificatelor și obligațiile de restituire pentru mai mult de cincizeci la sută (50 %) din emisiile generate de călătoriile navelor între un port de escală aflat sub jurisdicția unui stat membru și un port de escală aflat în afara jurisdicției unui stat membru, având în vedere obiectivele Acordului de la Paris. În raportul respectiv, Comisia analizează, în special, progresele înregistrate la nivelul OMI și examinează dacă o țară terță are o				

măsură bazată pe piață echivalentă cu prezenta directivă și evaluează riscul unei creșteri a practicilor de eludare, inclusiv prin trecerea la alte moduri de transport sau prin transferul nodurilor portuare în porturi din afara Uniunii. Dacă este cazul, raportul menționat la primul paragraf este însoțit de o propunere legislativă de modificare a prezentei directive. (3) Comisia monitorizează punerea în aplicare a prezentului capitol în ceea ce privește transportul maritim, în special pentru a depista practicile de eludare, cu scopul de a preîntâmpina un astfel de comportament într-un stadiu timpuriu, inclusiv acordând atenție regiunilor ultraperiferice, și raportează la fiecare doi ani, începând cu 2024, cu privire la punerea în aplicare a prezentului capitol în ceea ce privește transportul maritim și la posibilele tendințe în ceea ce privește companiile de transport maritim care urmăresc să eludeze cerințele prezentei directive. Comisia monitorizează, de asemenea, efectele în ceea ce privește, printre altele, posibila creștere a costurilor de transport, posibilele denaturări ale pieței și modificări ale traficului portuar, cum ar fi evitarea porturilor și schimbarea nodurilor de transbordare, competitivitatea generală a sectorului maritim din statele membre și, în special, efectele asupra serviciilor de transport maritim care constituie servicii esențiale de continuitate teritorială. Dacă este cazul, Comisia propune măsuri pentru a asigura punerea în aplicare				

efectivă a prezentului capitol în ceea ce privește transportul maritim, în special măsuri de contracarare a tentativelor companiilor de transport maritim de a se sustrage cerințelor prezentei directive. (4) Până la 30 septembrie 2028, Comisia evaluează pertinența prelungirii aplicării articolului 3ga alineatul (3) al doilea paragraf după data de 31 decembrie 2030 și, dacă este cazul, prezintă o propunere legislativă în acest sens. (5) Până la 31 decembrie 2026, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport în care examinează fezabilitatea și impactul economic, de mediu și social al includerii în prezenta directivă a emisiilor generate de nave, inclusiv de la navele de aprovizionare în larg, cu un tonaj brut mai mic de 5 000 de tone, dar nu mai mic de 400 de tone, bazându-se în special pe analiza care însoțește revizuirea Regulamentului (UE) 2015/757, scadentă până la 31 decembrie 2024. În raportul respectiv se analizează, de asemenea, interconexiunile dintre prezenta directivă și Regulamentul (UE) 2015/757 și se fructifică experiența dobândită în urma aplicării acestuia. În raportul respectiv Comisia examinează, de asemenea, modul în care prezenta directivă poate promova cel mai eficient adoptarea combustibililor maritimi din surse regenerabile și cu emisii reduse de dioxid de carbon, pe baza duratei de viață. Dacă este cazul, raportul poate să fie însoțit de propuneri legislative.				

▼M2				
CAPITOLUL III **INSTALAȚII STAȚIONARE** **▼M15** *Articolul 3h* **Domeniu de aplicare** Dispozițiile prezentului capitol se aplică autorizațiilor de emisii de gaze cu efect de seră și alocării și emiterii de certificate pentru activitățile enumerate în anexa I, altele decât activitățile de aviație și de transport maritim. ▼C5		Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatic Articolul 49. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare (1) La aprobarea desfășurării activităților prevăzute în anexa nr. 1, în autorizația integrată de mediu sau în autorizația de mediu se include, în mod obligatoriu, componenta privind emisiile de GES, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale. Începând din 30 iunie 2026, autorizațiile integrate de mediu și autorizațiile de mediu se emit cu respectarea cerințelor prevăzute la pct. 7 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern, iar autorizațiile emise anterior, valabile în temeiul art. 27 alin. (1) coroborat cu art. 15 alin. (22) din Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, pe componenta de GES, se completează cu planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră în termen de 3 luni. (2) Operatorul instalației staționare în care desfășoară una dintre activitățile prevăzute în anexa nr. 1 și care deține autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu asigură monitorizarea și raportarea anuală a emisiilor de GES, începând cu 1 ianuarie 2027, în baza planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră aprobat.	Parțial compatibil	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 4 **Autorizații de emisii de gaze cu efect de seră** Statele membre se asigură că, de la 1 ianuarie 2005, nicio instalație nu desfășoară niciuna dintre activitățile enumerate în anexa I care generează emisii specificate pentru activitatea în cauză, cu excepția cazurilor în care operatorul deține o autorizație eliberată de autoritatea competentă în conformitate cu articolele 5 și 6, sau dacă instalația este exclusă		Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatic Articolul 49. Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la instalațiile staționare (1) La aprobarea desfășurării activităților prevăzute în anexa nr. 1, în autorizația integrată de mediu sau în autorizația de mediu se include, în mod obligatoriu, componenta privind emisiile de GES, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale. Începând din 30 iunie 2026, autorizațiile integrate de mediu și autorizațiile de mediu se emit	Compatibil	

din►**M9** EU ETS ◄ în temeiul articolului 27. Acestea se aplică și în cazul instalațiilor care intră sub incidența articolului 24. ▼B		cu respectarea cerințelor prevăzute la pct. 7 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern, iar autorizațiile emise anterior, valabile în temeiul art. 27 alin. (1) coroborat cu art. 15 alin. (22) din Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, pe componenta de GES, se completează cu planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră în termen de 3 luni. (2) Operatorul instalației staționare în care desfășoară una dintre activitățile prevăzute în anexa nr. 1 și care deține autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu asigură monitorizarea și raportarea anuală a emisiilor de GES, începând cu 1 ianuarie 2027, în baza planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră aprobat.		
Articolul 5 ▼C2 **Cererile pentru eliberarea autorizațiilor de emisii de gaze cu efect de seră** O cerere înaintată autorității competente pentru eliberarea unei autorizații de emisii de gaze cu efect de seră cuprinde o descriere a: ▼B (c) instalației și a activităților acesteia, incluzând tehnologia utilizată; (d) materiilor prime și auxiliare a căror utilizare este posibil să conducă la emisii de gaze cu efect de seră enumerate în anexa I; (e) a surselor de emisii de gaze enumerate în anexa I din instalație și ▼M4 (f) măsurilor planificate pentru monitorizarea și raportarea emisiilor în conformitate cu ►**M9** actele ◄ menționate la articolul 14. ▼B		Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale. **Articolul 15.** Procedura de emitere a autorizației integrate de mediu sau a autorizației de mediu (1) Pentru obținerea autorizației integrate de mediu sau a autorizației de mediu, operatorul depune la Agenția de Mediu, prin intermediul ghișeului unic, o cerere însoțită de dosarul tehnic care conține următoarele informații: a) denumirea comercială a operatorului, numele și prenumele persoanei responsabile și adresa completă a amplasamentului; b) sediul sau domiciliul operatorului, inclusiv adresa completă a acestuia; c) numele și prenumele și funcția persoanei responsabile de amplasament, dacă aceasta este diferită de cea prevăzută la lit. a); d) caracteristica și denumirea instalației pentru care se solicită autorizația și capacitățile de producere a acesteia; e) materia primă și auxiliară, substanțele și sursa de energie utilizate în cadrul instalației sau generate de aceasta (folosirea energiei regenerabile); f) sursa de aprovizionare cu apă, existența sistemului de circuit închis al apei, existența stației de preepurare a amplasamentului;	Parțial compatibil	Prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale vor fi modificate pentru a asigura alinierea fidelă

Cererile cuprind, de asemenea, un rezumat netehnic al detaliilor menționate la primul paragraf. ▼C2		g) sursele de emisie din instalație, substanțele emise în aer, apă și sol; h) caracteristica amplasamentului instalației; i) date cu privire la deținerea Raportului privind situația de referință a amplasamentului, aprobat de Agenția de Mediu; j) volumul emisiilor prognozate în aer, apă și sol, reieșind din capacitatea de producere și de identificare a efectelor emisiilor asupra mediului; k) tehnologiile propuse și alte tehnologii nonpoluante pentru prevenirea sau, dacă nu este posibil, pentru reducerea emisiilor din instalații; l) măsurile de prevenire a generării deșeurilor, de pregătire pentru reutilizarea, reciclarea și valorificarea deșeurilor generate de instalație; m) măsurile de monitorizare a emisiilor în aer, apă și sol; n) principalele alternative la tehnologia, tehnicile și măsurile propuse; o) referințe la decizia cu privire la evaluarea prealabilă a activității planificate, la acordul de mediu, emise în baza Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, precum și la avizul expertizei ecologice de stat emis conform Legii nr. 851/1996 privind expertiza ecologică pentru activitățile care au fost inițiate până la abrogarea acesteia.		
Articolul 6 **Condițiile de acordare și conținutul autorizațiilor de emisii de gaze cu efect de seră** (6) Autoritatea competentă eliberează autorizații de emisii de gaze cu efect de seră autorizând emisiile de gaze cu efect de seră din întreaga instalație sau dintr-o parte a acesteia în cazul în care autoritatea competentă a stabilit că operatorul poate monitoriza și raporta emisiile. O autorizație de emisii de gaze cu efect de seră poate viza una sau mai multe instalații de pe același amplasament, operate de același operator.		Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale. **Articolul 13.** Condițiile de emitere a autorizației integrate de mediu sau a autorizației de mediu (1) Agenția de Mediu emite autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu, conform anexelor nr.15 și 16, dacă instalația îndeplinește cerințele prezentei legi, fără a aduce atingere altor prevederi ale legislației. (2) Autorizația integrată de mediu și autorizația de mediu sunt emise pentru una, două sau mai multe instalații sau părți ale instalațiilor exploatate de către același operator pe același amplasament. (3) În cazul în care autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu emisă vizează două sau mai multe instalații, aceasta prevede	Parțial compatibil	Prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale vor fi modificate pentru a asigura alinierea fidelă

▼M9 ————— ▼C2 (7) Autorizațiile de emisii de gaze cu efect de seră conțin următoarele elemente: (a) numele și adresa operatorului; (b) o descriere a activităților și a emisiilor instalației; ▼M4 (c) un plan de monitorizare care respectă cerințele actelor ◀menționate la articolul 14. Statele membre pot permite operatorilor să actualizeze planurile de monitorizare fără să schimbe autorizația. Operatorii prezintă autorității competente, în vederea aprobării, toate planurile de monitorizare actualizate. ▼C2 (d) cerințele de raportare; și ▼M15 (e) obligația de a restitui certificate care corespund emisiilor totale ale instalației în fiecare an calendaristic, conform verificărilor efectuate în conformitate cu articolul 15 până la termenul stabilit la articolul 12 alineatul (3). ▼M4		condițiile care să asigure că fiecare instalație îndeplinește cerințele prezentei legi și nu contravine altor prevederi ale legislației. (4) În cazul în care autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu emisă vizează mai multe părți ale unei instalații exploatate de operatori diferiți, aceasta stabilește condițiile de funcționare pentru fiecare operator. (9) Autorizația integrată de mediu și autorizația de mediu pentru activitățile industriale și economice noi sau modificate substanțial se eliberează dacă acestea au fost supuse procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, conform prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. (10) Până la solicitarea primei autorizații integrate de mediu sau a autorizației de mediu, operatorul elaborează Raportul privind situația de referință și îl prezintă Agenției de Mediu pentru aprobare. **Articolul 19.** Conținutul autorizației integrate de mediu și al autorizației de mediu (1) Autorizația integrată de mediu și autorizația de mediu conțin cel puțin următoarele informații: a) valorile-limită de emisie pentru substanțele poluante prevăzute în anexa nr. 6, precum și pentru alte substanțe poluante, care pot fi emise de instalația respectivă în cantități semnificative, luându-se în considerare natura acestora și potențialul lor de a transfera poluarea dintr-un mediu în altul; b) cerințele pentru protecția solului și a apelor subterane, precum și măsurile privind gestionarea deșeurilor generate de instalație; c) cerințele privind pH-ul, temperatura și debitul evacuărilor de ape uzate. Condițiile tehnice se aplică conform Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale, aprobat de Guvern; d) cerințele de monitorizare a emisiilor, indicând: 1. metodologia de măsurare, frecvența și procedura de evaluare; și		

		2. în cazul în care se aplică art. 30 alin.(4) lit.b), că rezultatele monitorizării emisiilor sunt disponibile pentru aceeași perioadă de timp și pentru aceleași condiții de referință ca și cele corespunzătoare nivelurilor de emisii asociate celor mai bune tehnici disponibile; e) cerințele privind ținerea evidenței deșeurilor conform Instrucțiunii cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeuri și gestionarea acestora, aprobată de Guvern; f) obligația de a furniza Agenției de Mediu, cel puțin o dată pe an, informația obținută în urma monitorizării emisiilor menționate la lit. d) a prezentului alineat și alte date necesare care permit autorității competente pentru protecția mediului să verifice alinierea cu cerințele și condițiile de autorizare, precum și un rezumat al rezultatelor monitorizării emisiilor, care să permită comparația cu nivelurile de emisie asociate celor mai bune tehnici disponibile în cazul aplicării art. 30 alin. (4) lit. b); g) obligația de a se înregistra și de a furniza în Sistemul informațional automatizat „Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți” rapoarte anuale privind emisiile și transferul de poluanți, iar în Sistemul informațional automatizat „Managementul deșeurilor” – rapoarte privind gestionarea deșeurilor; h) cerințele privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră: dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), protoxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluorocarburi (PFC), hexafluorură de sulf (SF_6) și trifluorură de azot (NF_3), precum și a altor compuși reglementați în cadrul Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice, aprobat de Guvern, în baza planului de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din instalațiile exploatate în cadrul unei activități prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice; i) cerințele de menținere și supraveghere periodică a măsurilor luate pentru prevenirea emisiilor în sol și în apele subterane în con-		

		formitate cu lit. b) și cerințe de monitorizare periodică a solului și a apelor subterane în ceea ce privește substanțele periculoase relevante care se pot găsi pe amplasament, ținând seama de posibilitatea de poluare a solului și a apelor subterane de pe amplasamentul instalației; j) măsurile privind unele condiții, altele decât condițiile normale de funcționare, cum ar fi operațiunile de pornire și de oprire, scurgerile, defecțiunile, opririle temporare și încetarea definitivă a funcționării; k) condițiile privind reducerea poluării la distanțe mari sau transfrontaliere; l) condițiile pentru evaluarea conformității cu valorile-limită de emisie sau o trimitere la cerințele aplicabile specificate în alte acte normative; m) măsurile de prevenire a poluării mediului și de neadmitere a generării poluării semnificative; n) cerințele de aplicare a celor mai bune tehnici disponibile; o) măsurile de prevenire și reducere la minimum a generării de deșeuri, după caz, de pregătire pentru reutilizare, reciclare, valorificare sau eliminare, cu evitarea și reducerea oricărui impact asupra mediului; p) măsurile privind utilizarea eficientă a resurselor naturale și a energiei; q) cerințele de prevenire a accidentelor industriale și limitarea consecințelor; r) condițiile specifice de protecție a mediului, care trebuie respectate în procesul desfășurării activității; s) obligativitatea furnizării informațiilor veridice Inspectoratului pentru Protecția Mediului în procesul desfășurării activității și a controlului și Agenției de Mediu despre orice modificări efectuate pe parcursul activității. (2) În sensul alin. (1) lit. a), valorile-limită de emisie pot fi suplimentate sau înlocuite cu parametri sau cu măsuri tehnice echivalente, care asigură un nivel echivalent de protecție a mediului.		
Articolul 7 **Modificări privind instalațiile**		Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale.	Compatibil	

Operatorul informează autoritatea competentă cu privire la orice modificări planificate privind natura, funcționarea, extinderea sau reducerea semnificativă a capacității instalației care ar putea impune revizuirea autorizației de emisii de gaze cu efect de seră. După caz, autoritatea competentă revizuiește autorizația. În cazul în care survine o modificare a identității operatorului instalației, autoritatea competentă revizuiește autorizația astfel încât acesta să includă numele și adresa noului operator. **▼M15**		**Articolul 22.** Modificările substanțiale ale instalațiilor (1) Operatorul informează Agenția de Mediu despre orice modificare substanțială a instalațiilor autorizate în ceea ce privește caracteristicile, funcționarea sau extinderea acestora care pot avea consecințe asupra mediului și prezintă o cerere de reexaminare și reperfectare a autorizației integrate de mediu și a autorizației de mediu, cu anexarea la cerere a documentelor confirmative ale modificărilor. (2) Agenția de Mediu reexaminează autorizația integrată de mediu și autorizația de mediu conform prevederilor art. 15–17, ținând cont de modificările planificate de operator conform alin. (1), și eliberează o autorizație integrată de mediu sau o autorizație de mediu actualizată, al cărei termen de valabilitate nu va depăși termenul indicat în autorizația pentru care s-a solicitat actualizarea. (3) Nicio modificare substanțială planificată a unei instalații nu se poate realiza fără obținerea prealabilă a actelor de reglementare corespunzătoare etapelor de dezvoltare a unei astfel de modificări, inclusiv fără cele prevăzute de Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. (4) Solicitarea de emitere a autorizației integrate de mediu sau a autorizației de mediu conform alin. (1) și (2) se referă la părțile modificate ale instalației, cu aplicarea prevederilor art. 15.		
Articolul 8 **Coordonarea cu Directiva 2010/75/UE** În cazul în care instalațiile desfășoară activitățile incluse în anexa I la Directiva 2010/75/UE, statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura coordonarea condițiilor și a procedurii de acordare a autorizațiilor de emisii de gaze cu efect de seră cu cele pentru acordarea unei autorizații prevăzute de directiva respectivă. Cerințele de la articolele 5, 6 și 7 din prezenta directivă pot fi integrate în procedurile prevăzute în Directiva 2010/75/UE. Comisia revizuiește eficacitatea sinergiilor cu Directiva 2010/75/UE. Este			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă statelor membre ale UE.

necesar ca autorizațiile relevante în domeniul mediului și al climei să fie coordonate pentru a asigura executarea eficientă și mai rapidă a măsurilor necesare în vederea îndeplinirii obiectivelor Uniunii privind clima și energia. Comisia poate prezenta un raport Parlamentului European și Consiliului în contextul oricărei revizuiri viitoare a prezentei directive. ▼C5				
Articolul 9 **Cantitatea de certificate emise la nivel comunitar** Cantitatea de certificate emise anual la nivel comunitar începând din 2013 se diminuează linear pornind de la mijlocul perioadei 2008-2012. Cantitatea respectivă se reduce cu un factor linear de 1,74 % în raport cu cantitatea medie anuală totală a certificatelor emise de statele membre în conformitate cu deciziile Comisiei privind planurile naționale de alocare pentru perioada 2008-2012.►A1 Cantitatea de certificate de emisii la nivel comunitar se va mări, în urma aderării Croației, doar cu cantitatea de certificate de emisii licitată de Croația în temeiul articolului 10 alineatul (1).◄ ▼M9 Începând cu 2021, factorul linear este de 2,2 %. ▼M15 În 2024, cantitatea de certificate la nivelul Uniunii se reduce cu 90 de milioane de certificate. În 2026, cantitatea de certificate la nivelul Uniunii se reduce cu 27 de milioane de certificate. În 2024, cantitatea de certificate la nivelul Uniunii se majorează cu 78,4 milioane de certificate pentru transportul maritim. Factorul linear este de 4,3 % între 2024 și 2027 și de 4,4 % începând cu anul 2028. Factorul linear se aplică, de asemenea, certificatelor care corespund emisiilor medii generate de transportul maritim raportate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/757 pentru 2018 și 2019, care sunt			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

examinate la articolul 3ga din prezenta directivă. Comisia publică cantitatea de certificate la nivelul Uniunii până la 6 septembrie 2023. Începând cu 1 ianuarie 2026 și, respectiv, 1 ianuarie 2027, cantitatea de certificate se majorează pentru a se ține seama de includerea emisiilor de gaze cu efect de seră, altele decât emisiile de CO_2 generate de activitățile de transport maritim, și de includerea emisiilor navelor de aprovizionare în larg, pe baza emisiilor acestora din cel mai recent an pentru care sunt disponibile date. Fără a aduce atingere articolului 10 alineatul (1), certificatele care rezultă din majorarea respectivă sunt puse la dispoziție pentru a sprijini inovarea în conformitate cu articolul 10a alineatul (8). **▼M4**				
Articolul 9a **Ajustarea cantității de certificate emise la nivel comunitar** (1) În ceea ce privește instalațiile incluse în schema comunitară în perioada 2008-2012 în temeiul articolului 24 alineatul (1), cantitatea de certificate emise începând cu 1 ianuarie 2013 se ajustează pentru a reflecta cantitatea medie anuală de certificate emise pentru instalațiile respective în cursul perioadei de includere a acestora, cantitate ajustată cu factorul linear menționat la articolul 9. (2) În ceea ce privește instalațiile care desfășoară activitățile menționate în anexa I, incluse în schema comunitară doar începând cu 2013, statele membre se asigură că operatorii acestor instalații prezintă autorității competente date privind emisiile, argumentate corespunzător și verificate în mod independent, astfel încât acestea să poată fi luate în considerare la ajustarea			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

cantității de certificate care urmează să fie emise la nivel comunitar. Toate aceste date se prezintă până la 30 aprilie 2010 autorităților competente vizate, în conformitate cu dispozițiile adoptate în temeiul articolului 14 alineatul (1). În cazul în care datele prezentate sunt justificate în mod corespunzător, autoritatea competentă informează în acest sens Comisia până la 30 iunie 2010, iar cantitatea de certificate care urmează să fie emise, ajustată cu factorul linear menționat la articolul 9, se ajustează în consecință. În cazul instalațiilor care generează alte gaze cu efect de seră decât CO_2, autoritatea competentă poate notifica o cantitate mai mică de emisii în conformitate cu potențialul lor de reducere a emisiilor acestor instalații. (3) Comisia publică cantitățile ajustate menționate la alineatele (1) și (2) până la 30 septembrie 2010. (4) În ceea ce privește instalațiile excluse din schema comunitară în conformitate cu articolul 27, cantitatea de certificate care urmează să fie emise la nivel comunitar începând cu 1 ianuarie 2013 se ajustează descrescător pentru a reflecta emisiile medii anuale verificate provenite de la aceste instalații în perioada 2008-2010, ajustate cu factorul linear menționat la articolul 9. ▼M4				
Articolul 10 **Licitarea certificatelor** ▼M9			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de

(1) Începând cu 2019, statele membre scot la licitație toate certificatele care nu sunt alocate cu titlu gratuit în conformitate cu articolele 10a și 10c din prezenta directivă și care nu sunt plasate în rezerva pentru stabilitatea pieței, instituită prin Decizia (UE) 2015/1814 a Parlamentului European și a Consiliului ([10]) (denumită în continuare „rezerva pentru stabilitatea pieței”), sau anulate în conformitate cu articolul 12 alineatul (4) din prezenta directivă. Începând cu 2021 și fără a aduce atingere unei posibile reduceri în temeiul articolului 10a alineatul (5a), proporția de certificate care urmează să fie scoase la licitație este de 57 %. ▼M15 O cotă de 2 % din cantitatea totală de certificate pentru perioada 2021-2030 se licitează în vederea constituirii unui fond pentru îmbunătățirea eficienței energetice și modernizarea sistemelor energetice ale anumitor state membre (denumite în continuare „statele membre beneficiare”), astfel cum se prevede la articolul 10d (denumit în continuare „fondul pentru modernizare”). Statele membre beneficiare ale acestui volum de certificate sunt statele membre cu un PIB pe cap de locuitor la prețurile pieței mai mic de 60 % din media Uniunii în 2013. Fondurile corespunzătoare acestui volum de certificate se distribuie în conformitate cu partea A din anexa IIb. În plus, o cotă de 2,5 % din cantitatea totală de certificate pentru perioada 2024-2030 sunt scoase la licitație pentru Fondul pentru modernizare. Statele membre beneficiare ale acestui volum de certificate sunt statele membre cu un PIB pe cap de locuitor la prețurile pieței mai mic de 75 % din media Uniunii în perioada 2016-				emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

2018. Fondurile corespunzătoare acestui volum de certificate se distribuie în conformitate cu partea B din anexa IIb. ▼M9 Cantitatea totală rămasă de certificate care urmează să fie scoase la licitație de statele membre se distribuie în conformitate cu alineatul (2). ▼M7 (1a) În cazul în care volumul de certificate de emisii care urmează să fie scoase la licitație de statele membre în ultimul an al fiecărei perioade menționate la►**M9** articolul 13◄din prezenta directivă depășește cu mai mult de 30% media preconizată a volumului de certificate scoase la licitație pentru primii doi ani din perioada următoare înainte de aplicarea articolului 1 alineatul (5) din Decizia (UE) 2015/1814, două treimi din diferența dintre aceste volume se scad din volumul de certificate scoase la licitație în ultimul an al perioadei și se adăugă în tranșe egale volumelor care urmează să fie scoase la licitație de statele membre în primii doi ani ai perioadei următoare. ▼M4 (2) Cantitatea totală a cotelor pe care fiecare stat membru urmează să le scoată la licitație se prezintă după cum urmează: (i) ►M9 90 % ◄ din cantitatea totală a cotelor de licitat se distribuie între statele membre în ponderi identice cu ponderea deținută de statul membru vizat din totalul emisiilor verificate în cadrul ►M9 EU ETS ◄ pentru 2005 sau media pentru perioada 2005-2007,				

alegându-se valoarea cea mai ridicată; ▼M9 (j) 10 % din cantitatea totală de certificate care urmează să fie scoase la licitație se distribuie între anumite state membre în scop de solidaritate, dezvoltare și interconectare în cadrul Uniunii, ceea ce înseamnă creșterea cuantumului de certificate pe care statul membru respectiv le scoate la licitație în temeiul literei (a) cu procentele prevăzute în anexa IIa. ▼M9 —————— ▼M4 În sensul literei (a), în cazul statelor membre care nu au participat la ►**M9** EU ETS ◄ în 2005, partea aferentă se calculează pe baza datelor verificate privind emisiile acestora în cadrul ►**M9** EU ETS ◄ în 2007. ▼M9 În cazul în care este necesar, procentele menționate la litera (b) se adaptează în mod proporțional pentru ca distribuția să fie de 10 %. ▼M15 (8) Statele membre determină destinația veniturilor obținute în urma licitării certificatelor menționate la alineatul (2) de la prezentul articol, cu excepția veniturilor stabilite ca resurse proprii în conformitate cu articolul 311 al treilea paragraf din TFUE și incluse în bugetul Uniunii. Statele membre utilizează veniturile respective, cu excepția veniturilor utilizate pentru compensarea costurilor indirecte ale emisiilor de dioxid de carbon				

menționate la articolul 10a alineatul (6) din prezenta directivă sau echivalentul valorii financiare a acestor venituri, pentru unul sau mai multe dintre următoarele scopuri: ▼M4 (a) reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin contribuția la Fondul Global pentru Energii Regenerabile și Eficiență Energetică și la Fondul pentru adaptare, declarat operațional de către Conferința de la Poznan privind schimbările climatice (COP 14 și COP/MOP 4), pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice și pentru finanțarea cercetării și dezvoltării, precum și a proiectelor demonstrative în domeniul reducerii emisiilor și al adaptării la efectele schimbărilor climatice, inclusiv participarea la diverse inițiative în cadrul planului strategic în domeniul tehnologiei energetice și al platformelor tehnologice europene; ▼M15 (b) dezvoltarea energiilor regenerabile și a rețelelor pentru transportul energiei electrice în vederea îndeplinirii angajamentului Uniunii de a trece la energie din surse regenerabile și a obiectivelor Uniunii				

	privind interconexiunile, precum și dezvoltarea altor tehnologii care contribuie la tranziția către o economie fiabilă și durabilă cu emisii reduse de dioxid de carbon, și realizarea unei contribuții la îndeplinirea angajamentului Uniunii de a crește eficiența energetică până la nivelurile convenite în actele legislative relevante, inclusiv producția energiei electrice de către prosumatori de energie din surse regenerabile și de comunitățile de energie din surse regenerabile; (c) măsuri de evitare a defrișărilor și de sprijinire a protecției și restabilirii turbăriilor, pădurilor și a altor ecosisteme terestre și marine, inclusiv măsuri ce contribuie la protecția, restabilirea și îmbunătățirea gestiunii acestora, în special a zonelor marine protejate, precum și de intensificare a împăduririlor și reîmpăduririlor favorabile biodiversității, inclusiv în țările în curs de dezvoltare care au ratificat Acordul de la Paris, și măsuri pentru transferul de tehnologii și facilitarea adaptării la efectele adverse ale schimbărilor climatice în respectivele țări;				

(d) sechestrarea forestieră și în soluri în Uniune; (e) captarea și stocarea geologică a CO_2 în condiții de siguranță pentru mediu, în special a celui generat de centralele electrice care produc energie din combustibili fosili solizi și de o serie de sectoare și subsectoare industriale, inclusiv în țările terțe, precum și metode tehnologice inovatoare de absorbție a dioxidului de carbon, cum ar fi captarea și stocarea directă a aerului; (f) investiții în forme de transport care contribuie în mod semnificativ la decarbonizarea sectorului și accelerarea tranziției la aceste forme de transport, inclusiv dezvoltarea unor servicii și tehnologii ecologice de transport feroviar de călători și de marfă și de transport cu autobuzul, măsuri de decarbonizare a sectorului maritim, inclusiv îmbunătățirea eficienței energetice a navelor, a porturilor, tehnologii și infrastructuri inovatoare și combustibili alternativi sustenabili, cum ar fi hidrogenul și amoniacul produși din surse regenerabile, precum și tehnologii de propulsie cu zero emisii, precum și finanțarea unor				

măsuri de sprijinire a decarbonizării aeroporturilor în conformitate cu un regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi și de abrogare a Directivei 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului și cu un regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru un transport aerian durabil; ▼M4 (g) finanțarea cercetării și dezvoltării în domeniul eficienței energetice și al tehnologiilor curate în sectoarele aflate sub incidența prezentei directive; ▼M15 (h) măsuri destinate îmbunătățirii eficienței energetice, a sistemelor centralizate de termoficare și a izolării termice, în sprijinul sistemelor eficiente și din surse regenerabile de încălzire și răcire, sau măsuri de sprijin destinate renovării aprofundate și în etape a clădirilor în conformitate cu Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului([11]), începând cu renovarea				

clădirilor cu cele mai slabe performanțe energetice; ▼M15 (ha) asigurarea de sprijin financiar pentru abordarea aspectelor de ordin social la nivelul gospodăriilor cu venituri mici și mijlocii, inclusiv prin reducerea impozitării cu efect de distorsionare și reducerea specifică a impozitelor și a taxelor pentru energia electrică din surse regenerabile; (hb) finanțarea schemelor naționale de dividende climatice cu un impact pozitiv dovedit asupra mediului, documentat în raportul anual menționat la articolul 19 alineatul(2) din Regulamentul (UE)2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului ([12]). ▼M4 (i) acoperirea cheltuielilor administrative legate de gestionarea ►M9 EU ETS◄; ▼M9 (j) finanțarea măsurilor de combatere a schimbărilor climatice în țările terțe vulnerabile, inclusiv a măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice; ▼M15 (k) promovarea formării de competențe și a redistribuirii forței de muncă pentru a contribui la o tranziție justă către o economie neutră din punct de vedere climatic, în special în regiunile cel mai puternic afectate de tranziția locurilor de muncă, în strânsă coordonare cu partenerii sociali, și investiții în perfecționarea și recalificarea lucrătorilor care pot fi afectați de tranziție, inclusiv a lucrătorilor din transportul maritim;				

(l) eliminarea oricărui risc rezidual de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în sectoarele vizate de anexa I la Regulamentul (UE) 2023/956 al Parlamentului European și al Consiliului([13]), sprijinind tranziția și promovând decarbonizarea acestora în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat. ▼M15 Atunci când stabilesc modul în care vor fi utilizate veniturile obținute în urma licitării certificatelor, statele membre țin seama de necesitatea de a continua intensificarea finanțării internaționale a combaterii schimbărilor climatice în țările terțe vulnerabile menționate la primul paragraf litera (j). ▼M15 Se consideră că statele membre au îndeplinit dispozițiile prezentului alineat dacă acestea au instituit și pun în aplicare politici de sprijin fiscal sau financiar, inclusiv și mai ales în țările în curs de dezvoltare, sau politici de reglementare naționale pentru impulsionarea sprijinului financiar, stabilite în scopurile prezentate la primul paragraf și care au o valoare echivalentă cu veniturile menționate la primul paragraf. În rapoartele lor prezentate în temeiul articolului 19 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/1999, statele membre informează Comisia cu privire la utilizarea veniturilor și la acțiunile întreprinse în temeiul prezentului alineat, precizând, dacă este cazul, care sunt veniturile utilizate și care sunt acțiunile întreprinse pentru punerea în aplicare a planurilor lor naționale integrate privind energia și schimbările climatice, prezentat în conformitate cu regulamentul menționat, precum și a planurilor lor teritoriale pentru o tranziție justă, elaborate în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului([14]).				

Aceste rapoarte trebuie să fie suficient de detaliate pentru a permite Comisiei să evalueze respectarea primului paragraf de către statele membre. ▼M9 (9) ►M15 Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 din prezenta directivă pentru a completa prezenta directivă în ceea ce privește calendarul, gestionarea și alte aspecte ale licitațiilor, inclusiv în ceea ce privește modalitățile de licitare care sunt necesare pentru transferul unei părți din venituri către bugetul Uniunii, sub formă de venituri externe alocate în conformitate cu articolul 30d alineatul (4) din prezenta directivă sau sub formă de resurse proprii în conformitate cu articolul 311 al treilea paragraf din TFUE, astfel încât acestea să se desfășoare în mod deschis, transparent, armonizat și nediscriminatoriu. În acest scop, procesul trebuie să fie previzibil, în special în ceea ce privește calendarul și succesiunea licitațiilor, precum și volumul estimat de certificate care urmează să fie puse la dispoziție.◄ Actele delegate respective asigură că licitațiile sunt concepute astfel încât să asigure că: (a) operatorii, în special întreprinderile mici și mijlocii care intră sub incidența EU ETS, au acces deplin, echitabil și egal; (b) toți participanții au acces simultan la aceleași informații și că participanții nu subminează desfășurarea licitațiilor; (c) organizarea de licitații și participarea la acestea sunt eficiente din punct de vedere al costurilor				

și că sunt evitate costurile administrative nejustificate; și (d) se permite accesul la certificate operatorilor cu emisii scăzute. ▼M4 Pentru fiecare licitație, statele membre prezintă un raport cu privire la punerea în aplicare în mod corespunzător a regulilor de licitare, în special a celor legate de accesul echitabil și deschis, transparența, stabilirea prețului și de aspectele tehnice și operaționale. Rapoartele se înaintează în termen de o lună de la licitația în cauză și se publică pe website-ul Comisiei. ▼M15 (10) Comisia monitorizează funcționarea pieței europene a carbonului. În fiecare an, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport referitor la funcționarea pieței carbonului și la alte politici relevante privind clima și energia, care include aspecte privind funcționarea licitațiilor, lichiditățile și volumele tranzacționate și care sintetizează informațiile furnizate de Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) în conformitate cu alineatul (6) de la prezentul articol și informațiile furnizate de statele membre cu privire la măsurile financiare menționate la articolul 10a alineatul (6). Statele membre asigură transmiterea către Comisie a tuturor informațiilor utile, cu cel puțin două luni înainte de adoptarea raportului de către Comisie, dacă acest lucru este necesar. ▼M15 (11) ESMA monitorizează periodic integritatea și transparența pieței europene a carbonului, în special în ceea ce privește volatilitatea pieței și evoluția prețurilor,				

funcționarea licitațiilor, operațiunile de tranzacționare pe piață a certificatelor de emisii și a instrumentelor financiare derivate, inclusiv tranzacționarea extrabursieră, lichiditatea și volumele tranzacționate, precum și categoriile și comportamentul participanților la piață în cursul tranzacționărilor, inclusiv pozițiile intermediarilor financiari. ESMA include constatările pertinente și, dacă este necesar, oferă recomandări în evaluările sale adresate Parlamentului European, Consiliului, Comisiei și Comitetului european pentru risc sistemic, în conformitate cu articolul 32 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 al Parlamentului European și al Consiliului ([15]). În scopul îndeplinirii sarcinilor menționate la prima teză de la prezentul alineat, ESMA și autoritățile competente vizate cooperează și fac schimb de informații detaliate cu privire la toate tipurile de tranzacții, în conformitate cu articolul 25 din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 al Parlamentului European și al Consiliului ([16]). ▼C5				
Articolul 10a **Norme comunitare tranzitorii privind alocarea de cote cu titlu gratuity** ▼M9 (5) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă în ceea ce privește normele integral armonizate la nivelul Uniunii pentru alocarea certificatelor menționate la alineatele (4), (5), (7) și (19) de la prezentul articol. ▼C5			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră,

Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 23 alineatul (3). **▼M15** Dacă o instalație face obiectul obligației de efectuare a unui audit energetic sau de punere în aplicare a unui sistem certificat de gestionare a energiei în temeiul articolului 8 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([17]) și dacă recomandările din raportul de audit sau din sistemul certificat de gestionare a energiei nu sunt puse în aplicare, cu excepția cazului în care perioada de recuperare pentru investițiile relevante depășește trei ani sau a cazului în care costurile investițiilor respective sunt disproporționate, atunci volumul alocărilor de certificate cu titlu gratuit se reduce cu 20 %. Volumul alocărilor de certificate cu titlu gratuit nu se reduce în cazul în care un operator demonstrează că a pus în aplicare alte măsuri care conduc la reduceri ale emisiilor de gaze cu efect de seră echivalente cu cele recomandate în raportul de audit sau în sistemul certificat de gestionare a energiei pentru instalația în cauză. Prin actele delegate adoptate în temeiul prezentului alineat și fără a aduce atingere normelor aplicabile în temeiul Directivei 2012/27/UE, Comisia completează prezenta directivă cu norme armonizate simple din punct de vedere administrativ pentru aplicarea celui de al treilea paragraf de la prezentul alineat, care să garanteze că aplicarea condiționalității nu pune în pericol condițiile de concurență echitabile, integritatea de mediu sau egalitatea de tratament între instalațiile din întreaga Uniune. Respectivele norme armonizate stabilesc, în special, termene și criterii pentru recunoașterea măsurilor de eficiență energetică puse în aplicare,				care urmează să fie aprobat de Guvern.

precum și pentru măsuri alternative de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, utilizând procedura pentru măsurile naționale de punere în aplicare în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din prezenta directivă. În plus față de cerințele prevăzute la al treilea paragraf de la prezentul alineat, reducerea cu 20 % menționată la paragraful respectiv se aplică operatorilor instalațiilor ale căror niveluri de emisii de gaze cu efect de seră depășesc a 80-a percentilă din nivelul de emisii stabilit pentru valorile de referință pentru produsele relevante în cazul în care, până la 1 mai 2024, nu au stabilit un plan de neutralitate climatică pentru fiecare dintre instalațiile respective pentru activitățile reglementate de prezenta directivă. Planul respectiv conține elementele indicate la articolul 10b alineatul (4) și se stabilește în conformitate cu actele de punere în aplicare prevăzute la articolul respectiv. Articolul 10b alineatul (4) se interpretează ca referindu-se numai la nivelul instalației. Atingerea țintelor și a jaloanelor menționate la articolul 10b alineatul (4) al treilea paragraf litera (b) se verifică pentru perioada care se încheie la 31 decembrie 2025 și pentru fiecare perioadă ulterioară de cinci ani care se încheie la data de 31 decembrie, în conformitate cu procedurile de verificare și acreditare prevăzute la articolul 15. Nu se alocă certificate cu titlu gratuit peste procentul de 80 % dacă îndeplinirea țintelor și a jaloanelor intermediare nu a fost verificată în ceea ce privește perioada de până la sfârșitul anului 2025 sau în ceea ce privește perioada 2026-2030. Certificatele care nu sunt alocate ca urmare a unei reduceri a alocării de certificate cu titlu gratuit în conformitate cu al treilea și al cincilea paragraf de la prezentul alineat se utilizează pentru a excepta instalațiile de la ajustarea în conformitate cu alineatul (5) de la prezentul articol. În cazul în care rămân astfel de certificate,				

50 % din certificatele respective sunt puse la dispoziție pentru a sprijini inovarea în conformitate cu alineatul (8) de la prezentul articol. Celelalte 50 % din certificatele respective se scot la licitație în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din prezenta directivă, iar statele membre ar trebui să utilizeze veniturile respective pentru a aborda orice risc rezidual de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în sectoarele vizate de anexa I la Regulamentul (UE) 2023/956, sprijinind tranziția și promovând decarbonizarea acestora în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat. Se interzice alocarea de certificate cu titlu gratuit instalațiilor din sectoare sau subsectoare care fac obiectul altor măsuri de contracarare a riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2023/956. Măsurile menționate la primul paragraf de la prezentul alineat se ajustează în consecință. **▼M15** Pentru fiecare sector și subsector, în principiu, valorile de referință sunt calculate mai degrabă pentru produsul finit și nu pentru materiile prime, astfel încât să se maximizeze reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și eficiența energetică pe parcursul fiecărui proces de producție din sectorul sau subsectorul în cauză. Pentru a oferi stimulente suplimentare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea eficienței energetice și pentru a asigura condiții de concurență echitabile pentru instalațiile care utilizează tehnologii noi care reduc parțial sau elimină integral emisiile de gaze cu efect de seră și instalațiile care utilizează tehnologiile existente, criteriile de referință *ex ante* stabilite la nivelul Uniunii sunt revizuite pentru a fi aplicate în perioada 2026-2030, în vederea unei eventuale modificări a definițiilor și a limitelor schemei în legătură cu valorile de referință existente pentru produse, luând în				

considerare ca principii directoare potențialul de utilizare circulară al materialelor și faptul că valorile de referință ar trebui să fie independente de materiile prime și de tipul de proces de producție, în cazul în care procesele de producție au același scop. Comisia depune eforturi pentru a adopta actele de punere în aplicare în scopul stabilirii valorilor de referință revizuite pentru alocarea de certificate cu titlu gratuit în conformitate cu alineatul (2) al treilea paragraf, cât mai curând posibil și înainte de începerea perioadei 2026-2030. **▼C5** La definirea principiilor de stabilire a valorilor de referință *ex ante* pentru fiecare sector și subsector, Comisia consultă părțile interesate, inclusiv sectoarele și subsectoarele în cauză. Din momentul aprobării de către ►**M9** Uniune ◄ a unui acord internațional privind schimbările climatice, care prevede reduceri obligatorii ale emisiilor de gaze cu efect de seră comparabile cu cele ale ►**M9** Uniunii ◄ , Comisia reexaminează aceste măsuri pentru a se asigura că alocarea cu titlu gratuit este utilizată numai în cazuri pe deplin justificate, având în vedere acordul respectiv. **▼M15** (1a) Sub rezerva aplicării Regulamentului (UE) 2023/956, se interzice alocarea de certificate cu titlu gratuit pentru producția mărfurilor enumerate în anexa I la regulamentul respectiv. Prin derogare de la primul paragraf de la prezentul alineat, în primii ani de aplicare a Regulamentului (UE) 2023/956, producția mărfurilor enumerate în anexa I la regulamentul respectiv beneficiază de alocări de certificate cu titlu gratuit în cantități reduse. Se aplică un factor de reducere a alocării de certificate cu titlu gratuit pentru producția mărfurilor respective („factorul CBAM”). Factorul CBAM este egal cu 100 % în perioada cuprinsă între				

intrarea în vigoare a regulamentului respectiv și sfârșitul anului 2025 și, sub rezerva aplicării dispozițiilor de la articolul36 alineatul (2) litera (b) din regulamentul respectiv, este egal cu 97,5 % în 2026, 95% în 2027, 90 % în 2028, 77,5 % în 2029, 51,5 % în 2030, 39 % în 2031, 26,5 % în 2032 și 14% în 2033. Începând cu anul 2034, nu se aplică niciun factor CBAM. Reducerea alocării de certificate cu titlu gratuit se calculează anual ca pondere medie a cererii de alocare de certificate cu titlu gratuit pentru producția mărfurilor enumerate în anexa I la Regulamentul (UE) 2023/956 în raport cu cererea totală de alocare de certificate cu titlu gratuit calculată pentru toate instalațiile, pentru perioada relevantă menționată la articolul 11 alineatul (1) din prezenta directivă. În acest calcul se aplică factorul CBAM. Certificatele care rezultă din reducerea alocării de certificate cu titlu gratuit sunt puse la dispoziție pentru sprijinirea inovării în conformitate cu alineatul (8). Până la 31 decembrie 2024 și ca parte a raportului său anual către Parlamentul European și Consiliu, în conformitate cu articolul 10 alineatul (5) din prezenta directivă, Comisia evaluează riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon pentru mărfurile vizate de CBAM produse în Uniune și destinate exportului către țări terțe care nu aplică EU ETS sau un mecanism similar de stabilire a prețului carbonului. Raportul evaluează în special riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon în sectoarele în care se va aplica CBAM, în special rolul și adoptarea accelerată a hidrogenului, precum și evoluțiile în ceea ce privește fluxurile comerciale și emisiile încorporate ale mărfurilor produse de sectoarele respective pe piața mondială. În cazul în care raportul concluzionează că există un risc de relocare a emisiilor de carbon pentru mărfurile produse în Uniune și destinate exportului către țările terțe care				

nu aplică EU ETS sau un mecanism echivalent de stabilire a prețului carbonului, Comisia prezintă, după caz, o propunere legislativă pentru a aborda respectivul risc de relocare a emisiilor de dioxid de carbon într-un mod care respectă normele Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv articolul XX din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994, și ține seama de decarbonizarea instalațiilor din Uniune. **▼C5** (6) Pentru definirea principiilor de stabilire a valorilor de referință pentru fiecare sector sau subsector, punctul de plecare îl reprezintă performanța medie a 10 % dintre cele mai eficiente instalații dintr-un sector sau subsector comunitar între 2007 și 2008. Comisia consultă persoanele interesate, inclusiv sectoarele și subsectoarele vizate. Pentru stabilirea valorilor de referință *ex ante*, ►**M9** actele ◄ adoptate în temeiul articolelor 14 și 15 prevăd norme armonizate de monitorizare, raportare și verificare a emisiilor de gaze cu efect de seră care rezultă din procesul de producție. **▼M9** Comisia adoptă acte de punere în aplicare în vederea stabilirii valorilor de referință revizuite pentru alocarea cu titlu gratuit. Actele respective sunt în conformitate cu actele delegate adoptate în temeiul alineatului (1) de la prezentul articol și respectă următoarele condiții: (a) Pentru perioada 2021-2025, valorile de referință se stabilesc pe baza informațiilor transmise în temeiul articolului 11 pentru anii 2016 și 2017. Comparând valorile de referință respective cu valorile de referință din Decizia 2011/278/UE a Comisiei ([18]), astfel cum a fost adoptată la 27 aprilie 2011, Comisia stabilește rata anuală de				

reducere pentru fiecare valoare de referință și o aplică valorilor de referință aplicabile în perioada 2013-2020 cu privire la fiecare an între 2008 și 2023, pentru a stabili valorile de referință pentru perioada 2021-2025. (b) Atunci când rata anuală de reducere depășește 1,6 % sau este sub 0,2 %, valorile de referință pentru perioada 2021-2025 sunt valorile de referință aplicabile pentru perioada 2013-2020 reduse cu oricare dintre cele două rate procentuale menționate care este relevantă cu privire la fiecare an între 2008 și 2023. ▼M15 (c) Pentru perioada 2026-2030, valorile de referință se determină în același mod ca cel prevăzut la literele (a) și (d) de la prezentul paragraf, ținând seama de litera (e) de la prezentul paragraf, pe baza informațiilor transmise în temeiul articolului 11 pentru anii 2021 și 2022 și pe baza aplicării ratei anuale de reducere pentru fiecare an între 2008 și 2028. ▼M15 (d) Atunci când rata anuală de reducere este mai mare de 2,5 % sau este mai mică de 0,3 %, valorile de referință pentru perioada 2026-2030 sunt valorile de referință aplicabile pentru perioada 2013-2020 reduse cu oricare dintre cele două rate procentuale menționate care este relevantă cu privire la fiecare an între 2008 și 2028. (e) Pentru perioada 2026-2030, rata anuală de reducere pentru valoarea de referință pentru metalul lichid nu este afectată de modificarea definițiilor valorilor de referință și ale limitelor				

schemei aplicabile în temeiul articolului 1 al optulea paragraf. ▼M15 Prin derogare de la valorile de referință pentru compuși aromatici și gaze de sinteză, valorile respective de referință se ajustează prin aplicarea aceluiași procent ca în cazul valorilor de referință pentru rafinării, în scopul menținerii unor condiții de concurență echitabile pentru producătorii produselor respective. ▼M9 Actele de punere în aplicare menționate la al treilea paragraf se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). Pentru a promova recuperarea eficientă a energiei provenite din gaze reziduale, pentru perioada menționată la litera (b) de la al treilea paragraf, valoarea de referință pentru metal lichid, care în cea mai mare parte se referă la gazele reziduale, se actualizează anual cu o rată de reducere de 0,2 %. ▼M15———————— ▼M15 (5) Pentru a respecta proporția de certificate care urmează să fie scoase la licitație stabilită la articolul 10, pentru fiecare an în care suma alocărilor de certificate cu titlu gratuit nu atinge cuantumul maxim care respectă proporția de certificate care urmează să fie scoase la licitație, certificatele rămase până la cuantumul respectiv se utilizează în scopul de a preveni sau a limita reducerea alocărilor de certificate cu titlu gratuit necesară pentru a respecta proporția de certificate care urmează să fie scoase la licitație în anii următori. În cazul în care, cu toate acestea, se atinge cuantumul maxim, alocările de certificate cu titlu gratuit se ajustează				

în consecință. Orice astfel de ajustare se efectuează în mod uniform. Se exceptează însă de la ajustarea respectivă instalațiile ale căror niveluri de emisii de gaze cu efect de seră sunt sub media celor mai eficiente 10 % instalații dintr-un sector sau subsector din Uniune pentru valorile de referință relevante într-un an în care se aplică ajustarea. ▼M9 (5a) Prin derogare de la alineatul (5), un cuantum suplimentar de până la 3 % din cantitatea totală de certificate se utilizează, în măsura în care este necesar, pentru a crește cuantumul maxim disponibil în conformitate cu alineatul (5). (5b) În cazul în care este nevoie de mai puțin de 3 % din cantitatea totală de certificate pentru a crește cuantumul maxim disponibil în conformitate cu alineatul (5): - un număr maxim de 50 de milioane de certificate se utilizează pentru a crește cuantumul de certificate disponibile pentru sprijinirea inovării în conformitate cu articolul 10a alineatul (8); și - un procent maxim de 0,5 % din cantitatea totală de certificate se utilizează pentru a crește cuantumul de certificate disponibile pentru modernizarea sistemelor energetice ale anumitor state membre în conformitate cu articolul 10d. ▼M9				

(6) ►M15 Statele membre ar trebui să adopte măsuri financiare în conformitate cu al doilea și al patrulea paragraf de la prezentul alineat în favoarea sectoarelor sau a subsectoarelor care sunt expuse unui risc real de relocare a emisiilor de dioxid de carbon din cauza costurilor indirecte semnificative care sunt suportate efectiv de pe urma costurilor emisiilor de gaze cu efect de seră transferate în prețul energiei electrice, cu condiția ca astfel de măsuri financiare să fie în conformitate cu normele privind ajutorul de stat, în special să nu producă denaturări nejustificate ale concurenței pe piața internă. Măsurile financiare adoptate nu trebuie să compenseze costurile indirecte acoperite de alocarea de certificate cu titlu gratuit în conformitate cu valorile de referință stabilite în temeiul alineatului (1) de la prezentul articol. În cazul în care un stat membru cheltuiește un cuantum mai mare decât echivalentul a 25 % din veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii menționate la articolul 10 alineatul (3) pentru anul în care au fost suportate costurile indirecte, acesta precizează motivele depășirii cuantumului respectiv. ◄ Statele membre urmăresc, de asemenea, să utilizeze cel mult 25 % din veniturile obținute în urma scoaterii certificatelor la licitație pentru măsurile financiare menționate la primul paragraf. În termen de trei luni de la sfârșitul fiecărui an, statele membre în care sunt în vigoare astfel de măsuri financiare pun la dispoziția publicului, într-un format ușor accesibil, cuantumul total al compensației				

prevăzute pe sectoare și subsectoare beneficiare. Începând cu 2018, în orice an în care utilizează mai mult de 25 % din veniturile obținute în urma scoaterii unor certificate la licitație în astfel de scopuri, statele membre publică un raport în care se precizează motivele depășirii cuantumului respectiv. Raportul include informații relevante privind prețurile energiei electrice pentru marii consumatori industriali care beneficiază de astfel de măsuri financiare, fără a aduce atingere cerințelor privind protecția informațiilor confidențiale. Raportul include, de asemenea, informații care să arate dacă s-a ținut cont în mod corespunzător de alte măsuri pentru reducerea în mod durabil a costurilor emisiilor indirecte de dioxid de carbon pe termen mediu și lung. Comisia include în raportul prevăzut la articolul 10 alineatul (5), între altele, o evaluare a efectelor unor astfel de măsuri financiare asupra pieței interne și, după caz, recomandă toate măsurile care ar putea fi necesare în temeiul evaluării respective. Măsurile respective trebuie să asigure că există o protecție adecvată împotriva riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon pe baza unor valori de referință ex ante pentru emisiile indirecte de CO_2 pe unitatea de producție. Valorile de referință *ex ante* respective se calculează pentru un sector sau subsector dat ca produsul dintre consumul de energie electrică pe unitatea de producție corespunzătoare celei mai eficiente tehnologii disponibile și emisiile de CO_2 aferente mixului de producție de energie electrică relevant la nivel european. **▼C5** (7) **►M9** Certificatele din cuantumul maxim menționat la alineatul (5) de la prezentul articol care nu au fost alocate cu titlu gratuit până în 2020 se rezervă pentru instalațiile nou-intrate, împreună cu 200 de milioane de				

certificate plasate în rezerva pentru stabilitatea pieței, în temeiul articolului 1 alineatul (3) din Decizia (UE) 2015/1814. Dintre certificatele rezervate, până la 200 de milioane se returnează în rezerva pentru stabilitatea pieței la sfârșitul perioadei 2021-2030, dacă nu au fost alocate pentru perioada respectivă. ◄ ▼M15 Începând cu 2021, certificatele care, în temeiul alineatelor (19), (20) și (22), nu sunt alocate instalațiilor se adaugă la volumul de certificate rezervate în conformitate cu primul paragraf prima teză de la prezentul alineat. ▼C5 Cantitățile de certificate alocate se ajustează cu factorul linear menționat la articolul 9. Sunt interzise alocările cu titlu gratuit instalațiilor nou intrate pentru producerea de energie electrică. ▼M9 ———————— ▼M15 (8) 345 de milioane de certificate din cantitatea care ar putea fi altfel alocată cu titlu gratuit în temeiul prezentului articol și 80 de milioane de certificate din cantitatea care ar putea fi altfel alocată în temeiul articolului 10, precum și certificatele care rezultă din reducerea alocării de certificate cu titlu gratuit menționată la alineatul (1a) de la prezentul articol, se pun la dispoziția unui fond (denumit în continuare „Fondul pentru inovare”) cu scopul de a sprijini inovarea în domeniul tehnicii, proceselor și tehnologiilor cu emisii reduse de dioxid de carbon și cu zero emisii de dioxid de carbon care contribuie în mod semnificativ la decarbonizarea				

sectoarelor reglementate de prezenta directivă și contribuie la obiectivele de reducere la zero a poluării și privind circularitatea, inclusiv proiectele care vizează extinderea acestor tehnici, procese și tehnologii în vederea introducerii lor pe scară largă în întreaga Uniune. Astfel de proiecte trebuie să aibă un potențial semnificativ de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și să contribuie la economisirea energiei și a resurselor în conformitate cu obiectivele Uniunii în materie de climă și energie pentru 2030. Comisia încarcă în avans certificatele pentru licitații aferente Fondului pentru inovare pentru a se asigura că este disponibilă o cantitate adecvată de resurse pentru a stimula inovarea, inclusiv pentru extindere. Certificatele care nu sunt emise operatorilor de aeronave ca urmare a încetării activității acestora și care nu sunt necesare pentru a acoperi orice deficit de restituire de către operatorii respectivi, se utilizează, de asemenea, pentru sprijinirea inovării, astfel cum se menționează la primul paragraf. În plus, 5 milioane de certificate din cantitatea menționată la articolul 3c alineatele (5) și (7), referitoare la alocările pentru aviație pentru 2026, sunt puse la dispoziție pentru sprijin pentru inovare, astfel cum se menționează la primul paragraf de la prezentul alineat. În plus, 50 de milioane de certificate nealocate din rezerva pentru stabilitatea pieței completează eventualele venituri rămase din cele 300 de milioane de certificate disponibile în perioada 2013-2020 în temeiul Deciziei 2010/670/UE ([19]) a Comisiei și se utilizează în timp util pentru sprijinirea inovării, astfel cum se menționează la primul paragraf de la prezentul alineat.				

Fondul pentru inovare vizează sectoarele enumerate în anexele I și III, precum și produsele și procesele care le înlocuiesc pe cele cu consum intens de dioxid de carbon produse sau utilizate în sectoarele enumerate în anexa I, inclusiv tehnologiile inovatoare de stocare a energiei din surse regenerabile și de stocare a energiei și captarea și utilizarea dioxidului de carbon în condiții de siguranță pentru mediu (denumite în continuare „CUC"), care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice, în special la emisiile inevitabile de proces, și contribuie la stimularea elaborării și a funcționării proiectelor care au ca scop captarea, transportul și stocarea geologică a CO_2(denumite în continuare „CSC") în condiții de siguranță pentru mediu, în special pentru emisiile inevitabile ale proceselor industriale și captarea directă a CO_2 din atmosferă cu stocare sigură, durabilă și permanentă (DACS), în puncte echilibrate geografic. Fondul pentru inovare poate sprijini, de asemenea, tehnologii și infrastructuri inovatoare revoluționare, inclusiv producția de combustibili cu emisii reduse de dioxid de carbon și cu zero emisii de dioxid de carbon, pentru decarbonizarea sectorului maritim, aviației, transportului feroviar și transportului rutier, inclusiv forme colective de transport, cum ar fi serviciile de transport public și de transport cu autocarul. De asemenea, în sectorul aviației poate să sprijine electrificarea și măsurile de reducere a impactului global al aviației asupra climei. Comisia acordă o atenție deosebită proiectelor din sectoarele vizate de Regulamentul (UE) 2023/956 în vederea sprijinirii inovării în domeniul tehnologiilor cu emisii reduse de dioxid de carbon, al CUC, al CSC, al energiei din surse regenerabile și al stocării energiei, într-un mod care să contribuie la atenuarea				

schimbărilor climatice, cu scopul de a acorda, în perioada 2021-2030, proiectelor din sectoarele respective o cotă semnificativă din valoarea financiară echivalentă a certificatelor menționată la alineatul (1a) al patrulea paragraf de la prezentul articol. În plus, Comisia poate lansa înainte de 2027 cereri de propuneri adresate sectoarelor vizate de regulamentul respectiv. Comisia acordă, de asemenea, o atenție deosebită proiectelor care contribuie la decarbonizarea sectorului maritim și include subiecte dedicate acestui scop în cererile de propuneri ale Fondului pentru inovare, după caz, inclusiv pentru electrificarea transportului maritim și pentru abordarea tuturor efectelor sale asupra climei, inclusiv emisiile de negru de fum. Astfel de cereri de propuneri țin totodată seama, de criteriile utilizate pentru selectarea proiectelor, în special de potențialul proiectelor și al investițiilor de a spori protecția biodiversității și de a reduce poluarea fonică și a apei. Fondul pentru inovare poate, în conformitate cu alineatul (8a), să sprijine proiecte prin licitații concurențiale, cum ar fi CfD-urile, CCfD-urile sau contractele cu primă fixă pentru a sprijini tehnologiile de decarbonizare pentru care prețul carbonului ar putea să nu fie un stimulent suficient. Comisia identifică sinergii între Fondul pentru inovare și Orizont Europa, în special în ceea ce privește parteneriatele europene, și, după caz, identifică sinergii între Fondul pentru inovare și alte programe ale Uniunii. Sunt eligibile proiecte care vizează teritoriul tuturor statelor membre, inclusiv proiecte de mici dimensiuni și de dimensiuni medii, iar pentru activitățile maritime, proiectele cu o valoare adăugată clară la nivelul Uniunii. Tehnologiile care beneficiază de sprijin trebuie să fie inovatoare și să nu fie încă viabile din punct de vedere comercial în absența sprijinului, însă trebuie să reprezinte soluții revoluționare				

sau să fie suficient de mature pentru a putea fi puse în aplicare la scară precomercială. Comisia se asigură că certificatele destinate Fondului pentru inovare se licitează în conformitate cu principiile și modalitățile menționate la articolul 10 alineatul (4) din prezenta directivă. Veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii constituie venituri externe alocate în conformitate cu articolul 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului([20]). Angajamentele bugetare pentru acțiuni care depășesc un exercițiu financiar pot fi defalcate în tranșe anuale pe parcursul mai multor exerciții financiare. Comisia oferă, la cerere, asistență tehnică statelor membre cu o participare efectivă redusă în proiecte derulate în cadrul Fondului pentru inovare, în scopul creșterii capacităților statelor membre solicitante de a sprijini eforturile inițiatorilor de proiecte de pe teritoriile lor de a depune cereri de finanțare din Fondul pentru inovare, în scopul îmbunătățirii participării geografice efective la Fondul pentru inovare și al creșterii calității generale a proiectelor depuse. Comisia urmărește o acoperire geografică eficientă și bazată pe calitate în ceea ce privește finanțarea din Fondul pentru inovare în toată Uniunea și asigură o monitorizare amplă a progreselor și acțiuni ulterioare adecvate în această privință. Sub rezerva acordului solicitanților, după închiderea cererii de propuneri, Comisia informează statele membre cu privire la cererile de finanțare pentru proiecte de pe teritoriile lor și le furnizează acestora informații detaliate cu privire la cererile în cauză, pentru a facilita coordonarea de către statele membre a sprijinului acordat proiectelor. În plus, Comisia informează statele membre cu privire la lista proiectelor preselectate, înainte de acordarea sprijinului.				

Proiectele se selectează printr-o procedură de selecție transparentă, într-un mod neutru din punct de vedere tehnologic, în conformitate cu obiectivele Fondului pentru inovare, astfel cum sunt prevăzute la primul paragraf de la prezentul alineat și pe baza unor criterii transparente și obiective, ținând seama de măsura în care proiectele aduc o contribuție semnificativă la obiectivele Uniunii în materie de climă și energie, contribuind în același timp la obiectivele privind reducerea la zero a poluării și circularitatea în conformitate cu primul paragraf de la prezentul alineat, și, după caz, de măsura în care proiectele contribuie la reducerea emisiilor mult sub valorile de referință menționate la alineatul (2). Proiectele trebuie să aibă potențialul de a fi aplicate pe scară largă sau de a diminua semnificativ costurile tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic pentru sectoarele în cauză. Se acordă prioritate tehnologiilor și proceselor inovatoare care abordează efecte multiple asupra mediului. Proiectele care implică CUC trebuie să asigure o reducere netă a emisiilor și evitarea sau stocarea permanentă a CO_2. În cazul granturilor acordate prin cereri de propuneri, se pot sprijini până la 60 % din costurile relevante ale proiectelor, din care până la 40 % nu trebuie să depindă de evitarea verificată a emisiilor de gaze cu efect de seră, cu condiția atingerii unor jaloane prestabilite, ținându-se seama de tehnologia utilizată. În cazul sprijinului acordat prin proceduri de licitare concurențială și în cazul asistenței tehnice, pot fi sprijinite până la 100 % din costurile relevante ale proiectelor. Potențialul de reducere a emisiilor în mai multe sectoare oferit de proiectele combinate, inclusiv în zonele învecinate, este luat în considerare în criteriile utilizate pentru selectarea proiectelor. Proiectele finanțate din Fondul pentru inovare trebuie să pună la dispoziție cunoștințele pentru alte proiecte relevante,				

precum și pentru cercetătorii din Uniune care au un interes legitim. Condițiile privind schimbul de cunoștințe sunt definite de Comisie în cererile de propuneri. Cererile de propuneri sunt deschise și transparente. La pregătirea cererilor de propuneri, Comisia depune toate eforturile pentru a se asigura că toate sectoarele sunt cuprinse în mod corespunzător. Comisia ia măsuri pentru a se asigura că cererile de propuneri sunt comunicate pe o scară cât mai largă, în special întreprinderilor mici și mijlocii. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă în privința normelor legate de funcționarea Fondului pentru inovare, inclusiv procedura și criteriile de selecție, sectoarele eligibile și cerințele tehnologice pentru diferitele tipuri de sprijin. Prin mecanismul prevăzut de prezentul alineat nu este sprijinit niciun proiect care depășește 15 % din totalul certificatelor disponibile în acest scop. Respectivele certificate se iau în considerare în conformitate cu alineatul (7). Până la 31 decembrie 2023 și, ulterior, în fiecare an, Comisia prezintă Comitetului privind schimbările climatice menționat la articolul 22a alineatul (1) din prezenta directivă un raport privind punerea în aplicare a Fondului pentru inovare, furnizând o analiză a proiectelor finanțate, pe sectoare și pe state membre, precum și contribuția preconizată a proiectelor respective la îndeplinirea obiectivului de neutralitate climatică în Uniune, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2021/1119. Comisia prezintă raportul Parlamentului European și Consiliului și îl face public. **▼M15** (8a) Pentru CfD-urile și CCfD-urile atribuite la încheierea unui mecanism de licitație concurențială, se asigură o acoperire adecvată prin angajamentele bugetare				

care rezultă din veniturile obținute din licitarea certificatelor disponibile în Fondul pentru inovare, iar angajamentele bugetare respective pot fi defalcate în tranșe anuale pe parcursul mai multor exerciții financiare. Pentru primele două runde ale mecanismului de licitație concurențială, acoperirea datoriei financiare aferente CfD-urilor și CCfD-urilor este asigurată pe deplin cu creditele care rezultă din veniturile obținute din licitarea certificatelor alocate Fondului pentru inovare în temeiul alineatului (8). Pe baza unei evaluări calitative și cantitative de către Comisie a riscurilor financiare care decurg din punerea în aplicare a CfD-urilor și a CCfD-urilor, care urmează să fie efectuată după încheierea primelor două runde ale mecanismului de licitație concurențială și, ulterior, de fiecare dată când este necesar, în conformitate cu principiul prudenței, conform căruia activele și profiturile nu trebuie să fie supraestimate, iar pasivele și pierderile nu trebuie să fie subestimate, Comisia poate decide, în conformitate cu împuternicirea prevăzută la al optulea paragraf, să acopere doar o parte din datoria financiară legată de CfD-uri și CCfD-uri prin mijloacele menționate la primul paragraf și partea rămasă prin alte mijloace. Comisia urmărește să limiteze utilizarea altor mijloace de acoperire. În cazul în care evaluarea conduce la concluzia că sunt necesare alte mijloace de acoperire pentru a realiza întregul potențial al CfD-urilor și al CCfD-urilor, Comisia urmărește o combinație echilibrată de alte mijloace de acoperire. Prin derogare de la articolul 210 alineatul (1) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046, Comisia stabilește măsura în care se utilizează alte mijloace de acoperire în temeiul actului delegat prevăzut				

la al optulea paragraf de la prezentul alineat. Datoria financiară rămasă este acoperită în mod suficient, având în vedere principiile prevăzute în titlul X din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046, dacă este necesar, adaptată la particularitățile CfD-urilor și CCfD-urilor, prin derogare de la articolul 209 alineatul (2) literele (d) și (h), de la articolul 210 alineatul (1), de la articolul 211 alineatele (1), (2), (4) și (6), de la articolele 212, 213 și 214, de la articolul 218 alineatul (1) și de la articolul 219 alineatele (3) și (6) din regulamentul respectiv. După caz, alte mijloace de acoperire, rata de provizionare și derogările necesare se stabilesc într-un act delegat prevăzut la al optulea paragraf de la prezentul alineat. Comisia nu utilizează mai mult de 30 % din veniturile obținute din licitarea certificatelor alocate Fondului pentru inovare în temeiul alineatului (8) pentru provizionarea CfD-urilor și a CCfD-urilor. Rata de provizionare nu trebuie să fie mai mică de 50 % din datoria financiară totală suportată de bugetul Uniunii pentru CfD-uri și CCfD-uri. Atunci când stabilește rata de provizionare, Comisia ia în considerare elemente care pot reduce riscurile financiare pentru bugetul Uniunii, dincolo de creditele disponibile în cadrul Fondului pentru inovare, cum ar fi posibila partajare a răspunderii cu statele membre în mod voluntar sau un posibil mecanism de reasigurare din partea sectorului privat. Comisia revizuiește rata de provizionare cel puțin o dată la trei ani de la data aplicării actului delegat prin care se stabilește pentru prima dată. Pentru a evita cererile speculative, accesul la licitația concurențială poate fi condiționat de plata de către solicitanți a unei garanții care urmează să fie reținută în caz de neexecutare a contractului. Aceste garanții reținute îi revin Fondului pentru inovare ca venituri externe alocate				

în temeiul articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046. Orice contribuție plătită autorității care acordă grantul de către un beneficiar în conformitate cu termenii CfD-ului sau ai CCfD-ului în cazul în care prețul de referință este mai mare decât prețul de exercitare (denumite în continuare „diferență”) îi revine Fondului pentru inovare ca venit extern alocat în temeiul articolului 21 alineatul (5) din regulamentul respectiv. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 din prezenta directivă pentru a completa prezenta directivă cu scopul de a prevedea și a detalia alte mijloace de acoperire, dacă există, și, după caz, rata de provizionare și derogările suplimentare necesare de la titlul X din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046, astfel cum se prevede la al patrulea paragraf de la prezentul alineat, precum și normele privind funcționarea mecanismului de ofertare concurențial, în special în ceea ce privește garanțiile și diferența. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a modifica al cincilea paragraf de la prezentul alineat prin creșterea limitei de 30 % menționată la paragraful respectiv cu cel mult 20 de puncte procentuale în total, dacă acest lucru este necesar pentru a răspunde unei cereri de CfD-uri și CCfD-uri, ținând seama de experiența primelor runde din cadrul mecanismului de ofertare concurențial și luând în considerare necesitatea de a găsi un echilibru adecvat în ceea ce privește sprijinul din partea Fondului pentru inovare între granturi și astfel de contracte. Sprijinul financiar din partea Fondului pentru inovare este proporțional cu obiectivele de politică stabilite în prezentul articol și nu conduce la denaturări nejustificate ale pieței interne. În acest scop, sprijinul se acordă numai pentru acoperirea costurilor suplimentare sau a riscurilor de				

investiții care nu pot fi suportate de investitori în condiții normale de piață. (8b) 40 de milioane de certificate din cantitatea care ar putea fi altfel alocată cu titlu gratuit în temeiul prezentului articol și 10 milioane de certificate din cantitatea care ar putea fi altfel scoasă la licitație în temeiul articolului 10 din prezenta directivă se pun la dispoziția Fondului social pentru climă instituit prin Regulamentul (UE) 2023/955 al Parlamentului European și al Consiliului([21]). Comisia se asigură că certificatele destinate Fondului social pentru climă sunt scoase la licitație în 2025 în conformitate cu principiile și modalitățile menționate la articolul 10 alineatul (4) din prezenta directivă și cu actul delegat adoptat în conformitate cu articolul respectiv. Veniturile din licitația respectivă constituie venituri externe alocate în conformitate cu articolul 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 și se utilizează în conformitate cu normele aplicabile Fondului social pentru climă. ▼M9 (9) Grecia, care a înregistrat un produs intern brut (PIB) pe cap de locuitor la prețurile pieței sub 60 % din media Uniunii în 2014, poate solicita, înainte de aplicarea alineatului (7) de la prezentul articol, până la 25 de milioane de certificate din cuantumul maxim menționat la alineatul (5) de la prezentul articol care nu sunt alocate cu titlu gratuit până la 31 decembrie 2020, pentru cofinanțarea a până la 60 % din decarbonizarea aprovizionării cu energie electrică a insulelor care fac parte				

din teritoriul său. Dispozițiile articolului 10d alineatul (3) se aplică *mutatis mutandis* certificatelor respective. Certificatele pot fi solicitate în cazul în care, din cauza accesului limitat la piețele internaționale ale datoriilor, un proiect care vizează decarbonizarea aprovizionării cu energie electrică a insulelor Greciei nu ar putea fi realizat altfel și în cazul în care Banca Europeană de Investiții (BEI) confirmă viabilitatea financiară și beneficiile de natură socioeconomică ale proiectului. ▼M9 —————— ▼C5 (11) Sub rezerva dispozițiilor articolului 10b, cantitatea de certificate alocate cu titlu gratuit în temeiul alineatelor (4)-(7) din prezentul articol în 2013 este de 80 % din cantitatea stabilită în conformitate cu măsurile menționate la alineatul (1). Ulterior, alocarea cu titlu gratuit scade în fiecare an cu aceeași cantitate, până la 30 % alocări gratuite în 2020,►M9 ——— ——◄. ▼M9 —————— ▼M15 (19) Se interzice alocarea de certificate cu titlu gratuit unei instalații care și-a încetat activitatea. Se consideră că și-au încetat activitatea instalațiile a căror autorizație de emisii de gaze cu efect de seră a expirat sau a fost retrasă și instalațiile în cazul cărora funcționarea sau reluarea funcționării este tehnic imposibilă. ▼M9 (20) Nivelul alocărilor cu titlu gratuit acordate instalațiilor ale căror				

operațiuni au crescut sau au scăzut, evaluate pe baza unei medii ponderate pe doi ani, cu peste 15 % față de nivelul utilizat inițial pentru a se stabili alocarea cu titlu gratuit pentru perioada relevantă menționată la articolul 11 alineatul (1) se ajustează, după caz. Astfel de ajustări se realizează cu certificate din sau prin adăugarea de certificate la cuantumul de certificate rezervate în conformitate cu alineatul (7) de la prezentul articol. ▼M9 (21) Pentru a se asigura aplicarea efectivă, nediscriminatorie și uniformă a ajustărilor și a pragului menționat la alineatul (20) de la prezentul articol, pentru a se evita orice sarcină administrativă nejustificată și pentru a se preveni manipularea sau utilizarea abuzivă a ajustărilor alocării, Comisia poate adopta acte de punere în aplicare care să definească noi modalități de ajustare. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). ▼M15 (22) În cazul în care sunt necesare corecții ale alocărilor de certificate cu titlu gratuit acordate în temeiul articolului 11 alineatul (2), corecțiile respective se realizează cu certificate din, sau prin adăugarea de certificate la, cuantumul de certificate rezervate în conformitate cu alineatul (7) de la prezentul articol. ▼M9				

Articolul 10b **Măsuri tranzitorii de sprijinire a anumitor industrii mari consumatoare de energie în cazul relocării emisiilor de dioxid de carbon** (1) Se consideră că sunt expuse unui risc de relocare a emisiilor de dioxid de carbon sectoarele și subsectoarele în cazul cărora rezultatul înmulțirii dintre intensitatea schimburilor lor comerciale cu țări terțe, definită ca raportul dintre valoarea totală a exporturilor către țări terțe adăugată la valoarea importurilor din țări terțe și dimensiunea totală a pieței pentru Spațiul Economic European (cifra de afaceri anuală plus totalul importurilor din țări terțe), și intensitatea emisiilor lor, măsurată în $kgCO_2$, împărțit la valoarea lor adăugată brută (în euro), este mai mare de 0,2. Acestor sectoare și subsectoare li se alocă certificate cu titlu gratuit pentru perioada până în 2030 la un nivel de 100 % din cantitatea stabilită în temeiul articolului 10a. (2) Sectoarele și subsectoarele în cazul cărora rezultatul înmulțirii dintre intensitatea schimburilor lor comerciale cu țări terțe și intensitatea emisiilor lor depășește 0,15 pot fi incluse în grupul menționat la alineatul (1), folosind date pentru anii 2014-2016, pe baza unei evaluări calitative și a următoarelor criterii: (a) măsura în care instalațiile individuale din sectorul sau subsectorul în cauză pot reduce nivelurile emisiilor sau consumul de electricitate; (b) caracteristicile actuale și planificate ale pieței,			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

inclusiv, după caz, orice preț de referință comun; (c) marjele de profit, care pot servi drept indicator potențial pentru investițiile pe termen lung sau pentru deciziile de relocalizare, ținând cont de modificările costurilor de producție legate de reducerile de emisii. (3) Sectoarele și subsectoarele care nu depășesc pragul menționat la alineatul (1), dar au o intensitate a emisiilor măsurată în kgCO_2împărțită la valoarea lor brută adăugată (în euro), care depășește 1,5, se evaluează și ele la nivelul de 4 cifre (codul NACE-4). Comisia publică rezultatele evaluării respective. În termen de trei luni de la publicarea menționată la primul paragraf, sectoarele și subsectoarele menționate la paragraful respectiv pot solicita Comisiei fie o evaluare calitativă a expunerii lor la relocarea emisiilor de dioxid de carbon la nivelul de 4 cifre (codul NACE-4), fie o evaluare pe baza clasificării produselor utilizate pentru statisticile privind producția industrială în Uniune la nivelul de 8 cifre (Prodcom). În acest scop, sectoarele și subsectoarele prezintă, împreună cu cererea, date justificate, complete și verificate independent pentru a permite Comisiei să efectueze evaluarea. În cazul în care alege să fie evaluat la nivelul de 4 cifre (codul NACE-4), un sector sau un subsector poate fi inclus în grupul menționat la alineatul (1) pe baza criteriilor menționate la alineatul (2) literele (a), (b) și (c). În cazul în care alege să fie evaluat la nivelul de 8 cifre (Prodcom), un sector sau un subsector este inclus în grupul menționat la alineatul (1) cu condiția ca, la nivelul respectiv, să se				

depășească pragul de 0,2 menționat la alineatul (1). Sectoarele și subsectoarele pentru care alocarea cu titlu gratuit se calculează pe baza valorilor de referință menționate la articolul 10a alineatul (2) al patrulea paragraf pot solicita și ele să fie evaluate în conformitate cu al treilea paragraf de la prezentul alineat. Prin derogare de la alineatele (1) și (2), un stat membru poate solicita până la 30 iunie 2018 ca un sector sau subsector enumerat în anexa la Decizia 2014/746/UE a Comisiei ([22]) în ceea ce privește clasificările la un nivel de 6 cifre sau de 8 cifre (Prodcom) să fie luat în considerare pentru a fi inclus în grupul menționat la alineatul (1). Orice asemenea solicitare se ia în considerare doar în cazul în care statul membru solicitant stabilește că aplicarea derogării menționate se justifică în mod corespunzător pe baza unor date complete, verificate și auditate referitoare la cei mai recenți cinci ani furnizate de sectorul sau subsectorul în cauză și include toate informațiile relevante în solicitarea sa. Pe baza datelor respective, sectorul sau subsectorul în cauză este inclus în ceea ce privește acele clasificări în cazul cărora, în cadrul unui nivel eterogen de 4 cifre (cod NACE-4), se arată că prezintă o intensitate substanțial mai mare a schimburilor comerciale și a emisiilor la un nivel de 6 cifre sau de 8 cifre (Prodcom), care depășește pragul stabilit la alineatul (1). (4) În ceea ce privește celelalte sectoare și subsectoare, se consideră că acestea sunt în măsură să transfere o parte mai mare a costurilor certificatelor în prețurile produselor și li se alocă certificate cu titlu gratuit la un nivel de 30 % din cantitatea stabilită în temeiul articolului 10a. Cu excepția cazului în care se decide altfel în cadrul revizuirii în temeiul articolului 30,				

alocările cu titlu gratuit pentru alte sectoare și subsectoare, cu excepția centralelor de termoficare, scad cu cuantumuri egale după 2026, astfel încât în 2030 să se ajungă la un nivel fără alocări cu titlu gratuit. ▼M15 Într-un stat membru în care, în medie, între anii 2014 și 2018, ponderea emisiilor generate de încălzirea centralizată din totalul acestor emisii în Uniune împărțită la ponderea respectivului stat membru în PIB-ul total al Uniunii este mai mare de cinci, se acordă pentru încălzirea centralizată în perioada 2026-2030 o alocare suplimentară de certificate cu titlu gratuit de 30 % din cantitatea stabilită în temeiul articolului 10a, cu condiția ca un volum de investiții echivalent cu valoarea alocării suplimentare de certificate cu titlu gratuit să fie investit pentru a reduce în mod semnificativ emisiile înainte de 2030, în conformitate cu planurile privind neutralitatea climatică menționate la al treilea paragraf de la prezentul alineat, și ca îndeplinirea țintelor și a jaloanelor menționate la litera (b) de la paragraful respectiv să fie confirmată de verificarea efectuată în conformitate cu al patrulea paragraf de la prezentul alineat. Până la 1 mai 2024, operatorii care produc energie termică în sistem centralizat trebuie să stabilească un plan de neutralitate climatică pentru instalațiile pentru care solicită alocări suplimentare de certificate cu titlu gratuit în conformitate cu al doilea paragraf de la prezentul alineat. Planul respectiv este în concordanță cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119 și stabilește: (a) măsuri și investiții pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050 la nivel de in-				

stalație sau de întreprindere, excluzând utilizarea creditelor de compensare a emisiilor de dioxid de carbon; (b) ținte și jaloane intermediare pentru a măsura, până la 31 decembrie 2025 și, ulterior, la fiecare cinci ani, până la 31 decembrie, progresele înregistrate în direcția atingerii neutralității climatice, astfel cum se prevede la litera (a) de la prezentul paragraf; (c) o estimare a impactului fiecăreia dintre măsurile și investițiile menționate la litera (a) de la prezentul paragraf în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Atingerea țintelor și a jaloanelor menționate la al treilea paragraf litera (b) de la prezentul alineat se verifică în ceea ce privește perioada până la 31 decembrie 2025 și în ceea ce privește fiecare perioadă ulterioară de cinci ani care se încheie la data de 31 decembrie, în conformitate cu procedurile de verificare și acreditare prevăzute la articolul 15. Nu se alocă certificate cu titlu gratuit în afară de cele menționate la primul paragraf de la prezentul alineat, dacă îndeplinirea țintelor și a jaloanelor intermediare nu a fost verificată în ceea ce privește perioada de până la sfârșitul anului 2025 sau în ceea ce privește perioada 2026-2030. Comisia adoptă acte de punere în aplicare pentru a preciza conținutul minim al informațiilor menționate la al treilea paragraf literele (a), (b) și (c) de la prezentul alineat și formatul planurilor privind neutralitatea climatică menționate la paragraful respectiv și la articolul 10a alineatul (1) al cincilea paragraf. Comisia identifică sinergii cu planuri similare, astfel cum se prevede în dreptul Uniunii. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de				

examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). ▼M9 (5) Comisia este împuternicită să adopte, până la 31 decembrie 2019, acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă în ceea ce privește stabilirea sectoarelor și subsectoarelor considerate cu risc de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, astfel cum se menționează la alineatele (1), (2) și (3) de la prezentul articol, în cazul activităților la nivelul de 4 cifre (codul NACE-4) în ceea ce privește alineatul (1) de la prezentul articol, pe baza datelor disponibile referitoare la cei mai recenți trei ani calendaristici.				
Articolul 10c **Optarea pentru alocări tranzitorii cu titlu gratuit în scopul modernizării sectorului energetic** (1) Prin derogare de la articolul 10a alineatele (1)-(5), statele membre care în 2013 au avut un PIB pe cap de locuitor la prețurile pieței (în euro) sub 60 % din media Uniunii pot acorda instalațiilor de producție a energiei electrice o alocare tranzitorie cu titlu gratuit pentru modernizarea, diversificarea și transformarea durabilă a sectorului energetic. Investițiile care beneficiază de sprijin trebuie să fie coerente cu tranziția către o economie sigură și sustenabilă cu emisii reduse de dioxid de carbon și cu obiectivele cadrului de politici ale Uniunii privind clima și energia pentru 2030 și cu îndeplinirea obiectivelor pe termen lung exprimate în Acordul de la Paris. Derogarea de la			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

prezentul alineat încetează la 31 decembrie 2030. (2) Statul membru în cauză organizează o procedură de ofertare concurențială, care să aibă loc în una sau mai multe runde în perioada 2021-2030, pentru proiectele care presupun un cuantum total al investițiilor de peste 12,5 milioane EUR, pentru a selecta investițiile care urmează să fie finanțate prin alocarea cu titlu gratuit. Procedura respectivă de ofertare concurențială: (a) respectă principiile transparenței, nediscriminării, egalității de tratament și bunei gestiuni financiare; (b) garantează că sunt eligibile să concureze numai proiectele care contribuie la diversificarea mixului energetic și a surselor lor de aprovizionare, la restructurarea, reabilitarea ecologică și modernizarea necesare infrastructurii, la tehnologii curate, precum tehnologiile de obținere a energiei din surse regenerabile, sau la modernizarea sectorului de producție a energiei, precum centralele de termoficare eficiente și durabile, și a sectorului de transmisie și de distribuție a energiei; (c) definește criterii de selecție clare, obiective, transparente și nediscriminatorii pentru clasificarea proiectelor,				

astfel încât să se asigure selectarea numai a proiectelor care: (i) pe baza unei analize a raportului cost-beneficiu, asigură un câștig net pozitiv în ceea ce privește reducerea emisiilor și un nivel semnificativ prestabilit de reduceri ale emisiilor de CO_2, ținând cont de dimensiunea proiectului; (ii) sunt complementare, răspund în mod clar la nevoile de înlocuire și modernizare și nu satisfac o creștere a cererii de energie determinată de piață; (iii) oferă cel mai bun raport calitate-preț; și (iv) nu contribuie la sau nu îmbunătățesc viabilitatea financiară a producției de energie electrică cu nivel foarte ridicat de emisii sau				

nu cresc dependența de combustibili fosili cu emisii ridicate. Prin derogare de la articolul 10 alineatul (1) și fără a aduce atingere ultimei teze de la alineatul (1) de la prezentul articol, în eventualitatea anulării unei investiții selectate prin procedura de ofertare concurențială sau a neatingerii nivelului de performanță preconizat, certificatele alocate se pot utiliza printr-o singură rundă suplimentară a procesului de ofertare concurențială cel mai devreme un an mai târziu pentru finanțarea altor investiții. Până la 30 iunie 2019, orice stat membru care intenționează să facă uz de alocarea tranzitorie opțională cu titlu gratuit pentru modernizarea sectorului energetic publică un cadru național detaliat în care se stabilesc procedura de ofertare concurențială, inclusiv numărul planificat de runde menționat la primul paragraf, și criteriile de selecție, în vederea unei consultări publice. În cazul în care investițiile cu o valoare mai mică de 12,5 milioane EUR care urmează să fie sprijinite prin alocarea cu titlu gratuit nu sunt selectate prin procedura de ofertare concurențială menționată la prezentul alineat, statul membru selectează proiectele pe baza unor criterii obiective și transparente. Rezultatele procesului de selecție fac obiectul unei consultări publice. Pe această bază, până la 30 iunie 2019, statul membru în cauză stabilește, publică și transmite Comisiei o listă a investițiilor. În cazul în care în aceeași instalație se realizează mai multe investiții, acestea se evaluează în ansamblu pentru a stabili dacă se depășește sau nu pragul de 12,5 milioane EUR, cu excepția cazului în care investițiile respective sunt, în mod independent, viabile din punct de vedere tehnic sau financiar.				

(3) Valoarea investițiilor preconizate trebuie să fie cel puțin egală cu valoarea de piață a alocării gratuite, ținând seama totodată de necesitatea de a limita creșterile de prețuri direct legate de acestea. Valoarea de piață este valoarea medie a prețului certificatelor de pe platforma comună de licitație din anul calendaristic precedent. Până la 70 % din costurile relevante ale unei investiții pot fi sprijinite prin alocarea cu titlu gratuit, cu condiția finanțării costurilor rămase de către entități juridice private. (4) Alocările tranzitorii cu titlu gratuit se deduc din cantitatea de certificate pe care statul membru le-ar scoate altfel la licitație. Alocarea gratuită totală nu poate depăși 40 % din certificatele pe care statul membru în cauză le va primi, în temeiul articolului 10 alineatul (2) litera (a), în perioada 2021-2030, repartizate în volume anuale egale de-a lungul perioadei menționate. (5) În cazul în care un stat membru, în temeiul articolului 10d alineatul (4), utilizează certificate distribuite din motive de solidaritate, dezvoltare și interconectare în cadrul Uniunii în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) litera (b), statul membru respectiv poate, prin derogare de la alineatul (4) de la prezentul articol, să utilizeze pentru alocare tranzitorie cu titlu gratuit un număr total de până la 60 % din certificatele primite în perioada 2021-2030 în temeiul articolului 10 alineatul (2) litera (a), utilizând un cuantum corespunzător de certificate distribuite în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) litera (b).				

Toate certificatele nealocate în temeiul prezentului articol până în 2020 se pot aloca pentru perioada 2021-2030 pentru investiții selectate prin procedura de ofertare concurențială menționată la alineatul (2), cu excepția cazului în care statul membru în cauză informează Comisia până la 30 septembrie 2019 cu privire la intenția sa de a nu aloca parțial sau în întregime certificatele respective în perioada 2021-2030 și cu privire la cuantumul certificatelor care urmează să fie scoase la licitație în 2020. În cazul în care astfel de certificate se alocă pentru perioada 2021-2030, cuantumul corespunzător de certificate se ia în considerare pentru aplicarea limitei de 60 % menționate în primul paragraf de la prezentul alineat.				
(6) Alocările către operatori se efectuează după ce aceștia demonstrează că o investiție selectată în conformitate cu normele procedurii de ofertare concurențiale a fost efectuată. În cazul în care o investiție determină o capacitate suplimentară de producție de energie electrică, operatorul în cauză demonstrează, în plus, că el sau un alt operator asociat a dezafectat un cuantum echivalent de capacitate de producție a energiei electrice cu nivel mai ridicat de emisii înainte de începutul funcționării capacității suplimentare.				
▼M15				
(7) Statele membre impun instalațiilor producătoare de energie electrică și operatorilor de rețele să prezinte, până la data de 28 februarie a fiecărui an, un raport referitor la punerea în				

aplicare a investițiilor lor selectate, incluzând soldul alocării de certificate cu titlu gratuit și cheltuielile de investiții suportate, precum și tipurile de investiții sprijinite. Statele membre transmit Comisiei rapoarte în acest sens, iar Comisia le publică. ▼M15				
Articolul 10ca **Termen-limită pentru alocări tranzitorii de certificate cu titlu gratuit în scopul modernizării sectorului energetic** Prin derogare de la articolul 10c, statele membre în cauză pot acorda instalațiilor alocări tranzitorii de certificate cu titlu gratuit numai în conformitate cu articolul respectiv pentru investițiile realizate până la 31 decembrie 2024. Orice certificate aflate la dispoziția statelor membre în cauză în conformitate cu articolul 10c pentru perioada 2021-2030 care nu sunt utilizate pentru astfel de investiții, în proporția stabilită de statul membru respectiv: (a) se adaugă la cantitatea totală de certificate pe care statul membru în cauză urmează să îl scoată la licitație în temeiul articolului 10 alineatul (2); sau (b) sunt utilizate pentru a sprijini investițiile în cadrul Fondului pentru modernizare menționat la articolul 10d, în conformitate cu normele aplicabile veniturilor din certificatele menționate la articolul 10d alineatul (4). Până la 15 mai 2024, statul membru în cauză notifică Comisiei cuantumurile respective de certificate care urmează să fie utilizate în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) primul paragraf litera (a), și, prin derogare de la articolul 10d alineatul (4) a doua teză, în temeiul articolului 10d. ▼M9			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

Articolul 10d **Fondul pentru modernizare** ▼M15 (1) Pentru perioada 2021-2030, se instituie un fond pentru a sprijini investițiile propuse de statele membre beneficiare, inclusiv finanțarea proiectelor de mică anvergură, pentru modernizarea sistemelor energetice și îmbunătățirea eficienței energetice (denumit în continuare „Fondul pentru modernizare”). Fondul pentru modernizare este finanțat prin scoaterea la licitație a certificatelor, astfel cum este prevăzut la articolul 10, pentru statele membre beneficiare prevăzute de articolul menționat. Investițiile care beneficiază de sprijin trebuie să fie conforme cu obiectivele prezentei directive, cu obiectivele exprimate în Comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2019 privind „Pactul ecologic european” și Regulamentul (UE) 2021/1119, precum și cu obiectivele pe termen lung exprimate în Acordul de la Paris. Statele membre beneficiare pot, după caz, să utilizeze resursele Fondului pentru modernizare pentru a finanța investiții care implică regiunile frontaliere adiacente ale Uniunii. Nu se acordă niciun sprijin din Fondul pentru modernizare unităților producătoare de energie care utilizează combustibili fosili. Cu toate acestea, veniturile provenite din certificatele care fac obiectul unei notificări în temeiul alineatului (4) de la prezentul articol pot fi utilizate pentru investiții care implică combustibili fosili gazoși. De asemenea, veniturile din certificatele menționate la articolul 10 alineatul (1) al treilea paragraf din prezenta directivă pot fi utilizate pentru investiții care implică combustibili fosili gazoși, în cazul în care activitatea se califică drept durabilă din punctul de vedere al mediului în temeiul			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului ([23]) și este justificată în mod corespunzător din motive de asigurare a securității energetice, cu condiția ca, pentru producerea de energie, certificatele să fie scoase la licitație înainte de 31 decembrie 2027 și, pentru investițiile care implică utilizări în aval ale gazelor, certificatele să fie scoase la licitație înainte de 31 decembrie 2028. (2) Cel puțin 80 % din veniturile provenite din certificatele menționate la articolul 10 alineatul (1) al treilea paragraf și din certificatele care fac obiectul unei notificări în temeiul alineatului (4) de la prezentul articol și cel puțin 90 % din veniturile provenite din certificatele menționate la articolul 10 alineatul (1) al patrulea paragraf se utilizează pentru a sprijini investițiile în următoarele acțiuni: (a) producția și utilizarea energiei electrice din surse regenerabile, inclusiv a hidrogenului din surse regenerabile; (b) încălzirea și răcirea din surse regenerabile; (c) reducerea consumului total de energie prin eficiență energetică, inclusiv în sectorul industrial, al transporturilor, al clădirilor, al agriculturii și al deșeurilor; (d) stocarea energiei și modernizarea rețelelor energetice, inclusiv a managementului pe parte de cerere, a conductelor de termoficare a rețelelor pentru transportul de electricitate, precum și				

creșterea interconectărilor dintre statele membre și a infrastructurii pentru o mobilitate cu zero emisii; (e) sprijinirea gospodăriilor cu venituri mici, inclusiv în zonele rurale și îndepărtate, pentru combaterea sărăciei energetice și pentru modernizarea sistemelor de încălzire ale acestora; și (f) o tranziție justă în regiunile dependente de emisiile de dioxid de carbon din statele membre beneficiare, astfel încât să se sprijine realocarea, recalificarea și îmbunătățirea competențelor lucrătorilor, educația, inițiativele legate de căutarea unui loc de muncă și întreprinderile nou înființate, în dialog cu societatea civilă și partenerii sociali, într-o manieră care este în concordanță cu acțiunile relevante incluse de statele membre în planurile lor teritoriale de tranziție justă și care contribuie la acestea, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) primul paragraf litera (k) din Regulamentul (UE) 2021/1056, după caz. ▼M9				

(3) Fondul pentru modernizare funcționează sub responsabilitatea statelor membre beneficiare. BEI se asigură că certificatele se licitează în conformitate cu principiile și modalitățile descrise la articolul 10 alineatul (4) și este responsabilă de gestionarea veniturilor. BEI transmite veniturile către statele membre după o decizie de plată emisă de Comisie, în cazul în care această plată pentru investiții este în conformitate cu alineatul (2) de la prezentul articol sau, în cazul în care investițiile nu se încadrează în domeniile incluse la alineatul (2) de la prezentul articol, plata este în conformitate cu recomandările comitetului pentru investiții. Comisia adoptă decizia cu promptitudine. Veniturile se distribuie între statele membre și în funcție de proporțiile stabilite în anexa IIb, în conformitate cu alineatele (6)-(12) de la prezentul articol. (4) Orice stat membru în cauză poate utiliza toată alocarea acordată cu titlu gratuit în temeiul articolului 10c alineatul (4) sau o parte din alocarea respectivă și cuantumul certificatelor distribuite pentru solidaritate, dezvoltare și interconectare în cadrul Uniunii, în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) litera (b), sau o parte din cuantumul respectiv, în conformitate cu articolul 10d, pentru a sprijini investițiile din cadrul fondului pentru modernizare, contribuind astfel la creșterea resurselor distribuite statului membru respectiv. Până la 30 septembrie 2019, statul membru în cauză notifică				

Comisiei cuantumurile respective de certificate care urmează să fie utilizate în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) litera (b), cu articolul 10c și cu articolul 10d. (5) Se instituie un comitet pentru investiții pentru fondul pentru modernizare. Comitetul pentru investiții se compune din câte un reprezentant al fiecărui stat membru beneficiar, al Comisiei și al BEI și din trei reprezentanți aleși de către celelalte state membre pentru o perioadă de cinci ani. El este prezidat de un reprezentant al Comisiei. Câte un reprezentant al fiecărui stat membru care nu este membru al comitetului pentru investiții poate participa în calitate de observator la reuniunile comitetului. Comitetul pentru investiții acționează în mod transparent. Componența comitetului de investiții, curricula vitae și declarațiile de interese ale membrilor acestuia se pun la dispoziția publicului și, dacă este necesar, se actualizează. (6) Înainte de a decide să finanțeze o investiție din procentajul care le revine din fondul pentru modernizare, statele membre beneficiare prezintă proiectul de investiții comitetului pentru investiții și BEI. În cazul în care BEI confirmă că o investiție se încadrează în domeniile incluse la alineatul (2), statul membru poate trece la finanțarea proiectului de investiții din procentajul care îi revine. În cazul în care o investiție în modernizarea sistemelor energetice, care este propusă să fie finanțată din fondul pentru modernizare, nu se încadrează în domeniile menționate la alineatul (2), comitetul pentru investiții evaluează viabilitatea				

tehnică și financiară a investiției respective, inclusiv reducerile de emisii pe care le realizează, și emite o recomandare privind finanțarea investiției din fondul pentru modernizare. Comitetul pentru investiții se asigură că orice investiție legată de termoficare realizează o îmbunătățire substanțială în materie de eficiență energetică și de reducere a emisiilor. Recomandarea respectivă poate include propuneri privind instrumente de finanțare adecvate. Până la 70 % din costurile relevante ale unei investiții care nu se încadrează în domeniile menționate la alineatul (2) pot fi asigurate din resurse ale fondului pentru modernizare, cu condiția ca restul costurilor să fie finanțate de entități juridice private. (7) Comitetul pentru investiții încearcă să își adopte recomandările prin consens. În cazul în care nu poate decide prin consens în termenul stabilit de către președinte, comitetul pentru investiții adoptă o decizie cu majoritate simplă. Dacă reprezentantul BEI nu aprobă finanțarea unei investiții, o recomandare se adoptă doar dacă o majoritate de două treimi din toți membrii votează pentru. În acest caz, reprezentantul statului membru în care urmează să aibă loc investiția și reprezentantul BEI nu au dreptul să voteze. Prezentul paragraf nu se aplică în cazul proiectelor de mici dimensiuni finanțate prin împrumuturi acordate de o bancă națională de promovare sau prin granturi care contribuie la punerea în aplicare a unui program național cu obiective specifice conforme cu obiectivele fondului pentru modernizare, cu condiția ca în cadrul programului să nu se utilizeze mai mult de 10 %				

din proporția aferentă statelor membre prevăzută în anexa IIb. (8) Toate actele sau recomandările BEI sau ale comitetului pentru investiții adoptate în temeiul alineatelor (6) și (7) se fac cu promptitudine și precizează motivele pe care se bazează. Astfel de acte și recomandări sunt făcute publice. (9) Statele membre beneficiare sunt responsabile pentru acțiunile ulterioare punerii în aplicare legate de proiectele selectate. (10) Statele membre beneficiare prezintă anual Comisiei un raport privind investițiile finanțate de fondul pentru modernizare. Raportul se publică și include: (a) informații privind investițiile finanțate per stat membru beneficiar; (b) o evaluare a valorii adăugate, în ceea ce privește eficiența energetică sau modernizarea sistemului energetic, realizată prin investiție. ▼M15 (11) Comitetul pentru investiții raportează anual Comisiei privind experiența dobândită în ceea ce privește evaluarea investițiilor, în special în ceea ce privește reducerile emisiilor și costurile de reducere. Până la 31 decembrie 2024, ținând cont de constatările comitetului pentru investiții, Comisia revizuiește domeniile pentru proiectele menționate la alineatul (2) și criteriile pe baza cărora comitetul pentru investiții își întemeiază recomandările. Comitetul pentru investiții asigură publicarea raportului anual.				

Comisia transmite raportul anual Parlamentului European și Consiliului. ▼M9 (12) Comisia adoptă acte de punere în aplicare privind normele detaliate ale funcționării fondului pentru modernizare. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). ▼M13				
Articolul 10e **Mecanismul de redresare și reziliență** (1) Ca măsură extraordinară și unică, până la 31 august 2026, certificatele scoase la licitație în temeiul alineatelor (2) și (3) de la prezentul articol se scot la licitație până când cuantumul total al veniturilor obținute din astfel de licitații ajunge la 20 de miliarde EUR. Respectivele venituri sunt puse la dispoziția Mecanismului de redresare și reziliență instituit prin Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului ([24]) și se execută în conformitate cu dispozițiile regulamentului respectiv. (2) Prin derogare de la articolul 10a alineatul (8), până la 31 august 2026, o parte din certificatele menționate la alineatul respectiv se scot la licitație pentru a sprijini obiectivele prevăzute la articolul 21c alineatul (3) literele (b)-(f) din Regulamentul (UE) 2021/241, până când cuantumul veniturilor obținute din astfel de licitații ajunge la 12 miliarde EUR. (3) Până la 31 august 2026, se scot la licitație un număr de certificate din cantitatea care altfel ar fi licitată de la 1 ianuarie 2027			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

până la 31 decembrie 2030 de statele membre în temeiul articolului 10 alineatul (2) litera (a),pentru a sprijini obiectivele prevăzute la articolul 21c alineatul (3) literele (b)-(f) din Regulamentul (UE) 2021/241, până când cuantumul veniturilor obținute din astfel de licitații ajunge la 8 miliarde EUR. Respectivele certificate se scot la licitație, în principiu, în volume anuale egale pe parcursul perioadei relevante. (4) Prin derogare de la articolul 1 alineatul (5a) din Decizia (UE) 2015/1814, până la 31 decembrie 2030, 27 de milioane de certificate nealocate din rezerva pentru stabilitatea pieței din numărul total de certificate care altfel ar fi invalidate, se utilizează pentru a sprijini inovarea, astfel cum se menționează la articolul 10a alineatul (8) primul paragraf din prezenta directivă. (5) Comisia se asigură că certificatele care vor fi licitate în temeiul alineatelor (2) și (3), inclusiv, după caz, cele pentru plățile de prefinanțare, în conformitate cu articolul 21d din Regulamentul (UE) 2021/241, sunt scoase la licitație în conformitate cu principiile și modalitățile prevăzute la articolul 10 alineatul (4) din prezenta directivă și în conformitate cu articolul 24 din Regulamentul (UE) nr. 1031/2010 al Comisiei ([25]), pentru a se asigura o cantitate adecvată de resurse din fondul pentru inovare în perioada cuprinsă între 2023 și 2026. Perioada de licitare menționată la prezentul articol se revizuiește la un an de la începerea sa, în funcție de impactul licitației				

prevăzute la prezentul articol asupra pieței carbonului și asupra prețului carbonului. (6) BEI este adjudecătorul pentru certificatele care urmează să fie scoase la licitație în temeiul prezentului articol pe platforma de licitație desemnată în temeiul articolului 26 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1031/2010 și îi furnizează Comisiei veniturile obținute din licitații. (7) Veniturile obținute din licitarea certificatelor constituie venituri alocate externe, în conformitate cu articolul 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului ([26]). ▼M15				
Articolul 10f **Principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ”** Începând din 1 ianuarie 2025, statele membre beneficiare și Comisia utilizează veniturile provenite din licitarea certificatelor destinate Fondului pentru inovare în temeiul articolului 10a alineatul (8) din prezenta directivă și a certificatelor menționate la articolul 10 alineatul (1) al treilea și al patrulea paragraf din prezenta directivă, în conformitate cu criteriile de „a nu prejudicia în mod semnificativ” prevăzute la articolul 17 din Regulamentul (UE) 2020/852, în cazul în care astfel de venituri sunt utilizate pentru o activitate economică pentru care au fost stabilite criterii tehnice de examinare pentru a stabili dacă o activitate economică prejudiciază în mod semnificativ unul sau mai multe dintre obiectivele de mediu relevante în temeiul articolului 10 alineatul (3) litera (b) din regulamentul respectiv. ▼M4	**1.** La Articolul 5: se completează cu litera e)[1] cu următorul cuprins: ” e)[1]principiul de „ a nu prejudicia în mod semnificativ;”;		Parțial compatibil	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 11 **Măsuri naționale de punere în aplicare**	**9.** La Articolul 8: litera g) va avea următorul cuprins: ” g) aprobă și actualizează, cel puțin o		Parțial compatibil	Republica Moldova urmărește alinierea la

(1) Fiecare stat membru publică și prezintă Comisiei, până la 30 septembrie 2011, lista instalațiilor de pe teritoriul său care intră sub incidența prezentei directive, precum și certificatele alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații de pe teritoriul său, calculate în conformitate cu normele menționate la articolul 10a alineatul (1) și la articolul 10c. ▼M9 Până la 30 septembrie 2019, se transmite lista instalațiilor reglementate prin prezenta directivă pentru perioada de cinci ani care începe la 1 ianuarie 2021, iar listele pentru fiecare perioadă următoare de cinci ani se transmit ulterior o dată la cinci ani. Fiecare listă include informații privind activitatea de producție, transferurile de căldură și gaze, producția de energie electrică și emisiile la nivel de subinstalație din cursul celor cinci ani calendaristici care precedă transmiterea listei. Alocările cu titlu gratuit se acordă numai instalațiilor pentru care se furnizează astfel de informații. ▼C5 (2) Până la data de ►M15 30 June◄ a fiecărui an, autoritățile competente eliberează cantitatea de certificate care urmează să fie alocate pentru anul respectiv, calculată în conformitate cu articolele 10, 10a și 10c. (3) Statele membre nu pot aloca certificate cu titlu gratuit în temeiul alineatului (2) instalațiilor a căror înscriere în lista menționată la alineatul (1) a fost respinsă de către Comisie. ▼M2	dată la cinci ani, precum și în funcție de modificările intervenite, lista operatorilor de instalații staționare ale căror activități sunt specificate în anexa nr. 1 și care dețin autorizația integrată de mediu sau autorizația de mediu, în conformitate cu Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale sau autorizația de GES, în baza datelor raportate în anul precedent;			sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

CAPITOLUL IV ▼M15 **DISPOZIȚII APLICABILE AVIAȚIEI, TRANSPORTULUI MARITIM ȘI INSTALAȚIILOR STAȚIONARE** ▼C5 *Articolul 11a* **Utilizarea de CER și de ERU rezultate din activități de proiect în cadrul ►M9 EU ETS◄ intrării în vigoare a unui acord internațional privind schimbările climatice** ▼M14 (5) Sub rezerva alineatelor (2) și (3) din prezentul articol, operatorii de aeronave care dețin un certificat de operator aerian eliberat de un stat membru sau care sunt înregistrați într-un stat membru, inclusiv în regiunile ultraperiferice, teritoriile dependente și teritoriile statului membru respectiv, pot utiliza următoarele unități pentru a-și îndeplini obligațiile de anulare a unităților în ceea ce privește cantitatea notificată în temeiul articolului 12 alineatul (6), astfel cum se prevede la articolul 12 alineatul (9); (a) credite autorizate de părțile participante la mecanismul instituit în temeiul articolului 6 alineatul (4) din Acordul de la Paris; (b) credite autorizate de părțile participante la programele de creditare care au fost considerate eligibile de către Consiliul OACI, astfel cum au fost identificate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul alineatului (8);			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

(c) credite autorizate de părți la acorduri în temeiul alineatului (5); (d) credite acordate pentru proiecte la nivelul Uniunii în temeiul articolului 24a. (6) Unitățile menționate la alineatul (1) literele (a) și (b) pot fi utilizate dacă sunt îndeplinite următoarele condiții: (a) provin dintr-un stat care este parte la Acordul de la Paris în momentul utilizării; (b) provin dintr-un stat care este menționat în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3) ca participând la Schema OACI de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSIA). Această condiție nu se aplică emisiilor generate înainte de 2027 și nici țărilor cel mai puțin dezvoltate și statelor insulare mici în curs de dezvoltare, astfel cum sunt definite de Organizația Națiunilor Unite, cu excepția statelor al căror PIB pe cap de locuitor este egal sau mai mare decât media Uniunii. (7) Unitățile menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (c) pot fi utilizate dacă există mecanisme de autorizare de către părțile participante, dacă se efectuează ajustări în timp util ale raportării				

emisiilor antropice de la surse și a absorbțiilor de către absorbanți care fac obiectul contribuțiilor stabilite la nivel național ale părților participante și dacă se evită dubla contabilizare și creșterea netă a emisiilor globale. Comisia adoptă acte de punere în aplicare prin care stabilește cerințe detaliate pentru mecanismele menționate la primul paragraf de la prezentul alineat, care pot include cerințe de raportare și de înregistrare, precum și pentru enumerarea statelor sau a programelor care aplică mecanismele respective. Mecanismele respective țin seama de flexibilitatea acordată țărilor cel mai puțin dezvoltate și statelor insulare mici în curs de dezvoltare în conformitate cu alineatul (2) de la prezentul articol. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). **▼M14** —————— **▼C5** (5) În măsura în care operatorii nu au epuizat CER și ERU autorizate de statele membre pentru operatori sau operatori de aeronave pentru perioada 2008-2012, sau în cazul în care s-a acordat dreptul de a utiliza credite în temeiul alineatului (8) și în eventualitatea în care negocierile pentru un acord internațional privind schimbările climatice nu se încheie până la 31 decembrie 2009, creditele provenind din proiecte sau alte activități de reducere a emisiilor pot fi utilizate în ►**M9** EU ETS ◄ în conformitate cu acordurile încheiate cu țări terțe în care se precizează nivelurile de utilizare. În conformitate cu aceste acorduri, operatorii pot utiliza creditele din				

activitățile de proiect desfășurate în țări terțe pentru a-și respecta obligațiile care le revin în cadrul ►M9 EU ETS ◄ . (6) Acordurile menționate la alineatul (5) prevăd utilizarea în ►M9 EU ETS ◄ a creditelor provenind din tipurile de proiecte care au fost eligibile pentru utilizare în cadrul ►M9 EU ETS ◄ în perioada 2008-2012, inclusiv din tehnologii legate de energiile din surse regenerabile sau de eficiența energetică, care promovează transferul tehnologic și dezvoltarea durabilă. De asemenea, acordurile respective prevăd utilizarea unor credite provenind din proiecte în care valoarea de referință utilizată este inferioară nivelului prevăzut pentru alocarea de certificate cu titlu gratuit în temeiul măsurilor menționate la articolul 10a sau inferioară nivelurilor prevăzute de legislația comunitară. (7) Începând cu 1 ianuarie 2013, din momentul încheierii unui acord internațional privind schimbările climatice, sunt acceptate în►M9 EU ETS ◄ numai creditele din proiecte provenind din țări terțe care au ratificat acordul respectiv. ▼M9 —————— ▼M14 (8) Comisia adoptă acte de punere în aplicare care enumeră unitățile care au fost considerate eligibile de către Consiliul OACI și care îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatele (2) și (3) de la prezentul articol. De asemenea, Comisia adoptă acte de punere în aplicare pentru a actualiza lista respectivă, după caz.				

Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). ▼M1				
Articolul 11b **Activități bazate pe proiecte** (1) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru ca nivelurile de referință, definite de deciziile ulterioare adoptate în temeiul CCONUSC sau al Protocolului Kyoto, stabilite pentru activitățile bazate pe proiecte care sunt întreprinse în țările care au semnat un tratat de aderare la Uniune, să fie perfect compatibile cu acquis-ul comunitar, inclusiv cu derogările provizorii prevăzute de tratatul de aderare menționat anterior. ▼M4 ►M9 Uniunea◄și statele sale membre autorizează activități de proiect numai în cazul în care toți participanții la proiect își au sediul fie într-o țară care a încheiat acordul internațional referitor la aceste proiecte, fie într-o țară sau unitate administrativă subfederală sau regională legată de ►M9 EU ETS ◄în temeiul articolului 25. ▼M1 (2) Sub rezerva dispozițiilor alineatelor (3) și (4), statele membre, în care activitățile bazate pe proiecte sunt puse în aplicare, urmăresc ca nici o URE sau REC să nu fie eliberată pentru o reducere sau o limitare a emisiilor de gaze cu efect de seră ale►M2 activităților ◄ care intră sub incidența prezentei directive. (3) Până la 31 decembrie 2012, pentru activitățile bazate pe proiecte IJ și MDP care reduc sau			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

limitează în mod direct emisiile unei instalații care intră în sfera de aplicare a prezentei directive, nu pot fi eliberate URE sau REC decât în cazul în care un număr egal de cote este anulat de operatorul instalației în cauză. (4) Până la 31 decembrie 2012, pentru activitățile bazate pe proiecte IJ și MDP care reduc sau limitează în mod indirect emisiile unei instalații care intră în sfera de aplicare a prezentei directive, nu pot fi eliberate URE sau REC decât în cazul în care un număr egal de cote este anulat în registrul național al statului membru de origine al URE sau al REC. (5) Statul membru care permite entităților private sau publice să participe la activități bazate pe proiecte rămâne responsabil de îndeplinirea obligațiilor sale care îi revin în temeiul CCONUSC și a Protocolului de la Kyoto și garantează că această participare este compatibilă cu orientările, modalitățile și procedurile aplicabile adoptate în temeiul CCONUSC sau a Protocolului de la Kyoto. (6) În cazul activităților bazate pe proiecte de producere de energie hidroelectrică cu o capacitate de producție care depășește 20 MW, statele membre se asigură, atunci când aprobă asemenea activități bazate pe proiecte, ca orientările și criteriile internaționale aplicabile, inclusiv cele conținute în raportul final din 2000 al Comisiei Mondiale a Barajelor „Baraje și dezvoltare: un nou cadru pentru luarea de decizii”, să fie respectate pe durata punerii în aplicare a unor				

asemenea activități bazate pe proiecte. ▼C2				
Articolul 12 **Transferul, restituirea și anularea certificatelor** (1) Statele membre garantează posibilitatea transferării certificatelor între: (a) persoane din cadrul ►M9 Uniunii ◄; (b) persoane din cadrul ►M9 Uniunii ◄ și persoane din țări terțe, în cazul în care astfel de certificate sunt recunoscute în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 25, fără alte restricții decât cele din prezenta directivă sau cele adoptate în temeiul acesteia. ▼M4 (1a) Până la 31 decembrie 2010, Comisia verifică dacă piața certificatelor este suficient protejată de utilizările abuzive ale informațiilor confidențiale și de manipulările pieței și, după caz, prezintă propuneri care să asigure protecția necesară. Dispozițiile relevante ale Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind utilizările abuzive ale informațiilor confidențiale și manipulările pieței (*market abuse*)([27]) pot fi utilizate, cu adaptările adecvate necesare aplicării în domeniul comerțului cu produse de bază. ▼M15 (2) Statele membre garantează recunoașterea certificatelor emise de o autoritate competentă din alt stat membru în scopul îndeplinirii de către un operator,			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

un operator de aeronave sau o companie de transport maritim a obligațiilor prevăzute la alineatul (3). ▼M15 —————— ▼M15 (3) Statele membre, statele membre de administrare și autoritățile de administrare ale unei companii de transport maritim se asigură că, până la 30 septembrie a fiecărui an: (a) operatorul fiecărei instalații restituie un număr de certificate care este egal cu totalul emisiilor instalației în cauză pe parcursul anului calendaristic anterior, potrivit verificării efectuate în conformitate cu articolul 15; (b) fiecare operator de aeronave restituie un număr de certificate care este egal cu totalul emisiilor sale pe parcursul anului calendaristic anterior, potrivit verificării efectuate în conformitate cu articolul 15; (c) fiecare companie de transport maritim restituie un număr de certificate care este egal cu totalul emisiilor sale pe parcursul anului calendaristic anterior, potrivit verificării efectuate în conformitate cu articolul 3ge. Statele membre, statele membre de administrare și autoritățile de administrare ale unei companii de transport maritim se asigură că, ulterior, certificatele restituite în temeiul primului paragraf sunt anulate. ▼M15 (3-e) Prin derogare de la alineatul (3) primul paragraf litera (c), companiile de transport maritim pot restitui cu 5 % mai puține certificate decât emisiile lor verificate generate până la 31 decembrie 2030 de navele clasificate ca nave din clasa de gheață, cu condiția ca astfel de nave să aibă clasa de gheață IA sau IA Super sau				

o clasă de gheață echivalentă, stabilită pe baza Recomandării 25/7 a HELCOM. În cazul în care se restituie mai puține certificate în comparație cu emisiile verificate, odată ce diferența dintre emisiile verificate și certificatele restituite a fost stabilită pentru fiecare an, un volum de certificate corespunzător diferenței respective se anulează, în loc să fie scos la licitație în conformitate cu articolul 10. (3-d) Prin derogare de la alineatul (3) primul paragraf litera (c) de la prezentul articol și de la articolul 16, Comisia prevede, la cererea unui stat membru, prin intermediul unui act de punere în aplicare, că statele membre trebuie să considere cerințele prevăzute în dispozițiile respective ca fiind îndeplinite și că nu trebuie să ia nicio măsură împotriva companiilor de transport maritim în ceea ce privește emisiile generate până la 31 decembrie 2030 de călătoriile efectuate de navele de pasageri, altele decât navele de croazieră, și de navele de tip Ro-Ro, între un port al unei insule aflat sub jurisdicția statului membru solicitant respectiv, care nu are nicio legătură rutieră sau feroviară cu țărmul principal și cu o populație mai mică de 200 000 de locuitori permanenți conform celor mai recente date disponibile în 2022 și un port aflat sub jurisdicția aceluiași stat membru, precum și de activitățile desfășurate în cadrul unui port de astfel de nave în legătură cu astfel de călătorii. Comisia publică și actualizează permanent o listă a insulelor menționate la primul paragraf și a porturilor în cauză. (3-c) Prin derogare de la alineatul (3) primul paragraf litera (c) de la prezentul articol și de la articolul 16, la cererea comună a două state membre, dintre care unul nu are frontieră terestră cu un alt stat membru, iar celălalt stat membru este cel mai apropiat din punct de vedere geografic de statul membru care nu are frontieră terestră cu un alt stat membru, Comisia prevede prin intermediul unui act de punere în aplicare, că statele membre				

trebuie să ia în considerare că cerințele prevăzute în dispozițiile respective sunt îndeplinite și că nu trebuie să ia nicio măsură împotriva companiilor de transport maritim în ceea ce privește emisiile generate până la 31 decembrie 2030 de călătoriile efectuate de navele de pasageri sau de navele de tip Ro-Ro în cadrul unui contract transnațional de servicii publice sau al unei obligații transnaționale de serviciu public, prevăzute în cererea comună, care leagă cele două state membre și de activitățile desfășurate în cadrul unui port de astfel de nave în legătură cu astfel de călători. (3-b) Obligația de a restitui certificatele nu se aplică în cazul emisiilor generate până la 31 decembrie 2030 de călătoriile între un port situat într-o regiune ultraperiferică a unui stat membru și un port situat în același stat membru, inclusiv de călătoriile dintre porturile din interiorul unei regiuni ultraperiferice și de călătoriile între porturi situate în regiuni ultraperiferice ale aceluiași stat membru, precum și de activitățile desfășurate în cadrul unui port de astfel de nave în legătură cu astfel de călători. **▼M15** (3-a) În cazul în care este necesar și atât timp cât este necesar pentru a proteja integritatea de mediu a EU ETS, operatorilor, operatorilor de aeronave și companiilor de transport maritim din cadrul EU ETS li se interzice utilizarea certificatelor emise de un stat membru cu privire la care există obligații ale operatorilor, ale operatorilor de aeronave și ale companiilor de transport maritim care au devenit caduce. Actele delegate menționate la articolul 19 alineatul (3) trebuie să includă măsurile necesare în cazurile menționate în prezentul alineat. **▼M4** (3a) Obligația de a restitui certificatele nu se aplică în ceea ce privește emisiile care, conform verificărilor, sunt captate și				

transportate în vederea stocării permanente într-o instalație care dispune de un permis în vigoare, în conformitate cu Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon ([28]). ▼M15 (3b) Obligația de restituire a certificatelor nu se aplică în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră care sunt considerate a fi fost captate și utilizate astfel încât acestea au devenit legate chimic permanent într-un produs pentru ca să nu intre în atmosferă în condiții normale de utilizare, inclusiv orice activitate normală care are loc după sfârșitul duratei de viață a produsului. Comisia adoptă acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă privind cerințele în baza cărora se consideră că gazele cu efect de seră au devenit legate chimic permanent astfel cum este menționat în primul paragraf de la prezentul alineat. ▼M15 10. Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că certificatele sunt anulate în orice moment, la cererea persoanei care le deține. În cazul închiderii unei capacități de producție de energie electrică pe teritoriul lor ca urmare a unor măsuri naționale suplimentare, statele membre pot anula, și sunt încurajate să facă acest lucru, certificate din cantitatea totală de certificate pe care urmează să le scoată la licitație menționată la articolul 10 alineatul (2) până la un cuantum corespunzător valorii medii a emisiilor verificate ale instalației în cauză pe parcursul unei perioade de cinci ani înainte de închidere. Statul membru în cauză informează Comisia în				

legătură cu o astfel de intenție de anulare sau cu motivele neanulării, în conformitate cu actele delegate adoptate în temeiul articolului 10 alineatul (4). ▼M4 11. Alineatele (1) și (2) se aplică fără a aduce atingere articolului 10c. ▼M14 12. În conformitate cu metodologia stabilită în actul de punere în aplicare menționat la alineatul (8) de la prezentul articol, statele membre calculează în fiecare an cerințele de compensare pentru anul calendaristic precedent în ceea ce privește zborurile înspre, dinspre și dintre statele care sunt enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3) și în ceea ce privește zborurile dintre Elveția sau Regatul Unit și statele care sunt enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3), și informează, până la data de 30 noiembrie a fiecărui an, operatorii de aeronave. În conformitate cu metodologia stabilită în actul de punere în aplicare menționat la alineatul (8) de la prezentul articol, statele membre calculează, de asemenea, totalul cerințelor finale de compensare pentru o anumită perioadă de conformitate cu CORSIA și, până la data de 30 noiembrie a anului care urmează ultimului an al perioadei de conformitate cu CORSIA corespunzătoare, informează operatorii de aeronave care îndeplinesc condițiile stabilite la al treilea paragraf de la prezentul alineat cu privire la cerințele respective. Statele membre informează operatorii de aeronave care îndeplinesc toate condițiile următoare cu privire la nivelul de compensare: (a) operatorii de aeronave dețin un certificat de operator aerian eliberat de un stat membru sau sunt				

înregistrați într-un stat membru, inclusiv în regiunile ultraperiferice, teritoriile dependente și teritoriile statului membru respectiv; și (b) produc emisii anuale de CO_2 mai mari de 10 000 de tone, care provin din utilizarea de aeronave cu o masă maximă certificată la decolare mai mare de 5 700 kg, care efectuează zboruri incluse în anexa I, altele decât cele care pleacă și care sosesc în același stat membru, inclusiv regiunile ultraperiferice ale aceluiași stat membru, începând din 1 ianuarie 2021. În sensul primului paragraf litera (b), nu se iau în considerare emisiile de CO_2 generate de următoarele tipuri de zboruri: (i) zboruri de stat; (ii) zboruri umanitare; (iii) zboruri medicale; (iv) zboruri militare; (v) zboruri de stingere a incendiilor; (vi) zboruri anterioare sau ulterioare unui zbor umanitar, medical sau de stingere a incendiilor, cu condiția ca astfel de zboruri să fi fost efectuate cu aceeași aeronavă și să fi fost necesare pentru îndeplinirea activităților umanitare, medicale sau de stingere a incendiilor aferente sau pentru repoziționarea aeronavei după îndeplinirea activităților respective în vederea următoarei sale activități. **▼M12** 13. Până la intrarea în vigoare a unui act legislativ de modificare a prezentei directive în ceea ce privește contribuția sectorului aviației la obiectivul Uniunii de reducere a emisiilor la nivelul întregii economii și de punere în aplicare în mod corespunzător a unei măsuri globale bazate pe piață și în cazul în care				

perioada de transpunere a unui astfel de act legislativ nu a expirat până la 30 noiembrie 2023, iar factorul de creștere sectorială (SGF) pentru emisiile din 2022, care urmează să fie publicat de OACI, este egal cu zero, statele membre notifică operatorilor de aeronave, până la 30 noiembrie 2023, faptul că, pentru anul 2022, cerințele lor de compensare, în înțelesul punctului 3.2.1 din standardele și practicile recomandate pentru CORSIA ale OACI, sunt egale cu zero. **▼M14** 14. Calcularea cerințelor de compensare menționate la alineatul (6) de la prezentul articol în sensul schemei CORSIA se efectuează pe baza unei metodologii care urmează să fie stabilită de Comisie pentru zborurile înspre, dinspre și dintre statele care sunt enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3), precum și pentru zborurile dintre Elveția sau Regatul Unit și statele care sunt enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3). Comisia adoptă acte de punere în aplicare pentru a preciza metodologia de calculare a cerințelor de compensare pentru operatorii de aeronave menționați la primul paragraf de la prezentul alineat. Actele de punere în aplicare respective detaliază în special aplicarea cerințelor care decurg din dispozițiile relevante ale prezentei directive, în special din articolele 3c, 11a, 12 și 25a, și, în măsura în care este posibil în lumina dispozițiilor aplicabile ale prezentei directive, din standardele internaționale și practicile recomandate privind protecția mediului pentru CORSIA (denumite în continuare „standardele și practicile recomandate pentru CORSIA”).				

Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). Primul astfel de act de punere în aplicare se adoptă până la 30 iunie 2024. 15. Operatorii de aeronave care dețin un certificat de operator aerian eliberat de un stat membru sau care sunt înregistrați într-un stat membru, inclusiv în regiunile ultraperiferice, teritoriile dependente și teritoriile statului membru respectiv, anulează unitățile menționate la articolul 11a numai în ceea ce privește cantitatea notificată de statul membru respectiv, în conformitate cu alineatul (6), referitor la perioada de conformitate cu CORSIA relevantă. Anularea are loc până la 31 ianuarie 2025 pentru emisiile din perioada 2021-2023 și până la 31 ianuarie 2028 pentru emisiile din perioada 2024-2026. ▼M9				
Articolul 13 **Valabilitatea certificatelor** Certificatele emise începând cu 1 ianuarie 2013 sunt valabile o perioadă nelimitată. Certificatele emise începând cu 1 ianuarie 2021 includ o mențiune care indică în ce perioadă de zece ani, începând cu 1 ianuarie 2021, au fost eliberate și sunt valabile pentru emisiile generate începând cu primul an din perioada respectivă. ▼M4			Prevederi UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 14 **Monitorizarea și raportarea emisiilor** ▼M9	43.La Articolul 51: alineatul (2) va avea următorul cuprins:	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatic Articolul 49. Monitorizarea, raportarea	Parțial compatibil	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene

(1) ►**M15** Comisia adoptă acte de punere în aplicare privind modalitățile detaliate de monitorizare și raportare a emisiilor și, după caz, a datelor aferente activităților enumerate în anexa I la prezenta directivă, precum și a efectelor aviației, altele decât cele legate de CO_2 pe rutele pentru care se raportează emisii în temeiul prezentei directive, care se bazează pe principiile de monitorizare și raportare prevăzute în anexa IV la prezenta directivă și pe cerințele prevăzute la alineatele (2) și (5) de la prezentul articol. Actele de punere în aplicare respective precizează, de asemenea, potențialul de încălzire globală al fiecărui gaz cu efect de seră și țin seama de cunoștințele științifice actualizate privind efectele altor emisii decât cele de CO_2 generate de aviație în cadrul cerințelor de monitorizare și raportare a emisiilor și a efectelor lor, inclusiv a efectelor aviației, altele decât cele legate de CO_2. Actele de punere în aplicare respective reglementează aplicarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru utilizarea biomasei stabilite prin Directiva (UE) 2018/2001, cu toate ajustările necesare în ceea ce privește aplicarea în temeiul prezentei directive, pentru ca unei astfel de biomase să i se aplice un factor de emisie zero. Acestea precizează modalitatea de contabilizare a stocării emisiilor generate dintr-o combinație de surse cu factor de emisie zero și surse cărora nu li se aplică un factor de emisie zero. De asemenea, actele respective	"(2) Cerințele privind MRV a emisiilor de GES generate de operatorii aerieni naționali care desfășoară activitățile prevăzute în anexa nr.1 și/sau efectuează zboruri care intră sub incidența CORSIA, în scopul evaluării progreselor înregistrate în îndeplinirea angajamentelor de reducere a acestor emisii, sunt stabilite în regulamentul prevăzut la alin. (6), cu excepția derogărilor reglementate de regulamentul prevăzut la alin. (1)."; 44. Se completează cu Articolul 52^1 cu următorul cuprins: "**Articolul 52.[1]** Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la entitățile reglementate (1) Entitatea reglementată, autorizată în conformitate cu art. 48^2, care desfășoară activități prevăzute în anexa nr. 1^1 monitorizează, pentru fiecare an calendaristic, începând cu anul 2027, emisiile corespunzătoare cantităților de combustibili eliberate pentru consum. (2) Entitatea reglementată monitorizează emisiile în baza unui plan de monitorizare, depus spre aprobare Agenției de Mediu cu patru luni înainte de începerea activității prevăzute în anexa nr. 1^1. (3) Entitatea reglementată prezintă anual Agenției de Mediu, până la data de 31 martie, RAE-ul pentru anul precedent, verificat de un verificator acreditat, însoțit de raportul de verificare privind emisiile de GES generate în anul calendaristic precedent, elaborat de verificator. (4) Prin derogare de la alin. (3), entitatea reglementată căreia i se eliberează autorizația în conformitate cu art. 48^2 în cursul anului 2027 prezintă Agenției de Mediu raportul privind emisiile istorice pentru anul 2026 în termen de 90 de zile de la data eliberării. (5) Monitorizarea și raportarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu principiile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 2 și cu prevederile Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare	(1) La aprobarea desfășurării activităților prevăzute în anexa nr. 1, în autorizația integrată de mediu sau în autorizația de mediu se include, în mod obligatoriu, componenta privind emisiile de GES, în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale. Începând din 30 iunie 2026, autorizațiile integrate de mediu și autorizațiile de mediu se emit cu respectarea cerințelor prevăzute la pct. 7 din Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern, iar autorizațiile emise anterior, valabile în temeiul art. 27 alin. (1) coroborat cu art. 15 alin. (22) din Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, pe componenta de GES, se completează cu planul de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră în termen de 3 luni.		de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.

precizează modalitatea de contabilizare a emisiilor generate de combustibili de origine nebiologică produși din surse regenerabile și de combustibili pe bază de carbon reciclat, asigurându-se că astfel de emisii sunt contabilizate și evitându-se dubla contabilizare. ◄ Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). ▼M4 (2) ►**M9** Actele ◄ menționate la alineatul (1) țin seama de datele științifice cele mai exacte și actualizate care sunt disponibile, în special de datele IPCC, și pot include, de asemenea, dispoziții care îi obligă pe operatori să raporteze emisiile aferente producerii de bunuri fabricate de industriile mari consumatoare de energie care pot fi expuse concurenței internaționale. De asemenea, ►**M9** actele ◄ în cauză pot să prevadă verificarea independentă a acestor informații. Aceste cerințe pot include raportarea emisiilor provenite din producerea de energie electrică aflate sub incidența ►**M9** EU ETS ◄ și legate de producerea unor astfel de bunuri. (3) Statele membre se asigură că fiecare operator al unei instalații sau un operator de aeronave monitorizează și raportează autorității competente emisiile instalației în cauză produse pe parcursul fiecărui an calendaristic sau, de la 1 ianuarie 2010, ale aeronavei al cărui operator este, după încheierea anului respectiv, în conformitate cu ►**M9** actele ◄ menționate la alineatul (1).	lațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. (6) Verificarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu criteriile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 3 și cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern. (7) Agenția de Mediu aprobă aplicarea unor măsuri simplificate de monitorizare, raportare și verificare pentru entitățile reglementate ale căror emisii anuale corespunzătoare cantităților de combustibili eliberați pentru consum sunt sub 1 000 de tone CO_2 echivalent, în condițiile prevăzute de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.”;			

(4) ►**M9**Actele ◄ menționate la alineatul (1) pot include cerințe cu privire la utilizarea unor sisteme automate și a unor formate de schimb de date pentru a armoniza comunicarea dintre operator, verificator și autoritățile competente în ceea ce privește planul de monitorizare, raportul anual privind emisiile și activitățile de verificare. ▼M14 (5) Operatorii de aeronave raportează o dată pe an cu privire la alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2, care au loc începând din 1 ianuarie 2025. În acest scop, Comisia adoptă, până la 31 august 2024, un act de punere în aplicare în temeiul alineatului (1), pentru a include într-un cadru de monitorizare, raportare și verificare și alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2. Cadrul de monitorizare, raportare și verificare respectiv conține cel puțin datele disponibile privind traiectoria tridimensională a aeronavelor, precum și umiditatea și temperatura ambientale, pentru a permite obținerea unui echivalent de CO_2 per zbor. Comisia asigură, în funcție de resursele disponibile, disponibilitatea unor instrumente care să faciliteze și, în măsura posibilului, să automatizeze monitorizarea, raportarea și verificarea, pentru a reduce la minimum eventualele sarcini administrative. Începând din 1 ianuarie 2025, statele membre se asigură că fiecare operator de aeronave monitorizează și raportează autorității competente, după sfârșitul fiecărui an, alte efecte decât emisiile de CO_2 produse de fiecare aeronavă pe care o exploatează în fiecare an calendaristic,				

în conformitate cu actele de punere în aplicare menționate la alineatul (1). Începând cu 2026, Comisia prezintă anual, ca parte a raportului menționat la articolul 10 alineatul (5), un raport cu privire rezultatele aplicării cadrului de monitorizare, raportare și verificare menționat la primul paragraf de la prezentul alineat. Până la 31 decembrie 2027, pe baza rezultatelor aplicării cadrului de monitorizare, raportare și verificare pentru alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2, Comisia prezintă un raport și, după caz și în urma efectuării prealabile a unei evaluări a impactului, o propunere legislativă, pentru a atenua alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2 prin extinderea domeniului de aplicare al EU ETS, astfel încât să includă și alte efecte ale aviației decât emisiile de CO_2. (6) Comisia publică cel puțin următoarele date agregate referitoare la emisiile anuale generate de activitățile de aviație, raportate statelor membre sau transmise Comisiei în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/2066 al Comisiei ([29]) și cu articolul 7 din Regulamentul delegat (UE) 2019/1603 al Comisiei([30]), în termen de cel mult trei luni de la termenul de raportare respectiv și într-un mod ușor de utilizat: (11a) pentru fiecare pereche de aerodromuri din cadrul SEE: (i) emisiile generate de toate zborurile; (ii) numărul total de zboruri; (iii) numărul total de pasageri; (iv) tipurile de aeronave;				

(11a) pentru fiecare operator de aeronave: (i) date privind emisiile generate de zborurile în interiorul SEE, de zborurile care pleacă din SEE, de zborurile care sosesc în SEE și de zborurile între două țări terțe, defalcate pe perechi de state, și date privind emisiile care fac obiectul obligației de anulare a unităților de emisii eligibile în cadrul CORSIA; (ii) volumul cerințelor de compensare, calculat în conformitate cu articolul 12 alineatul (8); (iii) valoarea și tipul de credite în temeiul articolului 11a utilizate pentru a respecta cerințele de compensare ale operatorului de aeronave menționate la punctul (ii) de				

la prezenta literă; (iv) cantitatea și tipul de combustibili utilizați pentru care factorul de emisie este egal cu zero în temeiul prezentei directive sau care conferă operatorului de aeronave dreptul de a primi certificate în temeiul articolului 3c alineatul (6). Pentru literele (a) și (b) de la primul paragraf, în circumstanțe specifice în care un operator de aeronave își desfășoară activitatea pe un număr foarte limitat de perechi de aerodromuri sau într-un număr foarte limitat de perechi de state care fac obiectul cerințelor de compensare sau într-un număr foarte limitat de perechi de state care nu fac obiectul cerințelor de compensare, operatorul de aeronave respectiv poate solicita statului membru de administrare să nu publice astfel de date la nivelul operatorului de aeronave, explicând de ce divulgarea acestor date poate fi considerată ca aducând prejudicii intereselor sale comerciale. Pe baza solicitării respective, statul membru de administrare poate solicita Comisiei să publice datele respective la un nivel de agregare superior. Comisia decide cu privire la această solicitare. ▼M2				
Articolul 15 ▼M4 **Verificare și acreditare** ▼M2		Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatic **Articolul 50.**Verificarea și acreditarea	Parțial compatibil	

Statele membre se asigură că rapoartele prezentate de operatori și de operatorii de aeronave în temeiul articolului 14 alineatul (3) sunt verificate în conformitate cu criteriile prevăzute în anexa V și cu orice norme detaliate adoptate de Comisie în conformitate cu prezentul articol și că autoritatea competentă este informată în acest sens. Statele membre se asigură că un operator sau un operator de aeronave al cărui raport nu a fost considerat satisfăcător în urma verificării efectuate în conformitate cu criteriile prevăzute în anexa V și cu orice norme detaliate adoptate de Comisie în conformitate cu prezentul articol până la data de 31 martie a fiecărui an pentru emisiile din anul anterior nu mai poate transfera cote decât după ce un raport al operatorului sau al operatorului de aeronave în cauză este declarat satisfăcător în urma verificării. **▼M9** Comisia adoptă acte de punere în aplicare privind verificarea rapoartelor referitoare la emisii pe baza principiilor menționate în anexa V și privind acreditarea și supravegherea verificatorilor. Comisia poate adopta și acte de punere în aplicare privind verificarea rapoartelor prezentate de operatorii de aeronave în temeiul articolului 14 alineatul (3) și a cererilor depuse în temeiul articolelor 3e și 3f, inclusiv privind procedurile de verificare care trebuie să fie utilizate de verificatori. Aceasta precizează condițiile de acreditare și retragere a acreditărilor, precum și de recunoaștere reciprocă și evaluare colegială a organismelor de acreditare, după caz. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). **▼M4**		(1) Centrul Național de Acreditare acreditează verificatorii în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. (2) Verificatorul verifică RAE-ul prezentat de către operatorul instalației staționare sau de către operatorul de aeronave, în conformitate cu procedura de verificare prevăzută în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalații staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. (3) Procedura de verificare a RAE-ului prezentat de compania de transport maritim este prevăzută în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de dioxid de carbon generate de transportul maritim, aprobat de Guvern. (4) Verificatorii acreditați de un centru național de acreditare în statele membre ale Uniunii Europene, care au trecut cu succes evaluarea organizată de Cooperarea Europeană pentru Acreditare, sunt în drept să presteze servicii de verificare la nivel național, conform procedurii de recunoaștere și echivalare prevăzute în Legea nr.235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. (5) Centrul Național de Acreditare, în comun cu Agenția de Mediu, stabilește cerințele aplicabile verificatorilor, procedura de verificare, criteriile de verificare, precum și conținutul raportului de verificare. (6) Verificatorul acționează independent de operatorul instalației staționare, de operatorul de aeronave sau de operatorul instalației de transport maritim și este imparțial în exercitarea atribuțiilor de verificare, conform cerințelor prevăzute în Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern.		
Articolul 15a **Dezvăluirea informațiilor și secretul profesional**		Hotărârea Guvernului nr. 544/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor	Parțial compatibil	

Statele membre și Comisia se asigură că toate deciziile și rapoartele referitoare la cantitatea și alocarea cotelor și la monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor sunt dezvăluite imediat, în mod organizat, astfel încât să se garanteze accesul nediscriminatoriu la aceste informații. Informațiile care fac obiectul secretului profesional nu pot fi dezvăluite niciunei alte persoane sau autorități, cu excepția cazului în care acest lucru este prevăzut de actele cu putere de lege și de normele administrative în vigoare. ▼B		de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim **Secțiunea a 2-a** **Accesul la informații și participarea publicului** **324**. Rapoartele privind emisiile deținute de Agenția de Mediu sunt puse la dispoziția publicului pe site-ul web oficial al autorității, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1467/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informația de mediu. **325**. Prin derogare de la punctul 324, operatorii sau operatorii de aeronave nu includ în rapoartele lor informațiile care constituie secret comercial, precum și alte informații oficiale cu accesibilitate limitată.		
Articolul 16 **Sancțiuni** (1) Statele membre stabilesc normele referitoare la sancțiunile aplicabile în cazul în care sunt încălcate dispozițiile de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive și iau măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestor norme. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficiente, proporționale și cu efect de descurajare. Statele membre notifică aceste dispoziții Comisiei ►M2————— ◄precum și, fără întârziere, orice modificare ulterioară a acestora. ▼M15 (2) Statele membre asigură publicarea numelor operatorilor, ale operatorilor de aeronave și ale companiilor de transport maritim care încalcă cerințele privind restituirea unui număr suficient de certificate în temeiul prezentei directive. (3) Statele membre se asigură că oricărui operator sau operator de aeronave care nu restituie, până la data de►**M15**30 septembrie			Prevederile UE netranspuse	Prevederile vor fi transpuse în alte acte normative, inclusiv Codul contravențional, în conformitate cu normele de tehnică legislativă.

◄ a fiecărui an, cote suficiente pentru a-și acoperi emisiile din anul anterior i se aplică o penalitate pentru exces de emisii. Penalitatea pentru exces de emisii este de 100 EUR pentru fiecare tonă de dioxid de carbon echivalent emisă pentru care operatorul sau operatorul de aeronave nu a restituit cotele. Plata penalității pentru exces de emisii nu exonerează operatorul sau operatorul de aeronave de obligația de a restitui un număr de cote egal cu depășirea respectivă de emisii, la restituirea cotelor pentru următorul an calendaristic. ▼M15 (3a) Penalitățile prevăzute la alineatul (3) se aplică, de asemenea, companiilor de transport maritim. ▼M4 (4) Penalitatea pentru depășirea nivelului de emisii aferent certificatelor emise începând cu 1 ianuarie 2013 se majorează în conformitate cu indicele european al prețurilor de consum. ▼M2 (5) În cazul în care un operator de aeronave nu respectă cerințele prezentei directive și nu s-a putut asigura respectarea acestor cerințe prin alte măsuri de punere în executare, statul său membru de administrare poate solicita Comisiei să decidă impunerea unei interdicții de operare operatorului de aeronave respectiv. (6) Orice cerere a unui stat membru de administrare în conformitate cu alineatul (5) include: (a) dovada neîndeplinirii de către operatorul de aeronave a obligațiilor				

care îi revin în temeiul prezentei directive; (b) detalii privind măsurile de punere în executare întreprinse de către statul membru respectiv; (c) o justificare a impunerii interdicției de operare la nivel comunitar; precum și (d) o recomandare privind domeniul de aplicare al unei interdicții de operare la nivel comunitar și orice condiții care ar trebui să se aplice. (7) În cazurile în care solicitările menționate la alineatul (5) sunt adresate Comisiei, Comisia informează celelalte state membre prin intermediul reprezentanților lor în comitetul menționat la articolul 23 alineatul (1) în conformitate cu procedurile prevăzute în regulamentul de procedură al comitetului. (8) Adoptarea unei decizii ca urmare a unei cereri în temeiul alineatului (5) este precedată, după caz și dacă este posibil, de consultări cu autoritățile responsabile de supravegherea reglementară a operatorului de aeronave în cauză. În măsura posibilului, consultările sunt organizate în comun de către Comisie și statele membre. (9) Atunci când Comisia analizează dacă să adopte o decizie ca urmare a unei cereri în temeiul alineatului (5), aceasta comunică operatorului de aeronave în cauză elementele de fapt esențiale și considerentele care au stat la baza deciziei sale. Operatorului de aeronave în cauză i se				

dă posibilitatea de a prezenta Comisiei observații în scris, în termen de 10 zile lucrătoare de la data comunicării. (10) La solicitarea unui stat membru, Comisia poate adopta o decizie de impunere a unei interdicții de operare operatorului de aeronave în cauză, în conformitate cu ►**M9**procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2)◄. (11) Fiecare stat membru pune în aplicare pe teritoriul propriu toate deciziile adoptate în temeiul alineatului (10). Acestea informează Comisia cu privire la toate măsurile întreprinse pentru punerea în aplicare a deciziilor respective. **▼M15** (11a) În cazul unei companii de transport maritim care nu a respectat obligațiile de restituire pentru două sau mai multe perioade de raportare consecutive și în cazul în care alte măsuri de executare nu au asigurat respectarea acestora, autoritatea competentă a statului membru din portul de intrare poate, după ce i-a acordat companiei de transport maritim în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile, să emită un ordin de expulzare, care este notificat Comisiei, Agenției Europene pentru Siguranță Maritimă (EMSA), celorlalte state membre și statului de pavilion în cauză. Ca urmare a emiterii unui astfel de ordin de expulzare, orice stat membru, cu excepția statului membru al cărui pavilion îl arborează nava în cauză, refuză intrarea navelor aflate în responsabilitatea companiei de transport maritim în cauză în oricare dintre porturile sale până la				

îndeplinirea de către compania de transport maritim a obligațiilor de restituire ce îi revin în conformitate cu articolul 12. În cazul în care nava arborează pavilionul unui stat membru și intră sau se află într-unul din porturile acestuia, statul membru respectiv reține nava, după ce i-a acordat companiei de transport maritim în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile, până când compania de transport maritim își îndeplinește obligațiile de restituire. În cazul în care se constată că o navă a unei companii de transport maritim astfel cum este menționată la primul paragraf se află într-unul dintre porturile statului membru al cărui pavilion îl arborează, statul membru în cauză poate, după ce i-a acordat companiei de transport maritim în cauză posibilitatea de a-și prezenta observațiile, să emită un ordin de reținere a pavilionului național până când compania de transport maritim își îndeplinește obligațiile de restituire. Statul membru informează Comisia, EMSA și celelalte state membre cu privire la această situație. Ca urmare a emiterii unui astfel de ordin de reținere a pavilionului național, fiecare stat membru ia aceleași măsuri ca și cele necesare în urma emiterii unui ordin de expulzare în conformitate cu a doua teză de la primul paragraf. Prezentul alineat nu aduce atingere normelor maritime internaționale aplicabile în cazul navelor aflate în pericol. **▼M9** (12) Comisia adoptă acte de punere în aplicare privind normele detaliate cu privire la procedurile menționate la prezentul articol. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2).				

▼C3				
Articolul 17 **Accesul la informații** În conformitate cu Directiva 2003/4/CE, se pun la dispoziția publicului deciziile privind alocarea de certificate, informațiile privind activitățile bazate pe proiecte la care un stat membru participă sau permite entităților publice sau private să participe și rapoartele privind emisiile cerute în conformitate cu autorizația de emisii de gaze cu efect de seră și care sunt deținute de autoritatea competentă. ▼B		Hotărârea Guvernului nr. 544/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul maritim **Secțiunea a 2-a** **Accesul la informații și participarea publicului** **324**. Rapoartele privind emisiile deținute de Agenția de Mediu sunt puse la dispoziția publicului pe site-ul web oficial al autorității, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1467/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informația de mediu.	Parțial compatibil	
Articolul 18 **Autoritatea competentă** Statele membre iau măsurile administrative adecvate, inclusiv desemnarea autorității sau a autorităților competente adecvate, pentru aplicarea normelor prevăzute de prezenta directivă. În cazul în care sunt desemnate mai multe autorități competente, activitatea acestor autorități întreprinsă în conformitate cu prezenta directivă trebuie coordonată. ▼M1 Statele membre asigură în special coordonarea între interlocutorul lor desemnat pentru aprobarea activităților bazate pe proiecte în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (a) din Protocolul de la Kyoto și autoritatea lor națională desemnată pentru punerea în aplicare a articolului 12 din Protocolul de la Kyoto, care sunt desemnate în conformitate cu deciziile ulterioare adoptate în temeiul CCONUSC sau al Protocolului de la Kyoto. ▼M2	9. La Articolul 8: se completează cu literele e)[1] - e)[4] cu următorul cuprins: e)[2] asigură monitorizarea implementării schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES; 16. La Articolul 18: se completează cu literele b[1]) și b[2]) cu următorul cuprins: ” b)[1] asigură implementarea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de GES;	Articolul 8. Atribuțiile Ministerului Mediului Articolul 18. Atribuțiile Agenției de Mediu	Parțial compatibil	
Articolul 18a **Statul membru de administrare** (1) Pentru un operator de aeronave, statul membru de administrare este:			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare.

(a) în cazul unui operator de aeronave cu o licență de operare valabilă, acordată de un stat membru în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CEE) nr. 2407/92 al Consiliului din 23 iulie 1992 privind licențele transportatorilor aerieni([31]), statul membru care a acordat licența de operare operatorului în cauză; și (b) în toate celelalte cazuri, statul membru cu cele mai multe emisii estimate atribuite aviației, provenite de la zborurile efectuate de operatorul de aeronave respectiv în anul de referință. ▼M14 (2) În cazul în care, în primii doi ani ai oricăreia dintre perioadele menționate la articolul 13, niciuna dintre emisiile din aviație rezultate din zborurile efectuate de către un operator de aeronave care se încadrează la alineatul (1) litera (b) de la prezentul articol nu se atribuie statului său membru de administrare, operatorul de aeronave este transferat unui alt stat membru de administrare pentru perioada următoare. Noul stat membru de administrare este statul membru cu cele mai mari emisii estimate atribuite aviației provenite de la zborurile efectuate de către respectivul operator de aeronave în cursul primilor doi ani ai perioadei anterioare. ▼M2 (3) Pe baza celor mai fiabile informații disponibile, Comisia: (k) publică, înainte de 1 februarie 2009, o listă a operatorilor de aeronave care au efectuat o activitate de aviație menționată în anexa I la 1 ianuarie 2006				Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

sau după această dată, specificând statul membru de administrare pentru fiecare operator de aeronave, în conformitate cu alineatul (1); și ▼M14 (l) începând din 2024, cel puțin o dată la doi ani, actualizează lista pentru a include operatorii de aeronave care au efectuat ulterior o activitate de aviație enumerată în anexa I; în cazul în care un operator de aeronave nu a efectuat nicio activitate de aviație dintre cele enumerate în anexa I timp de patru ani calendaristici consecutivi care precedă actualizarea listei, operatorul de aeronave respectiv nu se include în listă. ▼M2 (4) În conformitate cu►**M9**procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2) ◄ , Comisia poate elabora orientări privind administrarea operatorilor de aeronave, în temeiul prezentei directive, de către statele membre de administrare. (5) În sensul alineatului (1), „an de referință” înseamnă, în ceea ce privește un operator de aeronave care a început să își desfășoare activitatea în ►**M9** Uniune ◄ după 1 ianuarie 2006, primul an calendaristic de funcționare; în toate celelalte cazuri, înseamnă anul calendaristic care a început la 1 ianuarie 2006. ▼M15				
Articolul 18b **Asistență din partea Comisiei, EMSA și a altor organizații relevante** (1) Pentru a-și îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul articolului 3c alineatul (4), și al articolelor 3g, 3gd, 3ge, 3gf, 3gg și			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile din cadrul UE

18a, Comisia, statul membru de administrare și autoritățile de administrare ale unei companii de transport maritim pot solicita asistența EMSA sau a unei alte organizații relevante și pot încheia, în acest scop, orice acorduri corespunzătoare cu organizațiile în cauză. (2) Comisia, asistată de EMSA, depune eforturi pentru a concepe instrumente adecvate și pentru a elabora orientări care să faciliteze și să coordoneze activitățile de verificare și de asigurare a respectării legislației legate de aplicarea prezentei directive în sectorul transportului maritim. În măsura posibilului, astfel de orientări și instrumente sunt puse la dispoziția statelor membre și a verificatorilor în scopul partajării informațiilor și pentru a se asigura o bună punere în aplicare a dispozițiilor de drept intern care transpun prezenta directivă. **▼B**				
Articolul 19 **Registre** **▼M4** (3) Certificatele emise începând cu 1 ianuarie 2012 sunt înregistrate în registrul comunitar în vederea executării proceselor referitoare la menținerea conturilor de depozit deschise în statul membru și la alocarea, restituirea și anularea certificatelor în conformitate cu►**M9**actele ◄menționate la alineatul (3). Fiecare stat membru trebuie să fie în măsură să realizeze executarea operațiilor autorizate în temeiul UNFCCC sau al Protocolului de la Kyoto. **▼C2** (4) Orice persoană poate deține certificate. Registrul este accesibil			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

publicului și conține evidențe separate în care sunt menționate certificatele deținute de fiecare persoană pentru care sau de la care sunt emise sau transferate certificate. **▼M9** (5) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă prin stabilirea tuturor cerințelor necesare privind registrul Uniunii pentru perioada de comercializare care începe la 1 ianuarie 2013 și pentru perioadele ulterioare, sub forma bazelor de date electronice standardizate care conțin elemente de date comune folosite la urmărirea emiterii, deținerii, transferului și anulării certificatelor, după caz, și pentru a prevedea dispoziții referitoare la accesul publicului și la confidențialitate, după caz. Actele delegate respective includ, de asemenea, dispoziții pentru a introduce norme privind recunoașterea reciprocă a certificatelor în acordurile de conectare a sistemelor de comercializare a certificatelor de emisii. **▼M4** (6) ►**M9**Actele ◄ menționate la alineatul (3) prevăd modalitățile adecvate pentru ca registrul comunitar să poată efectua tranzacții și alte operațiuni necesare pentru aplicarea procedurilor menționate la articolul 25 alineatul (1b).►**M9**Actele◄în cauză includ, de asemenea, procesele legate de gestionarea schimbării și incidentelor în cadrul registrului comunitar, în ceea ce privește chestiunile menționate				

la alineatul (1) din prezentul articol. Acestea prevăd modalitățile adecvate prin care registrul comunitar să asigure că inițiativele statelor membre legate de măsurile privind îmbunătățirea eficienței, gestionarea costurilor administrative și controlul calității sunt realizabile. ▼B				
Articolul 20 **Administratorul central** ▼C2 (1) Comisia desemnează un administrator central care păstrează un registru independent privind tranzacțiile în care înregistrează emiterea, transferul și anularea certificatelor. (2) Administratorul central efectuează un control automatizat asupra fiecărei tranzacții din registre prin intermediul registrului independent privind tranzacțiile pentru a se asigura că nu există neregularități legate de emiterea, transferul și anularea certificatelor. (3) În cazul în care în urma controlului automatizat sunt identificate neregularități, administratorul central informează statul membru sau statele membre în cauză, care nu înregistrează tranzacțiile respective și nici alte tranzacții ulterioare legate de certificatele în cauză până la remedierea neregularităților. ▼B			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 21 **Raportarea de către statele member** (1) În fiecare an, statele membre prezintă Comisiei un raport cu privire la aplicarea prezentei directive.►**M4** ►**C5** Raportul respectiv acordă o atenție specială modalităților privind alocarea			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile din cadrul UE și statele mebmre ale UE

certificatelor, funcționarea registrelor, precum și executarea măsurilor de punere în aplicare legate de monitorizarea și raportarea emisiilor, de verificare și de acreditare, de aspectele referitoare la respectarea prezentei directive și, după caz, legate de regimul fiscal aplicat certificatelor.◄◄Primul raport este trimis Comisiei până la 30 iunie 2005.►**M9**Raportul se întocmește pe baza unui chestionar sau a unei scheme adoptate de Comisie sub formă de acte de punere în aplicare. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2).◄Chestionarul sau planul sunt trimise statelor membre cu cel puțin șase luni înainte de termenul prevăzut pentru prezentarea primului raport. (2) Pe baza rapoartelor menționate la alineatul (1), Comisia publică un raport privind aplicarea prezentei directive în termen de trei luni de la primirea rapoartelor de la statele membre. **▼M4** (3) Comisia organizează un schimb de informații între autoritățile competente din statele membre cu privire la evoluțiile legate de alocarea certificatelor, de folosirea ERU și CER în EU ETS◄, de funcționarea registrelor, de monitorizare, raportare, verificare și acreditare, de tehnologia informațiilor, precum și de respectarea prezentei directive. **▼M9** (4) O dată la trei ani, raportul menționat la alineatul (1) acordă, de asemenea, o atenție deosebită măsurilor echivalente				

adoptate pentru instalațiile de mici dimensiuni excluse din EU ETS. Măsurile echivalente adoptate pentru instalațiile de mici dimensiuni se iau de asemenea în considerare în schimbul de informații menționat la alineatul (3). ▼M1				
Articolul 21a **Contribuții la activitățile de consolidare a capacităților** În conformitate cu CCONUSC, cu Protocolul de la Kyoto și cu orice decizie de aplicare ulterioară, Comisia și statele membre contribuie la activitățile de consolidare a capacităților țărilor în curs de dezvoltare și ale țărilor cu economie în tranziție pentru a le ajuta să profite din plin de AC și MDP într-un mod care să le susțină strategiile de dezvoltare durabilă și să încurajeze entitățile să se angajeze în elaborarea și punerea în aplicare de proiecte AC și MDP. ▼M9			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile din cadrul UE și statele mebmre ale UE
Articolul 22 **Modificări aduse anexelor** Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a modifica anexele la prezenta directivă, după caz, cu excepția anexelor I, IIa și IIb, având în vedere rapoartele prevăzute la articolul 21 și experiența aplicării prezentei directive. Anexele IV și V pot fi modificate pentru a se îmbunătăți monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor. ▼M9			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă la tehnica legislativă UE.
Articolul 22a **Procedura comitetului** (1) Comisia este asistată de Comitetul privind schimbările climatice, înființat prin articolul 26 din Regulamentul (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([32]). Respectivul comitet este un comitet în înțelesul Regulamentului			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă la tehnica legislativă UE.

(UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului([33]). (2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011. În cazul în care comitetul nu emite un aviz, Comisia nu adoptă proiectul de act de punere în aplicare și se aplică articolul 5 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 182/2011. ▼M9				
Articolul 23 **Exercitarea delegării de competențe** (1) Se conferă Comisiei competența de a adopta acte delegate în condițiile prevăzute la prezentul articol. ▼M15 (2) Se conferă Comisiei competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 3c alineatul (6), articolul 3d alineatul (3), articolul 10 alineatul (4), articolul 10a alineatele (1), (8) și (8a), articolul 10b alineatul (5), articolul 12 alineatul (3b), articolul 19 alineatul (3), articolul 22, articolul 24 alineatul (3), articolul 24a alineatul (1), articolul 25a alineatul (1), articolul 28c și articolul 30j alineatul (1) pe o perioadă nedeterminată începând cu 8 aprilie 2018. (3) Delegarea de competențe menționată la articolul 3c alineatul (6), articolul 3d alineatul (3), articolul 10 alineatul (4), articolul 10a alineatele (1), (8) și (8a), articolul 10b alineatul (5), articolul 12 alineatul (3b), articolul 19 alineatul (3), articolul 22, articolul 24 alineatul (3), articolul 24a alineatul (1), articolul 25a alineatul (1), articolul 28c și articolul 30j alineatul (1) poate fi revocată oricând de Parlamentul			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă la tehnica legislativă UE.

European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare. **▼M9** (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare ([34]). (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului. **▼M15** (6) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 3c alineatul (6), al articolului 3d alineatul (3), al articolului 10 alineatul (4), al articolului 10a alineatul (1), (8) sau (8a), al articolului 10b alineatul (5), al articolului 12 alineatul (3b), al articolului 19 alineatul (3), al articolului 22, al articolului 24 alineatul (3), al articolului 24a alineatul (1), al articolului 25a alineatul (1), al articolului 28c sau al articolului 30j alineatul (1) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau dacă, înainte de expirarea termenului				

respectiv, atât Parlamentul European, cât și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului. ▼M4				
Articolul 24 **Proceduri pentru includerea unilaterală a unor tipuri suplimentare de activități și gaze** ▼M9 (1) Începând cu 2008, statele membre pot pune în aplicare comercializarea certificatelor de emisii în conformitate cu prezenta directivă pentru activitățile și gazele cu efect de seră care nu sunt enumerate în anexa I, ținând seama de toate criteriile relevante, în special de efectele asupra pieței interne, de denaturările potențiale ale concurenței, de integritatea de mediu a EU ETS și de fiabilitatea sistemului de monitorizare și de raportare planificat, cu condiția ca includerea acestor activități și gaze cu efect de seră să fie aprobată de Comisie, în conformitate cu actele delegate pe care Comisia este împuternicită să le adopte în conformitate cu articolul 23. ▼C5 (2) Atunci când se aprobă includerea suplimentară a unor activități și tipuri de gaze, Comisia poate autoriza simultan emiterea de certificate suplimentare și poate autoriza și alte state membre să includă respectivele activități și tipuri suplimentare de gaze. ▼M4			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

(3) La inițiativa Comisiei sau la cererea unui stat membru, pot fi adoptate ►**M9** acte◄privind monitorizarea și raportarea emisiilor legate de activități, instalații și gaze cu efect de seră care nu sunt enumerate sub forma unei combinații în anexa I, în cazul în care monitorizarea și raportarea acestor emisii pot fi realizate cu suficientă acuratețe. ▼M9 Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă în acest sens. ▼M4				
Articolul 24a **Norme armonizate privind proiectele care generează reduceri ale emisiilor** ▼M9 (1) Pe lângă includerile prevăzute la articolul 24, Comisia poate adopta măsuri de emitere a certificatelor sau a creditelor pentru proiecte gestionate de statele membre care reduc emisiile de gaze cu efect de seră care nu intră sub incidența EU ETS. Astfel de măsuri trebuie să fie conforme cu actele adoptate în temeiul fostului articol 11b alineatul (7) astfel cum sunt în vigoare înainte de 8 aprilie 2018. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă prin stabilirea procedurii care trebuie urmată. ▼M4 Măsurile respective nu trebuie să antreneze o dublă contabilizare a reducerilor de emisii sau să afecteze adoptarea altor măsuri de politică vizând reducerea emisiilor care nu intră sub incidența►**M9** EU ETS◄. Se adoptă măsuri numai în cazul în care nu este posibilă includerea în conformitate cu articolul 24, iar următoarea revizuire a ►**M9** EU ETS ◄ ia în considerare armonizarea includerii			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

acestor emisii pe întreg teritoriul ►**M9** Uniunii◄. ▼M9———————— ▼C5 (3) Un stat membru poate refuza să emită certificate sau credite pentru anumite tipuri de proiecte care reduc emisiile de gaze cu efect de seră pe teritoriul său. Astfel de proiecte vor fi executate pe baza acordului statului membru în care se desfășoară proiectul. ▼C2				
Articolul 25 **Legătura cu alte scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră** (1) Ar trebui să fie încheiate acorduri cu țările terțe enumerate în anexa B la Protocolul de la Kyoto care au ratificat protocolul pentru a asigura recunoașterea reciprocă a certificatelor în►**M9** EU ETS◄ și în alte scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în conformitate cu normele prevăzute la articolul 300 din tratat. ▼M4 (1a) Se pot încheia acorduri pentru a permite recunoașterea reciprocă a certificatelor între ►**M9**EU ETS ◄și alte scheme obligatorii compatibile de comercializare a certificatelor de gaze cu efect de seră care stabilesc plafoane absolute pentru emisii, existente în alte țări sau unități administrative subfederale sau regionale. (1b) Se pot încheia înțelegeri fără caracter obligatoriu cu terțe țări sau unități administrative subfederale sau regionale, pentru a asigura coordonarea administrativă și tehnică în ceea			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

ce privește certificatele din cadrul ►**M9** EU ETS ◄ sau din cadrul altor scheme obligatorii de comercializare a certificatelor care stabilesc plafoane absolute pentru emisii. ▼M9 —————— ▼M2				
Articolul 25a **Măsuri adoptate de țările terțe pentru a reduce impactul aviației asupra schimbărilor climatice** (1) ►**M9** În cazul în care o țară terță adoptă măsuri de reducere a impactului pe care îl au asupra schimbărilor climatice zborurile care decolează din țara terță în cauză și aterizează pe teritoriul Uniunii, Comisia, după consultarea țării terțe respective, precum și a statelor membre în cadrul comitetului menționat la articolul 22a alineatul (1), analizează opțiunile disponibile pentru a asigura o interacțiune optimă între EU ETS și măsurile dispuse de țara în cauză. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a modifica anexa I la prezenta directivă cu scopul de a exclude zborurile care sosesc din țara terță în cauză din activitățile de aviație enumerate în anexa I sau de a efectua orice altă modificare la lista activităților de aviație din anexa I, cu excepția modificărilor legate de domeniul de aplicare, care sunt impuse de un acord încheiat în temeiul articolului 218 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. ◄ Comisia poate propune Parlamentului European și Consiliului oricare alte modificări la prezenta directivă. După caz, Comisia poate face recomandări Consiliului în conformitate cu artico-			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă la tehnica legislativă UE.

lul 300 alineatul (1) din tratat privind începerea negocierilor în vederea încheierii unui acord cu țara terță în cauză. ▼M14 (2) Uniunea și statele sale membre continuă să depună eforturi pentru a se ajunge la acorduri cu privire la adoptarea unor măsuri globale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din aviație, care să corespundă obiectivelor Regulamentului (UE) 2021/1119 și ale Acordului de la Paris. Din perspectiva unor astfel de acorduri, Comisia analizează dacă sunt necesare modificări la prezenta directivă, luând în considerare că aceasta se aplică operatorilor de aeronave. ▼M14 (3) Comisia adoptă un act de punere în aplicare prin care enumeră statele, altele decât țările SEE, Elveția și Regatul Unit, despre care se consideră că aplică CORSIA în sensul prezentei directive, cu o valoare de referință care corespunde celei din 2019 pentru perioada 2021-2023 și o valoare de referință de 85 % din emisiile din 2019 pentru fiecare an începând din 2024. Respectivul act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). (4) În ceea ce privește emisiile generate până la 31 decembrie 2026 de zborurile înspre sau dinspre statele enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul alineatului (3) de la prezentul articol, operatorii de aeronave nu sunt obligați să restituie certificate în conformitate cu articolul 12 alineatul (3)				

în ceea ce privește emisiile respective. (5) În ceea ce privește emisiile generate până la 31 decembrie 2026 de zborurile dintre SEE și state care nu sunt enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul alineatului (3) de la prezentul articol, altele decât zborurile înspre Elveția și Regatul Unit, operatorii de aeronave nu sunt obligați să restituie certificate în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) în ceea ce privește emisiile respective. (6) În ceea ce privește emisiile generate de zborurile înspre și dinspre țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare, astfel cum sunt definite de Organizația Națiunilor Unite, altele decât cele enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul alineatului (3) și statele al căror PIB pe cap de locuitor este egal sau mai mare decât media Uniunii, operatorii de aeronave nu sunt obligați să restituie certificate în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) în ceea ce privește emisiile respective. (7) În cazul în care Comisia stabilește că există o denaturare semnificativă a concurenței, cum ar fi o denaturare cauzată de o țară terță care aplică CORSIA într-un mod mai puțin strict în dreptul național sau care nu aplică dispozițiile CORSIA în mod egal tuturor operatoriilor de aeronave, care este în detrimentul operatorilor de aeronave care dețin un certificat de operator aerian eliberat de un stat membru sau care sunt înregistrați într-un stat membru, inclusiv în				

regiunile ultraperiferice, teritoriile dependente și teritoriile statului membru respectiv, Comisia adoptă acte de punere în aplicare pentru a excepta operatorii de aeronave respectivi de la aplicarea cerințelor de compensare prevăzute la articolul 12 alineatul (9) în ceea ce privește emisiile generate de zborurile înspre și dinspre astfel de state. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2).				
(8) În cazul în care operatorii de aeronave care dețin un certificat de operator aerian eliberat de un stat membru sau sunt înregistrați într-un stat membru, inclusiv în regiunile ultraperiferice, teritoriile dependente și teritoriile statului membru respectiv, operează zboruri între două state diferite enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul alineatului (3) de la prezentul articol, inclusiv zboruri care au loc între Elveția, Regatul Unit și statele enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul alineatului (3) de la prezentul articol, iar respectivele state permit operatorilor de aeronave să utilizeze unități, altele decât cele de pe lista suplimentară adoptată în temeiul articolului 11a alineatul (8), Comisia este împuternicită să adopte acte de punere în aplicare prin care să permită operatorilor de aeronave respectivi să utilizeze tipuri de unități suplimentare față de cele din lista respectivă sau să nu respecte condițiile prevăzute la articolul 11a alineatele (2) și (3) în				

ceea ce privește emisiile provenite de la astfel de zboruri. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). ▼B				
Articolul 26 **Modificarea Directivei 96/61/CE** ▼C2 La articolul 9 alineatul (3) din Directiva 96/91/CE se adaugă următoarele paragrafe: „În cazul în care emisiile de gaz cu efect de seră dintr-o instalație sunt specificate în anexa I la Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului([35]) în legătură cu o activitate desfășurată în instalația respectivă, autorizația include o valoare limită pentru emisii directe de astfel de gaz numai în cazul în care este necesar să se garanteze că nu este provocată o poluare locală semnificativă. Pentru activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE, statele membre pot opta să nu impună cerințele privind randamentul energetic pentru unitățile de ardere sau pentru alte unități care emit dioxid de carbon la fața locului. După caz, autoritățile competente modifică autorizația în mod corespunzător. Cele trei paragrafe precedente nu se aplică instalațiilor care sunt excluse temporar din schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră din cadrul Comunității în conformitate cu articolul 27 din Directiva 2003/87/CE. ▼M4			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă la tehnica legislativă UE.
Articolul 27 **Excluderea instalațiilor mici care fac obiectul unor măsuri echivalente**			Prevederile UE	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene

(2) În urma consultărilor cu operatorul, statele membre pot exclude din ►**M9** EU ETS ◄ instalațiile ale căror emisii raportate autorității competente în fiecare dintre ultimii trei ani precedenți notificării efectuate în conformitate cu litera (a), sunt inferioare a 25 000 de tone de dioxid de carbon echivalent și, în cazul în care au loc activități de ardere, au o putere termică nominală mai mică de 35 MW, excluzând emisiile provenite de la biomasă, și care fac obiectul unor măsuri de natură să permită realizarea unei contribuții echivalente la reducerile de emisii, în cazul în care statul membru în cauză îndeplinește următoarele condiții: (a) notifică fiecare instalație de acest tip Comisiei, precizând măsurile echivalente aplicabile instalației care va realiza o contribuție echivalentă la reducerile de emisii, care se aplică, înainte de data la care trebuie să fie înaintată lista instalațiilor în conformitate cu prevederile articolului 11 alineatul (1) și cel târziu la data la care lista este înaintată Comisiei; (b) confirmă că se aplică proceduri de monitorizare pentru a se evalua dacă vreuna dintre aceste instalații emite mai mult de 25 000 de tone de dioxid de carbon echivalent, excluzând emisiile			netranspuse	de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.

provenite de la biomasă, în cursul unui an calendaristic; statele membre pot permite măsuri simplificate de monitorizare, raportare și verificare privind instalațiile ale căror emisii medii anuale verificate între 2008 și 2010 se situează sub 5 000 de tone pe an, în conformitate cu articolul 14; (c) confirmă că o instalație este reintrodusă în sistem în cazul în care emite mai mult de 25 000 de tone de dioxid de carbon echivalent, excluzând emisiile provenite de la biomasă, în cursul unui an calendaristic, sau în cazul în care nu se mai aplică măsurile corespunzătoare instalației care va realiza o contribuție echivalentă la reducerile de emisii; (d) publică informațiile menționate la literele (a), (b) și (c) în vederea unei consultări publice. Spitalele pot fi, de asemenea, excluse dacă adoptă măsuri echivalente. **▼C5** (3) În cazul în care, după expirarea unei perioade de trei luni de la data notificării publice, Comisia nu prezintă obiecții în termen de șase luni, excluderea se consideră acceptată. În urma restituirii certificatelor aferente perioadei în care o instalație se află în ►**M9** EU ETS ◄ , instalația respectivă				

este exclusă din schemă, iar statul membru nu mai emite alte certificate cu titlu gratuit pentru instalația respectivă în conformitate cu articolul 10a. (4) Atunci când o instalație este reintrodusă în ►**M9** EU ETS ◄ în conformitate cu alineatul (1) litera (c), certificatele emise în conformitate cu articolul 10a se acordă începând cu anul în care are loc reintroducerea. În conformitate cu articolul 10 alineatul (2), certificatele acordate acestor instalații se scad din cantitatea care urmează a fi licitată de către statul membru în care este amplasată instalația. **▼M9** Orice astfel de instalație rămâne în EU ETS pentru restul perioadei menționate la articolul 11 alineatul (1) pe parcursul căreia a fost reintrodusă. **▼C5** (5) Pentru instalațiile care nu au fost incluse în ►**M9** EU ETS ◄ în perioada 2008-2012, se pot aplica cerințe simplificate de monitorizare, raportare și verificare pentru stabilirea emisiilor în cei trei ani precedenți notificării prevăzute la alineatul (1) litera (a). **▼M9**				
Articolul 27a **Excluderea opțională a instalațiilor care emit mai puțin de 2 500 de tone** (1) Statele membre pot exclude din EU ETS instalațiile ale căror emisii raportate autorității competente ale statului membru în cauză în fiecare dintre ultimii trei ani precedenți notificării efectuate în conformitate cu litera (a) sunt sub 2 500 de tone de dioxid de carbon echivalent, fără a ține cont de emisiile provenite de la biomasă, dacă statul membru în cauză:			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

(a) notifică fiecare instalație de acest tip Comisiei, înainte de data la care trebuie să fie transmisă lista instalațiilor în temeiul articolului 11 alineatul (1) sau cel târziu la data la care respectiva listă este transmisă Comisiei; (b) confirmă că se aplică proceduri simplificate de monitorizare pentru a se evalua dacă vreuna dintre aceste instalații emite cel puțin 2 500 de tone de dioxid de carbon echivalent, fără a ține cont de emisiile provenite de la biomasă, în orice an calendaristic; (c) confirmă că orice instalație care emite cel puțin 2 500 de tone de dioxid de carbon echivalent, fără a ține cont de emisiile provenite de la biomasă, în orice an calendaristic, se reintroduce în EU-ETS; și (d) pune la dispoziția publicului informațiile menționate la literele (a), (b) și (c). (2) Atunci când o instalație este reintrodusă în EU ETS în conformitate cu alineatul (1) litera (c) de la prezentul articol, orice certificat alocat în temeiul articolului 10a se acordă începând cu anul în care are loc reintroducerea. Certificatele alocate unei astfel de instalații se				

scad din cantitatea care urmează a fi scoasă la licitație în temeiul articolului 10 alineatul (2) de către statul membru în care se află instalația. (3) De asemenea, statele membre pot exclude din EU ETS generatoarele de rezervă care nu funcționează mai mult de 300 de ore pe an în fiecare dintre ultimii trei ani precedenți notificării efectuate în conformitate cu alineatul (1) litera (a), în aceleași condiții ca cele prevăzute la alineatele (1) și (2). ▼M4				
Articolul 28 **Ajustări aplicabile în cazul aprobării de către ►M9 Uniune ◄ a unui acord internațional privind schimbările climatice** (1) În termen de trei luni de la semnarea, de către►**M9**Uniune◄ , a unui acord internațional privind schimbările climatice care prevede ca obiectiv pentru 2020 reduceri obligatorii ale emisiilor de gaze cu efect de seră cu peste 20 % în comparație cu nivelul anului 1990, astfel cum rezultă din angajamentul de reducere a emisiilor cu 30 % aprobat de Consiliul European din martie 2007, Comisia prezintă un raport care evaluează, în special, următoarele elemente: (a) natura măsurilor convenite în cadrul negocierilor internaționale, precum și angajamentele asumate de alte țări dezvoltate de a reduce			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile din cadrul UE

emisiile într-o proporție comparabilă cu cea asumată de►**M9** Uniune◄ și angajamentele asumate de țările în curs de dezvoltare mai avansate din punct de vedere economic de a-și aduce o contribuție corespunzătoare, în funcție de propriile responsabilități și posibilități; (b) implicațiile acordului internațional privind schimbările climatice și, prin urmare, opțiunile necesare la nivelul ►**M9**Uniunii ◄ pentru îndeplinirea, în mod echilibrat, transparent și echitabil, a obiectivului de reducere cu 30 % a emisiilor, ținându-se seama de activitatea desfășurată în prima perioadă de angajament în conformitate cu Protocolul de la Kyoto; (c) competitivitatea sectoarelor industriei de prelucrare din cadrul ►**M9** Uniunii ◄ în contextul riscurilor pe care le prezintă relocarea emisiilor de dioxid de carbon; (d) impactul acordului internațional privind schimbările climatice asupra altor sectoare ale economiei ►**M9** Uniunii◄; (e) impactul asupra sectorului agricol din►**M9** Uniune ◄ ,				

inclusiv riscurile de relocare a emisiilor de dioxid de carbon; (f) modalitățile corespunzătoare de includere a emisiilor și a absorbției rezultate din exploatarea terenurilor, din schimbarea destinației terenurilor și din silvicultură în ►**M9** Uniune ◄ ; (g) împădurirea, reîmpădurirea și evitarea defrișărilor și a degradării pădurilor în țări terțe, în cazul instituirii unui sistem recunoscut la nivel internațional în acest context; (h) necesitatea unor politici și măsuri comunitare suplimentare, în vederea îndeplinirii angajamentelor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră asumate de►**M9** Uniune ◄ și de statele membre. (2) Pe baza raportului menționat la alineatul (1), Comisia prezintă, dacă este cazul, Parlamentului European și Consiliului o propunere legislativă de modificare a prezentei directive, în conformitate cu alineatul (1), în vederea intrării în vigoare a directivei de modificare odată cu aprobarea de către►**M9** Uniune ◄ a acordului internațional privind schimbările climatice, precum și în vederea îndeplinirii angajamentului de reducere a emisiilor care urmează să fie pus în aplicare în temeiul acordului respectiv.				

Propunerea respectivă se bazează pe principiile transparenței, al eficienței economice și din punct de vedere al costurilor, al echității și solidarității în repartizarea eforturilor între statele membre. (3) Propunerea permite operatorilor să utilizeze, în plus față de creditele prevăzute prin prezenta directivă, creditele CER, ERU sau alte credite aprobate provenind din țări terțe care au ratificat acordul internațional privind schimbările climatice. (4) Propunerea include, de asemenea, după caz, orice alte măsuri necesare pentru a contribui la realizarea, în mod transparent, echilibrat și echitabil, a reducerilor obligatorii în conformitate cu alineatul (1) și, în special, măsuri de aplicare pentru a permite operatorilor să utilizeze în ►**M9** EU ETS ◄ tipuri de credite de proiect suplimentare față de cele menționate la articolul 11a alineatele (2)-(5) sau să utilizeze alte mecanisme create în temeiul acordului internațional privind schimbările climatice, după caz. (5) Până la intrarea în vigoare a acordului internațional privind schimbările climatice, propunerea include măsurile suspensive și tranzitorii corespunzătoare. ▼M14				
Articolul 28a **Derogări aplicabile înainte de punerea în aplicare obligatorie a măsurii globale bazate pe piață a OACI** (1) Prin derogare de la articolul 12 alineatul (3), de la articolul 14 alineatul (3) și de la articolul 16, statele membre consideră că cerințele stabilite la dispozițiile respective sunt îndeplinite și nu			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de

iau măsuri împotriva operatorilor de aeronave în ceea ce privește: (a) toate emisiile generate de zborurile înspre și dinspre aerodromurile situate în statele din afara SEE, cu excepția zborurilor înspre aerodromurile situate în Regatul Unit sau în Elveția, în fiecare an calendaristic începând din 1 ianuarie 2021 și până la 31 decembrie 2026, sub rezerva revizuirii menționate la articolul 28b; (b) toate emisiile generate de zborurile între un aerodrom situat în una dintre regiunile ultraperiferice în sensul articolului 349 din TFUE și un aerodrom situat într-o altă regiune a SEE, în fiecare an calendaristic începând din 1 ianuarie 2013 și până la 31 decembrie 2023, sub rezerva revizuirii menționate la articolul 28b. În sensul articolelor 11a, 12 și 14, emisiile verificate de la alte zboruri decât cele menționate la primul paragraf de la prezentul alineat sunt considerate a fi emisii verificate ale operatorului de aeronave. (2) Prin derogare de la articolul 3d alineatul (3), cantitatea de certificate care urmează să fie scoase la licitație de fiecare stat membru pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2013 și 31 decembrie 2026 se reduce astfel încât să corespundă părții sale din emisiile atribuite generate de				emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.

zborurile care nu fac obiectul derogărilor prevăzute la alineatul (1) literele (a) și (b) de la prezentul articol. (3) Prin derogare de la articolul 3g, operatorii de aeronave nu trebuie să prezinte planuri de monitorizare în care să fie prezentate măsurile de monitorizare și raportare a emisiilor legate de zborurile care fac obiectul derogărilor prevăzute la alineatul (1) literele (a) și (b) de la prezentul articol. (4) Prin derogare de la articolele 3g, 12, 15 și 18a, în cazul în care un operator de aeronave generează emisii anuale totale mai mici de 25 000 de tone de CO_2 sau în cazul în care un operator de aeronave are emisii totale anuale mai mici de 3 000 de tone de CO_2 generate din alte zboruri decât cele menționate la alineatul (1) literele (a) și (b) din prezentul articol, se consideră că emisiile acestuia sunt emisii verificate dacă sunt stabilite prin utilizarea instrumentului pentru micii emițători aprobat în temeiul Regulamentului (UE) nr. 606/2010 al Comisiei ([36]) și completat cu date furnizate de Eurocontrol prin facilitatea sa de sprijin al ETS. Statele membre pot pune în aplicare proceduri simplificate pentru operatorii de aeronave necomerciali atât timp cât astfel de proceduri nu au un grad de acuratețe mai scăzut decât cel oferit de instrumentul pentru micii emițători. (5) Alineatul (1) de la prezentul articol se aplică țărilor cu care s-a încheiat un acord în temeiul articolului 25 sau 25a, numai în conformitate cu termenii unui astfel de acord.				

Articolul 28b **Raportarea și revizuirea de către Comisie privind punerea în aplicare a măsurii globale bazate pe piață a OACI** (1) Înainte de 1 ianuarie 2027 și, ulterior, o dată la trei ani, Comisia raportează Parlamentului European și Consiliului privind progresele negocierilor din cadrul OACI de punere în aplicare a măsurii globale bazate pe piață care se va aplica emisiilor începând din 2021, în special cu privire la: (a) instrumentele relevante ale OACI, inclusiv standardele și practicile recomandate, precum și progresele înregistrate în punerea în aplicare a tuturor elementelor pachetului de măsuri al OACI în vederea atingerii obiectivului ambițios global pe termen lung adoptat în cadrul celei de a 41-a Adunări a OACI; (b) recomandările aprobate de Consiliul OACI, relevante pentru măsura globală bazată pe piață, inclusiv eventualele modificări ale valorii de referință; (c) înființarea unui registru global; (d) măsurile naționale adoptate de țările terțe pentru punerea în aplicare a măsurii globale bazate pe piață care se va aplica emisiilor începând din 2021; (e) nivelul de participare a țărilor terțe la măsurile			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

de compensare în temeiul CORSIA, inclusiv implicațiile rezervelor acestora față de această participare; și (f) alte evoluții internaționale relevante și instrumente aplicabile, precum și progresele înregistrate în reducerea impactului total al aviației asupra schimbărilor climatice. În conformitate cu evaluarea la nivel global în contextul Acordului de la Paris, Comisia prezintă, de asemenea, un raport cu privire la eforturile depuse pentru a se îndeplini obiectivul ambițios global pe termen lung al sectorului aviației de a reduce la zero net, până în 2050, emisiile de CO_2 generate de activitățile de aviație, evaluate în conformitate cu criteriile menționate la literele (a)-(f) de la primul paragraf. (2) Până la 1 iulie 2026, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport în care evaluează integritatea de mediu a măsurii globale a OACI bazate pe piață, inclusiv nivelul de ambiție general în raport cu obiectivele Acordului de la Paris, nivelul de participare la compensarea în temeiul CORSIA, forța juridică obligatorie a acesteia, transparența, sancțiunile pentru neconformitate, procedurile de consultare a opiniei publice, calitatea creditelor de compensare, monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor, registrele, responsabilitatea, precum și normele privind utilizarea biocarburanților. Comisia publică raportul respectiv de asemenea până la 1 iulie 2026.				

(3) Raportul Comisiei menționat la alineatul (2) este însoțit, după caz, de o propunere legislativă pentru a modifica prezenta directivă, într-un mod în care să fie în concordanță cu obiectivul Acordului de la Paris privind temperatura, cu angajamentul Uniunii de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul întregii economii până în 2030 și cu obiectivul de realizare a neutralității climatice până cel târziu în 2050, scopul fiind acela de a păstra integritatea de mediu și eficacitatea acțiunii Uniunii în domeniul combaterii schimbărilor climatice. O propunere care însoțește raportul include, după caz, aplicarea EU ETS zborurilor care pleacă de pe aerodromuri situate în statele din SEE înspre aerodromuri situate în afara SEE începând din ianuarie 2027 și exclude zborurile care sosesc de pe aerodromuri situate în afara SEE, în cazul în care raportul menționat la alineatul (2) arată că: (a) până la 31 decembrie 2025, Adunarea OACI nu a consolidat CORSIA în conformitate cu obiectivul său ambițios global pe termen lung, care vizează îndeplinirea obiectivelor Acordului de la Paris; sau (b) statele enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3) reprezintă mai puțin de 70 % din emisiile generate de aviația internațională, utilizându-se cele mai				

recente date disponibile. Propunerea însoțitoare permite, de asemenea, după caz, operatorilor de aeronave să deducă eventualele costuri suportate din cauza compensării CORSIA pe rutele respective pentru a evita dubla taxare. În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile menționate la literele (a) și (b) de la primul paragraf al prezentului alineat, propunerea modifică prezenta directivă, după caz, pentru a se continua aplicarea EU ETS numai în cazul zborurilor din interiorul SEE, al zborurilor înspre Elveția și Regatul Unit și al zborurilor înspre state care nu sunt enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3). ▼M4				
Articolul 28c **Dispoziții privind monitorizarea, raportarea și verificarea în scopul punerii în aplicare a măsurii globale bazate pe piață** Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă în ceea ce privește monitorizarea, raportarea și verificarea adecvate ale emisiilor în scopul punerii în aplicare a măsurii globale bazate pe piață a OACI cu privire la toate rutele acoperite de aceasta. Actele delegate respective se bazează pe instrumentele relevante adoptate în cadrul OACI, evită orice denaturare a concurenței și respectă principiile cuprinse în actele menționate la articolul 14 alineatul (1) și asigură verificarea rapoartelor transmise privind emisiile în conformitate cu principiile și criteriile de verificare de la articolul 15. ▼M15			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile din cadrul UE
Articolul 29 **Raport privind asigurarea unei mai bune funcționări a pieței carbonului**			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile și statele-membre din cadrul UE

Dacă rapoartele regulate privind piața carbonului menționate la articolul 10 alineatele (5) și (6) conțin dovezi ale faptului că piața carbonului nu funcționează corespunzător, Comisia, în termen de trei luni, prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului. Raportul poate fi însoțit, dacă este cazul, de propuneri legislative menite să mărească transparența și integritatea pieței carbonului, inclusiv a piețelor instrumentelor derivate conexe, și să abordeze măsurile corective pentru a îmbunătăți funcționarea acesteia, precum și pentru a îmbunătăți prevenirea și detectarea abuzurilor de pe piață.				
Articolul 29a **Măsuri de luat în eventualitatea unor fluctuații excesive ale prețurilor** (8) În cazul în care prețul mediu al certificatelor pentru cele șase luni calendaristice precedente este de peste 2,4 ori mai mare decât prețul mediu al certificatelor pentru perioada de referință de doi ani precedenți, 75 de milioane de certificate sunt eliberate din rezerva pentru stabilitatea pieței, în conformitate cu articolul 1 alineatul (7) din Decizia (UE) 2015/1814. Pentru certificatele de emisii vizate la capitolele II și III, prețul certificatelor menționat la primul paragraf de la prezentul alineat este prețul licitațiilor desfășurate în conformitate cu actele delegate adoptate în temeiul articolului 10 alineatul (4). Perioada de referință de doi ani precedenți menționată la primul paragraf reprezintă perioada de doi ani care se încheie înainte de prima lună a perioadei de șase luni calendaristice menționate la paragraful respectiv. În cazul în care condiția prevăzută la primul paragraf de la prezentul alineat este îndeplinită și alineatul (2) nu este aplicabil, Comisia publică un aviz în acest			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.

sens în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, indicând data la care condiția a fost îndeplinită. Comisia publică în primele trei zile lucrătoare ale fiecărei luni prețul mediu al certificatelor pentru ultimele șase luni calendaristice și prețul mediu al certificatelor pentru perioada de referință de doi ani precedenți. În cazul în care nu este îndeplinită condiția menționată la primul paragraf, Comisia publică, de asemenea, nivelul prețului pe care prețul mediu al certificatelor ar trebui să îl atingă în luna următoare pentru a îndeplini condiția menționată la paragraful respectiv. (9) Atunci când este îndeplinită condiția pentru eliberarea de certificate din rezerva pentru stabilitatea pieței în temeiul alineatului (1), condiția menționată la respectivul alineat nu se consideră îndeplinită din nou decât după cel puțin douăsprezece luni de la încheierea operațiunii anterioare de eliberare din rezervă. (10) Normele detaliate de aplicare a măsurilor menționate la alineatele(1) și (2) de la prezentul articol se stabilesc prin actele delegate menționate la articolul 10 alineatul (4). **▼B**				
Articolul 30 **Revizuirea în contextul punerii în aplicare a Acordului de la Paris și al dezvoltării de piețe ale carbonului în alte economii majore** **▼M15** (1) Prezenta directivă face obiectul unei revizuiri permanente în contextul evoluțiilor internaționale și al eforturilor întreprinse pentru îndeplinirea obiectivelor pe termen lung ale Acordului de la Paris și a tuturor angajamentelor relevante care rezultă în urma Conferinței părților la Convenția-cadru a			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituţiile din cadrul UE

Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice. (2) Măsurile de sprijinire a anumitor industrii mari consumatoare de energie care ar putea face obiectul relocării emisiilor de carbon menționate la articolele 10a și 10b din prezenta directivă fac și ele obiectul unei revizuiri permanente având în vedere măsurile de politică privind clima din alte economii majore. În acest context, Comisia analizează și dacă măsurile legate de compensarea costurilor indirecte ar trebui să fie armonizate în continuare. Măsurile aplicabile sectoarelor vizate de CBAM sunt reexaminate în contextul aplicării Regulamentului (UE) 2023/956 Înainte de 1 ianuarie 2028 și, ulterior, la fiecare doi ani, ca parte a rapoartelor sale către Parlamentul European și către Consiliu în temeiul articolului 30 alineatul (6) din regulamentul respectiv, Comisia evaluează impactul CBAM asupra riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, inclusiv în ceea ce privește exporturile. Raportul evaluează necesitatea de a se lua măsuri suplimentare, inclusiv măsuri legislative, pentru a se aborda riscurile de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Raportul este însoțit, dacă este cazul, de o propunere legislativă. (3) Comisia raportează Parlamentului European și Consiliului în contextul fiecărui bilanț la nivel global convenit în temeiul Acordului de la Paris, în special în ceea ce privește necesitatea unor politici și măsuri suplimentare ale Uniunii în vederea reducerilor de gaze cu efect de seră necesare din partea Uniunii și a statelor sale membre, inclusiv în				

ceea ce privește factorul linear menționat la articolul 9 din prezenta directivă. Comisia poate, după caz, prezenta propuneri legislative Parlamentului European și Consiliului de modificare a prezentei directive, în special pentru a asigura respectarea obiectivului neutralității climatice, astfel cum este prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119, și a obiectivelor climatice ale Uniunii, prevăzute la articolul 4 din regulamentul respectiv. La prezentarea propunerilor sale legislative, Comisia ia în considerare, printre altele, bugetul orientativ preconizat al Uniunii pentru gazele cu efect de seră pentru perioada 2030-2050, astfel cum se menționează la articolul 4 alineatul (4) din regulamentul respectiv. **▼B** (4) Înainte de 1 ianuarie 2020, Comisia prezintă o analiză actualizată a efectelor aviației, altele decât cele de CO_2, însoțită, după caz, de o propunere privind cele mai bune modalități de a aborda aceste efecte. **▼M15** (5) Până la 31 iulie 2026, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la următoarele aspecte, raport însoțit, după caz, de o propunere legislativă și de o evaluare a impactului: (a) modul în care ar putea fi contabilizate emisiile negative rezultate din gazele cu efect de seră care sunt eliminate din atmosferă și stocate permanent și în condiții de siguranță și modul în care emisiile negative				

respective pot fi acoperite de comercializarea certificatelor de emisii, după caz, incluzând un domeniu de aplicare clar și criterii stricte pentru o asemenea acoperire, precum și garanții pentru a se asigura că aceste absorbții nu compensează reducerile de emisii necesare în conformitate cu obiectivele climatice ale Uniunii, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119; (b) fezabilitatea reducerii pragurilor de putere termică instalată totală de 20 MW pentru activitățile din anexa I începând cu anul 2031; (c) dacă toate emisiile de gaze cu efect de seră reglementate de prezenta directivă sunt contabilizate în mod eficient și dacă dubla contabilizare este evitată efectiv; în special, raportul evaluează contabilizarea emisiilor de gaze cu efect de seră care sunt considerate a fi fost captate și utilizate într-un produs în alt mod decât cel menționat la articolul 12 alineatul (3b). (6) Atunci când revizuiește prezenta directivă, în concordanță cu alineatele (1), (2) și (3) de la prezentul articol, Comisia analizează modul în care pot fi stabilite legăturile dintre EU ETS și alte				

pieţe ale carbonului, fără a împiedica realizarea obiectivului neutralităţii climatice şi a obiectivelor climatice ale Uniunii prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119. (7) Până la 31 iulie 2026, Comisia prezintă un raport Parlamentului European şi Consiliului în care evaluează fezabilitatea includerii instalaţiilor de incinerare a deşeurilor municipale în EU ETS, inclusiv în vederea includerii acestora începând cu anul 2028, şi eventuala necesitate privind opţiunea ca un stat membru să renunţe până la 31 decembrie 2030. În această privinţă, Comisia ţine seama de importanţa tuturor sectoarelor care contribuie la reducerea emisiilor şi de posibila deturnare a deşeurilor către eliminarea prin depozitarea în Uniune şi prin exporturile de deşeuri către ţări terţe. De asemenea, Comisia ţine seama de criterii relevante, cum ar fi efectele asupra pieţei interne, potenţialele denaturări ale concurenţei, integritatea de mediu, alinierea la obiectivele Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European şi a Consiliului ([37]) şi robusteţea şi acurateţea în ceea ce priveşte monitorizarea şi calcularea emisiilor. Comisia prezintă, după caz şi fără a aduce atingere articolului 4 din directiva respectivă, o propunere legislativă care însoţeşte raportul, pentru a aplica dispoziţiile prezentului capitol autorizaţiilor de emisii de gaze cu efect de seră şi alocării şi emiterii de certificate suplimentare pentru instalaţiile de incinerare a deşeurilor municipale şi pentru a preveni o eventuală deturnare.				

În raportul menționat la primul paragraf, Comisia analizează, de asemenea, posibilitatea de a include în EU ETS și alte procese de gestionare a deșeurilor, în special depozitele de deșeuri din Uniune, care generează emisii de metan și de protoxid de azot. După caz, Comisia poate, de asemenea, să însoțească raportul respectiv cu o propunere legislativă pentru a include astfel de alte procese de gestionare a deșeurilor în EU ETS. **▼M14** (8) În 2026, Comisia include în raportul prevăzut la articolul 10 alineatul (5) următoarele elemente: (a) o evaluare a impactului asupra mediului și climei al zborurilor de mai puțin de 1 000 km și examinarea opțiunilor pentru reducerea acestui impact, inclusiv examinarea modurilor alternative de transport public disponibile și utilizarea în mai mare măsură a combustibililor de aviație durabili; (b) o evaluare a impactului asupra mediului și climei al zborurilor efectuate de operatori scutiți în temeiul literei (h) sau (k) de la rubrica „Aviație” din coloana „Activități” din tabelul din anexa I, precum și examinarea opțiunilor pentru reducerea impactului respectiv; (c) o evaluare a impactului social al prezentei directive în sectorul aviației, inclusiv asupra forței de muncă din acest sector și a				

costului călătoriilor cu avionul; și (d) o evaluare a conectivității aeriene a insulelor și a teritoriilor îndepărtate, inclusiv în ceea ce privește competitivitatea și relocarea emisiilor de CO_2, precum și impactul asupra mediului și climei. Raportul prevăzut la articolul 10 alineatul (5) este luat în considerare, de asemenea, după caz, la viitoarea revizuire a prezentei directive. **▼M15**				
CAPITOLUL IVa **SCHEMA DE COMERCIALIZARE A CERTIFICATELOR DE EMISII ÎN SECTORUL CLĂDIRILOR, AL TRANSPORTULUI RUTIER ȘI ÎN ALTE SECTOARE** *Articolul 30a* **Domeniu de aplicare** Dispozițiile prezentului capitol se aplică emisiilor, autorizațiilor de emisii de gaze cu efect de seră, emiterii și restituirii certificatelor, precum și monitorizării, raportării și verificării activității menționate în anexa III. Prezentul capitol nu se aplică emisiilor care fac obiectul capitolelor II și III.			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul 30b **Autorizații de emisii de gaze cu efect de seră** (1) Statele membre se asigură că, de la 1ianuarie 2025, nicio entitate reglementată nu realizează activitatea menționată în anexa III, cu excepția cazurilor în care entitatea reglementată respectivă deține o autorizație acordată de o autoritate competentă în conformitate cu alineatele (2) și (3) de la prezentul articol. (2) O cerere înaintată autorității competente de către entitatea reglementată în conformitate cu	40.Se completează cu Secțiunea a 2^1-a, care cuprinde art. 48^1- art. 48^2, cu următorul cuprins: “**Secțiunea a 2^1– a** **Autorizații de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate** **Articolul 48.[1]** Eliberarea autorizației de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate (1) Autorizația de GES pentru activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se emite de către Agenția de Mediu, în baza cererii depuse prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu.		Parțial compatibil	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.

alineatul (1) de la prezentul articol pentru acordarea unei autorizații de emisii de gaze cu efect de seră în temeiul prezentului capitol trebuie să cuprindă cel puțin o descriere a: (a) entității reglementate; (b) tipului de combustibili pe care îi eliberează pentru consum și care sunt utilizați pentru ardere în sectoarele menționate în anexa III, precum și a mijloacelor prin care acești combustibili sunt eliberați pentru consum; (c) utilizării finale sau utilizărilor finale ale combustibililor eliberați pentru consum pentru activitatea menționată în anexa III; (d) măsurilor planificate pentru monitorizarea și raportarea emisiilor, în conformitate cu actele de punere în aplicare menționate la articolele 14 și 30f; (e) un rezumat netehnic al informațiilor menționate la literele (a)-(d) de la prezentul alineat. (3) Autoritatea competentă acordă autorizații de emisii de gaze cu efect de seră prin care entitatea reglementată menționată la alineatul (1) de la prezentul articol este autorizată să desfășoare activitatea menționată în anexa III, dacă autoritatea competentă a stabilit că entitatea respectivă poate monitoriza și raporta emisiile corespunzătoare cantităților de combustibili eliberați	(2) Autorizația de GES se eliberează gratuit, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data depunerii solicitării și este valabilă pe durată nedeterminată, cu obligația actualizării acesteia în cazul oricăror modificări planificate privind natura activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, reflectate în PM. (3) Setul de documente necesare pentru obținerea autorizației de GES, informațiile incluse în cerere, precum și elementele de conținut ale autorizațiilor sunt prevăzute la art. 48^2 pentru entitățile reglementate. (4) Agenția de Mediu verifică conformitatea cererii și completitudinea informațiilor prezentate de solicitant. În cazul în care constată că documentele sunt incomplete sau neconforme, Agenția de Mediu suspendă curgerea termenului stabilit pentru eliberarea autorizației și notifică solicitantul despre suspendare, indicând cerințele care nu sunt îndeplinite, precum și documentele și/sau informațiile care urmează a fi prezentate pentru examinarea cererii. Suspendarea termenului încetează din ziua prezentării de către solicitant a documentelor sau informațiilor necesare. (5) În procesul de examinare a cererii, Agenția de Mediu transmite setul de documente prin intermediul ghișeului unic, Inspectoratului pentru Protecția Mediului și solicită organizarea unei examinări la fața locului pentru verificarea aspectelor care stabilesc respectarea normelor de protecție a mediului și întrunirea condițiilor necesare pentru eliberarea autorizației solicitate. (6) Actualizarea autorizației de GES se efectuează în baza cererii depuse prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu, în cazul oricăror modificări planificate privind natura activităților prevăzute în anexa nr. 1^1, al modificării statutului juridic al solicitantului ori al adoptării unor noi reglementări legale. (7) Retragerea autorizației de GES se efectuează prin decizia Agenției de Mediu, în conformitate cu procedurile prevăzute de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin au-			

pentru consum în conformitate cu anexa III. (4) Autorizațiile de emisii de gaze cu efect de seră conțin cel puțin următoarele elemente: (a) denumirea și adresa entității reglementate; (b) o descriere a mijloacelor prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum în sectoarele vizate de prezentul capitol; (c) o listă a combustibililor eliberați pentru consum de către entitatea reglementată în sectoarele vizate de prezentul capitol; (d) un plan de monitorizare care respectă cerințele actelor de punere în aplicare menționate la articolul 14; (e) cerințele de raportare stabilite prin actele de punere în aplicare menționate la articolul 14; (f) obligația de a restitui certificatele emise în temeiul prezentului capitol, care corespund emisiilor totale din fiecare an calendaristic, astfel cum au fost verificate în conformitate cu articolul 15 până la termenul stabilit la articolul 30e alineatul (2). (5) Statele membre pot permite entităților reglementate să actualizeze planurile de monitorizare fără a modifica autorizația. Entitățile reglementate prezintă autorității competente, în vederea	torizare a activității de întreprinzător, în una dintre următoarele situații: a) există o modificare esențială a naturii activităților autorizate, prevăzute în anexa nr. 1^1; b) titularul autorizației nu respectă condițiile tehnice de funcționare a instalației și/sau de desfășurare a activităților autorizate; c) titularul autorizației încalcă în mod repetat obligațiile privind aprobarea și actualizarea PM sau prezentarea RAE-ului, în condițiile stabilite în autorizație; d) în cadrul controalelor privind respectarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege, titularul autorizației încalcă în mod repetat obligațiile ce revin persoanei supuse controlului. **Articolul 48.^{2}** Condițiile de eliberare a autorizației de emisii de gaze cu efect de seră pentru entitățile reglementate (1) Entitatea reglementată poate desfășura o activitate prevăzută în anexa nr. 1^1 numai în baza autorizației de GES, eliberată de Agenția de Mediu în temeiul art. 48^1. Autorizația se eliberează dacă, în urma examinării cererii și a PM prezentate de entitate, Agenția de Mediu constată că aceasta dispune de capacitatea necesară pentru a monitoriza și raporta emisiile aferente cantităților de combustibili eliberați pentru consum. (2) Cererea de emitere a autorizației se depune prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice sau la ghișeul Agenției de Mediu și cuprinde descrierea: a) entității reglementate; b) tipului de combustibili pe care îi eliberează pentru consum și care sunt utilizați pentru ardere în sectoarele menționate în anexa nr. 1^1, precum și a mijloacelor prin care acești combustibili sunt eliberați pentru consum; c) utilizării finale sau utilizărilor finale ale combustibililor eliberați pentru consum pentru activitatea menționată în anexa nr. 1^1; d) măsurilor planificate pentru monitorizarea și raportarea emisiilor în conformitate cu cerințele stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern;			

aprobării, toate planurile de monitorizare actualizate. (6) Entitatea reglementată informează autoritatea competentă cu privire la orice modificări planificate privind natura activității sale sau combustibilii pe care îi eliberează pentru consum, care ar putea face necesară actualizarea autorizației de emisii de gaze cu efect de seră. După caz, autoritatea competentă actualizează autorizația în conformitate cu actele de punere în aplicare menționate la articolul 14. În cazul în care survine o modificare a identității entității reglementate în temeiul prezentului capitol, autoritatea competentă actualizează autorizația astfel încât acesta să includă denumirea și adresa noii entități reglementate.	e) un rezumat netehnic al informațiilor prevăzute la lit. a)–d). (3) Autorizația de emisii de GES conține următoarele elemente: a) denumirea și adresa entității reglementate; b) o descriere a mijloacelor prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum în sectoarele vizate în anexa nr. 1^1; c) o listă a combustibililor eliberați pentru consum de către entitatea reglementată în sectoarele specificate anexa nr. 1^1; d) un plan de monitorizare care respectă cerințele stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern; e) cerințele de raportare stabilite de prezenta lege și de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. Entitatea reglementată informează Agenția de Mediu despre orice modificare planificată privind natura activității sale sau combustibilii pe care îi eliberează pentru consum, care impune revizuirea autorizației de emisii de GES. Actualizarea planului de monitorizare nu constituie temei pentru revizuirea autorizației de emisii de GES.”;			
Articolul 30c **Cantitatea de certificate la nivelul Uniunii** (1) Cantitatea de certificate emise anual la nivelul Uniunii în temeiul prezentului capitol începând cu anul 2027 se diminuează linear începând din 2024. Valoarea pentru 2024 se definește ca limite de emisii pentru 2024, calculată pe baza emisiilor de referință în temeiul articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/842 al Parlamentului			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile în cauză se aplică de instituțiile din cadrul UE

European și al Consiliului([38]) pentru sectoarele vizate de prezentul capitol și aplicând traiectoria de reducere liniară pentru toate emisiile care intră în domeniul de aplicare al regulamentului respectiv. Cantitatea se diminuează în fiecare an după 2024 cu un factor linear de reducere de 5,10 %. Până la 1 ianuarie 2025, Comisia publică cantitatea de certificate la nivelul Uniunii pentru anul 2027. (2) Cantitatea de certificate emise anual la nivelul Uniunii în temeiul prezentului capitol începând cu anul 2028 se diminuează linear începând cu anul 2025 pe baza emisiilor medii raportate în temeiul prezentului capitol pentru anii 2024-2026. Cantitatea de certificate se diminuează cu un factor linear de reducere de 5,38 %, cu excepția cazului în care se aplică condițiile prevăzute la punctul 1 din anexa IIIa, caz în care cantitatea se diminuează cu un factor linear de reducere ajustat în conformitate cu normele stabilite la punctul 2 din anexa IIIa. Până la 30 iunie 2027, Comisia publică cantitatea de certificate pentru 2028 la nivelul întregii Uniuni și, dacă este necesar, factorul linear de reducere ajustat. (3) Cantitatea de certificate emise la nivelul Uniunii în temeiul prezentului capitol se ajustează pentru fiecare an începând cu anul 2028 pentru a compensa cantitatea de certificate restituite în cazurile în care nu a fost posibilă evitarea dublei contabilizări a emisiilor sau în care certificatele au fost restituite pentru emisii care nu fac obiectul prezentului capitol, astfel cum se				

menționează la articolul 30f alineatul (5). Ajustarea corespunde cantității totale de certificate care fac obiectul prezentului capitol, care au fost compensate în anul de raportare relevant, în conformitate cu actele de punere în aplicare menționate la articolul 30f alineatul (5) al doilea paragraf. (4) Un stat membru care, în temeiul articolului 30j, extinde unilateral activitatea menționată în anexa III la sectoarele care nu sunt enumerate în respectiva anexă se asigură că entitățile reglementate în cauză prezintă autorității competente relevante, până la data de 30 aprilie a anului relevant, un raport justificat în mod corespunzător, în conformitate cu articolul 30f. În cazul în care datele prezentate sunt justificate în mod corespunzător, autoritatea competentă informează Comisia în acest sens până la data de 30 iunie a anului relevant. Cantitatea de certificate care urmează să fie emise în temeiul alineatului (1) de la prezentul articol se ajustează ținând seama de raportul detaliat în mod corespunzător care a fost prezentat de entitățile reglementate.				
Articolul 30d **Licitarea certificatelor pentru activitatea menționată în anexa III** (1) Începând cu 2027, certificatele care fac obiectul prezentului capitol se scot la licitație, cu excepția cazului în care sunt plasate în rezerva pentru stabilitatea pieței instituită prin Decizia (UE) 2015/1814. Certificatele care fac obiectul prezentului capitol se scot la licitație separat de certificatele care fac obiectul			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează

capitolelor II, II și III din prezenta directivă. (2) Licitarea certificatelor în temeiul prezentului capitol începe în 2027, cu un volum echivalent cu 130 % din volumul de certificate scoase la licitație pentru 2027, stabilit pe baza cantității de certificate la nivelul Uniunii pentru anul respectiv și a proporției și a volumului de certificate i scoase la licitație în temeiul alineatelor (3)-(6) de la prezentul articol. Cantitatea suplimentară de 30% care urmează să fie scoasă la licitație se utilizează numai pentru restituirea certificatelor în temeiul articolului 30e alineatul (2) și poate fi scoasă la licitație până la 31 mai 2028. Cantitatea suplimentară de 30% se deduce din volumele de certificate scoase la licitație pentru perioada 2029-2031. Condițiile pentru licitațiile prevăzute la prezentul alineat se stabilesc în conformitate cu alineatul (7) de la prezentul articol și cu articolul 10 alineatul (4). În 2027, 600 de milioane de certificate care fac obiectul prezentului capitol urmează să fie create ca participații în rezerva pentru stabilitatea pieței în temeiul articolului 1a alineatul (3) din Decizia (UE) 2015/1814. (3) 150 de milioane de certificate emise în temeiul prezentului capitol se scot la licitație și toate veniturile provenite din licitațiile respective sunt puse la dispoziția Fondului social pentru climă instituit prin Regulamentul (UE) 2023/955 până în 2032. (4) Din cantitatea de certificate rămasă și pentru a genera, împreună cu veniturile provenite din certificatele menționate la				să fie aprobat de Guvern.

alineatul (3) de la prezentul articol și la articolul 10a alineatul (8b) din prezenta directivă, o sumă maximă de 65 000 000 000 EUR, Comisia se asigură că este scoasă la licitație o cantitate suplimentară de certificate care fac obiectul prezentului capitol iar veniturile provenite din aceste licitații sunt puse la dispoziția Fondului social pentru climă instituit prin Regulamentul (UE) 2023/955 până în 2032. Comisia se asigură că certificatele destinate Fondului social pentru climă menționat la alineatul (3) de la prezentul articol și în prezentul alineat sunt scoase la licitație în conformitate cu principiile și modalitățile menționate la articolul 10 alineatul (4) și cu actele delegate adoptate în temeiul articolului menționat. Veniturile obținute în urma licitării certificatelor menționate la alineatul (3) de la prezentul articol și în prezentul alineat constituie venituri externe alocate în conformitate cu articolul 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 și se utilizează în conformitate cu normele aplicabile Fondului social pentru climă. Cuantumul anual alocat Fondului social pentru climă în conformitate cu articolul 10a alineatul (8b), cu alineatul (3) de la prezentul articol și cu prezentul alineat nu depășește: (a) 4 000 000 000 EUR pentru 2026; (b) 10 900 000 000 EUR pentru 2027; (c) 10 500 000 000 EUR pentru 2028; (d) 10 300 000 000 EUR pentru 2029; (e) 10 100 000 000 EUR pentru 2030; (f) 9 800 000 000 EUR pentru 2031; (g) 9 400 000 000 EUR pentru 2032.				

În cazul în care comercializarea certificatelor de emisii stabilită în conformitate cu prezentul capitol este amânată până în 2028 în temeiul articolului 30k, cuantumul maxim care urmează să fie pus la dispoziția Fondului social pentru climă în conformitate cu primul paragraf de la prezentul alineat este de 54 600 000 000 EUR. În acest caz, sumele anuale alocate Fondului social pentru climă nu depășesc cumulativ, pentru anii 2026 și 2027, 4 000 000 000 EUR, iar pentru perioada 1 ianuarie 2028-31 decembrie 2032, cuantumul anual relevant nu depășește: (a) 11 400 000 000 EUR pentru 2028; (b) 10 300 000 000 EUR pentru 2029; (c) 10 100 000 000 EUR pentru 2030; (d) 9 800 000 000 EUR pentru 2031; (e) 9 000 000 000 EUR pentru 2032. În cazul în care veniturile provenite din licitația menționată la alineatul (5) de la prezentul articol sunt stabilite ca resursă proprie în conformitate cu articolul 311 al treilea paragraf din TFUE, articolul 10a alineatul (8b) din prezenta directivă, alineatul (3) de la prezentul articol și prezentul alineat nu se aplică. (5) Cantitatea totală de certificate care fac obiectul prezentului capitol după deducerea cantităților stabilite la alineatele (3) și (4) de la prezentul articol se scoate la licitație de către statele membre și se distribuie între acestea în proporții identice cu partea din emisiile de referință în temeiul articolului 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/842 pentru categoriile de surse de emisii menționate la al doilea paragraf literele (b), (c) și (d) din anexa III la prezenta directivă pentru media perioadei				

dintre 2016 și 2018 a statului membru în cauză, astfel cum a fost revizuită în mod cuprinzător în temeiul articolului 4 alineatul (3) din regulamentul respectiv. (6) Statele membre determină destinația veniturilor obținute în urma licitării certificatelor menționate la alineatul (5) de la prezentul articol, cu excepția veniturilor care constituie venituri externe alocate în conformitate cu alineatul (4) de la prezentul articol sau a veniturilor stabilite ca resurse proprii în conformitate cu articolul 311 al treilea paragraf din TFUE și incluse în bugetul Uniunii. Statele membre își utilizează veniturile sau echivalentul valorii financiare a veniturilor respective în unul sau mai multe dintre scopurile menționate la articolul 10 alineatul (3) din prezenta directivă, acordând prioritate activităților care pot contribui la abordarea aspectelor sociale ale comercializării certificatelor de emisii în temeiul prezentului capitol sau pentru unul sau mai multe dintre următoarele scopuri: (a) măsuri menite să contribuie la decarbonizarea încălzirii și răcirii clădirilor sau la reducerea nevoilor energetice ale clădirilor, inclusiv integrarea energiilor din surse regenerabile și măsuri conexe în conformitate cu articolul 7 alineatul (11) și articolele 12 și 20 din Directiva 2012/27/UE, precum și măsuri de acordare de sprijin financiar pentru				

gospodăriile cu venituri reduse din clădirile cu cele mai slabe performanțe; (b) măsuri menite să accelereze adoptarea vehiculelor cu zero emisii sau să ofere sprijin financiar pentru instalarea unei infrastructuri de realimentare și reîncărcare complet interoperabile pentru vehiculele cu zero emisii sau măsuri de încurajare a trecerii la transportul public și de îmbunătățire a multimodalității sau de acordare de sprijin financiar pentru abordarea aspectelor de ordin social în legătură cu utilizatorii serviciilor de transport cu venituri mici și mijlocii; (c) să își finanțeze planul social pentru climă în conformitate cu articolul 15 din Regulamentul (UE) 2023/955; (d) să ofere compensații financiare consumatorilor finali în cazurile în care nu a fost posibilă evitarea dublei contabilizări a emisiilor sau în cazul în care certificatele au fost restituite pentru emisii care nu fac obiectul prezentului capitol, așa cum se menționează la articolul 30f alineatul (5). Se consideră că statele membre au îndeplinit dispozițiile prezentului alineat în cazul în care acestea au instituit și pun				

în aplicare politici de sprijin financiar sau fiscal sau politici de reglementare pentru impulsionarea sprijinului financiar, stabilite în scopurile prezentate la primul paragraf de la prezentul alineat și cu o valoare echivalentă cu veniturile menționate la respectivul paragraf obținute în urma licitării certificatelor de emisii menționate în prezentul capitol. Statele membre informează Comisia privind utilizarea veniturilor și privind acțiunile întreprinse în conformitate cu prezentul alineat, incluzând aceste informații în rapoartele prezentate în temeiul Regulamentului (UE)2018/1999. (7) Articolul 10 alineatele (4) și (5) se aplică certificatelor emise în temeiul prezentului capitol.				
Articolul 30e **Transferul, restituirea și anularea certificatelor** (1) Articolul 12 se aplică emisiilor, entităților reglementate și certificatelor care fac obiectul prezentului capitol, cu excepția alineatelor (3) și (3a), a alineatului (4) a doua și a treia teză și a alineatului. (5) de la articolul menționat. În acest scop: (a) orice trimitere la emisii se interpretează ca trimitere la emisiile care fac obiectul prezentului capitol; (b) orice trimitere la operatorii de instalații se interpretează ca trimitere la entitățile reglementate în temeiul prezentului capitol; (c) orice trimitere la certificate se interpretează ca trimitere la certificatele care fac obiectul prezentului capitol. (2) De la 1 ianuarie 2028, statele membre se asigură că, până la			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.

data de 31 mai a fiecărui an, entitatea reglementată restituie un număr de certificate în temeiul prezentului capitol egal cu totalul emisiilor entității reglementate, corespunzătoare cantității de combustibili eliberați pentru consum, în conformitate cu anexa III, pe parcursul anului calendaristic anterior, potrivit verificării efectuate în conformitate cu articolele 15 și 30f, și că respectivele certificate sunt ulterior anulate. (3) Până la 31 decembrie 2030, prin derogare de la alineatele (1) și (2) de la prezentul articol, în cazul în care o entitate reglementată stabilită într-un anumit stat membru face obiectul unei taxe naționale pe carbon în vigoare pentru anii 2027-2030, care vizează o activitate menționată în anexa III, autoritatea competentă a statului membru respectiv poate excepta entitatea reglementată respectivă de la obligația prevăzută la alineatul (2) de la prezentul articol de a restitui certificatele pentru un anumit an de referință, dacă sunt respectate următoarele condiții: (a) statul membru în cauză notifică Comisiei, până la 31 decembrie 2023, respectiva taxă națională pe carbon, iar legislația națională în temeiul căreia s-au stabilit cotele de impozitare aplicabile pentru anii 2027-2030 a intrat în vigoare până la data respectivă; statul membru în cauză notifică Comisiei orice modificare ulterioară adusă taxei naționale pe carbon; (b) pentru anul de referință, taxa națională pe carbon din				

statul membru în cauză plătită efectiv de entitatea reglementată respectivă este mai mare decât prețul mediu de închidere a licitației din schema de comercializare a certificatelor de emisii instituit în conformitate cu prezentul capitol; (c) entitatea reglementată respectă pe deplin obligațiile prevăzute la articolul 30b privind autorizațiile de emisii de gaze cu efect de seră și la articolul 30f privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor sale; (d) statul membru în cauză notifică Comisiei aplicarea oricăror exceptări de acest tip, precum și volumul corespunzător de certificate care urmează să fie anulate în conformitate cu litera (g) de la prezentul paragraf și cu actele delegate adoptate în temeiul articolului 10 alineatul (4), până la data de 31 mai a anului următor anului de referință; (e) Comisia nu ridică obiecții cu privire la aplicarea derogării pe motiv că măsura notificată nu este conformă cu condițiile prevăzute la prezentul alineat, în termen de trei luni de la o notificare în temeiul literei (a) de la prezentul paragraf sau în termen de o lună de la notificarea pentru anul relevant în temeiul literei (d) de la prezentul paragraf; (f) statul membru în cauză nu scoate la licitație volumul certificatelor menționate la articolul 30d alineatul (5)				

pentru un anumit an de referință decât după ce volumul de certificate care urmează să fie anulate în temeiul prezentului alineat este stabilit în conformitate cu litera (g) de la prezentul paragraf; statul membru în cauză nu scoate la licitație niciun volum suplimentar de certificate în conformitate cu articolul 30d alineatul (2) primul paragraf; (g) statul membru în cauză anulează un volum de certificate din cantitatea totală a certificatelor pe care urmează să le scoată la licitație menționată la articolul 30d alineatul (5), pentru anul de referință, egal cu emisiile verificate ale entității reglementate respective în conformitate cu prezentul capitol pentru anul de referință; în cazul în care volumul certificatelor care urmează să fie scoase la licitație în anul de referință după aplicarea literei (f) de la prezentul paragraf este mai mic decât volumul certificatelor de emisii care urmează să fie anulate în temeiul prezentului alineat, statul membru în cauză se asigură că anulează volumul certificatelor de emisii corespunzător diferenței până la sfârșitul anului următor anului de referință; și (h) statul membru în cauză se angajează, în momentul primei notificări în temeiul literei (a) de la prezentul paragraf, să utilizeze pentru una sau mai multe dintre măsurile enumerate sau				

menționate la articolul 30d alineatul (6) primul paragraf o valoare echivalentă cu veniturile cărora li s-ar fi aplicat articolul 30d alineatul (6) în absența acestei derogări; Se aplică articolul 30d alineatul (6) al doilea și al treilea paragraf, iar Comisia se asigură că informațiile primite în temeiul acestora respectă angajamentul asumat în temeiul prezentei litere. Volumul certificatelor care urmează să fie anulate în temeiul primului paragraf litera (g) de la prezentul alineat nu afectează veniturile externe alocate stabilite în temeiul articolului 30d alineatul (4) din prezenta directivă sau, în cazul în care au fost stabilite în temeiul articolului 311 al treilea paragraf din TFUE, resursele proprii ale bugetului Uniunii în temeiul Deciziei (UE, Euratom) 2020/2053 a Consiliului ([39]) din veniturile provenite din licitarea certificatelor în conformitate cu articolul 30d din prezenta directivă. (4) Spitalelor care nu intră sub incidența capitolului III li se poate acorda o compensație financiară pentru costurile care le sunt transferate ca urmare a restituirii certificatelor în temeiul prezentului capitol. În acest scop, dispozițiile prezentului capitol aplicabile în cazurile de dublă contabilizare se aplică *mutatis mutandis*.				
Articolul 30f **Monitorizarea, raportarea, verificarea emisiilor și acreditarea** (1) Articolele 14 și 15 se aplică emisiilor, entităților reglementate și certificatelor care fac obiectul prezentului capitol. În acest scop: (a) orice trimitere la emisii se interpretează ca	44.Se completează cu Articolul 52[1] cu următorul cuprins: "**Articolul 52.[1]** Monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de GES provenite de la entitățile reglementate 1) Entitatea reglementată, autorizată în conformitate cu art. 48[2], care desfășoară activități prevăzute în anexa nr. 1[1] mo-		Parțial compatibil	Prevederile referitoare la alocarea certificatelor de emisii de GES vor putea fi transpuse după aliniera Republicii Moldova la sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii de GES.

trimitere la emisiile care fac obiectul prezentului capitol; (b) orice trimitere la o activitate menționată în anexa I se interpretează ca trimitere la activitatea menționată în anexa III; (c) orice trimitere la operatori se interpretează ca trimitere la entitățile reglementate în temeiul prezentului capitol; (d) orice trimitere la certificate se interpretează ca trimitere la certificatele care fac obiectul prezentului capitol; (e) trimiterea la data indicată la articolul 15 se interpretează ca fiind o trimitere la data de 30 aprilie. (2) Statele membre se asigură că fiecare entitate reglementată monitorizează, pentru fiecare an calendaristic începând cu 2025, emisiile corespunzătoare cantităților de combustibili eliberate pentru consum în conformitate cu anexa III. De asemenea, statele membre se asigură că fiecare entitate reglementată raportează emisiile respective autorității competente în anul următor, începând cu 2026, în conformitate cu actele de punere în aplicare menționate la articolul 14 alineatul (1). (3) Începând cu 1 ianuarie 2028, statele membre se asigură că, până la data de 30 aprilie a fiecărui an, până în 2030, fiecare entitate reglementată raportează cota medie a costurilor legate de restituirea certificatelor în temeiul prezentului capitol pe care	nitorizează, pentru fiecare an calendaristic, începând cu anul 2027, emisiile corespunzătoare cantităților de combustibili eliberate pentru consum. 2) Entitatea reglementată monitorizează emisiile în baza unui plan de monitorizare, depus spre aprobare Agenției de Mediu cu patru luni înainte de începerea activității prevăzute în anexa nr. 1^1. 3) Entitatea reglementată prezintă anual Agenției de Mediu, până la data de 31 martie, RAE-ul pentru anul precedent, verificat de un verificator acreditat, însoțit de raportul de verificare privind emisiile de GES generate în anul calendaristic precedent, elaborat de verificator. 4) Prin derogare de la alin. (3), entitatea reglementată căreia i se eliberează autorizația în conformitate cu art. 48^2 în cursul anului 2027 prezintă Agenției de Mediu raportul privind emisiile istorice pentru anul 2026 în termen de 90 de zile de la data eliberării. 5) Monitorizarea și raportarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu principiile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 2 și cu prevederile Regulamentului privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern. 6) Verificarea emisiilor generate de activitățile prevăzute în anexa nr. 1^1 se realizează în conformitate cu criteriile prevăzute în secțiunea a III-a din anexa nr. 3 și cu Regulamentul privind acreditarea și cerințele aplicabile verificatorilor emisiilor de gaze cu efect de seră, aprobat de Guvern. 7) Agenția de Mediu aprobă aplicarea unor măsuri simplificate de monitorizare, raportare și verificare pentru entitățile reglementate ale căror emisii anuale corespunzătoare cantităților de combustibili eliberați pentru consum sunt sub 1			

le-a transferat consumatorilor în anul precedent. Comisia adoptă acte de punere în aplicare privind cerințele și modelele pentru aceste rapoarte. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). Comisia evaluează rapoartele prezentate și raportează anual constatările sale Parlamentului European și Consiliului. În cazul în care Comisia constată existența unor practici incorecte în ceea ce privește transferul costurilor emisiilor de dioxid de carbon, raportul poate fi însoțit, dacă este cazul, de propuneri legislative menite să combată astfel de practici necorespunzătoare. (4) Statele membre se asigură că fiecare entitate reglementată care, la 1 ianuarie 2025, deține o autorizație în conformitate cu articolul 30b raportează, până la 30 aprilie 2025, emisiile sale istorice pentru anul 2024. (5) Statele membre se asigură că entitățile reglementate sunt în măsură să identifice și să documenteze în mod fiabil și precis, pentru fiecare tip de combustibil, cantitățile exacte de combustibil eliberate pentru consum care sunt utilizate pentru ardere în sectoarele menționate în anexa III, precum și destinația finală a combustibililor eliberați pentru consum de către entitățile reglementate. Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a limita riscul de dublă contabilizare a emisiilor care fac obiectul prezentului capitol și a celor care fac obiectul capitolelor II și III, precum și riscul restituirii certificatelor pentru	000 de tone CO_2 echivalent, în condițiile prevăzute de Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, aprobat de Guvern.”;			

emisiile care nu sunt reglementate de prezentul capitol. Comisia adoptă acte de punere în aplicare privind normele detaliate pentru evitarea dublei contabilizări și a restituirii certificatelor pentru emisiile care nu fac obiectul prezentului capitol, precum și pentru acordarea de compensații financiare consumatorilor finali de combustibili în cazurile în care această dublă contabilizare sau restituire nu poate fi evitată. Actele de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2). Calculul compensației financiare acordate consumatorilor finali de combustibili se bazează pe prețul mediu al certificatelor în cadrul licitațiilor desfășurate în conformitate cu actele delegate adoptate în temeiul articolului 10 alineatul (4) în anul de raportare relevant. (6) Principiile de monitorizare și de raportare a emisiilor care fac obiectul prezentului capitol sunt prevăzute în anexa IV partea C. (7) Criteriile de verificare a emisiilor care fac obiectul prezentului capitol sunt prevăzute în anexa V partea C. (8) Statele membre pot permite măsuri simplificate de monitorizare, de raportare și verificare pentru entitățile reglementate ale căror emisii anuale corespunzătoare cantităților de combustibili eliberați pentru consum sunt mai mici de 1 000 de tone de CO_2 echivalent, în conformitate cu actele de punere în aplicare menționate la articolul 14 alineatul(1).				
Articolul 30g **Administrare** Articolele 13 și 15a, articolul 16 alineatele (1), (2), (3), (4) și (12), articolele 17, 18, 19, 20, 21, 22, 22a, 23 și 29 se aplică emisiilor, entităților reglementate			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare

și certificatelor care fac obiectul prezentului capitol. În acest scop: (a) orice trimitere la emisii se interpretează ca trimitere la emisiile care fac obiectul prezentului capitol; (b) orice trimitere la operatori se interpretează ca trimitere la entitățile reglementate care fac obiectul prezentului capitol; (c) orice trimitere la certificate se interpretează ca trimitere la certificatele care fac obiectul prezentului capitol.				vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.
Articolul30h **Măsuri de luat în eventualitatea unei creșteri excesive a prețurilor** (1) În cazul în care, timp de mai mult de trei luni consecutive, prețul mediu al certificatelor în cadrul licitațiilor desfășurate în conformitate cu actele delegate adoptate în temeiul articolului 10 alineatul (4) din prezenta directivă este de peste două ori mai mare decât prețul mediu al certificatelor în cursul celor șase luni consecutive precedente în cadrul licitațiilor pentru certificatele care fac obiectul prezentului capitol, se eliberează 50 de milioane de certificate care fac obiectul prezentului capitol din rezerva pentru stabilitatea pieței, în conformitate cu articolul 1a alineatul (7) din Decizia (UE) 2015/1814. Pentru anii 2027 și 2028, condiția menționată la primul paragraf este îndeplinită în cazul în care, timp de mai mult de trei luni consecutive, prețul mediu al certificatelor este de peste 1,5 ori mai mare decât prețul mediu al certificatelor în cursul unei perioade de referință			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

constând în cele șase luni consecutive precedente. (2) În cazul în care prețul mediu al certificatelor menționat la alineatul (1) de la prezentul articol depășește 45 EUR pe o perioadă de două luni consecutive, 20 de milioane de certificate de emisii care fac obiectul prezentului capitol se eliberează din rezerva pentru stabilitatea pieței în conformitate cu articolul 1a alineatul (7) din Decizia (UE) 2015/1814. Se aplică indexarea bazată pe indicele european al prețurilor de consum pentru 2020. Certificatele se eliberează prin intermediul mecanismului prevăzut la prezentul alineat, până la 31 decembrie 2029. (3) În cazul în care prețul mediu al certificatelor menționat la alineatul (1) de la prezentul articol este de peste trei ori mai mare decât prețul mediu al certificatelor în cursul celor șase luni consecutive precedente, se eliberează 150 de milioane de certificate care fac obiectul prezentului capitol din rezerva pentru stabilitatea pieței în conformitate cu articolul 1a alineatul (7) din Decizia (UE) 2015/1814. (4) În cazul în care condiția menționată la alineatul (2) a fost îndeplinită în aceeași zi cu condiția menționată la alineatul (1) sau (3), se eliberează certificate suplimentare numai în temeiul alineatului (1) sau (3). (5) Înainte de 31 decembrie 2029, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport în care evaluează dacă mecanismul menționat la alineatul (2) a fost eficient și dacă ar trebui menținut. Dacă este cazul,				

Comisia anexează la raportul respectiv o propunere legislativă adresată Parlamentului European și Consiliului de modificare a prezentei directive în vederea ajustării mecanismului respectiv. (6) În cazul în care una sau mai multe dintre condițiile menționate la alineatul (1), (2) sau (3) au fost îndeplinite și au dus la eliberarea de certificate, nu se eliberează certificate suplimentare în temeiul prezentului articol mai devreme de 12 luni de la această dată. (7) În cazul în care, în a doua jumătate a perioadei de 12 luni menționate la alineatul (6) de la prezentul articol, condiția menționată la alineatul (2) de la prezentul articol a fost din nou îndeplinită, Comisia, asistată de comitetul instituit prin articolul 44 din Regulamentul (UE) 2018/1999, evaluează eficiența măsurii și poate decide, prin intermediul unui act de punere în aplicare, că alineatul (6) de la prezentul articol nu se aplică. Respectivul act de punere în aplicare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 22a alineatul (2) din prezenta directivă. (8) În cazul în care una sau mai multe dintre condițiile menționate la alineatul (1), (2) sau (3) au fost îndeplinite, iar alineatul (6) nu este aplicabil, Comisia publică imediat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un aviz cu privire la data la care a fost îndeplinită condiția sau condițiile respective. (9) Statele membre care fac obiectul obligației de a prezenta un plan				

de acțiuni corective în conformitate cu articolul 8 din Regulamentul (UE) 2018/842 ține seama în mod corespunzător de efectele unei eliberări de certificate suplimentare în temeiul alineatului (2) de la prezentul articol în cursul celor doi ani precedenți atunci când au în vedere acțiuni suplimentare care urmează să fie puse în aplicare, astfel cum se menționează la articolul 8 alineatul (1) primul paragraf litera (c) din respectivul regulament, în vederea îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul regulamentului respectiv.				
Articolul 30i **Revizuirea prezentului capitol** Până la 1 ianuarie 2028, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la punerea în aplicare a dispozițiilor prezentului capitol în legătură cu eficiența, administrarea și aplicarea lor practică, inclusiv cu privire la aplicarea normelor prevăzute în Decizia (UE) 2015/1814. Dacă este cazul, împreună cu raportul respectiv, Comisia prezintă o propunere legislativă de modificare a prezentului capitol. Până la 31 octombrie 2031, Comisia evaluează fezabilitatea integrării sectoarelor vizate de anexa III la prezenta directivă în domeniul de aplicare al EU ETS care include sectoarele enumerate în anexa 1 la prezenta directivă.			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă la tehnica legislativă UE.
Articolul 30j **Proceduri pentru extinderea unilaterală a activității menționate în anexa III la alte sectoare care nu sunt vizate de capitolele II și III** (2) Începând cu 2027, statele membre pot extinde activitatea menționată în anexa III la sectoarele care nu sunt enumerate în anexa respectivă și pot pune în aplicare comercializarea certificatelor de emisii în conformitate			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de

cu prezentul capitol în astfel de sectoare, ținând seama de toate criteriile relevante, în special de efectele asupra pieței interne, de denaturările potențiale ale concurenței, de integritatea de mediu a schemei de comercializare a certificatelor de emisii stabilite în temeiul prezentului capitol și de fiabilitatea sistemului de monitorizare și de raportare planificat, cu condiția ca extinderea activității menționate în anexa respectivă să fie aprobată de Comisie. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezenta directivă, în ceea ce privește aprobarea unei extinderi astfel cum se menționează la primul paragraf de la prezentul alineat, autorizarea emiterii de certificate suplimentare și autorizarea altor state membre să își extindă activitatea menționată în anexa III. Atunci când adoptă aceste acte delegate, Comisia poate, de asemenea, să completeze extinderea cu norme suplimentare de reglementare a măsurilor de abordare a posibilelor cazuri de dublă contabilizare, inclusiv pentru emiterea de certificate suplimentare pentru compensarea certificatelor restituite pentru utilizarea combustibililor în activitățile enumerate în anexa I. Orice măsuri financiare adoptate de statele membre în favoarea întreprinderilor din sectoarele și subsectoarele care sunt expuse unui risc real de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, din cauza costurilor indirecte semnificative care sunt suportate din costurile emisiilor de gaze cu efect de seră transferate în prețul combustibililor ca urmare a extinderii unilaterale, sunt în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat și nu provoacă denaturări nejustificate ale concurenței pe piața internă.				seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.
(3) Certificatele suplimentare eliberate în temeiul unei autorizații				

prevăzute în prezentul articol se scot la licitație în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 30d. Fără a aduce atingere articolului 30d alineatele (1)-(6), statele membre care au extins unilateral activitățile menționate în anexa III în conformitate cu prezentul articol stabilesc destinația veniturilor obținute în urma licitării respectivelor certificate suplimentare.				
Articolul 30k **Amânarea comercializării certificatelor de emisii în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare până în 2028 în cazul unor prețuri extrem de ridicate la energie** (1) Până la 15 iulie 2026, Comisia publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un aviz cu privire la îndeplinirea uneia sau a amândurora dintre următoarele condiții: (a) prețul mediu al TTF pentru gaze pentru cele șase luni calendaristice care se încheie la 30 iunie 2026 a fost mai mare decât prețul mediu al TTF al gazelor în februarie și martie 2022; (b) prețul mediu al țițeiului Brent pentru cele șase luni calendaristice care se încheie la 30 iunie 2026 a fost de peste două ori mai mare decât prețul mediu al țițeiului Brent în cei cinci ani precedenți; perioada de referință de cinci ani este perioada de cinci ani care se încheie înainte de prima lună a perioadei			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, care urmează să fie aprobat de Guvern.

de șase luni calendaristice. (2) În cazul în care una sau ambele condiții menționate la alineatul (1) sunt îndeplinite, se aplică următoarele reguli: (a) prin derogare de la articolul 30c alineatul (1), primul an pentru care se stabilește cantitatea de certificate la nivelul Uniunii este 2028 și, prin derogare de la articolul 30c alineatul (3), primul an pentru care se ajustează cantitatea de certificate la nivelul Uniunii este 2029; (b) prin derogare de la articolul 30d alineatele (1) și (2), începerea licitării certificatelor în temeiul prezentului capitol se amână până în 2028; (c) prin derogare de la articolul 30d alineatul (2), volumele suplimentare de certificate pentru primul an de licitații se deduc din volumele de certificate scoase la licitație pentru perioada 2030-2032, iar contribuțiile inițiale la rezerva pentru stabilitatea pieței se constituie în 2028; (d) prin derogare de la articolul 30e alineatul (2), termenul-limită pentru restituirea inițială a certificatelor se amână până la 31 mai 2029 pentru emisiile totale din anul 2028; (e) prin derogare de la articolul 30i, termenul-limită în care Comisia				

trebuie să prezinte un raport Parlamentului European și Consiliului se amână până la 1 ianuarie 2029.				
CAPITOLUL IVb **CONSILIEREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI VIZIBILITATEA FINANȚĂRII** *Articolul 30l* **Consiliere științifică** Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice (denumit în continuare „Consiliul consultativ”) instituit în temeiul articolului10a din Regulamentul (CE) nr. 401/2009 al Parlamentului European și al Consiliului([40]) poate să ofere, din proprie inițiativă, consiliere științifică și să publice rapoarte cu privire la prezenta directivă. Comisia ia în considerare avizele și rapoartele relevante ale Consiliului consultativ, în special în ceea ce privește: (a) necesitatea unor politici și măsuri suplimentare ale Uniunii pentru a asigura conformitatea cu obiectivele și țintele menționate la articolul 30 alineatul (3) din prezenta directivă; (b) necesitatea unor politici și măsuri suplimentare ale Uniunii în vederea încheierii unor acorduri privind măsuri globale în cadrul OACI pentru a reduce impactul aviației asupra climei, precum și ambiția și integritatea de mediu a măsurii globale bazate pe piață a OMI menționate la articolul 3gg din prezenta directivă.			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă raportului între Comisia și statele membre.

Articolul 30m **Informare, comunicare și publicitate** (1) Comisia asigură vizibilitatea finanțării din veniturile obținute din licitarea EU ETS menționate la articolul10a alineatul (8) prin: (a) garantarea faptului că beneficiarii acestei finanțări recunosc originea fondurilor respective și asigură vizibilitatea fondurilor din partea Uniunii, în special cu ocazia promovării proiectelor și a rezultatelor acestora, prin oferirea de informații specifice coerente, efective și proporționale unor categorii de public diverse, care includ mass-media și publicul larg; și (b) garantarea faptului că beneficiarii unei astfel de finanțări utilizează o etichetă adecvată cu mențiunea „(co-)finanțat prin schema UE de comercializare a certificatelor de emisii (Fondul pentru inovare)”, precum și emblema Uniunii și cuantumul finanțării; atunci când utilizarea acestei etichete nu este posibilă, se menționează Fondul pentru inovare în toate acțiunile de comunicare, inclusiv pe panourile de informare în locuri strategice, vizibile publicului. În actul delegat menționat la articolul 10a alineatul (8), Comisia stabilește cerințele necesare pentru a asigura vizibilitatea finanțării din Fondul pentru inovare, inclusiv o obligație de a menționa respectivul fond. (2) Statele membre asigură vizibilitatea finanțării din veniturile obținute din licitarea EU ETS menționate la articolul 10d, corespunzătoare celor menționate la alineatul (1)			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă raportului între Comisia și statele membre.

primul paragraf literele (a) și (b) de la prezentul articol, inclusiv printr-o obligație de a menționa Fondului pentru modernizare. (3) Ținând seama de circumstanțele naționale, statele membre depun eforturi pentru a asigura vizibilitatea sursei de finanțare a acțiunilor sau a proiectelor finanțate din veniturile obținute din licitarea EU ETS a căror utilizare o stabilesc în conformitate cu articolul 3d alineatul (4), articolul 10 alineatul (3) și articolul 30d alineatul (6). ▼M2				
CAPITOLUL V **DISPOZIȚII FINALE** ▼B *Articolul 31* **Punerea în aplicare** (1) Statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 31 decembrie 2003. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta. Comisia notifică celelalte state membre cu privire la aceste acte cu putere de lege și acte administrative. Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri. (2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele dispozițiilor de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă. Comisia informează celelalte state membre cu privire la aceasta.			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă la tehnica legislativă UE.
Articolul 32 **Intrarea în vigoare**			Prevederi UE	Transpunerea nu este necesară, deoarece se

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.			neaplicabile	referă la tehnica legislativă UE.
Articolul 33 **Destinatari** Prezenta directivă se adresează statelor membre. ▼M4			Prevederi UE neaplicabile	Transpunerea nu este necesară, deoarece se referă la tehnica legislativă UE.
ANEXA I **CATEGORIILE DE ACTIVITĂȚI CĂRORA LI SE APLICĂ PREZENTA DIRECTIVĂ** ▼M15 1. Instalațiile sau părțile de instalații utilizate pentru cercetare, dezvoltare și testare de produse și procese noi nu intră sub incidența prezentei directive. Instalațiile în cazul cărora, în timpul perioadei precedente relevante de cinci ani menționate la articolul 11 alineatul (1) al doilea paragraf, emisiile generate de arderea biomasei care respectă criteriile stabilite în temeiul articolului 14 contribuie, în medie, la mai mult de 95 % din media totală a emisiilor de gaze cu efect de seră nu intră sub incidența prezentei directive. ▼M4 2. Valorile pragurilor menționate mai jos se referă în general la capacități de producție sau randamente. În cazurile în care în cadrul aceleiași instalații se efectuează mai multe activități care se încadrează în aceeași categorie, capacitățile acestor activități se însumează. ▼M15 3. La calcularea puterii termice nominale totale a unei instalații pentru a se decide cu privire la includerea acesteia în EU ETS, se însumează puterea termică nominală a tuturor unităților tehnice care fac parte din aceasta		Prevederile au fost transpuse în Anexa nr. 1din Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice	Compatibil	

și în care se ard combustibili în cadrul instalației respective. Unitățile respective ar putea include orice tip de cazane, arzătoare, turbine, încălzitoare, furnale, incineratoare, cuptoare de calcinare, etuve, cuptoare, uscătoare, motoare, pile de combustie, instalații de ardere în buclă chimică, facle și instalații de post-combustie termică sau catalitică. Instalațiile cu putere termică nominală mai mică de 3 MW nu sunt luate în calcul.

▼M4

4. Dacă o instalație deservește o activitate în cazul căreia pragul nu este exprimat ca putere termică nominală totală, pragul pentru activitatea respectivă are prioritate la luarea deciziei privind includerea în ►M9 EU ETS ◄.
5. Dacă se constată că într-o instalație se depășește pragul de capacitate pentru vreo activitate menționată în prezenta anexă, se includ în permisul de emisii de gaze cu efect de seră toate instalațiile în care se ard combustibili, altele decât instalațiile pentru incinerarea deșeurilor periculoase sau municipale.
6. De la 1 ianuarie 2012, sunt incluse toate zborurile care sosesc sau pleacă de pe un aerodrom situat pe teritoriul unui stat membru căruia i se aplică tratatul.

Activități	**G de**
M15	
Arderea combustibililor în instalații cu o putere termică nominală totală de peste 20 MW (cu excepția instalațiilor pentru incinerarea deșeurilor periculoase sau municipale)	D ca

Începând cu 1 ianuarie 2024, arderea combustibililor în instalații pentru incinerarea deșeurilor municipale cu o putere termică nominală totală de peste 20 MW, în sensul articolelor 14 și 15.						
Rafinarea uleiurilor, atunci când sunt exploatate instalații de ardere cu o putere termică nominală totală de peste 20 MW	Dioxid de carbon					
▼M4						
Producerea cocsului	Dioxid de carbon					
Prăjirea sau sinterizarea, inclusiv peletizarea, minereurilor metalice (inclusiv a minereurilor sulfidice)	Dioxid de carbon					
▼M15						
Producerea fontei sau oțelului (topire primară sau secundară) inclusiv instalații pentru turnare continuă, cu o capacitate de producție mai mare de 2,5 tone pe oră.	Dioxid de carbon					
▼M4						
Producerea sau prelucrarea metalelor feroase (inclusiv fero-aliaje), atunci când sunt exploatate instalații de ardere cu o putere termică nominală totală de peste 20nMW. Prelucrarea include, printre altele, laminoare, reîncălzitoare, cuptoare de recoacere, forje, topitorii, acoperire și decapare	Dioxid de carbon					
▼M15						
Producerea de aluminiu primar sau alumină	Dioxid de carbon și perfluorocarburi					
▼M4						
Producerea de aluminiu secundar atunci când sunt exploatate instalații de ardere cu o putere termică nominală totală de peste 20 MW	Dioxid de carbon					
Producerea sau prelucrarea metalelor neferoase, inclusiv producerea aliajelor, rafinare, topire-turnare etc., atunci când sunt exploatate instalații de ardere cu o putere termică nominală totală (incluzând combustibilii	Dioxid de carbon					

folosiți ca agenți de reducere) de peste 20MW						
Producerea clincherului de ciment în cuptoare rotative cu o capacitate de producție de peste 500 de tone pe zi sau în alte cuptoare cu o capacitate de producție de peste 50 de tone pe zi	Dioxid de carbon					
Producerea de var sau calcinarea dolomitei sau a magnezitei în cuptoare rotative sau în alte cuptoare cu o capacitate de producție de peste 50 de tone pe zi	Dioxid de carbon					
Fabricarea sticlei, inclusiv a fibrei de sticlă, cu o capacitate de topire de peste 20 de tone pe zi	Dioxid de carbon					
Fabricarea prin ardere de produse ceramice, în special de țigle, cărămizi, cărămizi refractare, plăci ceramice, gresie ceramică sau porțelan, cu o capacitate de producție de peste 75 de tone pe zi	Dioxid de carbon					
Fabricarea de material izolant din vată minerală folosind sticlă, rocă sau zgură, cu o capacitate de topire de peste 20 de tone pe zi	Dioxid de carbon					
▼M15						
Uscarea sau calcinarea ghipsului sau fabricarea plăcilor din ipsos și a altor produse din ghips, cu o capacitate de producție de ghips calcinat sau de ghips secundar uscat de peste 20 de tone pe zi	Dioxid de carbon					
▼M4						
Producerea de celuloză din lemn sau alte materiale fibroase	Dioxid de carbon					
Producerea de hârtie sau carton, având o capacitate de producție mai mare de 20 tone pe zi	Dioxid de carbon					
▼M15						
Producerea de negru de fum, implicând carbonizarea unor substanțe organice precum uleiurile, gudronul, reziduurile de cracare și de distilare, cu o capacitate de producție de peste 50 de tone pe zi	Dioxid de carbon					
▼M4						

Producerea acidului azotic	Dioxid de carbon și oxid de azot				
Producerea acidului adipic	Dioxid de carbon și oxid de azot				
Producerea acidului glioxalic și glioxilic	Dioxid de carbon și oxid de azot				
Producerea amoniacului	Dioxid de carbon				
Producerea substanțelor chimice organice vrac prin cracare, reformare, oxidare completă sau parțială sau prin procese similare, cu o capacitate de producție care depășește 100 de tone pe zi	Dioxid de carbon				
▼M15					
Producerea de hidrogen (H_2) și de gaze de sinteză, cu o capacitate de producție care depășește 5 tone pe zi	Dioxid de carbon				
▼M4					
Producerea de sodă calcinată (Na_2CO_3) și de bicarbonat de sodiu ($NaHCO_3$)	Dioxid de carbon				
Captarea gazelor cu efect de seră de la instalațiile care intră în sfera de aplicare a prezentei directive în vederea transportului și stocării geologice într-un sit de stocare autorizat în temeiul Directivei 2009/31/CE	Dioxid de carbon				
▼M15					
Transportul gazelor cu efect de seră în vederea stocării geologice într-un sit de stocare autorizat în temeiul Directivei 2009/31/CE, cu excepția emisiilor care fac obiectul unei alte activități în temeiul prezentei directive	Dioxid de carbon				
▼M4					
Stocarea geologică a gazelor cu efect de seră într-un sit de stocare în temeiul Directivei 2009/31/CE	Dioxid de carbon				
Aviație►**M14**	Dioxid de carbon				

Zborurile între aerodromuri situate în două state diferite care sunt enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3) și zborurile dintre Elveția sau Regatul Unit și statele care sunt enumerate în actul de punere în aplicare adoptat în temeiul articolului 25a alineatul (3) și, în sensul articolului 12 alineatele (6) și (8) și al articolului 28c, orice alt zbor între aerodromuri situate în două țări terțe diferite, efectuat de către operatorii de aeronave care îndeplinesc toate condițiile următoare: (a) operatorii de aeronave dețin un certificat de operator aerian eliberat de un stat membru sau sunt înregistrați într-un stat membru, inclusiv în regiunile ultraperiferice, teritoriile dependente și teritoriile statului membru respectiv; și (b) produc emisii anuale de CO_2 mai mari de 10 000 de tone din utilizarea aeronavelor cu o masă maximă certificată la decolare mai mare de 5 700 kg care efectuează zboruri incluse în prezenta anexă, altele decât cele care pleacă și care sosesc în același stat membru, inclusiv regiunile ultraperiferice ale aceluiași stat membru, începând din 1 ianuarie 2021; în sensul prezentei litere, nu se iau în considerare emisiile generate de următoarele tipuri de zboruri: (i) zboruri de stat; (ii) zboruri umanitare; (iii) zboruri medicale; (iv) zboruri militare;							

(v) zboruri de stingere a incendiilor; (vi) zboruri anterioare sau ulterioare unui zbor umanitar, medical sau de stingere a incendiilor, cu condiția ca astfel de zboruri să fi fost efectuate cu aceeași aeronavă și să fi fost necesare pentru îndeplinirea activităților umanitare, medicale sau de stingere a incendiilor aferente sau pentru repoziționarea aeronavei după îndeplinirea activităților respective, în vederea următoarei sale activități.◄ Zborurile care pleacă de pe un aerodrom situat pe teritoriul unui stat membru căruia i se aplică dispozițiile tratatului sau sosesc pe un astfel de aerodrom. Această activitate nu include: (a) zborurile efectuate exclusiv pentru transportul unui monarh în funcție și al rudelor sale apropiate, a șefilor de stat, al șefilor de guvern și al miniștrilor provenind din țări care nu sunt state membre, aflați în misiune oficială, cu condiția ca o astfel de situație să fie dovedită prin indicatorul corespunzător al statutului zborului în planul de zbor; (b) zboruri militare efectuate cu aeronave militare și zboruri ale serviciilor de vamă și de poliție; (c) zboruri legate de misiuni de căutare și salvare, zboruri ale serviciilor de pompieri, zboruri uman-							

itare și zboruri ale serviciilor medicale de urgență autorizate de către autoritățile competente corespunzătoare; (d) orice zboruri efectuate exclusiv în conformitate cu regulile de zbor la vedere definite în anexa 2 la Convenția de la Chicago; (e) zborurile care se încheie pe aerodromul de unde a decolat aeronava și în timpul cărora nu au avut loc aterizări intermediare; (f) zborurile de instruire efectuate exclusiv în scopul obținerii unei licențe sau a unei calificări, în cazul personalului navigant de conducere, dacă acest lucru este dovedit printr-o indicație corespunzătoare în planul de zbor, cu condiția ca scopul zborului să nu fie transportul de pasageri și/sau de marfă sau poziționarea sau transportul aeronavei; (g) zboruri efectuate exclusiv în scopul cercetării științifice sau în scopul verificării, al testării sau al certificării aeronavei sau a echipamentului de bord sau de sol; (h) zborurile efectuate de aeronave cu o masă maximă certificată la decolare mai mică de5 700 kg; (i) zborurile efectuate în cadrul obligațiilor de serviciu public impuse în							

conformitate cu Regulamentul (CEE) nr. 2408/92 pe rutele din regiunile ultraperiferice, astfel cum sunt menționate la articolul 299 alineatul (2) din tratat, sau pe rutele unde capacitatea oferită nu depășește►**M14** 50 000 ◄ de locuri pe an; (j) zborurile care, cu excepția acestei litere, s-ar încadra în această activitate, efectuate de un operator de transport aerian comercial care efectuează fie: - mai puțin de 243 zboruri pe perioadă, timp de trei perioade consecutive de câte patru luni, - zboruri al căror total de emisii anuale este mai scăzut de 10 000 de tone pe an. Zborurile menționate la literele (l) și (m) sau cele efectuate exclusiv pentru transportul, în misiune oficială, al unor monarhi în exercițiu și al rudelor apropiate ale acestora, al șefilor de stat, al șefilor de guvern și al miniștrilor unui stat membru nu pot fi excluse în temeiul prezentei litere;►**M11** (k) începând de la 1 ianuarie 2013 și până la 31 decembrie 2030, zborurile care, cu excepția prezentei litere, s-ar încadra în această activitate și sunt efectuate de un operator de aeronave necomerciale care efectuează zboruri cu emisii anuale totale mai mici de 1 000 de tone pe an [inclusiv emisiile generate de zborurile menționate la literele (l) și (m)];◄						

►M10 (l) zborurile dinspre aerodromuri situate în Elveția către aerodromuri situate în SEE;◄►M11 (m) zborurile dinspre aerodromuri situate în Regatul Unit către aerodromuri situate în SEE.◄					
▼M15					
Transport maritim Activități de transport maritim care intră sub incidența Regulamentului (UE) 2015/757, cu excepția activităților de transport maritim care intră sub incidența articolului 2 alineatul (1a) și, până la 31 decembrie 2026, a articolului 2 alineatul (1b) din respectivul regulament	Dioxid de carbon începând cu 1 ianuarie 2026, metan și protoxid de azot				
▼B					
ANEXA II **GAZELE CU EFECT DE SERĂ MENȚIONATE LA ARTICOLELE 3 ȘI 30** Dioxid de carbon (CO_2) Metan (CH_4) Oxid azotos (N_2O) Hidrofluorocarburi (HFCs) Perfluorocarburi (PFCs) Hexafluorură de sulf (SF_6) ▼M4	**5.** La Articolul 4 se completează, în ordine alfabetică, cu următoarele noțiuni: noțiunea *"gaze cu efect de seră"* va avea următorul cuprins: "*gaze cu efect de seră* (în continuare - *GES*) – amestec de gaze (vapori de apă, dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), oxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFCs), Perfluorocarburi (PFCs) și Hexafluorură de sulf (SF_6)), care sunt constituenți gazoși ai atmosferei, de origine naturală sau antropică, și care absorb temperatura sau radiațiile infraroșii;"; se completează, în ordine alfabetică, cu următoarele noțiuni:		Compatibil	
ANEXA IIa **Creșteri ale procentului cotelor care pot fi licitate de statele membre în temeiul articolului 10 alineatul (2) litera (a), pentru asigurarea solidarității și dezvoltării în cadrul comunității și în vederea reducerii emisiilor și adaptării la efectele schimbărilor climatice** **Procentul statului m** ▼M9 ———————— ▼M4			Prevederi UE neaplicabile	Prevederile nu se transpun, deoarece nu sunt relevante pentru Republica Moldova.	

Bulgaria	53 %				
Republica Cehă	31 %				
Estonia	42 %				
Grecia	17 %				
Spania	13 %				
▼A1					
Croația	26 %				
▼M9————					
▼M4					
Cipru	20 %				
Letonia	56 %				
Lituania	46 %				
▼M9 ————					
▼M4					
Ungaria	28 %				
Malta	23 %				
Polonia	39 %				
Portugalia	16 %				
România	53 %				
Slovenia	20 %				
Slovacia	41 %				
▼M9————					
▼M15					
ANEXA IIb **PARTEA A** **DISTRIBUIREA FONDURILOR DIN FONDUL PENTRU MODERNIZARE ÎN CONFORMITATE CU ARTICOLUL 10 ALINEATUL (1) AL TREILEA PARAGRAF**				Prevederi UE neaplicabile	Prevederile nu se transpun, deoarece nu sunt relevante pentru Republica Moldova.
	Cotă				
Bulgaria	5,84 %				
Cehia	15,59 %				
Estonia	2,78 %				
Croația	3,14 %				
Letonia	1,44 %				
Lituania	2,57 %				
Ungaria	7,12 %				
Polonia	43,41 %				
România	11,98 %				
Slovacia	6,13 %				
PARTEA B **DISTRIBUIREA FONDURILOR DIN FONDUL PENTRU MODERNIZARE**					

ÎN CONFORMITATE CU ARTICOLUL 10 ALINEATUL (1) AL PATRULEA PARAGRAF

	Cotă
Bulgaria	4,9 %
Cehia	12,6 %
Estonia	2,1 %
Grecia	10,1 %
Croația	2,3 %
Letonia	1,0 %
Lituania	1,9 %
Ungaria	5,8 %
Polonia	34,2 %
Portugalia	8,6 %
România	9,7 %
Slovacia	4,8 %
Slovenia	2,0 %

▼M4 ——————

▼M15

ANEXA III

ACTIVITATEA CARE FACE OBIECTUL CAPITOLULUI IVa

Activitate	**Gaze cu efect de seră**
Eliberarea pentru consum a combustibililor utilizați pentru ardere în sectorul clădirilor, al transportului rutier și în alte sectoare. Această activitate nu include: (a) eliberarea pentru consum a combustibililor utilizați în activitățile enumerate în anexa I, cu excepția cazului în care	Dioxid de carbon (CO_2)

50.se completează cu Anexa nr.1^1 cu următorul cuprins:

	IV Activitatea care face o art.52[1]
32	Eliberarea pentru consum a c lilor utilizați pentru ardere clădirilor, al transportului r alte sectoare. Această activi clude: a) eliberarea pentru consum tibililor utilizați în activități rate în secțiunea a I- III-a din cu excepția cazului în care su pentru ardere în cadrul activ transport al gazelor cu efect vederea stocării geologice, este prevăzut în tabel, la al șaptelea rând al anexei resp dacă sunt utilizați pentru arde lații care emit mai puțin de tone;

Compatibil

sunt utilizați pentru ardere în cadrul activităților de transport al gazelor cu efect de seră în vederea stocării geologice, astfel cum este prevăzut în tabel, la al douăzeci și șaptelea rând al anexei respective sau dacă sunt utilizați pentru ardere în instalații excluse în temeiul articolului 27a; (b) eliberarea pentru consum a combustibililor pentru care factorul de emisie este zero; (c) eliberarea pentru consum a deșeurilor periculoase sau municipale utilizate drept combustibil. Sectoarele clădirilor și transportului rutier corespund următoarelor surse de emisii,				b) eliberarea pentru consum a combustibililor pentru care factorul de emisie este zero; c) eliberarea pentru consum a deșeurilor periculoase sau municipale utilizate drept combustibil.			
			33	Sectoarele clădirilor și transportului rutier corespund următoarelor surse de emisii, definite în Orientările IPCC din 2006 privind inventarele naționale ale gazelor cu efect de seră, cu modificările necesare ale definițiilor respective, după cum urmează: a) generarea combinată de energie electrică și termică (CET) (codul categoriei de sursă 1A1a ii) și centrale termice (codul categoriei de sursă 1A1a iii), în măsura în care acestea produc energie termică pentru categoriile vizate la lit. c) și d), fie direct, fie prin intermediul rețelelor din Sistemul de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACET); b) transportul rutier (codul categoriei de sursă 1A3b), cu excepția utilizării vehiculelor agricole pe drumuri asfaltate; c) clădiri comerciale sau instituționale (codul categoriei de sursă 1A4a); d) clădiri rezidențiale (codul categoriei de sursă 1A4b).	Dioxid de carbon (CO_2)		
			34	Alte sectoare corespund următoarelor surse de emisii, definite în Ghidul IPCC 2006 privind inventarele naționale ale gazelor cu efect de seră: a) industriile energetice (codul categoriei de sursă 1A1), cu excepția categoriilor definite la punctul 2 lit.a); b) industriile prelucrătoare și sectorul clădirilor (codul categoriei de sursă 1A2).	Dioxid de carbon (CO_2)		

definite în Orientările IPCC din 2006 privind inventarele naționale ale gazelor cu efect de seră, cu modificările necesare ale definițiilor respective, după cum urmează: (a) generarea combinată de căldură și energie electrică (CHP) (codul categoriei de sursă 1A1a ii) și centrale termice (codul categoriei de sursă 1A1a iii), în măsura în care acestea produc căldură pentru categoriile vizate la literele (c) și (d) de la prezentul paragraf, fie direct, fie prin intermediul rețelelor de termoficare;						
(b) transportul rutier						

(codul categoriei de sursă 1A3b), cu excepția utilizării vehiculelor agricole pe drumuri asfaltate; (c) clădiri comerciale sau instituționale (codul categoriei de sursă 1A4a); (d) clădiri rezidențiale (codul categoriei de sursă 1A4b). Alte sectoare corespund următoarelor surse de emisii, definite în orientările IPCC din 2006 privind inventarele naționale ale gazelor cu efect de seră: (a) industriile energetice (codul categoriei de sursă 1A1), cu excepția categoriilor definite la al doilea paragraf litera (a) din prezenta anexă;						

(b) industriile prelucrătoare și sectorul clădirilor (codul categoriei de sursă 1A2).					
ANEXA IIIa **AJUSTAREA FACTORULUI LINEAR DE REDUCERE ÎN CONFORMITATE CU ARTICOLUL 30c ALINEATUL (2)** 1. În cazul în care media emisiilor raportate în temeiul capitolului IVa pentru anii 2024-2026 este cu peste 2 % mai mare decât valoarea cantității din 2025 definite în conformitate cu articolul 30c alineatul (1) și dacă diferențele respective nu se datorează diferenței mai mici de 5 % dintre emisiile raportate în temeiul capitolului IVa și datele din inventar ale emisiilor de gaze cu efect de seră din 2025 ale Uniunii din categoriile de surse ale CCONUSC pentru sectoarele vizate de capitolul IVa, factorul linear de reducere se calculează prin ajustarea factorului linear de reducere menționat la articolul 30c alineatul (1). 2. Factorul linear de reducere ajustat în conformitate cu punctul 1 se determină după cum urmează: LRF_{adj} = 100%* [$MRV_{[2024-2026]}$ – ($ESR_{[2024]}$ - 6* $LRF_{[2024]}$* $ESR_{[2024]}$)]/ (5* $MRV_{[2024-2026]}$), unde, LRF_{adj} este factorul linear de reducere ajustat; $MRV_{[2024-2026]}$ este media emisiilor verificate în temeiul capitolului IVa pentru anii 2024-2026; $ESR_{[2024]}$ reprezintă valoarea emisiilor din 2024, definită în conformitate cu articolul			Prevederile UE netranspuse	Republica Moldova urmărește alinierea la sistemul Uniunii Europene de comercializare a certificatelor de emisii după aderare. Prevederile necesare vor fi incluse în Regulamentul privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră**,** care urmează să fie aprobat de Guvern.

30c alineatul (1), pentru sectoarele vizate de capitolul IVa; LRF[2024] este factorul linear de reducere menționat la articolul 30c alineatul (1). ▼B				
ANEXA IV **PRINCIPIILE DE MONITORIZARE ȘI RAPORTARE PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 14 ALINEATUL (1)** ▼M2 **PARTEA A –Monitorizarea și raportarea emisiilor din instalațiile staționare** ▼B *Monitorizarea emisiilor de dioxid de carbon* Emisiile se monitorizează fie pe baza calculelor, fie pe baza măsurătorilor. *Calculul* Calcularea emisiilor se realizează după formula: Date privind activitatea × factor de emisie × factor de oxidare Datele privind activitatea (combustibil utilizat, rata de producție etc.) se monitorizează pe baza datelor privind aprovizionarea sau pe bază de măsurători. Se utilizează factorii de emisie acceptați. Pentru toți combustibilii se acceptă factori de emisie specifici activității. Se acceptă factori impliciți pentru toți combustibilii, cu excepția celor necomerciali (combustibili din deșeuri precum anvelope și gaze din procese industriale). Se vor elabora în continuare valori implicite pentru stratul de cărbuni și valori implicite specifice UE sau specifice țărilor pentru gaz natural. Pentru produsele de rafinărie sunt acceptate valorile implicite IPCC. ►M15 Factorul de emisie pentru biomasă care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru utilizarea biomasei stabilite prin Directiva (UE) 2018/2001, cu orice ajustări necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei directive, astfel cum se prevede în actele de	**51.**Anexa nr.2: Secțiunea I Litera B punctul 3) va avea următorul cuprins: ”3) Se utilizează factorii de emisie acceptați. Pentru toți combustibilii se acceptă factorii de emisie specifici activității. Se acceptă factorii impliciți pentru toți combustibilii, cu excepția celor necomerciali (combustibilii din deșeuri, precum anvelope și gaze din procese industriale). În continuare, se vor elabora valori implicite pentru stratul de cărbuni, precum și valori implicite generale sau specifice UE sau specifice țării pentru gaz natural. Pentru produsele de rafinărie sunt acceptate valorile implicite de către IPCC. Factorul de emisie pentru biomasă, care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu ajustările necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei legi, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, menționat la art. 49 alin. (6), este egal cu zero.”; Secțiunea II Litera A punctul 4) va avea următorul cuprins: ”4) Se utilizează factorii standard de emisie din liniile directoare ale IPCC-ului pentru inventariere din anul 2006 sau actualizările ulterioare ale liniilor directoare respective, cu excepția cazului în care factorii de emisie specifici activității, identificați de laboratoarele acreditate independente care utilizează metode analitice acceptate la	Prevederile au fost transpuse în Anexa nr. 2 din Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice	Compatibil	

punere în aplicare menționate la articolul 14 din prezenta directivă, este zero. ◄ În cazul în care factorul de emisie nu ia în considerare faptul că o parte din carbon nu este oxidat, se utilizează un factor suplimentar de oxidare. În cazul în care s-au calculat factori de emisie specifici activităților care iau în considerare oxidarea, nu este necesară utilizarea unui factor suplimentar de oxidare. **▼M15** Se folosesc factorii impliciți de oxidare elaborați în temeiul Directivei 2010/75/UE, cu excepția cazurilor în care operatorul poate demonstra că factorii specifici activității sunt mai exacți. **▼B** Se efectuează calcule separate pentru fiecare activitate, instalație și pentru fiecare combustibil. *Măsurări* Măsurarea emisiilor se realizează prin metode standardizate sau acceptate și se coroborează cu un calcul ajutător al emisiilor. *Monitorizarea emisiilor de alte gaze cu efect de seră* **▼M9** Se folosesc metode standardizate sau acceptate, elaborate de Comisie în colaborare cu toate părțile interesate relevante și adoptate în temeiul articolului 14 alineatul (1). **▼B** *Raportarea emisiilor* Fiecare operator include următoarele informații în raportul privind o instalație: A. Date de identificare a instalației, inclusiv: - numele instalației; - adresa acesteia, inclusiv codul poștal și țara; - tipul și numărul de activități prevăzute în anexa I desfășurate în instalație; - adresa, numărul de telefon, de fax și adresa de	nivel național, sunt mai exacți. Factorul de emisie pentru biomasă care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de GES pentru utilizarea biomasei, stabilite prin Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu ajustările necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei legi și orice ajustări necesare pentru aplicarea acestora), astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră provenite de la instalațiile staționare și activitățile din domeniul aviației, menționat la art. 51 alin. (6), este egal cu zero. Factorul de emisie aferent kerosenului de aviație (Jet A1 sau Jet A) este de 3,16 (t CO_2/t combustibil)."; Secțiunea II Litera B va avea următorul cuprins: " **B. Raportarea emisiilor** 1) Fiecare operator de aeronave include în raportul prezentat în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (5) următoarele informații: a) datele de identificare ale operatorului de aeronave, inclusiv: 1. denumirea operatorului de aeronave; 2. statul în care operatorul aerian este înregistrat; 3. adresa, inclusiv codul poștal și țara, precum și, în cazul în care este diferită, adresa de contact ~~a~~ din statul de înregistrare al operatorului aerian; 4. numerele de înregistrare ale aeronavelor și tipurile de aeronave utilizate, în perioada vizată de raport, pentru desfășurarea activităților de aviație specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 5. numărul și autoritatea emitentă a certificatului de operator aerian, precum			

poștă electronică ale unei persoane de contact și - numele proprietarului instalației și al societății mamă. B. Pentru fiecare activitate din anexa I desfășurată în locul pentru care se calculează emisiile: - date privind activitatea; - factori de emisie; - factori de oxidare; - emisii totale și - gradul de incertitudine. C. Pentru fiecare activitate din anexa I desfășurată în locul pentru care se măsoară emisiile: - emisii totale; - informații privind fiabilitatea metodelor de măsurare și - gradul de incertitudine. D. Pentru emisiile din arderi, raportul include, de asemenea, factorul de oxidare, cu excepția cazurilor în care oxidarea a fost luată în considerare la elaborarea unui factor de emisie specific activității. Statele membre iau măsuri pentru coordonarea cerințelor de raportare cu orice alte cerințe de raportare existente pentru a reduce la minimum sarcinile societăților privind raportarea. **▼M2** **PARTEA B –Monitorizarea și raportarea emisiilor provenite din activități de aviație** *Monitorizarea emisiilor de dioxid de carbon* Emisiile sunt monitorizate prin calcul. Calcularea emisiilor se realizează după formula:	și licența de operare în baza căreia sunt desfășurate activitățile din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 6. adresa, numărul de telefon, numărul de fax și adresa de poștă electronică ale persoanei de contact; precum și 7. denumirea proprietarului aeronavei; b) pentru fiecare tip de combustibil pentru care se calculează emisiile: 1. consumul de combustibil; 2. factorul de emisie; 3. emisiile cumulate totale, provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 4. emisiile cumulate provenite de la: – toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei și care au avut ca punct de plecare un aerodrom situat pe teritoriul statului și ca punct de sosire un aerodrom situat pe același teritoriu; – toate celelalte zboruri efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei; 5. emisiile cumulate provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților din domeniul aviației, specificate în anexa nr. 1, pentru care entitatea este operatorul aeronavei și care:			

Consum de combustibil × factor de emisie Consumul de combustibil include combustibilul consumat de unitatea auxiliară de putere. Consumul real de combustibil pentru fiecare zbor este folosit ori de câte ori este posibil și se calculează după formula: Cantitatea de combustibil din rezervoarele aeronavei după terminarea alimentării cu combustibil pentru zborul respectiv – cantitatea de combustibil din rezervoarele aeronavei după alimentarea pentru zborul următor + cantitatea de combustibil alimentat pentru zborul următor. Dacă datele reale privind consumul de combustibil nu sunt disponibile, se folosește o metodă standard, pe niveluri, pentru a estima consumul de combustibil pe baza celor mai fiabile informații disponibile. Se folosesc factorii standard de emisie din liniile directoare IPCC pentru inventariere din 2006 sau actualizările ulterioare ale respectivelor linii directoare, cu excepția cazului în care factorii de emisie specifici activității, identificați de laboratoare acreditate independente care folosesc metode analitice acceptate, sunt mai exacți. ►M15 Factorul de emisie pentru biomasă care respectă criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru utilizarea biomasei stabilite prin Directiva (UE) 2018/2001, cu orice ajustări necesare pentru aplicarea în temeiul prezentei directive, astfel cum se prevede în actele de punere în aplicare menționate la articolul 14 din prezenta directivă, este zero.◄ ►M14 Factorul de emisie aferent kerosenului de aviație (Jet A1 sau Jet A) este de 3,16 (t CO_2/t combustibil). ◄ ▼M14 Până la adoptarea actului de punere în aplicare menționat la articolul 14 alineatul (1) din prezenta directivă, emisiilor	– au avut ca punct de plecare pe teritoriul statului; – au sosit în fiecare stat membru dintr-o țară terță; 6. gradul de incertitudine.”;			

generate de combustibilii din surse regenerabile de origine nebiologică, care utilizează hidrogen din surse regenerabile în conformitate cu articolul 25 din Directiva (UE) 2018/2001, li se atribuie un nivel de emisii zero pentru operatorii de aeronave care le utilizează. ▼M2 Pentru fiecare zbor și combustibil în parte se efectuează un calcul separat. *Raportarea emisiilor* Fiecare operator de aeronave include în raportul prezentat în conformitate cu dispozițiile articolului 14 alineatul (3) următoarele informații: A. Informații de identificare a operatorului de aeronave, inclusiv: - denumirea operatorului de aeronave; - statul membru de administrare; - adresa, inclusiv codul poștal și țara și, în cazul în care este diferită, adresa de contact din statul membru de administrare; - numerele de înregistrare ale aeronavelor și tipurile de aeronave folosite, în perioada care face obiectul raportului, pentru a efectua activitățile de aviație enumerate în anexa I, pentru care este operatorul aeronavei; - numărul și autoritatea emitentă a certificatului de operator aerian și licența de operare pe baza cărora efectuează activitățile de aviație enumerate în anexa I, pentru care este operatorul aeronavei;				

- adresa, numărul de telefon, numărul de fax și adresa electronică ale unei persoane de contact; precum și - denumirea proprietarului aeronavei. B. Pentru fiecare tip de combustibil pentru care se calculează emisiile: - consumul de combustibil; - factorul de emisie; - emisiile cumulate totale, provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților de aviație enumerate în anexa I, pentru care este operatorul aeronavei; - emisii cumulate provenite de la: - toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, care se încadrează în categoria activităților de aviație enumerate în anexa I, pentru care este operatorul aeronavei, care au avut ca punct de plecare un aerodrom situat pe teritoriul unui stat membru, iar ca punct de sosire un aerodrom situat pe teritoriul aceluiași stat membru; - toate celelalte zboruri efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților de aviație				

enumerate în anexa I, pentru care este operatorul aeronavei; - emisiile cumulate provenite de la toate zborurile efectuate în perioada care face obiectul raportului, ce se încadrează în categoria activităților de aviație enumerate în anexa I, pentru care este operatorul aeronavei și care: - au avut ca punct de plecare fiecare stat membru; și - au sosit în fiecare stat membru dintr-o țară terță; - gradul de incertitudine. *Monitorizarea datelor tonă-kilometru în sensul articolelor 3e și 3f* Pentru cererile de alocare a cotelor în conformitate cu articolul 3e alineatul (1) sau cu articolul 3f alineatul (2), volumul activităților de aviație se calculează în tone-kilometri, după următoarea formulă: tone-kilometri = distanța × sarcina utilă unde: „distanță” înseamnă distanța ortodromică între aerodromul de plecare și cel de sosire plus un factor suplimentar fix de 95 km; și „sarcină utilă” înseamnă masa totală a mărfurilor, a poștei și a pasagerilor transportați. Pentru calculul sarcinii utile: - numărul de pasageri este numărul de persoane aflate la bord, cu excepția membrilor echipajului; - un operator de aeronave poate opta să aplice fie masa standard, fie masa reală a pasagerilor și a bagajelor de cală înregistrate în documentația privind masa și				

centrajul pentru zborurile relevante sau o valoare standard de 100 kg pentru fiecare pasager și bagajul său înregistrat. *Raportarea datelor tonă-kilometru în sensul articolelor 3e și 3f* Fiecare operator de aeronave introduce următoarele informații în cererea pe care o depune în temeiul articolului 3e alineatul (1) sau al articolului 3f alineatul (2): A. Informații de identificare a operatorului de aeronave, inclusiv: - denumirea operatorului de aeronave; - statul membru de administrare; - adresa, inclusiv codul poștal și țara și, în cazul în care este diferită, adresa de contact din statul membru de administrare; - numerele de înregistrare ale aeronavelor și tipurile de aeronave folosite, în anul care face obiectul raportului, pentru a efectua activitățile de aviație enumerate în anexa I, pentru care este operatorul aeronavei; - numărul și autoritatea emitentă a certificatului de operator aerian și licența de operare pe baza căreia efectuează activitățile de aviație enumerate în anexa I, pentru care este operator de aeronave; - adresa, numărul de telefon, numărul de fax și adresa electronică ale unei persoane de contact; precum și				

- denumirea proprietarului aeronavei. B. Date tonă-kilometru: - numărul de zboruri pe aerodromuri pereche; - numărul de pasageri-kilometru pe aerodromuri pereche; - numărul de tone-kilometru pe aerodromuri pereche; - metoda aleasă pentru calculul masei pasagerilor și a bagajelor de cală; - numărul total de tone-kilometru pentru toate zborurile efectuate în cursul anului care face obiectul raportului și care se încadrează în categoria activităților de aviație enumerate în anexa I, pentru care este operatorul aeronavei. ▼M15 **PARTEA C** **Monitorizarea și raportarea emisiilor corespunzătoare activității menționate în anexa III** Monitorizarea emisiilor Emisiile sunt monitorizate prin calcul. Calcul Emisiile se calculează cu ajutorul următoarei formule: Combustibil eliberat pentru consum × factor de emisie Combustibilul eliberat pentru consum include cantitatea de combustibil eliberat pentru consum de către entitatea reglementată. Se folosesc factorii standard de emisie IPPC, extrași din orientările IPCC din 2006 privind inventarele sau actualizările ulterioare ale liniilor directoare respective, cu excepția cazului în care factorii de				

emisie specifici combustibilului, identificați de laboratoare acreditate independente care folosesc metode analitice acceptate, sunt mai exacți. Pentru fiecare entitate reglementată și combustibil în parte se efectuează un calcul separat. Raportarea emisiilor Fiecare entitate reglementată include în raportul său următoarele informații: A. Date de identificare a entității reglementate, inclusiv: - denumirea entității reglementate; - adresa acesteia, inclusiv codul poștal și țara; - tipul de combustibili eliberați pentru consum și activitățile prin care eliberează combustibilii pentru consum, inclusiv tehnologia utilizată; - adresa, numărul de telefon, numărul de fax și adresa de e-mail ale unei persoane de contact; și - numele proprietarului entității reglementate și al societății-mamă. B. Pentru fiecare tip de combustibil eliberat pentru consum și care este utilizat pentru ardere în sectoarele menționate în anexa III, pentru care se calculează emisiile: - cantitatea de combustibil eliberat pentru consum; - factorii de emisie; - emisiile totale; - utilizarea (utilizările) finală (finale) a (ale) combustibilului eliberat pentru consum; și - gradul de incertitudine. Statele membre iau măsuri pentru coordonarea cerințelor de raportare cu orice alte				

cerințe de raportare existente pentru a reduce la minimum sarcinile societăților privind raportarea. ▼B				
ANEXA V **CRITERIILE PENTRU VERIFICARE PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 15** ▼M2 **PARTEA A –Verificarea emisiilor provenite din instalațiile staționare** ▼B *Principii generale* 1. Sunt verificate emisiile rezultate din fiecare dintre activitățile enumerate în anexa I. 2. Procesul de verificare include evaluarea raportului în temeiul articolului 14 alineatul (3) și a monitorizării de pe parcursul anului anterior. Verificarea abordează fiabilitatea, credibilitatea și acuratețea sistemelor de monitorizare și datele și informațiile raportate cu privire la emisii, în special: (a) datele privind activitățile care au fost incluse în raport, precum și măsurările și calculele conexe; (b) selectarea și utilizarea factorilor de emisie; (c) calculele care au condus la determinarea emisiilor generale și (d) în cazul în care se folosesc măsurări, cât de adecvate sunt alegerea și modul de utilizare a metodelor de măsurare. 3. Emisiile raportate pot fi validate numai dacă există date și informații fiabile și credibile care permit determinarea emisiilor cu un grad ridicat de siguranță. Un	52.Anexa nr.3: se completează cu Secțiunea III cu următorul cuprins: ”**III. Verificarea emisiilor corespunzătoare activității menționate în anexa nr. 1[1]** **A.Principii generale** 1. Emisiile corespunzătoare activității menționate în anexa nr. 1[1] fac obiectul verificării. 2. Procesul de verificare include evaluarea raportului în temeiul art.52[1] alin.(3) și a monitorizării de pe parcursul anului anterior. Verificarea abordează fiabilitatea, credibilitatea și acuratețea sistemelor de monitorizare și datele și informațiile raportate cu privire la emisii, în special: a) combustibilii eliberați pentru consum declarați și calculele aferente; b) selectarea și utilizarea factorilor de emisie; c) calculele care au condus la determinarea emisiilor generale. 3. Emisiile raportate pot fi validate numai dacă există date și informații fiabile și credibile care permit determinarea emisiilor cu un grad ridicat de certitudine. Un grad ridicat de certitudine presupune demonstrarea de către entitatea reglementată a faptului că: a) datele raportate nu conțin neconcordanțe; b) datele au fost colectate în conformitate cu standardele științifice aplicabile; și c) înregistrările relevante privind entitatea reglementată sunt complete și coerente. 4. Verificatorul are drept de acces în toate zonele și la toate înregistrările legate de	Prevederile au fost transpuse în Anexa nr.3 din Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice	Compatibil	

grad ridicat de certitudine presupune demonstrarea de către operator a următoarelor aspecte: (a) că datele raportate nu conțin neconcordanțe; (b) că datele au fost colectate în conformitate cu standardele științifice aplicabile și (c) că înregistrările relevante privind instalația sunt complete și coerente. 4. Verificatorul are drept de acces în toate zonele și la toate înregistrările legate de subiectul verificării. 5. Verificatorul ține seama de faptul că instalația este sau nu înregistrată în cadrul Sistemului comunitar de management și audit ecologic (SGEA). *Metodologie* **Analiza strategică** 6. Verificarea se bazează pe o analiză strategică a tuturor activităților desfășurate în instalație. În acest scop verificatorul trebuie să aibă o vedere de ansamblu asupra tuturor activităților și asupra importanței acestora în ceea ce privește emisiile. **Analiza procesului** 7. Verificarea informațiilor prezentate se realizează, după caz, în locul în care se află instalația. Verificatorul recurge la controale prin sondaj pentru a determina fiabilitatea datelor și informațiilor raportate. **Analiza riscului** 8. Verificatorul supune evaluării toate sursele de emisii din instalație pentru a determina fiabilitatea datelor privind fiecare	subiectul verificării. 5. Verificatorul ține seama de faptul că entitatea reglementată este sau nu înregistrată în cadrul sistemului Uniunii de management de mediu și audit (EMAS). A. **Metodologie** *Analiza strategică* 6. Verificarea se bazează pe o analiză strategică a tuturor cantităților de combustibili eliberate pentru consum de către entitatea reglementată. În acest scop, verificatorul trebuie să aibă o imagine de ansamblu asupra tuturor activităților prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum și asupra importanței acestora în ceea ce privește emisiile. *Analiza procesului* 7. Verificarea datelor și a informațiilor prezentate se realizează, după caz, în locul în care se află entitatea reglementată. Verificatorul recurge la controale prin sondaj pentru a determina fiabilitatea datelor și informațiilor raportate. *Analiza riscurilor* 8. Verificatorul supune toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către entitatea reglementată unei evaluări cu privire la fiabilitatea datelor privind emisiile generale ale entității reglementate. 9. Pe baza acestei analize, verificatorul identifică explicit elementele care prezintă un grad ridicat de risc de eroare și alte aspecte ale procedurii de monitorizare și raportare care este posibil să contribuie la apariția unor erori în determinarea emisiilor generale. Este vorba în special de calculele necesare pentru a determina nivelul emisiilor din surse individuale. Este acordată o atenție specială elementelor care prezintă un risc ridicat de eroare și aspectelor din cadrul procedurii de monitorizare menționate anterior. 10. Verificatorul ia în considerare orice me-			

sursă care contribuie la totalul emisiilor din instalația în cauză. 9. Pe baza acestei analize, verificatorul identifică explicit acele surse care prezintă un grad ridicat de risc de eroare și alte aspecte ale procedurii de monitorizare și raportare care este posibil să contribuie la apariția unor erori în determinarea emisiilor generale. Este vorba în special de alegerea factorilor de emisie și de calculele necesare pentru a determina nivelul emisiilor din surse individuale. Este acordată o atenție specială surselor care prezintă un risc ridicat de eroare și aspectelor din cadrul procedurii de monitorizare menționate anterior. 10. Verificatorul ia în considerare orice metode eficiente de control al riscului aplicate de operator în vederea reducerii la minimum a gradului de incertitudine. **Raportul** 11. Verificatorul pregătește un raport privind procesul de validare în care menționează dacă raportul în conformitate cu articolul 14 alineatul (3) este satisfăcător. Raportul specifică toate aspectele relevante pentru activitatea desfășurată. Verificatorul poate declara că raportul în conformitate cu articolul 14 alineatul (3) este satisfăcător în cazul în care, în opinia sa, declarațiile cu privire la emisiile totale nu prezintă erori semnificative. **Cerințele minime privind competența verificatorului** 12. Verificatorul este independent de operator, își desfășoară activitățile cu profesionalism și obiectivitate și înțelege: (a) dispozițiile prezentei directive, precum și	tode eficiente de control al riscului aplicate de entitatea reglementată în vederea reducerii la minimum a gradului de incertitudine. **D. Raport** 11. Verificatorul pregătește un raport privind procesul de validare în care menționează dacă raportul specificat la art.52[1] alin.(3) este satisfăcător. Raportul specifică toate aspectele relevante pentru activitatea desfășurată. Verificatorul poate declara că raportul este satisfăcător în cazul în care, în opinia sa, declarațiile cu privire la emisiile totale nu prezintă erori semnificative. **E. Cerința minimă privind competența verificatorului** 12. Verificatorul este independent de entitatea reglementată, își desfășoară activitățile cu profesionalism și obiectivitate și înțelege: a) dispozițiile prezentei legi, precum și standardele și indicațiile relevante adoptate; b) actele legislative și actele administrative relevante pentru activitățile care fac obiectul verificării; și c) modul în care sunt generate toate informațiile referitoare la toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către entitatea reglementată, în special în ceea ce privește colectarea, măsurarea, calcularea și raportarea datelor.”;			

standardele și indicațiile relevante adoptate de Comisie în conformitate cu articolul 14 alineatul (1); (b) actele cu putere de lege și actele administrative relevante pentru activitățile care fac obiectul verificării și (c) generarea tuturor informațiilor privind fiecare sursă de emisie din instalație, în special privind colectarea, măsurarea, calcularea și raportarea datelor. **▼M2** **PARTEA B –Verificarea emisiilor provenite din activități de aviație** 13. Principiile generale și metodologia stabilite în prezenta anexă se aplică verificării rapoartelor de emisii provenite de la zborurile care se încadrează în categoria activităților de aviație enumerate în anexa I. În acest sens: (a) la punctul 3, trimiterea la operator se interpretează ca trimitere la un operator de aeronave, iar la litera (c) a respectivului punct, trimiterea la instalație se interpretează ca trimitere la aeronava utilizată la efectuarea activităților de aviație care fac obiectul raportului; (b) la punctul 5, trimiterea la instalație se interpretează ca trimitere la operatorul de aeronave; (c) la punctul 6, trimiterea la activitățile desfășurate în instalație se interpretează ca trimitere la activitățile de aviație care fac obiectul raportului, întreprinse de operatorul de aeronave;				

(d) la punctul 7, trimiterea la locul instalației se interpretează ca trimitere la locurile folosite de operatorul de aeronave pentru a întreprinde activitățile de aviație care fac obiectul raportului; (e) la punctele 8 și 9, trimiterile la sursele de emisii din instalație se interpretează ca trimiteri la aeronava de care răspunde operatorul de aeronave; precum și (f) la punctele 10 și 12, trimiterile la operator se interpretează ca trimiteri la un operator de aeronave. *Dispoziții suplimentare privind verificarea rapoartelor de emisie din sectorul aviației* 14. Verificatorul se asigură în special că: (a) s-a ținut seama de toate zborurile care intră sub incidența unei activități de aviație enumerate în anexa I. În cadrul acestei responsabilități, verificatorul dispune de informații privind orarul și de alte informații de trafic ale operatorului de aeronave, inclusiv de informațiile obținute de la Eurocontrol la cererea respectivului operator; (b) există o coerență globală a datelor privind consumul cumulat de combustibil și a datelor privind combustibilul achiziționat sau furnizat prin altă metodă aeronavei care efectuează activitatea de aviație. *Dispoziții suplimentare privind verificarea datelor*				

tonă-kilometru prezentate în sensul articolelor 3e și 3f 15. Principiile generale și metodologia de verificare a rapoartelor privind emisiile în temeiul articolului 14 alineatul (3) menționate în prezenta anexă se aplică, de asemenea, după caz, la verificarea datelor tonă-kilometru din aviație. 16. În special, verificatorul se asigură că, în cererea operatorului în cauză, depusă în conformitate cu articolul 3e alineatul (1) și articolul 3f alineatul (2), au fost luate în considerare numai zborurile efectiv efectuate și care se încadrează în categoria activităților de aviație enumerate în anexa I de care este responsabil operatorul de aeronave. În cadrul acestei responsabilități, verificatorul dispune de informații privind traficul operatorului de aeronave, inclusiv de informațiile obținute de la Eurocontrol la cererea respectivului operator. De asemenea, verificatorul se asigură că sarcina utilă declarată de operatorul de aeronave corespunde înregistrărilor privind sarcinile utile, păstrate de operatorul în cauză în scopul asigurării siguranței zborului. **▼M15** **PARTEA C** **Verificarea emisiilor corespunzătoare activității menționate în anexa III** Principii generale 1. Emisiile corespunzătoare activității menționate în anexa III fac obiectul verificării. 2. Procesul de verificare include evaluarea raportului în temeiul articolului 14 alineatul (3) și a monitorizării de pe parcursul an-				

ului anterior. Verificarea abordează fiabilitatea, credibilitatea și acuratețea sistemelor de monitorizare și datele și informațiile raportate cu privire la emisii, în special: (a) combustibilii eliberați pentru consum declarați și calculele aferente; (b) selectarea și utilizarea factorilor de emisie; (c) calculele care au condus la determinarea emisiilor generale. 3. Emisiile raportate pot fi validate numai dacă există date și informații fiabile și credibile care permit determinarea emisiilor cu un grad ridicat de certitudine. Un grad ridicat de certitudine presupune demonstrarea de către entitatea reglementată a faptului că: (a) datele raportate nu conțin neconcordanțe; (b) datele au fost colectate în conformitate cu standardele științifice aplicabile; și (c) înregistrările relevante privind entitatea reglementată sunt complete și coerente. 4. Verificatorul are drept de acces în toate zonele și la toate înregistrările legate de subiectul verificării. 5. Verificatorul ține seama de faptul că entitatea reglementată este sau nu înregistrată în cadrul sistemului Uniunii de management de mediu și audit (EMAS). Metodologie Analiza strategică 6. Verificarea se bazează pe o analiză strategică a tuturor cantităților de combustibili eliberate				

pentru consum de către entitatea reglementată. În acest scop, verificatorul trebuie să aibă o imagine de ansamblu asupra tuturor activităților prin care entitatea reglementată eliberează combustibilii pentru consum și asupra importanței acestora în ceea ce privește emisiile. Analiza procesului 7. Verificarea datelor și a informațiilor prezentate se realizează, după caz, în locul în care se află entitatea reglementată. Verificatorul recurge la controale prin sondaj pentru a determina fiabilitatea datelor și informațiilor raportate. Analiza riscurilor 8. Verificatorul supune toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către entitatea reglementată unei evaluări cu privire la fiabilitatea datelor privind emisiile generale ale entității reglementate. 9. Pe baza acestei analize, verificatorul identifică explicit elementele care prezintă un grad ridicat de risc de eroare și alte aspecte ale procedurii de monitorizare și raportare care este posibil să contribuie la apariția unor erori în determinarea emisiilor generale. Este vorba în special de calculele necesare pentru a determina nivelul emisiilor din surse individuale. Este acordată o atenție specială elementelor care prezintă un risc ridicat de eroare și aspectelor din cadrul procedurii de monitorizare menționate anterior. 10. Verificatorul ia în considerare orice metode eficiente de control al riscului aplicate de entitatea				

reglementată în vederea reducerii la minimum a gradului de incertitudine. Raport 11. Verificatorul pregătește un raport privind procesul de validare în care menționează dacă raportul în conformitate cu articolul 14 alineatul (3) este satisfăcător. Raportul specifică toate aspectele relevante pentru activitatea desfășurată. Verificatorul poate declara că raportul în conformitate cu articolul 14 alineatul (3) este satisfăcător în cazul în care, în opinia sa, declarațiile cu privire la emisiile totale nu prezintă erori semnificative. Cerința minimă privind competența verificatorului 12. Verificatorul este independent de entitatea reglementată, își desfășoară activitățile cu profesionalism și obiectivitate și înțelege: (a) dispozițiile prezentei directive, precum și standardele și indicațiile relevante adoptate de Comisie în conformitate cu articolul 14 alineatul (1); (b) actele cu putere de lege și actele administrative relevante pentru activitățile care fac obiectul verificării; și (c) modul în care sunt generate toate informațiile referitoare la toate mijloacele prin care combustibilii sunt eliberați pentru consum de către entitatea reglementată, în special în ceea ce privește colectarea, măsurarea,				

calcularea și raportarea datelor.				

SINTEZA

proiectului de modificare a Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizarea I			
AMNESTY INTERNATIONAL MOLDOVA Asociaţia Obştească Nr.45/26 din 28.09.2026	1.	Observație: Proiectul completează obiectivele legii cu integrarea acțiunii climatice în politicile naționale, locale și sectoriale și cu implementarea mecanismelor de stabilire a prețului carbonului. Aceste obiective ar trebui să reflecte expres faptul că schimbările climatice și măsurile de tranziție pot afecta diferit persoanele și grupurile aflate în situații de vulnerabilitate. Recomandare: Completarea art. 3 lit. a¹) cu sintagma: „cu respectarea drepturilor omului și a principiilor egalității și nediscriminării și acordarea unei atenții deosebite persoanelor și grupurilor aflate în situații de vulnerabilitate”. La art. 3 lit. b¹), recomandăm prevederea evaluării impactului mecanismelor de stabilire a prețului carbonului asupra drepturilor omului și asupra persoanelor și gospodăriilor vulnerabile, precum și a măsurilor necesare pentru o tranziție echitabilă. Pagina 1 din 4La art. 3 lit. c), recomandăm ca monitorizarea și raportarea să includă și impactul politicilor și măsurilor de atenuare și adaptare asupra drepturilor omului și a grupurilor aflate în situații de vulnerabilitate.	**Nu se acceptă.** Art. 3 lit. a¹) și lit.b¹) stabilește obiective generale de integrare a măsurilor climatice în politicile naționale, locale și sectoriale. Respectarea drepturilor omului, a egalității și a nediscriminării este obligatorie la elaborarea și aplicarea acestor politici, inclusiv în raport cu persoanele aflate în situații de vulnerabilitate. Enumerarea acestor principii și a unor categorii de persoane în cadrul unui singur obiectiv ar încărca norma și ar putea crea impresia că celelalte obiective ale legii nu sunt supuse aceloraşi exigenţe. Impactul măsurilor climatice asupra persoanelor și grupurilor aflate în situații de vulnerabilitate este evaluat în procesul de elaborare și implementare a politicilor și a măsurilor de implementare. De asemenea Legea nr. 74/2024, consacră principiul tranziției juste și echitabile, relevant pentru respectarea drepturilor persoanelor afectate de acțiunile climatice. Hotărârea Guvernului nr. 1277/2018 reglementează evaluarea politicilor și măsurilor în cadrul Sistemului național de monitorizare și raportare a informațiilor relevante pentru schimbările climatice. Prevederea propusă pentru lege stabilește cadrul general al monitorizării și raportării, criteriile concrete de evaluare se stabilesc la nivelul actelor secundare. Enumerarea în lege a tuturor dimensiunilor impactului evaluat, inclusiv a celor privind drepturile omului și grupurile aflate în situații de vulnerabilitate, ar transforma o normă-cadru într-o reglementare cu caracter tehnic și ar necesita actualizarea ei la fiecare modificare a metodologiei de evaluare.
	2.	Observație: Proiectul prevede accesul publicului la informațiile privind planificarea climatică și consultarea acestuia asupra politicilor și măsurilor planificate. Pentru a asigura o participare efectivă, consultarea trebuie să aibă loc din etapele timpurii ale procesului decizional, când opțiunile sunt încă deschise. Prevederea ar trebui, de asemenea, să reflecte toate cele trei componente ale Convenției de la Aarhus. Recomandare: Completarea art. 3 lit. d) prin consacrarea expresă a accesului publicului la informațiile privind mediul, a participării publicului la luarea deciziilor în probleme de mediu și a accesului la justiție în probleme de mediu, cu trimitere la cadrul normativ național aplicabil. Participarea publicului trebuie asigurată inclusiv în etapele timpurii ale elaborării politicilor și măsurilor climatice.	**Nu se acceptă.** Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice prevede deja, la art. 54 și 55, consultarea părților interesate, dialogul pe niveluri și cooperarea în elaborarea și implementarea acțiunilor climatice. În plus, normele naționale privind accesul la informația de mediu, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție sunt aplicabile și în domeniul acțiunilor climatice. Prin urmare, reluarea acestor norme în art. 3 lit. d) ar dubla prevederi deja aplicabile, fără a adăuga drepturi sau obligații noi. De asemenea Legea nr. 74/2024, consacră principiul tranziției juste și echitabile și principiul transparenței și accesibilității informațiilor și datelor, relevante pentru respectarea drepturilor persoanelor afectate de acțiunile climatice, inclusiv a drepturilor prevăzute de Convenția de la Aarhus. Normele naționale privind accesul la informația de mediu, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție se aplică și în domeniul acțiunilor climatice. Reluarea lor în art. 3 lit. d) ar dubla prevederi deja aplicabile.
	3.	Observație: În timp ce obligațiile tehnice de monitorizare a emisiilor de combustibili sunt prevăzute să intre în vigoare din 2027/2028 (art. 52¹), obligația entităților reglementate de a deține efectiv o autorizație de GES este amânată până la 1 ianuarie 2035 (art. 48²). O perioadă de aproape un deceniu între începerea monitorizării și aplicarea obligației de autorizare poate reduce eficiența controlului administrativ. Proiectul folosește, totodată, formula alternativă „2027/28”, care trebuie înlocuită cu un termen precis înainte de adoptare. Recomandare: Înlocuirea sintagmei „Începând cu 1 ianuarie 2035” cu „Începând cu 1 ianuarie 2028”, corelată cu termenul stabilit definitiv pentru începerea monitorizării și raportării. Dacă este necesară o perioadă de tranziție administrativă, poate fi examinată aplicarea obligației din 2029. În cazul în care autorii proiectului consideră necesară menținerea termenului de 1 ianuarie 2035, solicităm includerea în nota de fundamentare a unei justificări specifice pentru durata acestei perioade. Justificarea ar trebui să explice, după caz, necesitățile legate de o tranziție justă, capacitatea instituțională și efectele economice sau sociale ale unei aplicări mai rapide, precum și să arate ce obligații de monitorizare, raportare și control se vor aplica efectiv până în 2035.	**Se acceptă.** Proiectul a fost modificat
	4.	Observație: Modificarea propusă retrage caracterul obligatoriu al elaborării Planurilor de acțiuni sustenabile pentru energie și climă (PASEC/PLIEC) pentru comune și orașe mici, păstrând obligația doar pentru municipii, în timp ce pentru restul planificarea devine voluntară și se realizează „în limita resurselor financiare disponibile”. Mai mult, ritmul de raportare către Ministerul Mediului se rărește la o dată la patru ani, potrivit art. 35 alin. (4). Din perspectiva justiției de mediu, comunitățile rurale și vulnerabile, expuse secetelor, valurilor de căldură și inundațiilor menționate în nota de fundamentare, riscă să rămână lipsite de o planificare climatică obligatorie la nivel local. Recomandare: Reformularea art. 25 alin. (1) lit. b) astfel încât elaborarea PASEC/PLIEC să rămână obligatorie pentru autoritățile publice locale de nivelul al doilea — raioane și municipii — și pentru orașe, iar pentru localitățile rurale să fie prevăzută obligativitatea elaborării asociate, prin consorții intercomunitare sau localități amalgamate, așa cum prevedea cadrul de bază. Recomandăm menținerea unei frecvențe bienale de raportare la art. 35 alin. (4), în locul raportării o dată la patru ani, pentru a permite identificarea timpurie a întârzierilor și intervenția în sprijinul populației expuse riscurilor climatice locale. Totodată, art. 25 alin. (1) lit. c), care prevede prezentarea anuală a unui raport către Ministerul Mediului, trebuie corelat cu art. 35 alin. (4), precizând ce informații se raportează anual și ce cuprinde evaluarea bienală.	**Nu se acceptă.** Obiectivele și măsurile de decarbonizare sunt planificate și monitorizate la nivel național prin Planul național integrat privind energia și clima (PNIEC). Impunerea elaborării PASEC/PLIEC fiecărei autorități locale, inclusiv prin asociere obligatorie, ar suprapune obligații de planificare fără a ține seama de capacitatea administrativă și financiară diferită a localităților. Menținerea caracterului voluntar pentru localitățile vizate permite elaborarea unor planuri acolo unde există resurse și măsuri locale concrete, fără a exclude includerea necesităților comunităților rurale în politicile naționale. Nu se acceptă nici raportarea bienală propusă la art. 35 alin. (4). Aceasta ar adăuga o sarcină administrativă autorităților locale cu capacitate limitată de colectare și raportare a datelor. Raportarea anuală prevăzută la art. 25 alin. (1) lit. c) și evaluarea periodică prevăzută la art. 35 alin. (4) au obiecte distincte: prima privește informațiile privind activitățile realizate în domeniul atenuării a emisiilor antropice de GES și de adaptare la schimbările climatice, iar a doua, progresul implementării planurilor locale. Prin urmare, periodicitatea de patru ani a evaluării nu împiedică urmărirea anuală a măsurilor raportate.

	5.	Observație: Aplicarea unui mecanism financiar de stabilire a prețului emisiilor de CO_2 în sectoarele clădirilor și transportului rutier poate avea efecte asupra cheltuielilor gospodăriilor. Este necesar ca legea să prevadă în mod clar utilizarea veniturilor obținute pentru protejarea persoanelor vulnerabile și pentru măsuri care le permit să participe la tranziție. Recomandare: Completarea art. 57 și art. 58 cu o clauză de afectare specială a veniturilor: „Cel puțin 50% din veniturile colectate din aplicarea mecanismului financiar de stabilire a prețului pentru emisiile de CO_2 din sectoarele clădirilor și transportului rutier (secțiunea IV din anexa nr. 1) sunt alocate în mod exclusiv măsurilor de sprijinire a consumatorilor vulnerabili de energie, renovării energetice a fondului locativ rezidențial social și dezvoltării transportului public nepoluant.” Recomandăm fundamentarea acestei alocări prin evaluarea impactului social și bugetar al mecanismului. Experiența Fondului Social pentru Climă al Uniunii Europene poate servi drept reper pentru definirea măsurilor de sprijin.	**Parțial se acceptă.** Art. 57 din Legea nr. 74/2024 prevede deja utilizarea mijloacelor financiare pentru măsuri cu efect social direct: sprijinirea gospodăriilor aflate în situație de sărăcie energetică, susținerea gospodăriilor cu venituri mici și medii, renovarea transportului public și sprijinirea tranziției juste. Potrivit alin. (3), la prioritizarea finanțării se iau în considerare inclusiv aspectele sociale, economice și de mediu. Art. 58 reglementează evidența cheltuielilor legate de schimbările climatice. Stabilirea prin lege a unei cote fixe de cel puțin 50% din venituri, înainte de evaluarea impactului social și bugetar al mecanismului, nu este suficient fundamentată. Evaluarea trebuie să permită identificarea persoanelor afectate, a măsurilor necesare și a resurselor disponibile. Enumerarea în norma-cadru a tuturor dimensiunilor impactului evaluat și fixarea anticipată a ponderii fiecărei măsuri ar introduce reguli cu caracter tehnic, care ar necesita ajustări odată cu modificarea metodologiei sau a condițiilor de aplicare. Măsurile concrete de sprijin și finanțarea acestora urmează să fie stabilite în cadrul instrumentelor de implementare și al procesului bugetar, pe baza evaluării respective.
	6.	Observație: Trecerea atribuției Comisiei de la „aprobare” la simplă „avizare” transformă organismul de coordonare climatică într-o entitate cu rol consultativ, diminuând influența sa asupra deciziilor privind proiectele publice majore care generează emisii sau blochează măsuri de adaptare. Recomandare: Menținerea rolului de aprobare sau instituirea unui mecanism de tipul „comply or explain” — respectă sau justifică. În cazul în care Guvernul se abate de la recomandările sau avizele Comisiei naționale privind schimbările climatice și ale grupurilor de lucru științifice prevăzute la art. 7 alin. (3^2), acesta să fie obligat să publice o justificare temeinică, fundamentată științific. Recomandăm, de asemenea, includerea expresă în componența grupurilor de lucru a reprezentanților societății civile pentru drepturile omului și protecția mediului și asigurarea accesului publicului la datele și recomandările relevante.	**Nu se acceptă.** Potrivit art. 7 din Legea nr. 74/2024, Comisia națională privind schimbările climatice este un organism interinstituțional de coordonare, fără personalitate juridică. Atribuirea unui drept de aprobare i-ar conferi puterea de a bloca decizii pentru care răspunderea juridică revine autorității competente să le adopte. În cazul aprobării unei decizii contrare legii, răspunderea trebuie să poată fi atribuită concret Guvernului sau autorității emitente, fără a fi transferată ori diluată prin aprobarea prealabilă a Comisiei. Avizul Comisiei permite examinarea aspectelor climatice și fundamentarea deciziei, cu păstrarea clară a competenței și răspunderii autorității decidente.
	7.	Observație: Accesul la justiție este necesar pentru a permite verificarea modului în care autoritățile își îndeplinesc obligațiile privind obiectivele climatice naționale. Recomandare: Introducerea unui alineat nou la art. 60: „Organizațiile neguvernamentale de mediu și de apărare a drepturilor omului, precum și orice persoană vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim, au calitatea procesuală de a contesta în contencios administrativ actele normative, documentele de politici sau omisiunea autorităților publice competente de a adopta și implementa măsurile necesare pentru atingerea țintelor climatice naționale stabilite prin prezenta lege.”	**Nu se acceptă.** Nu se justifică reluarea în lege a unor prevederi deja reglementate de cadrul legislativ în vigoare. Accesul la justiție în materie climatică se exercită în temeiul normelor generale și speciale deja aplicabile. Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale permite acestora să își stabilească scopurile și activitățile statutare, inclusiv în domeniul protecției mediului și al drepturilor omului. Potrivit art. 189 și 206 din Codul administrativ, persoana care revendică încălcarea unui drept prin activitatea unei autorități publice poate sesiza instanța, inclusiv prin acțiunile prevăzute pentru contestarea actelor administrative normative sau pentru inacțiunea autorității. În cazurile prevăzute de lege, organizațiile pot introduce acțiuni și în apărarea drepturilor altor persoane, conform art. 73 din Codul de procedură civilă. Nu se acceptă nici instituirea, prin acest articol, a unei obligații generale a Guvernului de a justifica separat orice abatere de la avizele Comisiei sau de la recomandările grupurilor de lucru. Modul de examinare a avizelor și de motivare a deciziilor este stabilit prin procedurile aplicabile elaborării și adoptării actelor respective. Participarea societății civile și accesul la informațiile relevante se asigură potrivit normelor privind consultarea publică și accesul la informație.
	8.	Observație: Recunoașterea utilizării permanente a CO_2 în produse trebuie să țină seama atât de persistența legării chimice, cât și de efectele proceselor tehnologice și ale gestionării produselor la sfârșitul duratei lor de viață. Recomandare: Completarea condițiilor tehnice cu cerințe stricte privind evaluarea ciclului de viață (LCA) și trasabilitatea deșeurilor, pentru a garanta că tehnologiile de captare și utilizare a carbonului (CCU) nu transferă riscuri toxice către muncitori sau către rezidenții din vecinătatea platformelor industriale și nu servesc drept pretext pentru menținerea producției poluante bazate pe combustibili fosili.	**Nu se acceptă.** Condițiile propuse au ca obiect stabilirea cazurilor în care CO_2 captat poate fi considerat legat chimic permanent într-un produs, potrivit Regulamentului delegat (UE) 2024/2620. Evaluarea permanenței ia deja în considerare utilizarea normală a produsului și tratarea acestuia după sfârșitul duratei de viață. Introducerea, în aceleași condiții, a unei evaluări obligatorii a întregului ciclu de viață și a unor cerințe privind trasabilitatea deșeurilor ar depăși obiectul reglementării. Riscurile procesului tehnologic pentru lucrători și populație, precum și gestionarea deșeurilor, se examinează potrivit legislației aplicabile acestor domenii. Recunoașterea legării permanente a CO_2 nu exonerează operatorul de respectarea acelor obligații și nici nu constituie o autorizație pentru menținerea unei activități poluante.
	9.	Observație: Proiectul exclude cuvintele „fizică sau” din definiția „verificatorului”, fără a explica suficient de clar de ce persoanele fizice nu ar mai putea exercita această activitate în condițiile acreditării. De asemenea, substituirea anului 2030 cu anul 2050 în partea introductivă a art. 5 trebuie examinată în raport cu obiectivele intermediare de reducere a emisiilor. Recomandare: Explicarea în nota de fundamentare a motivelor excluderii persoanelor fizice din definiția „verificatorului” și clarificarea raportului dintre această modificare și regulile de acreditare. Recomandăm, de asemenea, verificarea formulării art. 5 pentru a asigura că obiectivul neutralității climatice până în 2050 nu înlocuiește sau slăbește obiectivele intermediare pentru 2030.	**Se acceptă** Nota de fundamentare a fost modificată. Excluderea cuvintelor „fizică sau” din definiția „verificatorului” urmărește corelarea acesteia cu cadrul național de acreditare instituit prin Legea nr. 235/2011. Acreditarea pentru activitatea de verificare se acordă organismului de evaluare a conformității, nu persoanei fizice în nume propriu. Specialiștii pot efectua verificări în cadrul unui organism acreditat.
	10.	Observație: Stabilirea unor obiective pe termen lung trebuie însoțită de repere intermediare verificabile. Modelele comparative privind bugetele de carbon și răspunderea pentru depășirea limitelor de emisii pot fi analizate în acest scop, cu adaptarea lor la cadrul instituțional al Republicii Moldova. Recomandare: Examinarea posibilității de a prevedea bugete de carbon obligatorii pentru perioada succesive de cinci ani, care să creeze predictibilitate pe termen mai lung. Dacă un sector precum transportul, clădirile sau industria, depășește cota	**Nu se acceptă.** Legea nr. 74/2024 stabilește cadrul pentru realizarea obiectivelor climatice, iar art. 57 reglementează susținerea financiară a acțiunilor de atenuare și adaptare, inclusiv prin documente de politici naționale și sectoriale. Eventualele obligații privind alocarea și utilizarea mijloacelor financiare publice se reglementează prin legislația specială în domeniul finanțelor publice, în cadrul competențelor Ministerului Finanțelor.

		anuală de emisii stabilită prin lege, ministerul responsabil să prezinte, în termen de trei luni, un program de măsuri pentru revenirea la traiectoria permisă.	

TABEL DE CONCORDANȚĂ

1. Actul Uniunii Europene	Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei") CELEX: 32021R1119, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2026/667 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2026.
2. Proiectul de act normativ național	Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice
3. Gradul general de aplicare prin măsuri naționale	„pus în aplicare parțial"
4. Autoritatea responsabilă/grupul de lucru/persoana responsabilă	Ministerul Mediului
5. Data întocmirii/actualizării	16.10.2026

6.Prevederile Regulamentului/Deciziei UE	**7.Tehnica aplicată (cod)**	**8.Prevederile proiectului**	**9.Prevederile actului/actelor normativ(e) național(e)**	**10.Calificativul de compatibilitate**	**11.Observațiile**
Articolul 1 **Obiect și domeniu de aplicare** Prezentul regulament stabilește un cadru pentru reducerea ireversibilă și progresivă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră de către surse și pentru sporirea absorbțiilor de către absorbanți reglementate în dreptul Uniunii. Prezentul regulament stabilește un obiectiv obligatoriu de realizare a neutralității climatice în Uniune până în 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura prevăzut la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Acordul de la Paris, și oferă un cadru pentru realizarea de progrese în vederea îndeplinirii obiectivului global în materie de adaptare stabilit la articolul 7 din Acordul de la Paris. Prezentul regulament stabilește, de asemenea, pentru 2030, un obiectiv obligatoriu al Uniunii privind reducerea internă netă a emisiilor de gaze cu efect de seră. ►M1 Prezentul regulament stabilește, de asemenea, pentru 2040, un obiectiv obligatoriu al Uniunii.	„CN"	**2.**Articolul 1 va avea următorul cuprins: "Articolul 1. Obiectul și scopul legii (1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ general privind organizarea, reglementarea, asigurarea funcționării și monitorizării măsurilor în domeniul acțiunilor climatice, orientate spre realizarea obiectivului de atingere a neutralității climatice până în anul 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura globală și realizării de progrese continue în atingerea obiectivului global în materie de adaptare la schimbările climatice, prevăzute de Acordul de la Paris privind schimbările climatice, ratificat prin Legea nr. 78/2017 (în continuare – Acordul de la Paris). (2) Scopul prezentei legi este de a asigura reducerea treptată și ireversibilă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră provenite din diverse surse și sporirea reținerii acestora prin sechestrare, la un nivel care să		Compatibil	

Prezentul regulament se aplică emisiilor antropice de către surse și absorbțiilor de către absorbanți de gaze cu efect de seră enumerate în partea 2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2018/1999.		prevină orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic, precum și de a întări capacitatea de adaptare și consolidare a rezistenței și reducerea vulnerabilității la efectele negative ale schimbărilor climatice, promovând dezvoltarea cu emisii reduse de gaze cu efect de seră, în vederea contribuirii la dezvoltarea durabilă şi a asigurării unui răspuns în materie de adaptare corespunzător, în contextul obiectivului legat de temperatură menționat la art. 2 al Acordului de la Paris, inclusiv prin aplicarea prin aplicarea mecanismelor financiare de stabilire a prețului pentru emisiile de dioxid de carbon (în continuare - *emisiile de CO_2*) și principiului „poluatorul plătește”.			
Articolul 2 **Obiectivul privind neutralitatea climatică** (1) Cel târziu până în 2050 se asigură un echilibru la nivelul Uniunii între emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră care sunt reglementate în dreptul Uniunii, astfel încât să se ajungă la zero emisii nete până la acea dată, iar Uniunea urmărește să obțină ulterior un bilanț negativ al emisiilor. (2) Instituțiile relevante ale Uniunii și statele membre adoptă măsurile necesare la nivelul Uniunii și, respectiv, la nivel național, pentru a permite îndeplinirea colectivă a obiectivului privind neutralitatea climatică prevăzut la alineatul (1), ținând seama de importanța promovării atât a	„PF +CN”	**2.**Articolul 1 va avea următorul cuprins: ”Articolul 1. Obiectul și scopul legii (1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ general privind organizarea, reglementarea, asigurarea funcționării și monitorizării măsurilor în domeniul acțiunilor climatice, orientate spre realizarea obiectivului de atingere a neutralității climatice până în anul 2050, în vederea îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura globală și realizării de progrese continue în atingerea obiectivului global în materie de adaptare la schimbările climatice, prevăzute de Acordul de la Paris privind schimbările climatice, ratificat prin Legea nr. 78/2017 (în continuare – Acordul de la Paris).	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice **Capitolul II** **ATRIBUȚII ȘI RESPONSABILITĂȚI** Articolul 6. Atribuțiile Guvernului c) asigură utilizarea eficientă și transparentă a veniturilor generate din prețul pentru emisiile de CO_2; Articolul 8. Atribuțiile Ministerului Mediului Ministerul Mediului are următoarele atribuții: a) elaborează și promovează documentele de politici și actele normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice, orientate spre progresul privind dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și spre sporirea rezilienței climatice, conform Acordului de la Paris; b) asigură respectarea prevederilor tratatelor internaționale în domeniul	Compatibil	

echității și a solidarității între statele membre, cât și a eficienței costurilor în îndeplinirea acestui obiectiv.		**7.**La Articolul 6: litera d) va avea următorul cuprins: „d) coordonează activitatea tuturor autorităților administrației publice cu atribuții în domeniul atenuării schimbărilor climatice și protecției mediului înconjurător în scopul consolidării capacității de adaptare și al reducerii vulnerabilității la efectele schimbărilor climatice;”;	protecției mediului și al schimbărilor climatice la care Republica Moldova este parte și fundamentarea relațiilor cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional; c) deține calitatea de punct oficial de contact pentru tratatele internaționale în domeniile de aplicare ale legii la care Republica Moldova este parte;		
Articolul 3 **Consultanța științifică privind schimbările climatice** (1) Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice, instituit în temeiul articolului 10a din Regulamentul (CE) nr. 401/2009 (denumit în continuare „Consiliul consultativ”), servește drept punct de referință pentru Uniune în ceea ce privește cunoștințele științifice despre schimbările climatice, datorită independenței și competențelor sale științifice și tehnice. (2) Sarcinile Consiliul consultativ includ: (a)examinarea celor mai recente concluzii științifice ale rapoartelor IPCC și a datelor științifice privind clima, în special în legătură cu informațiile relevante pentru Uniune; (b)furnizarea de consultanță științifică și emiterea de rapoarte privind măsurile existente și propuse ale Uniunii, obiectivele climatice și bugetele orientative pentru gazele cu efect de seră, precum și coerența acestora cu obiectivele prezentului regulament și cu angajamentele internaționale ale Uniunii în temeiul Aco (c)realizarea de contribuții la schimbul de cunoștințe științifice independente în domeniul modelării, monitorizării, cercetării și	„CN”	**8.** La Articolul 7: la alin. (1) cuvântul ”aprobare” se substituie cu cuvântul ”avizare”; la alin. (3): cuvântul ”activează” se substituie cu cuvintele ”își desfășoară activitatea în baza celor mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile”; se completează cu lit.c[1]) cu următorul cuprins: ”c[1]) prezintă propuneri de îmbunătățire a politicilor guvernamentale privind schimbările climatice în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în temeiul CONUSC, al Acordului de la Paris, al Tratatului de instituire a Comunității Energetice, al altor tratate internaționale relevante în domeniul schimbărilor climatice, precum și al deciziilor adoptate în temeiul acestora;”; se completează cu alin. (3[1]) cu următorul cuprins: ”(3[1]) Activitatea Comisiei naționale privind schimbările climatice este susținută de grupurile de lucru sectoriale, constituite în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale privind schimbările climatice, aprobat de Guvern.”; se completează cu alin. (3[2]) cu următorul cuprins:	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice **Articolul 7.** Atribuțiile Comisiei naționale privind schimbările climatice (1) Comisia națională privind schimbările climatice este un organ interinstituțional, fără personalitate juridică, instituită la nivel de Guvern, cu atribuții de coordonare și aprobare a politicilor în domeniul schimbărilor climatice și a proiectelor de investiții capitale publice în contextul atenuării și adaptării la schimbările climatice, precum și de management al riscurilor producerii dezastrelor naturale. (2) Comisia națională privind schimbările climatice este formată din miniștrii Ministerului Mediului, Ministerului Finanțelor, Ministerului Energiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Afacerilor Interne, sub egida Prim-ministrului. (3) Comisia națională privind schimbările climatice este instituită și activează pentru realizarea următoarelor obiective: a) promovarea dialogului, cooperării, coordonării și coerenței între sectoarele economiei în procesul de planificare, elaborare, coordonare, implementare și monitorizare a politicilor și acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice; b) stimularea includerii măsurilor privind schimbările climatice în	Prevederi UE direct aplicabile la aderare	

inovării promițătoare care contribuie la reducerea emisiilor sau la creșterea absorbțiilor; (b)identificarea acțiunilor și oportunităților necesare pentru îndeplinirea cu succes a obiectivelor climatice ale Uniunii; (e)informarea cu privire la schimbările climatice și la impactul acestora, precum și stimularea dialogului și a cooperării între organismele științifice din cadrul Uniunii, completând activitatea și eforturile existente. (3) Consiliul consultativ se bazează în activitatea sa pe cele mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile, inclusiv pe cele mai recente rapoarte ale IPCC, IPBES și ale altor organisme internaționale. Comitetul acționează în deplină transparență și publică rapoartele sale. Poate lua în considerare, dacă sunt disponibile, lucrările organismelor naționale consultative în domeniul climei menționate la alineatul (4). (4) În contextul consolidării rolului științei în cadrul politicii în domeniul climei, fiecare stat membru este invitat să instituie un organism național consultativ în domeniul climei, responsabil cu furnizarea autorităților naționale relevante de consultanță științifică de specialitate privind politica în domeniul climei, în conformitate cu prevederile statului membru în cauză. Atunci când un stat membru decide să instituie un astfel de organism consultativ, statul membru informează AEM cu privire la aceasta.		”(3^2) Grupurile de lucru sectoriale acordă suport consultativ Comisiei naționale privind schimbările climatice, în limitele competențelor lor științifice și tehnice, cu respectarea principiului independenței, pentru realizarea următoarelor sarcini: a) examinarea celor mai recente concluzii științifice ale rapoartelor IPCC și a datelor științifice privind clima, în special a celor relevante pentru Republica Moldova și procesul de armonizare cu cadrul normativ al Uniunii Europene; b) furnizarea de consultanță științifică și elaborarea de rapoarte privind măsurile existente și cele propuse în domeniul climei, obiectivele climatice naționale, precum și coerența acestora cu angajamentele internaționale asumate, inclusiv în temeiul Acordului de la Paris; c) contribuirea la schimbul de cunoștințe științifice independente în domeniul modelării, monitorizării, cercetării și inovării, care contribuie la reducerea emisiilor de GES sau la creșterea absorbțiilor; d) identificarea acțiunilor și oportunităților necesare pentru realizarea obiectivelor climatice naționale; e) informarea cu privire la schimbările climatice și impactul acestora, precum și stimularea dialogului și cooperării între autorități, instituții științifice, mediul academic și alte părți interesate.”;	documentele de politici privind dezvoltarea social-economică la nivel național și sectorial și facilitarea implementării acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice; c) coordonarea și monitorizarea alocării mijloacelor financiare, provenite din surse naționale și internaționale, pentru implementarea acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice în diferite sectoare; d) asigurarea transparenței în realizarea documentelor de politici și acțiunilor în domeniul schimbărilor climatice. (4) Secretariatul Comisiei naționale privind schimbările climatice este asigurat de către Ministerul Mediului.		

Articolul 4 **Obiective climatice intermediare ale Uniunii** (1) Pentru a îndeplini obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1), obiectivul climatic obligatoriu al Uniunii pentru 2030 este o reducere internă a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (emisii după deducerea absorbțiilor) cu cel puțin 55 % până în 2030 comparativ cu nivelurile din 1990.La îndeplinirea obiectivului menționat la primul paragraf, instituțiile relevante ale Uniunii și statele membre acordă prioritate reducerii rapide și previzibile a emisiilor și, totodată, sporirii absorbțiilor de către absorbanții naturali.Pentru a asigura că se depun suficiente eforturi de reducere până în 2030, în scopul prezentului regulament și fără a aduce atingere revizuirii legislației Uniunii menționate la alineatul (2), contribuția absorbțiilor nete la obiectivul climatic al Uniunii pentru 2030 se limitează la 225 de milioane de tone de CO_2 echivalent. Pentru a îmbunătăți absorbantul de carbon al Uniunii în conformitate cu obiectivul de realizare a neutralității climatice până în 2050, Uniunea urmărește să atingă un volum mai mare de absorbant net de carbon în 2030. (2) Până la 30 iunie 2021, Comisia revizuiește legislația relevantă a Uniunii pentru a permite îndeplinirea obiectivului stabilit la alineatul (1) de la prezentul articol și a	„CN”	**26.**La Articolul 28: alineatul (2) va avea următorul cuprins: ”(2) În procesul de estimare a emisiilor de GES și de reținere prin sechestrare a acestora se utilizează ghidurile IPCC-ului, prin aplicarea valorilor potențialului de încălzire globală într-un interval de timp de 100 de ani, conform Raportului de evaluare al IPCC-ului (în continuare – *IPCC AR*), convenit de Conferința Părților care servește drept reuniune a Părților la Acordul de la Paris (în continuare – CMA), pentru a raporta emisiile și sechestrările agregate de GES. Valorile respective se aplică în raportarea cumulativă a emisiilor și absorbțiilor de GES, exprimate în echivalenți de dioxid de carbon.”; alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) La atingerea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, se ia în considerare contribuția sectorului LULUCF, determinată pe baza emisiilor și absorbțiilor rezultate din activitățile legate de folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură în conformitate cu Regulamentul privind contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile legate de exploatarea terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură, precum și elaborarea documentelor de politici aferente, aprobat de Guvern.”; alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4)Metodologia de contabilizarea emisiilor și absorbțiilor de gaze cu efect de seră, prevăzută în Regulamentul, menționat la alin. (3), utilizează abordarea bazată pe producție pentru	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice **Articolul 28.** Stabilirea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES (1) La stabilirea țintelor naționale de reducere a emisiilor de GES, care includ și reținerea prin sechestrare a acestora de către sursele naturale, se iau în considerare: a) reducerea netă a emisiilor de GES la nivelul economiei naționale, comparativ cu nivelul emisiilor din anul de referință 1990; b) acoperirea geografică a reducerii emisiilor de GES, care se aplică pe întreg teritoriul Republicii Moldova; c) acoperirea emisiilor de dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), protoxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluoricarburi (PFC), hexafluorură de sulf (SF_6) și trifluorură de azot (NF_3); d) reducerea emisiilor de GES care nu sunt controlate de Protocolul de la Montreal: emisii de dioxid de carbon (CO_2), metan (CH_4), protoxid de azot (N_2O), hidrofluorocarburi (HFC), perfluoricarburi (PFC), hexafluorură de sulf (SF_6) și trifluorură de azot (NF_3); e) categoriile de emisii antropice de GES și reținerea prin sechestrare a acestora, inclusiv sectoarele stabilite în țintele naționale de reducere, care corespund categoriilor și sectoarelor prevăzute în ghidurile elaborate de Grupul interguvernamental de experți în schimbările climatice (Intergovernmental Panel on Climate Change, în continuare – *IPCC*): procese industriale și utilizare a produselor, agricultură, folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silviculturii (LULUCF), gestionarea deșeurilor, precum și subsectoarele prevăzute în anexa nr. 1.	Prevederi UE direct aplicabile la aderare	

obiectivului privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) și ia în considerare adoptarea măsurilor necesare, inclusiv adoptarea de propuneri legislative, în conformitate cu tratatele.În cadrul revizuirii menționate la primul paragraf și al revizuirilor ulterioare, Comisia evaluează în special disponibilitatea în dreptul Uniunii a instrumentelor și a stimulentelor adecvate pentru mobilizarea investițiilor de care este nevoie și propune măsuri dacă este necesar.După adoptarea propunerilor legislative de către Comisie, aceasta monitorizează procedurile legislative pentru diferitele propuneri și poate raporta Parlamentului European și Consiliului dacă rezultatul preconizat al respectivelor proceduri legislative, analizate împreună, ar duce la îndeplinirea obiectivului stabilit la alineatul (1). În cazul în care rezultatul preconizat nu este în conformitate cu obiectivul stabilit la alineatul (1), Comisia poate lua măsurile necesare, inclusiv adoptarea de propuneri legislative, în conformitate cu tratatele. **▼M1** (3) În vederea îndeplinirii obiectivului privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1), obiectivul climatic obligatoriu al Uniunii pentru 2040 este o reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (emisii după deducerea absorbțiilor) cu 90% până în 2040 comparativ cu nivelurile din 1990.		contabilizarea produselor din lemn recoltat, conform ghidurilor IPCC-ului, excluzând emisiile provenite în urma dezastrelor naturale.”;			

(4) În perspectiva perioadei de după 2030, Comisia revizuiește legislația relevantă a Uniunii pentru a permite îndeplinirea obiectivului stabilit la alineatul (3) de la prezentul articol și a obiectivului privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) și ia în considerare adoptarea măsurilor necesare, după caz și pe baza unei evaluări detaliate a impactului, în conformitate cu tratatele. Comisia continuă să consolideze inițiativele legate de cadrul favorabil și depune eforturi să accelereze adoptarea și punerea în aplicare a acestora pentru a se asigura că sunt reunite condițiile necesare pentru a sprijini persoanele juridice și fizice afectate, cum ar fi industria europeană și cetățenii, pe tot parcursul tranziției, în direcția realizării obiectivelor stabilite la alineatele (1) și (3) de la prezentul articol, a obiectivului privind neutralitatea climatică stabilit la articolul 2 alineatul (1) și a trecerii la o economie neutră din punct de vedere climatic. (5) În cadrul revizuirii menționate la primul paragraf de la alineatul (4), pentru a facilita realizarea obiectivului stabilit la alineatul (3), Comisia se asigură că următoarele elemente sunt reflectate în mod corespunzător în propunerile legislative: (a) din 2036, o contribuție adecvată la obiectivul climatic pentru 2040 a creditelor internaționale de înaltă calitate, în temeiul articolului 6 din Acordul					

de la Paris, de până la 5% din emisiile nete ale Uniunii din 1990, corespunzând unei reduceri interne a emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu 85% până în 2040 față de nivelurile din 1990, într-un mod care să fie atât ambițios, cât și eficient din punctul de vedere al costurilor, contribuție care să sprijine Uniunea și țările terțe în realizarea unor traiectorii de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră care să fie compatibile cu obiectivul Acordului de la Paris de a menține creșterea temperaturii medii globale cu mult sub 2ºC și de a continua eforturile de limitare a creșterii temperaturii la 1,5ºC peste nivelurile preindustriale, asigurând integritatea de mediu a respectivelor credite și promovând în același timp poziția Uniunii de lider tehnologic; o perioadă-pilot din 2031 până în 2035 poate fi luată în considerare pentru inițierea unei piețe a creditelor internaționale de înaltă calitate și de înaltă integritate; originea, criteriile de calitate și alte condiții privind achiziționarea și utilizarea unor astfel de credite sunt reglementate în dreptul Uniunii pentru a se asigura că acestea se bazează pe activități credibile și transformatoare în țările partenere cu scopul de a atinge obiective și politici climatice compatibile cu					

obiectivul pe termen lung privind temperatura prevăzut în Acordul de la Paris, că acestea fac obiectul unor garanții solide care să asigure, printre altele, integritatea, evitarea dublei contabilizări, adiționalitatea, permanența, guvernanța transparentă, metodologiile solide de monitorizare, raportare și verificare, că acestea asigură beneficii conexe economice, sociale și de mediu și garanții privind drepturile omului și au un nivel ridicat de ambiție în ceea ce privește ponderea veniturilor pentru adaptare și ponderea beneficiilor în materie de atenuare cu țările în cauză; atunci când stabilește criteriile de calitate, Comisia ia în considerare, după caz, completarea criteriilor prevăzute la articolul 6 alineatul (4) din Acordul de la Paris pentru a asigura respectarea acestor garanții și cea mai înaltă calitate a creditelor internaționale, în special în ceea ce privește permanența și drepturile omului; (b) rolul absorbțiilor permanente interne în cadrul schemei stabilite de Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([1]) pentru comercializarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Uniunii (denumită în continuare „EU ETS”), pentru a					

compensa emisiile reziduale greu de redus; (c) o flexibilitate sporită între instrumente și sectoare și în interiorul acestora, pentru a sprijini atingerea obiectivelor într-un mod simplu și eficient din punctul de vedere al costurilor; (d) contribuția realistă a absorbțiilor de dioxid de carbon la efortul global de reducere a emisiilor, ținând seama, în același timp, de incertitudinile legate de absorbțiile naturale și asigurându-se că eventualele deficite nu ar fi în detrimentul altor sectoare economice, fără a aduce atingere posibilității ca statele membre să utilizeze surplusul de absorbții naturale pentru a-și compensa emisiile în alte sectoare; (e) necesitatea de a menține, gestiona și îmbunătăți, după caz, absorbanții naturali pe termen lung și de a proteja și reface biodiversitatea, de a promova bioeconomia durabilă și circulară și de a ține seama de efectele diferențelor legate de structura de vârstă a pădurilor, de variabilitatea naturală și de incertitudini, în special de cele legate de impactul schimbărilor climatice și al perturbărilor naturale în sectorul exploatării terenurilor, al schimbării utilizării terenurilor și forestier; (f) obiectivele și eforturile statelor membre pentru perioada de după 2030 ar trebui să reflecte un bun					

raport cost-eficacitate și solidaritate, ținând seama de circumstanțele și particularitățile naționale diferite ale acestora, inclusiv ale insulelor și ale regiunilor ultraperiferice; (g) cele mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile, inclusiv cele mai recente rapoarte ale IPCC și ale Consiliului consultativ; (h) impactul social, economic și de mediu în toate statele membre, inclusiv din perspectiva obiectivelor de decarbonizare și de competitivitate pentru industria europeană; (i) costurile inacțiunii și beneficiile acțiunii pe termen mediu și lung; (j) necesitatea de a asigura și de a sprijini o tranziție care să fie echitabilă și justă, pragmatică și echilibrată din punct de vedere social și cu un bun raport cost-eficacitate pentru toți, ținând seama de diferitele circumstanțe naționale și acordând o atenție deosebită efectelor asupra prețurilor de consum, asupra sărăciei energetice și asupra sărăciei din perspectiva transporturilor, precum și regiunilor și sectoarelor, inclusiv capacității lor de investiții, întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), fermierilor și gospodăriilor vulnerabile afectate de tranziția către neutralitatea climatică; (k) simplificarea și reducerea sarcinii administrative,					

neutralitatea tehnologică, rentabilitatea, eficiența economică și securitatea economică; (l) combaterea schimbărilor climatice ca motor al investițiilor și inovării, precum și al creșterii competitivității; (m) necesitatea de a consolida reziliența și competitivitatea globală a economiei Uniunii și de a reduce riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, în special pentru IMM-uri și pentru sectoarele industriale care sunt cele mai expuse relocării emisiilor de dioxid de carbon, inclusiv în ceea ce privește exporturile, astfel încât să se asigure o concurență loială; (n) cele mai bune tehnologii disponibile, eficiente din punctul de vedere al costurilor, sigure și scalabile; (o) disponibilitatea și accesibilitatea energiei, securitatea aprovizionării, securitatea energetică și eficiența energetică, inclusiv principiul „eficiența energetică înainte de toate”, precum și consolidarea rețelelor și interconexiunilor de energie electrică, în vederea construirii unei veritabile uniuni energetice și a promovării energiei produse pe plan intern; (p) rolul combustibililor cu zero emisii, al celor cu emisii scăzute de carbon și al celor din surse regenerabile în decarbonizarea transporturilor, inclusiv a transportului rutier după					

2030, precum și măsuri concrete pentru a ajuta producătorii de vehicule grele să își atingă obiectivele, ținând seama de conținutul european; (q) echitatea și solidaritatea între statele membre și în interiorul acestora; (r) necesitatea de a asigura eficacitatea de mediu și o evoluție graduală în timp, protejând, în același timp, coeziunea socială și asigurând securitatea alimentară și o tranziție justă; (s) nevoile și oportunitățile de investiții, inclusiv accesul la finanțare publică și privată, precum și sprijin pentru inovare și acces la tehnologii inovatoare în toate statele membre, luând în considerare echilibrul geografic; (t) evoluțiile internaționale și eforturile întreprinse pentru a realiza obiectivele pe termen lung ale Acordului de la Paris și obiectivul final al Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC), precum și sprijinul Uniunii pentru partenerii săi în abordarea schimbărilor climatice și a impactului acestora. ▼B (6) În termen de șase luni de la cea de a doua evaluare la nivel global menționată la articolul 14 din Acordul de la Paris, Comisia poate propune revizuirea obiectivului climatic al Uniunii pentru 2040, în conformitate cu articolul 11 din prezentul regulament.					

(7) Dispozițiile prezentului articol se revizuiesc în lumina evoluțiilor internaționale și a eforturilor întreprinse pentru îndeplinirea obiectivelor pe termen lung ale Acordului de la Paris, inclusiv în ceea ce privește rezultatele discuțiilor internaționale privind calendarele comune pentru contribuțiile stabilite la nivel național. ▼M1 (8) Începând cu 6 martie 2027 și ulterior o dată la doi ani, Comisia evaluează punerea în aplicare a obiectivelor intermediare și a traiectoriilor de decarbonizare stabilite în prezentul regulament și raportează cu privire la acestea, ținând seama de cele mai recente dovezi științifice, de progresele tehnologice și de provocările și oportunitățile în schimbare pentru competitivitatea Uniunii la nivel mondial. Evaluarea respectivă poate fi însoțită, dacă este cazul, de propuneri legislative. ▼B					
Articolul 5 **Adaptarea la schimbările climatice** (1) Instituțiile relevante ale Uniunii și statele membre asigură progrese continue în ceea ce privește sporirea capacității de adaptare, consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilității la schimbările climatice, în conformitate cu articolul 7 din Acordul de la Paris. (2) Comisia adoptă o strategie a Uniunii privind adaptarea la schimbările climatice în conformitate cu Acordul de la Paris și o revizuiește periodic în contextul revizuirii	„CN”	**27.**Articolul 30 va avea următorul cuprins: ”(1) Ministerul Mediului elaborează CND, prin care stabilește țintele naționale de reducere a emisiilor de GES intermediare pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în conformitate cu Acordul de la Paris. CND se elaborează cu respectarea cerințelor stabilite de CMA și se comunică Secretariatului CONUSC prin intermediul instrumentelor de raportare ale acestora. (2) CND conține ținte naționale de reducere a emisiilor de GES intermediare revizuite, luându-se în	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice Articolul 8. Atribuțiile Ministerului Mediului Ministerul Mediului are următoarele atribuții: a) elaborează și promovează documentele de politici și actele normative în domeniul reducerii emisiilor de GES și al adaptării la schimbările climatice, orientate spre progresul privind dezvoltarea cu un nivel redus de emisii de GES și spre sporirea rezilienței climatice, conform Acordului de la Paris; **Articolul 29.**Stabilirea obiectivelor de adaptare la schimbările climatice (1) Adaptarea la schimbările climatice este un proces continuu, iar	Prevederi UE direct aplicabile la aderare	

prevăzute la articolul 6 alineatul (2) litera (b) din prezentul regulament. (3) Instituțiile relevante ale Uniunii și statele membre se asigură, de asemenea, că politicile de adaptare din Uniune și din statele membre sunt coerente, se susțin reciproc, asigură beneficii conexe pentru politicile sectoriale și acționează în direcția unei integrări mai bune și consecvente a adaptării la schimbările climatice în toate domeniile de politică, inclusiv politicile și acțiunile socioeconomice și de mediu relevante, după caz, precum și în acțiunea externă a Uniunii. Acestea se concentrează, în special, asupra populațiilor și sectoarelor celor mai vulnerabile și mai afectate și identifică deficiențele în acest sens, în consultare cu societatea civilă. (4) Statele membre adoptă și pun în aplicare strategii și planuri naționale de adaptare, luând în considerare strategia Uniunii privind adaptarea la schimbările climatice menționată la alineatul (2) de la prezentul articol și pe baza unor analize solide, evaluări ale progreselor înregistrate și indicatori în materie de schimbări climatice și vulnerabilitate, în conformitate cu cele mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile. În strategiile lor naționale de adaptare, statele membre țin seama de vulnerabilitatea deosebită a sectoarelor relevante, între care sectorul agricol, sistemele de apă și alimentare, precum și de		considerare perspectiva pe perioade de zece ani, se elaborează și se prezintă către Secretariatul CONUSC începând cu anul 2015 și, ulterior, la fiecare cinci ani. (3) Țintele naționale de reducere a emisiilor de GES stabilite în CND sunt luate în considerare la elaborarea documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNIEC-ului, elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, a PDER-ului, precum și a altor documente de politici sectoriale, care determină foaia de parcurs și planurile de acțiune pentru reducerea emisiilor de GES. (4) Domeniul de aplicare, formatul, structura, conținutul și termenele de raportare a progreselor înregistrate în implementarea și realizarea CND, precum și cerințele privind elaborarea, actualizarea, comunicarea și menținerea acesteia sunt stabilite prin deciziile CMA."; **28.**La Articolul 31: alineatul (2) va avea următorul cuprins: "(2) Documentul prevăzut la alin. (1) se elaborează de Ministerul Mediului, în colaborare cu ministerele de resort pentru o perioada de zece ani, având o perspectivă de 30 de ani și se actualizează, după caz, o dată la cinci ani. Acesta stabilește politicile și măsurile pentru realizarea țintelor naționale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite în CND."; se completează cu alineatul $(2)^1$ cu următorul cuprins: "$(2)^1$ Obiectivele stabilite în documentul menționat la alin. (1) sunt luate în considerare la	planificarea acțiunilor de adaptare la schimbările climatice se efectuează în mod repetat, în baza PNA pentru o perioadă de 4 ani. La sfârșitul fiecărui ciclu al PNA, în baza evaluărilor efectuate, se planifică următoarea PNA în funcție de necesitățile de adaptare identificate. Ministerul Mediului coordonează procesul de planificare națională a acțiunilor de adaptare la schimbările climatice. (2) PNA constă din următoarele etape: 1) stabilirea situației de referință – etapă realizată de către grupurile de lucru sectoriale și intersectoriale, formate din experți în domeniul schimbărilor climatice și specialiști într-un anumit domeniu, în cadrul căreia se desfășoară următoarele activități: a) identificarea riscurilor și a vulnerabilității climatice la nivel sectorial și național; b) efectuarea evaluărilor de impact al riscurilor și vulnerabilității climatice identificate; c) identificarea lacunelor de capacitate; d) alte activități de susținere a stabilirii situației de referință; 2) formularea PNA prin: a) stabilirea scopului general al PNA; b) stabilirea obiectivelor și a țintelor specifice de adaptare pentru fiecare sector care contribuie la realizarea scopului general al PNA; c) elaborarea foii de parcurs a PNA, care se bazează pe măsurile sectoriale de adaptare și pe documentele de politici naționale și care stabilește abordarea adoptată pentru planificarea procesului de adaptare pentru perioada respectivă; 3) identificarea opțiunilor de adaptare și prioritizarea setului de măsuri/acțiuni de adaptare care constă din totalitatea măsurilor/acțiunilor de adaptare la schimbările climatice incluse în politicile sectoriale, precum și din acțiunile		

securitatea alimentară, și promovează soluțiile bazate pe natură și adaptarea bazată pe ecosisteme. Statele membre actualizează periodic strategiile și includ informațiile actualizate conexe în raportul care trebuie prezentat în temeiul articolului 19 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2018/1999. (5) Până la 30 iulie 2022, Comisia adoptă orientări care stabilesc principii și practici comune pentru identificarea, clasificarea și gestionarea prudențială a riscurilor fizice semnificative legate de climă atunci când planifică, elaborează, execută și monitorizează proiecte și programe pentru proiecte.		elaborarea PNIEC, în cadrul mecanismului de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice prevăzut la Capitolul II[1] din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.”;	comune pentru toate sectoarele (consolidare a capacităților, cercetare, transfer tehnologic, egalitate de gen, alte aspecte intersectoriale relevante pentru procesul de adaptare), orientate spre realizarea scopului, a obiectivelor și spre atingerea țintelor stabilite pentru fiecare PNA; 4) aplicarea sistemului de monitorizare și de evaluare a implementării acțiunilor de adaptare, în cadrul căruia: a) se stabilește contribuția acțiunilor de adaptare pentru reducerea vulnerabilității, consolidarea capacității de adaptare la schimbările climatice și sporirea rezilienței sistemelor naturale și a celor socioeconomice; b) se evaluează eficacitatea politicilor elaborate, utilizarea mijloacelor financiare și resurselor umane; c) se asigură transparența procesului de colectare a datelor pentru evaluarea eficienței acțiunilor de adaptare; 5) comunicarea, în cadrul căreia, în urma evaluărilor efectuate la sfârșitul implementării PNA: a) se formulează concluziile privind rezultatele implementării măsurilor sectoriale de adaptare la schimbările climatice și a PNA și se comunică publicului larg; b) se elaborează recomandări pentru următorul ciclu al PNA. (3) La stabilirea obiectivelor de adaptare la schimbările climatice, precum și la identificarea necesităților asociate cu adaptarea obiectivelor sectoriale și ale altor obiective relevante, se iau în considerare următoarele: a) concluziile științifice recente; b) analiza vulnerabilității la schimbările climatice; c) necesitățile pentru evitarea, minimizarea și prevenirea pierderilor și daunelor asociate cu efectele schimbărilor climatice; d) necesitatea identificării grupurilor și sectoarelor vulnerabile.		

			Articolul 31. Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung (1) Documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung reprezintă documentul principal de planificare strategică, care determină politicile statului și acțiunile pentru realizarea obiectivului privind neutralitatea climatică și contribuie la îndeplinirea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în conformitate cu CONUSC și cu Acordul de la Paris.		
Articolul 6 **Evaluarea progreselor și a măsurilor Uniunii** 1) Pe lângă evaluarea prevăzută la articolul 29 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2018/1999, Comisia evaluează, până la 30 septembrie 2023 și, ulterior, o dată la cinci ani: (a)progresele colective realizate de toate statele membre în vederea îndeplinirii obiectivului privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din prezentul regulament; (b)progresele colective realizate de toate statele membre în ceea ce privește adaptarea, astfel cum se menționează la articolul 5 din prezentul regulament. Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului concluziile evaluării respective, împreună cu raportul privind starea uniunii energetice întocmit în anul calendaristic respectiv în conformitate cu articolul 35 din Regulamentul (UE) 2018/1999. 2) Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului concluziile evaluării respective,	„CN”	**30.**La Articolul 33: la alineatul (2): cuvintele ”cu PNIEC-ul și” se exclud; cuvîntul ”CCONUSC” se substituie cu cuvăntul ”CONUSC”;	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice Articolul 33.Documentele de politici sectoriale (1) Autoritățile publice centrale elaborează și promovează cadrul de planificare la nivel sectorial pentru adaptarea la schimbările climatice prin integrarea măsurilor de adaptare în documentele de politici sectoriale. (2) Documentele de politici sectoriale care au impact asupra emisiilor de GES sunt elaborate în corespundere cu PNIEC-ul și cu documentul strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung și includ prevederi referitoare la estimarea cantitativă a efectelor emisiilor provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a GES, în conformitate cu cerințele CCONUSC și ale Acordului de la Paris. (3) La identificarea acțiunilor prioritare de adaptare se ia în considerare impactul potențial al schimbărilor climatice asupra diverselor grupuri sociale, inclusiv asupra femeilor, copiilor, persoanelor în etate, persoanelor cu dizabilități, fiind un proces transparent, bazat pe aplicarea unor metode și instrumente de evaluare econometrică relevante (analiza	Prevederi UE direct aplicabile la aderare	

împreună cu raportul privind starea uniunii energetice întocmit în anul calendaristic respectiv în conformitate cu articolul 35 din Regulamentul (UE) 2018/1999. (a)coerența măsurilor adoptate de Uniune cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1); (b)coerența măsurilor Uniunii cu asigurarea progreselor în materie de adaptare, astfel cum se menționează la articolul 5. 3) În cazul în care, pe baza evaluărilor menționate la alineatele (1) și (2) de la prezentul articol, Comisia constată că măsurile luate de Uniune nu sunt coerente cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) sau nu sunt coerente cu asigurarea progreselor în materie de adaptare, astfel cum se menționează la articolul 5, sau că progresele înregistrate către respectivul obiectiv privind neutralitatea climatică sau în materie de adaptare, astfel cum se menționează la articolul 5, sunt insuficiente, aceasta ia măsurile necesare în conformitate cu tratatele. 4) Comisia evaluează, înainte de adoptare, coerența oricărui proiect de măsură și a oricărei propuneri legislative, inclusiv a propunerilor bugetare, cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) și cu obiectivele climatice ale Uniunii pentru 2030 și 2040, și include evaluarea respectivă în orice evaluare a impactului care însoțește aceste măsuri sau propuneri și publică rezultatul			cost-beneficiu, analiza cost-eficiență, analiza decizională cu criterii multiple). (4) Ministerul Mediului asigură suportul consultativ ministerelor de resort din sectoarele relevante ale economiei naționale pentru identificarea metodologiilor de estimare cantitativă a efectelor emisiilor de GES provenite din surse și a reținerilor prin sechestrare de către absorbanți a GES. (5) Ministerul Mediului elaborează și pune la dispoziția publicului metodologii pentru planificarea, monitorizarea și raportarea privind reducerea emisiilor de GES și privind adaptarea la schimbările climatice, precum și alte instrumente pentru planificare și raportare. (6) Cerințele privind formatul, structura și termenele de raportare, precum și revizuirea rapoartelor sunt stabilite în Regulamentul privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice și în Regulamentul privind mecanismul de guvernanță energetică și a acțiunilor climatice, aprobate de Guvern.		

evaluării respective la momentul adoptării. Comisia evaluează, de asemenea, dacă proiectele de măsuri sau propunerile legislative respective, inclusiv propunerile bugetare, sunt coerente cu asigurarea progreselor în materie de adaptare, astfel cum se menționează la articolul 5. La formularea proiectelor de măsuri și a propunerilor sale legislative, Comisia depune eforturi pentru a le alinia la obiectivele prezentului regulament. În cazul unei eventuale nealinieri, Comisia prezintă motivele în cadrul evaluării coerenței menționate la prezentul alineat.					
Articolul 7 **Evaluarea măsurilor naționale** (1) Până la 30 septembrie 2023 și, ulterior, o dată la cinci ani, Comisia evaluează: (a) coerența cu obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din prezentul regulament a măsurilor naționale identificate, pe baza planurilor naționale integrate privind energia și clima, a strategiilor naționale pe termen lung și a rapoartelor intermediare bienale prezentate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999, ca fiind relevante pentru	„CN”	**36.** Articolul 41 va avea următorul cuprins: (3) Evaluarea progresului înregistrat în implementarea obiectivelor CND, a documentului strategic de politici publice de dezvoltare cu emisii reduse pe termen lung, a PNIEC-ului, a PDER-ului, precum și a prognozelor privind emisiile antropice provenite din surse sau reținerile prin sechestrare de către absorbanți a emisiilor de GES se realizează prin intermediul Sistemului național pentru politici, măsuri și prognoze, care este parte componentă a SNMR.	Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice Articolul 42. Monitorizarea și evaluarea adaptării a schimbările climatice (1) Sistemul de monitorizare, raportare și evaluare privind adaptarea la schimbările climatice este un instrument de bază pentru evaluarea realizării obiectivelor PNA, precum și pentru următoarea PNA. În cadrul fiecărei PNA, sistemul de monitorizare și evaluare este utilizat pentru a monitoriza implementarea acțiunilor de adaptare în conformitate cu scopurile și obiectivele stabilite în PNA. (2) Scopul sistemului de monitorizare, raportare și evaluare este de a măsura progresele înregistrate în timp la nivel național, sectorial, administrativ-	Prevederi UE direct aplicabile la aderare	

îndeplinirea obiectivului respectiv; (b) coerența măsurilor naționale relevante cu asigurarea progreselor în materie de adaptare, astfel cum se menționează la articolul 5, ținând seama de strategiile naționale de adaptare menționate la articolul 5 alineatul (4). Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului concluziile evaluării respective, împreună cu raportul privind starea uniunii energetice întocmit în anul calendaristic respectiv în conformitate cu articolul 35 din Regulamentul (UE) 2018/1999. (2) În cazul în care Comisia constată, ținând seama în mod corespunzător de progresele colective evaluate în conformitate cu articolul 6 alineatul (1), că măsurile luate de un stat membru nu sunt coerente cu obiectivul privind neutralitatea climatică stabilit la articolul 2 alineatul (1) sau nu sunt coerente cu asigurarea progreselor în materie de adaptare, astfel cum se menționează la articolul 5, aceasta poate adresa recomandări statului membru respectiv. Comisia publică astfel de recomandări. (3) Atunci când se emite o recomandare în conformitate cu alineatul (2), se aplică următoarele principii: (a) în termen de șase luni de la primirea recomandărilor, statul membru în cauză transmite			teritorial, pentru a determina gradul de vulnerabilitate al țării ca urmare a realizării PNA și a măsurilor sectoriale de adaptare la schimbările climatice. (3) Sistemul de monitorizare, raportare și evaluare este utilizat pentru: a) monitorizarea și evaluarea impactului acțiunilor de adaptare realizate (măsuri de adaptare naționale și sectoriale, programe și proiecte implementate pe teritoriul țării atât de entitățile naționale, cât și de cele internaționale, alte tipuri de intervenții); b) raportarea privind realizarea acțiunilor de adaptare, conform indicatorilor de monitorizare; c) asigurarea integrării priorităților de adaptare în planificarea sectorială și națională; d) asigurarea transparenței procesului de adaptare și a colectării datelor; e) măsurarea și evaluarea rezultatelor și a impactului activităților de adaptare, a investițiilor, a proiectelor, a programelor privind reziliența climatică din perspectiva sensibilității la dimensiunea de gen.		

Comisiei cum intenționează să țină seama de recomandări în mod corespunzător, într-un spirit de solidaritate între statele membre și Uniune și între statele membre; (b) după transmiterea notificării menționate la litera (a) de la prezentul paragraf, statul membru în cauză prezintă, în următorul său raport național intermediar integrat privind energia și clima prezentat în conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) 2018/1999, în anul care urmează după anul în care au fost emise recomandările, modul în care a ținut seama în mod corespunzător de recomandări; dacă statul membru în cauză decide să nu dea curs recomandărilor sau unei părți considerabile ale acestora, respectivul stat membru prezintă Comisiei motivele; (c) recomandările sunt complementare celor mai recente recomandări specifice fiecărei țări formulate în contextul semestrului european.					
Articolul 8 **Dispoziții comune privind evaluarea Comisiei** (1) Comisia își bazează prima și a doua evaluare, menționate la articolele 6 și 7, pe o traiectorie orientativă, liniară, care stabilește calea de reducere a emisiilor nete la nivelul Uniunii și care leagă obiectivul climatic al Uniunii pentru 2030, menționat la articolul 4				Prevederi UE direct aplicabile la aderare	

alineatul (1), obiectivul climatic Uniunii pentru 2040, atunci când este adoptat, și obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1). (2) În urma primei și a celei de-a doua evaluări menționate la alineatul (1), Comisia își bazează orice evaluare ulterioară pe o traiectorie orientativă, liniară, care leagă obiectivul climatic al Uniunii pentru 2040, atunci când este adoptat, de obiectivul privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1). (3) În plus față de măsurile naționale menționate la articolul 7 alineatul (1) litera (a), Comisia își bazează evaluările menționate la articolele 6 și 7 cel puțin pe următoarele elemente: (a) informațiile transmise și raportate în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999; (b) rapoartele AEM, ale Consiliului consultativ și ale Centrului Comun de Cercetare al Comisiei; (c) statisticile și datele europene și globale, inclusiv statisticile și datele din cadrul Programului european de observare a Pământului Copernicus, datele privind pagubele raportate și prognozate cauzate de efectele nefaste ale climei și					

costurile estimate ale inacțiunii sau ale măsurilor întârziate, dacă sunt disponibile; (d) cele mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile, inclusiv cele mai recente rapoarte ale IPCC, ale IPBES și ale altor organisme internaționale; și (e) orice informație suplimentară cu privire la investițiile durabile din punctul de vedere al mediului, atât cele ale Uniunii, cât și cele ale statelor membre, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2020/852. (4)AEM sprijină Comisia în vederea pregătirii evaluărilor menționate la articolele 6 și 7, în conformitate cu programul său anual de lucru.					
Articolul 9 **Participarea publicului** (1) Comisia colaborează cu toate segmentele societății pentru a le oferi posibilitatea și mijloacele să contribuie activ la o tranziție justă și echitabilă din punct de vedere social către o societate neutră din punct de vedere climatic și rezilientă la schimbările climatice. Comisia facilitează un proces incluziv și accesibil la toate nivelurile, inclusiv la nivel național, regional și local, cu participarea partenerilor sociali, a mediului academic,	„CN”		Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice Articolul 54.Consultarea părților interesate (1) Ministerul Mediului, alte autorități și instituții publice responsabile de politicile sectoriale pun la dispoziția publicului rapoartele privind implementarea documentelor de politici în domeniul reducerii emisiilor antropice de GES și al adaptării la schimbările climatice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. (2) Ministerul Mediului asigură colaborarea cu toate părțile interesate pentru a le oferi posibilitatea și mijloacele să contribuie activ la o tranziție justă și echitabilă din punct de vedere social către o societate neutră din punct de vedere	Prevederi UE direct aplicabile la aderare	

a mediului de afaceri, a cetățenilor și a societății civile, pentru schimbul de bune practici și pentru identificarea acțiunilor care contribuie la îndeplinirea obiectivelor prezentului regulament. Comisia se poate baza, de asemenea, pe consultările publice și pe dialogurile pe mai multe niveluri pe tema climei și a energiei organizate de statele membre în conformitate cu articolele 10 și 11 din Regulamentul (UE) 2018/1999. (2) Comisia utilizează toate instrumentele adecvate, inclusiv Pactul climatic european, pentru a implica cetățenii, partenerii sociali și părțile interesate și pentru a promova dialogul și difuzarea de informații științifice cu privire la schimbările climatice și la aspectele sociale și legate de egalitatea de gen pe care acestea le implică.			climatic și cu reziliență sporită la schimbările climatice, de asemenea asigură ca publicul să beneficieze de posibilități efective de a se informa în timp util, de a participa și de a-și exprima opiniile cu privire la documentele elaborate și supuse consultărilor publice. (3) Datele privind emisiile de GES, condițiile de mediu și potențialele efecte adverse, precum și consecințele, rezultatele monitorizării și ale controalelor nu pot fi considerate secret comercial în conformitate cu prevederile Legii nr. 384/2023 privind protecția secretelor comerciale. (4) Informațiile de interes public se pun la dispoziția publicului cu titlu gratuit, prin intermediul unor mijloace mass-media ușor accesibile și se publică pe pagina web oficială a Ministerului Mediului, cu respectarea prevederilor legislației în domeniul asigurării accesului la informațiile de interes public. (5) Ministerul Mediului asigură organizarea procesului incluziv și accesibil la nivel național, regional și local, cu participarea mediului asociativ, a mediului academic, a mediului de afaceri, a cetățenilor și a societății civile, pentru schimbul de bune practici și pentru identificarea acțiunilor care contribuie la realizarea obiectivelor la nivel național. (6) Ministerul Mediului, alte autorități și instituții publice responsabile de politicile sectoriale utilizează toate instrumentele necesare, inclusiv Comisia națională privind schimbările climatice, dialogul pe mai multe niveluri, având ca subiect energia și clima, Pactul Climatic European, pentru a implica cetățenii, mediul asociativ și părțile interesate în scopul promovării dialogului și furnizării informației științifice cu privire la schimbările climatice și la aspectele sociale, precum și cele legate de egalitatea de gen. Articolul 55. Dialogul pe niveluri și cooperarea		

			(1) Ministerul Mediului poartă un dialog pe mai multe niveluri, având ca subiect acțiunile climatice, în cadrul căruia autoritățile administrației publice locale, societatea civilă, mediul academic și cel de afaceri, investitorii și alte părți interesate, precum și publicul larg pot participa activ și pot discuta despre obiectivele privind neutralitatea climatică și scenariile preconizate pentru politicile în domeniu, inclusiv cele pe termen lung, și pot examina progresele înregistrate. (2) Pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor și a contribuțiilor stabilite la nivel național, Ministerul Mediului asigură cooperarea cu statele părți ale Comunității Energetice, cu statele membre ale Uniunii Europene, cu statele vecine și alte state prin schimbul de informații privind cercetarea și dezvoltarea științifică și tehnică, în vederea perfecționării mijloacelor care facilitează realizarea obiectivelor și atingerea țintelor naționale.		
Articolul 10 **Foile de parcurs sectoriale** Comisia colaborează cu sectoarele economice din Uniune care aleg să pregătească în mod voluntar foi de parcurs orientative în vederea îndeplinirii obiectivului privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1). Comisia monitorizează elaborarea unor astfel de foi de parcurs. Colaborarea sa implică facilitarea dialogului la nivelul Uniunii și schimbul de bune practici între părțile interesate relevante.				Prevederi UE direct aplicabile la aderare	Prevederile sunt neaplicabile, întrucât vizează atribuțiile Comisiei Europene.
Articolul 11 **Revizuire** În termen de șase luni de la fiecare evaluare la nivel global menționată la articolul 14 din Acordul de la Paris, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport, însoțit de concluziile evaluărilor menționate la articolele 6 și 7 din prezentul				Prevederi UE neaplicabile	Atribuții exclusive pentru Comisie care nu se supun transpunerii

regulament, cu privire la funcționarea prezentului regulament, ținând seama de: (a) cele mai bune și mai recente dovezi științifice disponibile, inclusiv cele mai recente rapoarte ale IPCC și ale Consiliului consultativ; (b) evoluțiile internaționale și eforturile întreprinse pentru îndeplinirea obiectivelor pe termen lung ale Acordului de la Paris. **▼M1** (a) evoluția provocărilor și a oportunităților pentru competitivitatea la nivel mondial a industriilor europene din toate statele membre, în special a industriilor mari consumatoare de energie și a IMM-urilor; (b) evoluția prețurilor la energie și impactul acesteia asupra industriilor și gospodăriilor europene; (c) impactul socioeconomic, inclusiv efectele asupra ocupării forței de muncă; (d) progresele tehnologice și implementarea tehnologiilor inovatoare în toate statele membre și în toate sectoarele; (e) nivelul estimat al absorbțiilor nete la nivelul Uniunii în raport cu obiectivele stabilite în prezentul regulament; în cazul în care Comisia constată că nivelul estimat al absorbțiilor naturale nete pentru 2040 diferă semnificativ de					

ceea ce ar fi necesar pentru realizarea obiectivului intermediar pentru 2040, inclusiv acolo unde diferența respectivă este cauzată de perturbări naturale, Comisia propune, dacă este cazul, măsuri la nivelul Uniunii, inclusiv, dacă este necesar, o ajustare a obiectivului intermediar pentru 2040 în funcție de eventualele deficite și în limitele acestora, și se asigură că posibilele deficite nu vor fi în detrimentul altor sectoare economice; (f) progresele înregistrate în direcția realizării obiectivelor intermediare stabilite în prezentul regulament; (g) flexibilitatea pentru statele membre de a utiliza credite internaționale de înaltă calitate pentru a-și îndeplini până la 5% din obiectivele și eforturile lor pentru perioada de după 2030. **▼M1** Raportul Comisiei este însoțit, dacă este cazul, de propuneri legislative de modificare a prezentului regulament, inclusiv a obiectivului intermediar pentru 2040, precum și de măsuri suplimentare de consolidare a inițiativelor privind cadrul favorabil pentru sprijinirea unei puneri în aplicare efective și continue a prezentului regulament, în conformitate cu articolul 4 alineatul (5), și pentru asigurarea competitivității, prosperității și coeziunii sociale a Uniunii.					

▼B					
Articolul 12 **Modificarea Regulamentului (CE) nr. 401/2009** Regulamentul (CE) nr. 401/2009 se modifică după cum urmează: 1.Se introduce următorul articol: *„Articolul 10a* (1) Se instituie un Consiliu științific consultativ european privind schimbările climatice (denumit în continuare «Consiliul consultativ»). (2) Consiliul consultativ este format din 15 experți științifici la nivel înalt, care acoperă o gamă largă de discipline relevante. Membrii Consiliului consultativ îndeplinesc criteriile prevăzute la alineatul (3). Cel mult doi membri ai Consiliului consultativ dețin cetățenia aceluiași stat membru. Independența membrilor Consiliului consultativ trebuie să fie dincolo de orice îndoială. (3) Consiliul de administrație desemnează membrii Consiliului consultativ pentru un mandat de patru ani, care poate fi reînnoit o singură dată, în urma unei proceduri de selecție deschise, echitabile și transparente. Atunci când selectează membrii Consiliului consultativ, consiliul de administrație urmărește să asigure diversitatea cunoștințelor de specialitate				Prevederi UE neaplicabile	Prevederile sunt neaplicabile, întrucât vizează atribuțiile Comisiei Europene.

și sectoriale, precum și un echilibru de gen și geografic. Selecția se bazează pe următoarele criterii: (a) excelență științifică; (b) experiență în realizarea de evaluări științifice și în furnizarea de consultanță științifică în domeniile de competență; (c) experiență vastă în domeniul climei și al științelor mediului sau în alte domenii științifice relevante pentru îndeplinirea obiectivelor Uniunii în domeniul climei; (d) experiență profesională într-un mediu interdisciplinar într-un context internațional. (4) Membrii Consiliului consultativ sunt numiți cu titlu personal și își exercită funcțiile în deplină independență față de statele membre și de instituțiile Uniunii. Consiliul consultativ își alege președintele din rândul membrilor săi pentru un mandat de patru ani și își adoptă regulamentul de procedură. (5) Consiliul consultativ completează activitatea agenției, acționând în mod independent în îndeplinirea sarcinilor sale. Consiliul consultativ își stabilește					

programul anual de lucru în mod independent și, în acest sens, consultă consiliul de administrație. Președintele Consiliului consultativ informează consiliul de administrație și directorul executiv cu privire la programul respectiv și la punerea sa în aplicare.” 1. La articolul 11 se adaugă următorul alineat: „(5)Bugetul agenției include, de asemenea, cheltuielile aferente Consiliului consultativ.”					
Articolul 13 **Modificarea Regulamentului (UE) 2018/1999** Regulamentul (UE) 2018/1999 se modifică după cum urmează: 1.La articolul 1 alineatul (1), litera (a) se înlocuiește cu următorul text: „(a) punerea în aplicare a unor strategii și măsuri, coerente cu Acordul de la Paris, concepute pentru a îndeplini obiectivele uniunii energetice și angajamentele pe termen lung asumate de Uniune în legătură cu emisiile de gaze cu efect de seră, în special obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului (*1), și, pentru prima perioadă de zece ani (2021-2030), în special obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030; Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea				Prevederi UE neaplicabile	Prevederi tranzitorii care nu se supun transpunerii

neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) (JO L 243, 9.7.2021, p. 1).”" 2.La articolul2, punctul 7 se înlocuiește cu următorul text: „(7) «prognoze» înseamnă previziuni referitoare la emisiile antropice de către surse și la absorbțiile de către absorbanți de gaze cu efect de seră sau referitoare la evoluțiile sistemului energetic, inclusiv cel puțin estimări cantitative pentru o succesiune de șase ani viitori care se termină cu 0 sau cu 5, imediat următori anului de raportare;”. 3.La articolul 3 alineatul (2), litera (f) se înlocuiește cu următorul text: „(f) o evaluare a impactului politicilor și măsurilor planificate pentru realizarea obiectivelor menționate la litera (b) de la prezentul alineat, inclusiv a coerenței lor cu obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119, cu obiectivele pe termen lung de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în temeiul Acordului de la Paris și cu strategiile pe termen lung menționate la articolul 15 din prezentul regulament;”. 4.La articolul 8 alineatul (2) se adaugă următoarea literă: „(e) modul în care politicile și măsurile existente și cele planificate contribuie la îndeplinirea obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119.”					

5.Articolul 11 se înlocuiește cu următorul text: „Articolul 11 **Dialogul pe mai multe niveluri pe tema energiei și a climei** Fiecare stat membru instituie un dialog pe mai multe niveluri pe tema energiei și a climei, în conformitate cu normele interne, în cadrul căruia autoritățile locale, organizațiile societății civile, comunitatea de afaceri, investitorii și alte părți interesate vizate, precum și publicul larg pot participa activ și discuta despre îndeplinirea obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119 și despre diferitele scenarii preconizate pentru politicile privind energia și clima, inclusiv pentru cele pe termen lung, și pot analiza progresele realizate, cu excepția cazului în care au deja o structură care îndeplinește această funcție. În cadrul acestui dialog pot fi discutate planurile naționale integrate privind energia și clima.” 6.Articolul 15 se modifică după cum urmează: (a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text: „(1) Până la 1 ianuarie 2020 și apoi până la 1 ianuarie 2029 și, ulterior, o dată la 10 ani, fiecare stat membru elaborează și prezintă Comisiei strategia sa pe termen lung, cu o perspectivă de 30 de ani și conformă cu obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119. Dacă este necesar, statele membre ar trebui să-și					

actualizeze strategiile respective o dată la cinci ani.”; (b) la alineatul (3), litera (c) se înlocuiește cu următorul text: „(c) realizarea pe termen lung a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și a sporirii absorbțiilor de către absorbanți în toate sectoarele, în conformitate cu obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119, în contextul reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră și al sporirii absorbției de către absorbanți necesare, potrivit Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), pentru a reduce în mod eficient din punctul de vedere al costurilor emisiile de gaze cu efect de seră ale Uniunii și a spori absorbțiile de către absorbanți în scopul îndeplinirii obiectivului pe termen lung privind temperatura prevăzut în Acordul de la Paris, pentru a realiza în cadrul Uniunii un echilibru între emisiile antropice de către surse și absorbțiile de către absorbanți de gaze cu efect de seră și, după caz, pentru a înregistra ulterior un bilanț negativ al emisiilor;”. 7.Articolul 17 se modifică după cum urmează: (a) la alineatul (2), litera (a) se înlocuiește cu următorul text: „ (a) informații cu privire la progresele înregistrate în direcția realizării obiectivelor, inclusiv a obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul					

(1) din Regulamentul (UE) 2021/1119, și a contribuțiilor stabilite în planul național integrat privind energia și clima, precum și în direcția finanțării și punerii în aplicare a politicilor și măsurilor necesare pentru realizarea acestora, inclusiv o analiză a investițiilor efective în raport cu ipotezele inițiale privind investițiile;"; (b) la alineatul (4), primul paragraf se înlocuiește cu următorul text: „Comisia, asistată de Comitetul uniunii energetice menționat la articolul 44 alineatul (1) litera (b), adoptă acte de punere în aplicare pentru a stabili structura, formatul, detaliile tehnice și procedurile pentru informațiile menționate la alineatele (1) și (2) de la prezentul articol, inclusiv o metodologie de raportare cu privire la eliminarea treptată a subvențiilor pentru energie, în special pentru combustibilii fosili, în temeiul articolului 25 litera (d)." 8.La articolul 29 alineatul (1), litera (b) se înlocuiește cu următorul text: „(b) progresele realizate de fiecare stat membru în direcția îndeplinirii propriilor obiective, inclusiv a obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119, și contribuții și în direcția punerii în aplicare a politicilor și a măsurilor stabilite în planul său național integrat privind energia și clima;". 9.Articolul 45 se înlocuiește cu următorul text: „Articolul 45 **Revizuire**					

În termen de șase luni de la realizarea fiecărei evaluări la nivel global convenite în temeiul articolului 14 din Acordul de la Paris, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la funcționarea prezentului regulament, la contribuția sa la guvernanța uniunii energetice, la contribuția sa la îndeplinirea obiectivelor pe termen lung ale Acordului de la Paris, la progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor privind clima și energia pentru 2030 și a obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119, la îndeplinirea obiectivelor suplimentare privind uniunea energetică și la conformitatea dispozițiilor în materie de planificare, de raportare și de monitorizare stabilite în prezentul regulament cu alte acte legislative ale Uniunii sau decizii legate de CCONUSC sau de Acordul de la Paris. Rapoartele Comisiei pot fi însoțite de propuneri legislative, dacă este cazul.” 10.Anexa I partea 1 se modifică după cum urmează: (a) la secțiunea A punctul 3.1.1, subpunctul (i) se înlocuiește cu următorul text: „(i) Politicile și măsurile pentru atingerea obiectivului stabilit în temeiul Regulamentului (UE) 2018/842, menționat la punctul 2.1.1 din prezenta secțiune, și politicile și măsurile pentru respectarea Regulamentului (UE) 2018/841, acoperind toate sectoarele importante generatoare de emisii și sectoarele pentru sporirea absorbțiilor, în vederea îndeplinirii obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la					

articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119”; (b) la secțiunea B se adaugă următorul punct: „5.5. Contribuția politicilor și a măsurilor planificate la îndeplinirea obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119”. 11.La anexa VI litera (c), punctul (viii) se înlocuiește cu următorul text: „(viii) o evaluare a contribuției politicii sau a măsurii la îndeplinirea obiectivului Uniunii privind neutralitatea climatică prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119 și la realizarea strategiei pe termen lung menționată la articolul 15 din prezentul regulament;”. Articolul 14 **Intrare în vigoare** Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre. Adoptat la Bruxelles, 30 iunie 2021.					

M I N I S T E R U L
MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

M I N I S T R Y
OF ENVIRONMENT
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD 2004, mun.Chişinău, bd Ştefan cel Mare şi Sfânt,162, tel. 022 20 45 56, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

19.10.2026 Nr.05/1-05/3477

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat
a proiectelor de acte normative

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria şi denumirea proiectului	Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.74/2024 privind acțiunile climatice.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Mediului
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul de lege a fost elaborat în temeiul punctului 176 din Clusterul 4, Anexa A, Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” al Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Modificarea Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice este necesară pentru completarea cadrului normativ național privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră (MRVA), inclusiv pentru sectoarele clădirilor, transportului rutier și alte sectoare vizate de EU ETS2. Proiectul urmărește eliminarea lacunelor legislative, reglementarea obligației de obținere a autorizației de emisii de GES pentru entitățile vizate și alinierea legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene, contribuind la îndeplinirea angajamentelor de aderare și la realizarea obiectivelor naționale de reducere a emisiilor de GES și de atingere a neutralității climatice până în anul 2050.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Vamal); Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (inclusiv Centrul Național de Acreditare (MOLDAC)); Ministerul Energiei; Ministerul Sănătății; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (inclusiv Autoritatea Aeronautică Civilă; Agenția Navală); Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Afacerilor Interne (inclusiv Inspectoratul pentru

		Situații de Urgență); Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Culturii; Ministerul Justiției; Centrul Național de Management al Crizelor; Camera de Comerț și Industrie; Asociația Businessului European; Congresul Autorităților Locale din Moldova; Centrul de Armonizare a Legislației.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	Conform prevederilor HG nr. 610/2018, pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Lungu Marina, șef al Direcției Politici în Domeniul Schimbării Climei, tel. 022 204 581 email: marina.lungu@mediu.gov.md
7.	Anexe	Proiectul Legii; Nota informativă; Sinteza obiecțiilor; Tabel Comparativ; Tabelul de concordanță_2003_87; Tabelul de concordanta_ Reg_2023_2441; Tabelul de concordanta_ Reg_2024_2620; Tabelul de Concordanta_2021_1119.
8.	Data și ora depunerii cererii	19.10.2026
9.	Semnătura	

Ministru **Gheorghe HAJDER**

Lungu Marina, 022 204 581